הארץ

1.30 ש"ח יום ד', כ"ו בניסן תשמ"ח, 13 באפריל 1988 VOL.69/20962 APRIL 13 1988

נגרית סביון
רהוט משרדי מעולה
רק אצלנו תמצאי מגוון עצום של רהיטי משרד באיכות גבוהה בהתאם לתקציב העומד לרשותך.
המפעל ואולם התצוגה: רח' השקמה 11 א, התעשיה החדש אזור, טל: 03-5567711
חנות המפעל: רח' מסילת וולפסון 20 ת"א, טל: 03-823326, 03-825683
10% הנחה אמיתית

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ד"ר שלמה ברק, נשיא חברת "אסטרוטק"
על: המשמעות של 62 ימי מילואים בשנה לתעשיה (עמ' 2)

★

פורום מנהיגות ארגוני הנשים: להבטיח לפחות 40% מקומות ריאליים בכנסת לנשים (עמ' 3)

★

אלוף יריב: ישראל די חזקה כדי להתחיל במו"מ מדיני הקשור בסיכונים (עמ' 3)

★

תשעה "אוסקרים" ל"קיסר האחרון" (עמ' 5)

★

מת הסופר אלן פאטון — מחבר "זעקי ארץ אהובה" (עמ' 5)

★

האוצר תובע להפסיק שידורי ערוץ 2 כי אין תקציב; נבדקים משדרי חסות (עמ' 7)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בעונן חלקית, ירידה בטמפרטורות. יתכן גשם מקומי.
● ירושלים: 10–19
● תל־אביב: 11–22
● חיפה: 13–22
הגולן: 1120, צפת: 10–18, טבריה: 13–26, שומרון: 11–21, נתב"ג: 13–24, באר־שבע: 12–23, עזה: 12–21, אילת: 18–32

זכו בלוטו

המספרים הבאים עלו אתמול בגורל: 42, 39, 29, 27, 13, 10. המספר הנוסף: 31

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5733	+0.0008
נוספים	1.8700	+0.0010
שחור	1.6700	+0.0100

שער הסל

יציג	1.7180	0.0020

בגליון זה 16 עמודים

עורך את העמוד: בועז שפירא

שרים וח"כים מישראל מגיעים לטקסי יום השואה — בפולין

יותר מאלפיים בני־נוער מכ־20 מדינות, כמחציתם מישראל, מקיימים סיורים באתרי מחנות הריכוז וההשמדה • נוכחות אישים מישראל תנוצל לשיחות לא־פורמליות בוורשה

מאת יואב טוקר
שליח "הארץ" לפולין

ורשה (מיוחד ל"הארץ"). שני שרי ממשלה, מספר חברי כנסת ושורה ארוכה של אישי ציבור מישראל, עתידים להגיע ביממה הקרובה לפולין, כדי להשתתף בסדרת טקסים ואירועים לציון יום

(סוף בעמוד 7)

בישראל ננקטו אמצעי בטחון — למקרה שהמטוס ימריא לכיוון ישראל

המטוס החטוף המריא בשעה 1.17 אחר חצות, והחוטפים שידרו: אנו בדרך לאלג'יר

קיבלו רשות־המראה מקפריסין ודלק לאחר ששיחררו 12 מבין החטופים

אחד החטופים ששוחררו אמש בלרנקה (משמאל) מועבר לבית חולים, כשהוא נעזר בידי אחות מקומית. (תצלום: אי־פי)

לארנקה, כווית, ביירות (אי־פי, ע"צ, ע"ר ועסט"א). המטוס הכוויתי החטוף המריא מקפריסין בשעה 1.17 אחר חצות. החוטפים שידרו: "אנו בדרך לאלג'יר". נמל התעופה של אלג'יר הודיע כי ניתנה רשות נחיתה למטוס.

החוטפים קיבלו רשות המראה מקפריסין ותידלוק תמורת שחרור 12 מבין בני הערובה שבמטוס.

כתב "הארץ" מוסר: במידה וחוטפי המטוס ינסו להמריא לכיוון ישראל — ננקטו בישראל אמצעי הבטחון וההיערכות המקובלים. כך נמסר אמש.

אמש בשעה 22:25 הוסעו באמבולנס לבית החולים שניים־עשר נוספים ששוחררו מהמטוס הכוויתי החטוף, שנחת בשדה התעופה של לארנקה. ה־12 (מתוך 44 החטופים שנותרו במטוס)

(סוף בעמוד 6)

שגריר ארה"ב: המצב בשטחים מחזיר יחסי יהודים־ערבים לזה שלפני קום המדינה

פיקרינג מחה בפני רבין על הגירושים והריסת בתים

מזכ"ל האו"ם קורא לבטל צווי הגירוש • בריטניה מגנה "ללא סייג" • צרפת מזהירה את ישראל • 8 המגורשים: ננקוט בכל האמצעים כדי לשוב למולדת ולהנהיג את ההתקוממות

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, נועד אתמול — על־פי בקשתו — עם שר הביטחון, יצחק רבין, לפגישה בארבע עיניים. לא נמסרו פרטים על הפגישה. אולם באורח לא רשמי נמסר כי פיקרינג מחה על הגירושים ועל צעדים חמורים אחרים שנקטו באחרונה לדעת ארה"ב, נגד תושבי השטחים, ובעיקר הריסת בתים ומעצרים מינהליים.

בהרצאה במכון דיוויס באוניברסיטה העברית אמר אתמול השגריר האמריקאי כי ארה"ב מסתייגת משימוש מופרז בכוח שעושה ישראל בשטחים. פיקרינג ציין כי המצב בשטחים מחזיר את מצב היחסים בין יהודים לערבים לזה ששרר בישראל באזור לפני קום המדינה, שעה שהיו שואפים פתרונות קיצוניים בנוסח טרנספר. השגריר אמר כי אין לייחס משמעות מרחיקת־לכת לכל הצהרה המגיעה מירדן, ויש לראות את התמונה הכללית של תמיכת ירדן, במאמצים לקדם את תהליך השלום באזור.

מזכ"ל האו"ם קורא לבטל צווי הגירוש

מרכז או"ם (ע"ד). מזכ"ל האו"ם, חוויר פרז דה־קואיאר, קרא אתמול לישראל לבטל את גירושם של שמונת הפלשתינאים. הוא הביע דאגה לנוכח העובדה ש־12 נוספים כבר קיבלו צווי גירוש.

דה־קואיאר ציין כי מועצת הביטחון של האו"ם חזרה והצהירה מספר פעמים כי אמנת ז'נבה הרביעית, מ־1949, בנושא היחס לאזרחים בתקופת מלחמה, חלה על השטחים הכבושים בידי ישראל

(סוף בעמוד 7)

רגיעה בשטחים — למרות גירוש ה־8

נותקו המים והחשמל לכפר בגדה עקב חוב • ניתנו אישורי איחוד משפחות

מאת אורי ניר ואיתן רבין
סופרי "הארץ"

בשטחים כמעט שלא נרשמו אתמול תקריות אלימות בולטות, חרף הערכות של גורמי ביטחון כי הידיעה על גירושם של שמונה מתושבי השטחים שלשום ועל הוצאת צווי גירוש נגד תריסר אחרים יעוררו גל של מהומות.

ברצועת עזה היו כמה הפגנות במוקדים שונים, אך בגדה המערבית שרר שקט ברוב כלל. מיעוט הפרות הסדר, למרות מורת הרוח שהגירוש מעורר בקרב אוכלוסיית השטחים, מעורר סיפוק במערכת הביטחון, ולפי דברי מקורות ביטחוניים, מהווה עדות לכך

(סוף בעמוד 6)

נבדקות נסיבות פגיעה ברכוש בכפר בית־אומר בעת שצה"ל פינה מתרסים

מיצנע נפגש לשיחת הבהרה עם ראש המועצה • בית־אומר נסגר לעיתונאים מאז יום שישי ועד שלשום • לאורך הכבישים נותרו גדרות הרוסות, דלתות ועצים שנעקרו וטרקטורים שניזוקו

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

צה"ל בודק נסיבות פגיעה חמורה ברכוש רב של תושבים בכפר בית־אומר, צפונית לחברון, שנגרמו בעת שכוח של צה"ל, מצוייד בבולדוזרים, פינה מתרסים על כבישי הכפר ביום שישי שעבר. מקורות צבאיים מסרו כי בין היתר נבדקת אחריות של מפקדים לתקרית. אלוף פיקוד המרכז, עמרם מיצנע, ביקר בכפר בעקבות התקרית, ונפגש לשיחת הבהרה עם ראש המועצה הכפרית של בית־אומר.

בית־אומר היה סגור לעיתונאים מאז יום שישי, ורק שלשום התאפשרה הכניסה אליו. אתמול נראו בכפר עשרות רבות של גדרות הרוסות, דלתות של בתי עסק וחנויות שנעקרו ממקומן, עצים שנעקרו, ביניהם כמה עשרות עצי תפוח במטע בצד הדרך, וכמה טרקטורים שנגרם להם נזק כבד.

הפגיעה החמורה ביותר — בעיניהם של התושבים — נגרמה למסגד המקומי במרכז הכפר. עשרות חלונות הזכוכית של המסגד (לפי דברי ה"אימאם" של המסגד מדובר ביותר ממאה שמשות) נופצו בשיטתיות. בתוך המסגד הצביע ה"אימאם" על ארון ספרי הקודש שרלת

(סוף בעמוד 6)

ישראל תאפשר לחקלאים בשטחים לייצא את תוצרתם באופן עצמאי

פרס ונחמקין קיבלו ההחלטה בעקבות דחיית הפרלמנט האירופי את אישור הסכמי הסחר בין ישראל וארצות השוק • תנאי ישראל ליצוא עצמאי נמסרו לראשי קואפרטיבים בגדה כבר לפני חודש • סוחרים יורשו לשווק תוצרתם עם שמות הערים בשטחים — "רמאללה", "שכם", "עזה"

מאת דן כליר סופר "הארץ"

ישראל תאפשר לקואפרטיבים חקלאיים בשטחים להתארגן ולשווק את התוצרת החקלאית של חבריהם לארצות השוק האירופי המשותף לא דרך חברת "אגרקסקו". החלטה זו שקיבלו בימים אלה שר החוץ שמעון פרס ושר החקלאות אריק נחמקין, באה על רקע החלטת הפרלמנט האירופי לדחות את אישור הסכמי הסחר של ישראל עם ארצות השוק לפני למעלה מחודש לאור המהומות בשטחים.

בפגישה שנערכה אמש בלשכת שר החוץ שמעון פרס הבה השתתפו שר החקלאות אריק נחמקין, שגריר ישראל בבלגיה אבי פרימור ומנכ"ל משרד החוץ לענייני כלכלה יצחק מינרבי, דנו המשתתפים בדרכים ובמועד להביא לאישור ההסכם בפרלמנט האירופי.

אחת ההחלטות הבולטות שהתקבלו היתה להסיר את כל המכשולים הטכניים שהציבה ישראל עד עתה בפני יצוא חקלאי עצמאי מהשטחים לאירופה. נושא זה נדון מאז אוקטובר 1986 בין נציגי השוק לישראל ובסוף 1987 ביקר בישראל נציב השוק לענייני חקלאות, שר החוץ הצרפתי לשעבר קלוד

(סוף בעמוד 6)

רק בבנק לאומי תקבל הלוואה שקלית בריבית 2.2% לחודש

רק בנק לאומי מציע ללקוחות מסחריים הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית נמוכה במיוחד.

לקוחות מסחריים

תקופה	ריבית חודשית
3–6 חודשים	2.2%
7 עד 12 חודשים	2.4%

על מועד פרעון הקרן והריבית וגובה סכומי ההלוואה פרטים בסניפים.

הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנותה בכל עת. ההלוואות מותנות בקבלת בטחונות כמקובל.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי

בנק לאומי - רווח יומי

פתיחת יום הזכרון לשואה — הערב ב־8

(עש"ת). במאה עצרות, אזכרות ובטקסים ייערכו היום ומחר לציון יום הזכרון לשואה ולגבורה. מסר מנהל מרכז ההסברה, יעקב שץ.

בעצרות, המוקדשות ברובן לציון 45 שנים למרד גיטו וארשה, ישתתפו נשיא המדינה, ראש הממשלה, ממלא מקום ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, חברי כנסת, הרמטכ"ל, ראשי רשויות מקומיות, רבני ערים ואישי ציבור שונים.

עצרת הפתיחה הממלכתית של יום הזכרון תיערך הערב בשעה 8 ב"יד ושם" בירושלים. בעצרת זו ישתתפו נשיא המדינה חיים הרצוג וראש הממשלה יצחק שמיר. הערב בשעה 19.30 תיערך עצרת מרכזית נוספת בקיבוץ תל יצחק באמפי־תיאטרון משואה, בהשתתפות ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

מחר, יום הזכרון לשואה ולגבורה,

(סוף בעמוד 6)

ראש ממשלת הולנד דוחה ביקור בישראל

אמסטרדם (ע"ד). ביקורם בישראל של ראש ממשלת הולנד, רוד לוברס, ושל שר החוץ הנס ואן דן ברוק, שעמד להיערך בחודש מאי, נדחה מסיבות טכניות — על כך מסר אמש דובר ממשלתי באמסטרדם.

הולנד אומנם מתחה ביקורת על מדיניות ישראל בשטחים המוחזקים, אולם דובר ממשלתי הכחיש כי הביקור הרישמי אשר תוכנן לחודש מאי נדחה "אך ורק בגלל בעיות מדיניות של קביעת מועדים".

שוק ההון

ביקושים לחופשיות

מאת יהודה שרוני

מגמת הביקושים למניות החופשיות התחזקה אתמול ומדד המניות הכללי ללא בנקים עבר לראשונה זה חודשים את מחסום ה־88 נק'. ביקושים גדולים במיוחד הורמו לניירות הערך בעלי רמת התשואות הגבוהות. מאידך, באפיקי ההשקעה הסולידיים הורגשה ירידה בהיקפי הפעילות.

"סגל ומשעל הדיוטות בענייני בורסה — לא ידעו על הפעולות בחשבונם"

— טוענת ההגנה בדיון המשמעתי ברשות השידור • התביעה: מעשיהם פגעו בשמה הטוב של רשות השידור; משעל עקב אחר תיק ההשקעות שלו, שנוהל בידי צבי מור, אותו הכיר במהלך הכנת כתבה על הבורסה • ההגנה: סגל לא ידע הקורה בחשבון, אפילו לא שהבנק טעה לרעתו

ישראל סגל (מימין) ונסים משעל לוחצים ידיים בפתח הדיון (צילום: אורי סטיין, "חדשות")

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

פרקליטיהם של ישראל סגל ונסים משעל טענו אתמול במשפט המשמעתי נגדם, כי סגל ומשעל הם הדיוטות בענייני בורסה, ואף לא ידעו על הפעולות שביצעה חברת נשואה בחשבונם. אי לכך, אין להאשימם בעבירות משמעת, על פעולה שלא היו מודעים לה. השניים הובאו לדין משמעתי בפני בית דין משמעתי של עובדי רשות השידור, על חלקם בפרשת אלבין, כשבכתב התובענה נטען, כי מעשיהם פגעו בתדמיתה ובשמה הטוב של רשות השידור.

המשפט נפתח אתמול בפני השופטים אליעזר דמביץ, המשמש כיועץ משפטי לוועדת הכספים של הכנסת; מאיר אתן, היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה; והעיתונאי אמנון נדב כמשקיף מטעם האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל.

לאולם הדיונים, הגיעו גם חברים של הנאשמים, העיתונאים אמנון דנקנר, שהגיע מארה"ב, וכתבי הטלוויזיה אבי בירילי ומיכאל קרפין, בפתח הדיון. שמשך יום

(סוף בעמוד 7)

שלטונות מס הכנסה פנו לבית המשפט בבקשה לפרק את אגודת הפועל ת"א

האגודה חייבת למס־הכנסה 2.7 מיליון ש"ח • מס־הכנסה הגיש גם תלונה במשטרת ישראל על מתן המחאות ללא כיסוי על ידי ראשי האגודה למס הכנסה • הפועל ת"א: ניישב ההדורים

מאת אריה לביא ואילן פיש
סופרי "הארץ"

שלטונות מס הכנסה מבקשים לפרק את אגודת הפועל תל־אביב. בקשה לקדם־פירוק של האגודה הוגשה אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

נוסף לבקשה זו הגיש היועץ המשפטי של מס־הכנסה, ד"ר אברהם אלתר, תלונה במשטרת ישראל על מתן המחאות ללא כיסוי שניתנו על ידי ראשי האגודה למס הכנסה. המחאות אלה נועדו לתשלום חלק מחובות האגודה למס הכנסה. אגודת הפועל תל־אביב חייבת למס־הכנסה 2.7 מיליון ש"ח.

מהפועל תל־אביב נמסר בתגובה, כי היום יוחלו המאמצים ליישר ההדורים עם מס הכנסה.

האגודה גם חייבת כסף רב לשחקני כדורגל וכדורסל.

הנהלת הקבוצה קיימה אתמול ישיבה שנמשכה שלוש שעות. בה נדון המצב הכספי הקשה. מקור בהנהלה אמר שכרגע אין פתרון לבעיה ויימשכו המאמצים לשחרר. הוא היה פסימי לגבי הסיכוי שעד סוף העונה ישולם הכסף לשחקני הכדורגל והכדורסל, שכן כספי האגודה מעוקלים על ידי גורמים שונים.

صورة عن الاصل

هكذا عن الاصل

ראיתי שמעתי

שמיר מצא פלשתינאי לדיאלוג

ראש הממשלה יצחק שמיר נהנה אתמול מאוד מפגישתו עם חבר הקונגרס האמריקאי ווין אוונס, המבקר בארץ. אוונס, חבר ועדת החוץ של בית הנבחרים, סיפר כי נפגש עם פלשתינאי ושאל אותו מדוע ממשיכים תושבי השטחים בהמהומות, למרות שאינם משיגים דבר.

לדבריו, השיב לו הפלשתינאי: "אנחנו יודעים זאת, אך בישראל אנו יכולים להרשות לעצמנו להתנהג כך, שכן בארצות ערב היו טובחים אותנו בגין התנהגות כזו".

שמיר חייך ואמר לאורח: אילו תסדר לי פגישה עם הפלשתינאי הזה, שכן הוא מאשר בדיוק את גרסתי בעניין המהומות.

א. לם

פגישות באוויר

במסדרונות הפוליטיים בירושלים מסתובבת השבוע הלצה שסוף סוף נפגשים אנשי לשכת ראש הממשלה עם אנשי לשכת שר החוץ. מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון יצא למסע מטעם המגבית, והיועץ המדיני של שמעון פרס, הד"ר נמרוד נוביק, יצא לפגישות עם אישים בבריטניה ובצרפת — ועם בכירים רוסיים. לגמרי במקרה נפגשו במטוס שהוביל את שניהם ללונדון.

א. לם

"פי האתון" בן שלושים

אמש התכנסו בקמפוס ה' אוניברסיטאי שבהר הצופים עורכי עיתון הסטודנטים הוותיק "פי האתון", במלאת לו שלושים שנה. היה זה פרופ' ישעיהו ליבוביץ שהעניק לו את שמו.

במשך השנים יצר העיתון לא מעט שערוריות בקמפוס. מדורי הסאטירה הפוליטית שפירסם היו למעשה הקרקע שעליה צמחו מדורים כאלה בכלי התקשורת הישראלית. חבורת "ניקוי ראש", שצמחה והתפתחה בין דפי העיתון, היא אחת מהן.

בין עורכי העיתון במשך השנים היו דמויות כמו יגאל עילם ובן־עמי שילוני — כיום פרופסורים; אריה נאור, כיום משפטן, עיתונאי ומזכיר ה' ממשלה לשעבר; רן כהן, המחליף בימים אלה את נחום מסה כיו"ר המרכז לתרבות ולחינוך בהסתדרות; תום שגב, נחום ברנע, חיים שיבי, שאול צדקא, אריה שמרון (שמרון), אריק בנדר, אייל ארליך — כיום עיתונאים; צבי אייל, לשעבר דובר הסוכנות. דוד קלין ומיכאל אלמין ז"ל, שהתפרסמו כאנשי עסקים, ועוד.

את הכנס הינחו מי שהיה עורך "פי האתון" בשנות ה־70, רמי ארשה, כיום בעל משרד לייעוץ, תקשורת והסברה, והדר לם, מנהלת משרד הפרסום של הסתדרות הסטודנטים "אקדמיה".

14 אלף דולר לפוליקר ולארצי

הזמרים יהודה פוליקר, שלמה ארצי ונגניהם, שקיימו הערב בתיאטרון הקאמרי מופע משותף לקראת יום השואה, יקבלו 14 אלף דולר בעבור הופעתם מקופתה של עיריית תל אביב. בכירים בעירייה מתחו ביקורת על הוצאה זו, וטענו כי עם כל החשיבות לציין את יום השואה בצורה ייחודית, אין העירייה יכולה להרשות לעצמה, במצבה הכלכלי, להוציא סכומי כסף כאלה על הופעת אמנים.

דובר עיריית תל אביב אמר בתגובה כי הזמרים עובדים על ערב זה כחודשיים, ומן הראוי לשלם להם שכר על כך. חשיבותו של האירוע שהוא נועד לקרב את הצעירים אל השואה, אמר. כל הכרטיסים למופע כבר נמכרו.

חיים הנדוורקר

זה כבר לא בילו

לפני זמן קצר הודיע הוועד המנהל של התיאטרון לילדים ולנוער כי בחר בגרשון בילו להחליף את אורנה פורת בתפקיד מנהל התיאטרון. פורת ביקשה לפרוש מתפקידה בתום עונה זו, אחרי תקופת ניהול ארוכה מייסוד התיאטרון, שהיא אותו יזמה.

עתה הודיע בילו להנהלה שבחרה אותו, שלא יוכל להיענות להצעתם, מכיוון שהוא מעדיף להישאר בתפקידו ה' נוכחי כמנהל "בית צבי" — בית הספר הגבוה לאמנות הבמה ברמת גן.

ב.ש.

דון ג'ונסון: המזוודות בחוץ

ברברה סטרייסנד לא ה' תמהמהה: אהובה מזה חודשים אחדים, כוכב "מיאמי וייס" דון ג'ונסון, הגיע לליל אוהבים בגנוב עם ידידתו הקודמת, וכששב מצא את מזוודותיו ארוזות לפני הדלת. כך מספר העיתון הבריטי "האנשים". נראה שכל התור כבית היפות על ילד, נישואים וחוזה של שישה מיליון דולר התנפצו מול חומת המציאות.

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הגיעה לישראל לפני 38 שנים, עטופה בחבילת מטען במטוסו של הטייס הבריטי רוני בארנט (במרכז). הטייס ו"מטענו" נפגשו במקום הענקת אות "מבצע עזרא ונחמיה" ל־180 מעולי המחתרת היהודית בעיראק, שהתקיים במרכז מורשת יהדות בבל באור יהודה. מפקדי המבצע היו יו"ר הכנסת שלמה הלל (משמאל) והשר לשעבר מרדכי בן פורת (מימין). במקום השתתף גם יו"ר הסוכנות היהודית שמחה דיניץ (שני מימין).

בעריכת עידית רוזנבלום

רבין: מלחמת עיראק־איראן מעודדת הערבים לרכוש טילים ארוכי טווח

בהרצאה ביום עיון לזכר גלילי ביד טבנקין באפעל הכריז שר הבטחון: עיראק צוברת נסיון מבצעי רב; חיל האוויר שלה מקיים טיסות הפצצה עם תדלוק באוויר לטווחים של אלף ק"מ

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

"אנו רואים מציאות בה העולם נותן לגיטימציה לשימוש בטילי קרקע־קרקע להרג אזרחים בערים של עיראק ואיראן. רואים גם מקיימת לגיטימציה ללוחמה הכימית. זו מתנהלת באמצעות סוגי חומר כימי מהמתקדמים הקיימים בעולם". דברים אלה אמר אתמול שר הבטחון, יצחק רבין, בהרצאה ביום עיון לזכר ישראל גלילי, שהתקיים ביד טבנקין באפעל.

שר הבטחון הדגיש כי המשך מלחמת עיראק־איראן יביא לרכישתם, על ידי ארצות ערב, של אמצעי לחימה שלא היו קיימים ואשר טווחיהם גדולים משל אלה הקיימים היום. עיראק צוברת נסיון מבצעי רב ומפעילה מסגרות צבאיות גדולות מאוד. חיל האוויר העיראקי מקיים טיסות הפצצה ארוכות טווח עם תדלוק באוויר לטווחים העולה על אלף ק"מ. השר רבין הדגיש כי המרחק בין בגדד לישראל הוא אלף ק"מ. לעיראקים טילי קרקע־קרקע לטווחים של עד כ־650 ק"מ ובעתיד יהיו בידם גם טילים לטווח של 800 ק"מ.

ישראל מול אש"ף

לדברי השר רבין, הדילמה של ישראל עתה היא כיצד למנוע את הסטת פתרון הסכסוך מהמישור שבין ישראל לארצות ערב למישור שבין ישראל לפלשתינאים. פירושה של הסטה כזאת הוא שישראל תעמוד מול אש"ף.

שר הבטחון הדגיש שוב כי לדעתו "התעשיות הבטחוניות היו גדולות על מדינת ישראל. הן התחילו להיות עומס על העוצמה הצבאית ולא רק תרומה לה".

ראש אגף כוח אדם במטכ"ל, האלוף מתן וילנאי, שהשתתף גם הוא ביום העיון, התייחס לביקורת שנמתחה על צה"ל בעקבות אירועי הכפר ביתא: "הצבא נמצא כעת תחת ביקורת יותר מבעבר. אני לא חושב שגוף יכול להיות בלי ביקורת, בתנאי שהיא עניינית. אנחנו בתהליך שבו מנסים להשתמש בצבא בעניינים שהם לא קשורים אליו ומטילים בו חשבות האשמות. זו פגיעה קשה בעוצמה של צה"ל. קשה לראות קצין צעיר שרוצה להיכנס לצבא כזה. מרגע שהביקורת איננה עניינית, זהו תהליך שמכרסם בצה"ל ויכול להשפיע בעתיד בצורה רעה. צה"ל הוא צבא העם ויונק מזה את עוצמתו. צריך להזהר מסחיפה וגרירה שישאירו את צה"ל בשדה מטווחים בין גופים שמנסים לקדם עניינם באמצעות הצבא."

על טילי קרקע־קרקע ארוכי הטווח שבידי מדינות ערב אמר האלוף וילנאי: "אין ספק שצריך להתארגן לזה התארגנות פנימית כדי להיות מסוגלים לספוג פגיעות בעורף, לא רק טילים. לא צריך להרהיב את הציבור על פוטנציאל הפגיעה שיש בזה. חייבים לעסוק בכך מחשבתית, אחר כך ארגונית. זה נראה לי כרשליטה וצה"ל ומדינת ישראל יעסקו ויעמיקו בתחום העורף".

פגישה באקספורד: הדאלאי לאמה, מנהיגם הרוחני של הטיבטים המבקר עתה בבריטניה, נפגש אתמול עם הנזירה תריזה, בעלת פרס נובל. (תצלום אי.פי.)

לחץ בנורווגיה למנוע הופעת נבחרת ישראל בכדורעף — "מחשש למהומות"

שגרירות ישראל בטלה עצרת יום העצמאות באולם באוניברסיטת אוסלו מ"שיקולים טכניים"

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). קיומו של משחק ידידותי בין נבחרות ישראל ונורווגיה ב־22 באפריל בכדורעף בעיר טרומסה (צפון נורווגיה) מוטל בספק. מפקד משטרת טרומסה, סוון אורדאל, הציע לאיגוד הכדורעף הנורווגי לבטל את המפגש "מחשש למהומות התפרעויות נגד נבחרת ישראל".

קצין המשטרה תובע מהאיגוד לשלם מקופתו 40,000 כתר לשכירת אנשי אבטחה, ולדבריו, לא יתיר לאנשי ביטחון ישראליים לבוא לטרומסה חמושים בנשק. דובר איגוד הכדורעף הנורווגי הגיב כי ארצו לא תחרים את ישראל, כל עוד קיימים יחסים נורמאליים בין שתי המדינות, אך הודיע כי אין בקופת האיגוד כספים לצורך שכירת אנשי אבטחה.

בטרומסה קיימת אוניברסיטה בעלת מספר רב של סטודנטים המזדהים עם פלשתין. "ועדת פלשתין" באוסלו הודיעה כי תרכז את אוהדיה בעיר טרומסה אם יוחלט על קיומו של המשחק בין ישראל לנורווגיה.

לפני שבוע נמסר על ביטול עצרת חגיגית לרגל יום העצמאות שעמדה להערך באולם "אולה" באוניברסיטת אוסלו, שהוזמן ע"י שגרירות ישראל. השגרירות ביטלה את האולם מ"שיקולים טכניים".

שמיר: גם בצבא צריכים להיות זהירים בהתבטאות ולזכור שאינם שליחי מפלגה

קיבל אזרחות כבוד במצפה רמון • "הליכוד אינה תנועה קיצונית, זו שטות לכנותנו כך; אנחנו מרכז, לא שמאל ולא ימין" • גירוש הוא אמצעי הרתעה רציני ואם נצטרך נתמיד בו

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר לא שלל אתמול הביקורת נגד צה"ל ואף מתח ביקורת על התבטאויותיהם של קצינים בכירים בעת שערך ביקור במצפה רמון שם קיבל אזרחות כבוד.

בתשובה לשאלה בנושא פרשת ביתא אמר שמיר: "צריך לעשות הכל כדי שצה"ל לא יהפוך לנושא לעימותים פוליטיים או לוויכוחים פוליטיים אבל אין זאת אומרת שאסור להשמיע מלה של ביקורת על צה"ל". הוא הדגיש כי שלטונות צה"ל צריכים לדאוג לכך שהם לא יהיו מעורבים בכל עימות פוליטי "זכותך כלל צה"ל אכן דואג לכך ואני חושב שגם כך יהיה להבא".

בהתייחסו לפרשת הגירושים של 8 מתושבי השטחים אמר ראש הממשלה: "הגירושים הם דבר חשוב ומרתיע. אם נצטרך בעתיד להמשיך בזאת נעשה זאת. גירוש הוא אמצעי הרתעה רציני ביותר בייחוד כאשר אנו נאבקים במהלך השלטת הסדר והשקט מלנקוט אמצעים שעלולים להביא לאובדן חיי אדם. אני מקווה שלא יהיה צורך לנקוט באמצעים חמורים אבל אם יהיה צורך — ננקוט".

בהתייחסו לידיעה שצוטטה בדיון מנטה קולו בנושא הדרישה של מקור ירדני לשטחים באזור ים המלח, אמר שמיר: "אני לא שמעתי את הדרישה הזה, לא צריך להתייחס ברצינות לכל מה שמתפרסם. כאשר נשב עם חוסיין ליד שולחן המשא ומתן אז נשמע מה שיש בפיו. זה מוקדם מידי לדבר לרגל פירסומים מקריים מסוג זה על תהליך מדיני. כאשר יהיה משא ומתן, יעלו הרבה דברים ואז נדבר".

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי ראש הממשלה יצחק שמיר מתח אתמול ביקורת על התבטאויותיהם של קצינים בכירים בצה"ל ואמר כי גם המפקדים בצבא צריכים להיות זהירים בדבריהם ולזכור שאינם שליחי מפלגה. שמיר שדיבר בפני חברי סניף תרות במצפה רמון אמר, כי הצבא אינו שייך לשר הבטחון או למפלגה כל שהיא, אלא צה"ל הוא צבא העם, שמותר לבקרו אך בלא הגזמה, אולם יש לזכור היטב כי אסור להפוך את צה"ל לנושא לוויכוחים פוליטיים.

ראש הממשלה תקף את צמרת מפלגת העבודה העומד בראשה מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס על שהם מאשימים באחרונה את הליכוד בקיצוניות לאומנית, והפיכת המפלגה כנערה של התחיה. "הליכוד אינה תנועה קיצונית. זו שטות לכנות אותנו כך, אנחנו המרכז. אנו בליכוד לא שמאל ולא ימין, אנו פועלים בימה ישראל למען האינטרס של כל שכבות העם. אני לא מבין אם מי שמדבר בעד זכותנו על ארץ ישראל הוא קיצוני בדעותיו. האם זו קיצוניות לרצות בארץ ישראל", אמר שמיר.

לדברי שמיר המטרה העיקרית העומדת כיום מול עיניו הוא להוביל את הליכוד לנצחון בבחירות, "כדי שהנהגה הבאה ישאר בידנו, ונוכל להנהיג את העם", אמר ראש הממשלה.

12 נפגעו בדליקה בבית אבות בבאר־שבע

מאת איתן רבין

בדליקה שפרצה אמש בבית אבות בשכונה ד' בעיר באר שבע נפגעו 12 אנשים, ביניהם שני שוטרים שנפגעו מן העשן. למקום הדליקה יצאו תשעה אמבולנסים וניידת לטיפול נמרץ, וכן צוותים רפואיים מתחנת מד"א בבאר שבע.

בשעת מסירת הידיעה פונו הפצועים לבית החולים "סורוקה", וצוותים גדולים של מכבי האש עמלו בנסיון להשתלט על הדליקה.

בתוך הבניין נותרו לכודים מספר קשישים, אך נמסר כי אין חשש לחייהם.

קורפו: נקים מגרש הדרכה לזהירות בדרכים ע"ש תרצה פורת

מאת אורי ניר

שר התחבורה, חיים קורפו, הבטיח אתמול לבני משפחתה של תרצה פורת ז"ל, הנערה שנהרגה במהלך ההתקפה על המטיילים מאלון מורה לפני שבוע, להקים מגרש הדרכה לזהירות בדרכים שישא את שמה של תרצה פורת. המגרש יוקם כנראה באלון מורה. השר קורפו אמר את הדברים בעת ביקור תנחומים בבית המשפחה.

שיפור קל במצבו של רומם אלדובי

(עו). שיפור קל חל אתמול במצבו של רומם אלדובי שנפצע בתקרית בכפר ביתא, אך הוא עדיין ללא הכרה ושוכב ביחידה לטיפול נמרץ בבית החולים הדסה עין כרם כשהוא מונשם בעזרת מכונה.

בריה"מ: הבהרנו לערפאת שתמיד הכרנו בזכות קיומה של ישראל

דיווח מוואשינגטון: זירוז תהליך השלום יביא לחידוש יחסי בריה"מ ישראל

מוסקווה (ע"צ). עמדתה של בריה"מ כלפי ישראל לא השתנתה, זה דבר הוכחר למנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, בעת ביקורו במוסקווה — אמר אתמול ואדים פארפילייב, דובר של משרד החוץ הסובייטי.

בשיחה שקיים בשבת במוסקווה עם ערפאת, הדגיש מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב — לדברי סוכנות "טאס" — כי הגדרה עצמית לפלשתינאים היא "יסוד חיוני להשכנת שלום באזור, במקביל להכרה במדינת ישראל והתחשבות בצרכי הביטחון שלה".

עתה ציין פארפילייב במסיבת עיתונאים, כי בהבהרתו זו של גורבצ'וב "אין כל חדש". הוא הוסיף כי בריה"מ, שניתקה את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל ב־1967, "הכירה תמיד בזכות קיומה של ישראל". עם זאת רואה מוסקווה כדבר חיוני את "ההכרה בזכות העם הפלשתינאי להגדרה עצמית".

"אנו סבורים כי הגשמתן של שתי זכויות לגיטימיות אלו היא יסוד מפתח להשגת שלום במזרח התיכון", הוסיף.

תהליך שלום יביא יחסים

עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ", מוסר: זירוז תהליך השלום יביא לחידוש היחסים בין בריה"מ לישראל — כך נמסר אתמול בדיווח שהגיע מוואשינגטון על פגישה של הציר המדיני עודד ערן עם פקיד במחלקת המדינה. הפקיד אמר כי אין עדיין מועד לביקורו הנוסף של המזכיר ג'ורג' שולץ באזור, אך מדובר בטווח זמן של ארבעה עד שישה שבועות.

עוד המוכיח לעניני המזרח התיכון ריצ'רד מרפי יתלווה אל שולץ בביקורו במוסקווה והדבר מלמד על הכוונה לקיים שיחות ענייניות בנושא יוזמת השלום. הפקיד האמריקאי גילה אופטימיות באשר לסיכוי להגיע להבנה עם בריה"מ ביחס ליוזמת השלום האמריקאית. לדבריו, אין בדעת שולץ לסגת מיוזמתו והוא מוסיף להאמין בסיכויי הצלחתה.

אמש במחול / אורה ברפמן

קשרים עקרים — מגעים קרים

להקה "בת־שבע". "בילה" כוריאוגרפיה: יגאל פרי. מוסיקה: מורים רוזל. "קרוע". כוריאוגרפיה: דאג וארון. מוסיקה: כריסטופר הייאמס — הארים. "התחליב בקנין 3/4. כוריאוגרפיה: מיק מורים. "קאנטטה 78/ בכל שעת יקיצה". כוריאוגרפיה: דאג וארון. מוסיקה: י.ס. באך.

שתי עבודות חדשות של דאג וארון בתוכניתה של "בת־שבע". שתיהן ידבקות נפלא על הלהקה המצליחה לשמור על רמת ריקודית גבוהה ולהמנע מסטגנציה. "קרוע" בנוגר ללהקה, אנושי במגעים. אבל נדמה שלא חודר עד הסוף החותך בין הרגעים הציורליים לבין אותה שניה בה נופלת החלטה לפעול באופן אימפולסיווי־ספונטאני. היצירה כולה היא כעין תהליך מתוכנן שחל על הבמה בזמן אמיתי. כמובן, שתחושת האימפרוביזציה היא אשליה. כל תנועה היא תוצאה של תהליך חשיבה חוזרת והוא בנוי קרעים וקטעים של תנועות בתוך הקבוצה. גם במישור האנושי וגם במישור התנועתי הצרוף. גם אם הרבה מהקרעים עקרים והרבה מהמגעים קרים, הדי שהצורך לגעת נתחוש בכל רגע.

"בכל שעת יקיצה" היא עבודה רגישה ומורכבת ביותר. יצירה אינטליגנטית ומרתקת. וארון מנסה למצוא ביטוי משקל בין שפה תנועתית שתהווה תשובה למוסיקה וליריות ועם זאת להרכיב מסכנות, בביצוע חזק של הלהקה.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: ד"ר שלמה ברק, נשיא חברת "אופטרוטק"
על: המשמעות של 62 ימי מילואים בשנה לתעשייה

דווקא אנשי המפתח אצלנו הם האנשים שצריך במילואים

איזה השלכות אתה צופה יותר על התעשייה כשנוטל המילואים הכבד ל־62 יום בשנה?

ההשפעה היא קטלנית. תעשייה כמו שלנו תלויה במומחים רבים בשטחים שונים וכאלה אין רבים. לפעמים מספיק שבעל מיומנות ספציפית נקרא לתקופה ארוכה וכל מה שסובב אותו מושבת אז. התחום שלנו, היי־טק, מאופיין בתחרותיות רצחנית בעולם — טכנולוגיות ומוצרים מתחלפים חדשות לבקרים — ואסור להתמהמה יותר מדי. אם גודיים חדשים בתוך תקופה של שנה וחצי שנתיים או יותר דרושה לפיתוח מוצר, זה עלול להיות הרסני.

האם רווחיותכם נפגעת בגלל כוח אדם עודף שאתם שוכרים כדי להתגבר על נושא המילואים?

בוודאי שכן, למרות שאין לי נתונים מספריים. כשאנשים יוצאים למילואים צריך רזרבה במאגר כוח האדם. קשה גם בליצה על הרק למצוא עוד אנשים כשצריך. למזלנו מועסקים במפעל שלנו אנשים בעלי מוטיבציה גבוהה במיוחד, שמוכנים להשקיע הרבה שעות נוספות כדי להתגבר על היעדרויות כתוצאה ממילואים.

מאיזה מקור במפעל נקראים אצלכם הכי הרבה למילואים?

בזמן האחרון מדי יום כשאני מגיע למפעל אני שומע על עוד ועוד עובדים שקיבלו צו מילואים ולתקופות יותר ארוכות. אנחנו חברה של אנשים בעלי השכלה טכנית גבוהה ומטבע הדברים הם גם נושאים בתפקידים יותר חשובים במערכת הצבאית. כמו שפה יש להם משרות חשובות, כך גם בצבא. דווקא אנשי המפתח אצלנו, הם גם האנשים שצה"ל צריך אותם.

האם תיערכו לשנה הזאת באופן מיוחד, אולי תבקשו מצה"ל להתחשב?

בדרך כלל אנחנו מאוד מסודרים ומתוכננים מראש, אבל קשה להטות הגה של ספינה מהיום למחר. אנחנו נעזרים בוקלט"ם (ועדה לתיאום מילואים) שהוא כלי טוב שבהחלט מוכיח את עצמו. עובדים מתחלפים בבעיות את מפקדיהם הישירים. מצאתי שאצל מרכיבת הדרגים הגבוהים בצבא יש מודעות לתעשייה.

נתקלת באנשים מתחומך שהתחילו לרדת מן הארץ בגלל צווי מילואים?

לא. האם זה מה שמבריח אנשים או עדיף שלא יישארו כאן.

בתור יצואן, תוכל לספר ללקוחותיך שהזמנה התעכבה בגלל המילואים של עובדיך?

מעבר לימי המילואים, הבעיה שאנחנו מתמודדים אתה היא איך נראית מדינת ישראל בעיני המשקיעים הזרים. חלילה לי מלהביא את בעיות הייצור ללקוחותי בחו"ל. אסור לנו להופיע כקופצים ולכבס את הכביסה המלוכלכת בחוץ. אסור לי לספר על בעיות המילואים ולהתלונן על שער המטבע. זאת בפירוש לא צריכה להיות הדאגה שלהם.

פרס: הדבר הנכון ביותר הוא לשמור על ישובי בקעת הירדן

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר אתמול בעת סיור בבקעת הירדן, כי אין שינוי בעמדתה של מפלגת העבודה על כך שהירדן יהווה גבול הביטחון של מדינת ישראל בכל הסדר מדיני.

פרס אמר לנציגים של תושבי הבקעה: "נעמוד על כך שצבא זר לא יחצה את הירדן, ושהירדן יהיה גבול ביטחון. הדבר הנכון ביותר הוא לשמור על כך שהיישובים בבקעת הירדן יישארו. זה טוב יותר מצבא. מה עוד שיש הסכמה בינינו לבין האמריקאים, שישובים קיימים לא מורידים".

שר החוץ התייחס להתבטאויות של פקידים בכירים בירדן בדבר תפקידו של אש"ף בבקשיה למו"מ על עתיד השטחים, ואמר כי התבטאויות אלו משקפות את העובדה שירדן מוצאת את עצמה נאלצת להשיב על דרישות ישראל מחד גיסא, ולעמוד בתחרות עם אש"ף מאידך גיסא. "לכן אין זה מפתיע אותי שהם מקשיחים את העמדות המוצהרות שלהם", אמר פרס.

בעניין זה הוסיף מ"מ ראש הממשלה כי לפי מיטב ידיעתו, ירדן מעוניינת במשלחת ירדנית פלשתינית, וכי הדברים שנשמעו מפי פקיד ירדני בכיר באמצעי התקשורת הערביים, הנוגעים לתוכן המשא ומתן בעתיד בין ישראל לירדן ובין ישראל לאש"ף, מיועדים ביסודם לאוזניים פלשתיניות.

המפד"ל תקבע בשבוע הבא את הרכב רשימתה לכנסת

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

סיעות שונות במפד"ל מאיימות בפרישה מהמפלגה אם בבחירות הפנימיות שיתקיימו במפלגה ביום ראשון בשבוע הבא, לקביעת רשימת המפד"ל לכנסת, לא יקבלו ייצוג במקום ריאלי. המפד"ל תהיה המפלגה הראשונה שתבחר כבר בשבוע הבא את הרכב רשימתה לכנסת.

מתח רב שורר בימים אלה במפד"ל לקראת כינוס מרכז המפלגה לשני סיבובי בחירה. בסיבוב הראשון יבחרו 18 נציגים, ובסיבוב השני הם יקבעו. לא תתקיים בחירה מיוחדת לקביעת העומד בראש רשימת המפד"ל והוא יקבע על סמך דירוג הבחירה.

עד אתמול אחר הצהריים, המועד האחרון להגשת מועמדות לבחירות במפד"ל הגישו את מועמדותם 42 חברי התנועה. הבולטים שבהם: השר זבולון המר, המבקש לשמור על מעמדו כמנהיג המפד"ל, ד"ר יהודה בן מאיר, ראש עיריית טבריה יגאל ביבי, יצחק מאיר יו"ר מחלקת החינוך לגולה בהנהלת הסוכנות, הרב צפניה דרורי רבה של קריית שמונה, חנן פורת, מזכ"ל המפד"ל הרב יצחק לוי, יו"ר הדור הצעיר נחום לנגנטל, השגרירה לשעבר יהודית הובנר, אברהם מלמד, הרב משה שלמה, אבנר שאקי, אברהם כהן־צור, אברהם שטרן וחברי הכנסת אבנר שאקי ודוד דנינו.

במפד"ל קיימת צפיה רבה לקראת שני סיבובי ההצבעה ביום ראשון. הערכה היא כי למפד"ל חמישה מקומות בטוחים בכנסת הבאה, ובין המועמדים מונים את השר, יגאל ביבי וחנן פורת כשישה העשויה להוביל את רשימת המפד"ל לכנסת הבאה.

בוטלו צווי־ריתוק למרדימים; העיצומים נמשכים רק בקופ"ח

המגע בין הנהלת הקופה לרופאי בתי החולים נותק

מאת עדנה ארידור
כתבת "הארץ"

העיצומים במערכת הבריאות יימשכו היום רק בבתי החולים של קופת־חולים הכללית. ארגון רופאי המדינה הסיר את האיום להשבית את מערכת האשפוז הממשלתית, לאחר שמשרד האוצר ביטל אתמול את צווי הריתוק לרופאים המרדימים בשירות המדינה.

ביום העשירי לשביתה בבתי החולים של קופ"ח, החליטו הרופאים להקל על ציבור החולים. הם יפתחו היום ומחר את מרפאות החוץ ב־14 בתי החולים של הקופה. בשמונה בתי חולים תימשך ההשבתה בחדרי הניתוח. גם היום ומחר יידחו כל הניתוחים האלקטיביים ויבוצעו רק ניתוחים דחופים כמו ניתוחי לב ותרומות להסרת גידולים.

המגע בין הנהלת הקופה לרופאי בתי החולים נותק. הרופאים ממשיכים לדרוש יישום ההסכם שנחתם עימם בנובמבר '87 על סעיפיו ותעריפיו. ההנהלה דורשת להכניס שינויים על פי תחשיבי האוצר. מאחר שאין סיכוי בשלב זה לחידוש המגעים בין הרופאים להנהלה, יימשכו השיבושים בבתי החולים של הקופה גם בשבוע הבא.

אתמול הודיע משרד האוצר להיענות לפניית ההסתדרות הרפואית ולבטל את צווי הריתוק לרופאים המרדימים בשירות המדינה, שהוצאו לפני יותר משבועיים. ההחלטה באה בעקבות הבנה בין נציגי ההסתדרות הרפואית לאוצר, בתיווכו של מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס. לפיכך יוחזרו חדרי הניתוח בבתי החולים הממשלתיים לפעילות רגילה. עוד הוחלט אתמול על פתיחת מו"מ אינטנסיבי בין האוצר לרופאים המרדימים ביום ראשון הקרוב.

עובדי המעבדות בשירות המדינה מתכנסים הבוקר כדי להחליט על יציאה לחופשה מאורגנת בת 48 שעות, כשבבתי החולים ישארו כוננים.

ירושלים

בית ש"י עגנון ירושלים

השנה מציינים 100 שנה להולדתו של ש"י עגנון

ערב עיון

יתקיים בבית ש"י עגנון, ביום רביעי, כ"ו בניסן התשמ"ח - 13.4.88 - בשעה 19.30

על הנושא:

יהודי גרמניה בחייו וביצירתו של ש"י עגנון

המרצה: **גרשום שוקן**

דברי פתיחה: ד"ר צבי נספי

קטעי מוסיקה ישמיעו תלמידי ...

כתובת: רחוב יוסף קלאוזנר 16, ירושלים • טלפון ...

ל"תנובה" אין כל קשר ל"יריד השבת" בבנין "רב המכר"

במספר עיתונים התפרסמו ביומיים האחרונים כתבות, מהם עשוי להתקבל הרושם, ש"תנובה" עומדת להפעיל, בשותפות עם גורם אחר, "יריד שבת" בבנין "רב המכר" בצומת גלילות.

הננו מודיעים, איפוא, כי **ל"תנובה" אין כל קשר לתכנית "יריד השבת"**, ומי שיחס אותה ל"תנובה", הטעה את הציבור.

הנהלת מרכז "תנובה"

המעלות של

אלעל

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	6	9	מע"ח	7	12
אתונה	11	16	מע"י	15	23
בוקרשט	5	12	מע"ח	1	12
בזיל	3	14	מע"ח	2	12
וינה	6	11	גשם קל	1	12
ז'נבה	4	16	גשם קל	2	12
לונדון	6	10	מע"ח	2	14
ליסבון	12	16	מע"ח	7	13
מדריד	9	16	מע"ח	7	15
ניו־יורק	7	12	מע"ח	6	16
פאריס	8	12	גשום	1	14
פרנקפורט	3	11	מעונן	0	12
ציריך	5	11	מעונן	2	10
קהיר	15	27	מע"ח	18	32
קופנהגן	4	6	גשום	4	7
רומא	12	15	גשום	6	2
שטוקהולם	−1	8	מעונן	0	3

ELAL אלעל

מכבי מגן

אגודה שיתופית לביטוח הדדי נגד מחלות בע"מ

האסיפה השנתית של האגודה

תתקיים ביום ו' 13.5.88 בשעה 8.00 בבוקר, במרכז קופ"ח "מכבי", רח' המרד 27 קומה 15 תל־אביב.

הזמנות אישיות לא תישלחנה.

ועד הנהלת האגודה

יו"ר המועצה לשלום ולביטחון אלוף (מיל) אהרון יריב:

"השלום צריך לחזק הביטחון — אין ניגוד בין השניים"

"ישראל די חזקה עתה, כדי להתחיל במו"מ מדיני הקשור בסיכונים" ● המועצה — גוף חדש, בלתי מפלגתי, שאינו מקבל אמצעים מגופים מפלגתיים

(ע). המועצה לשלום ולביטחון סבורה, כי המשך הסטטוס קוו בשטחים הוא הרה-אסון. היא גם בטוחה, שאין ניגוד בין שלום לביטחון, אלא שהשלום צריך לחזק את הביטחון. זאת אמר אתמול יו"ר המועצה אלוף (מיל.) אהרון יריב, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל-אביב.

המועצה דוגלת בבקיעת מחשבה חדשה ופתרונות מדיניים, התואמים את צרכיה האמיתיים של מדינת ישראל ב-1988, אמר יריב. הוא הוסיף, כי קבוצת אישים בעלי רקע בתחומי הביטחון, הניהול והאקדמיה, שהתארגנה באחרונה, החליטה לתרום מנסיונה, להעלות לוויכוח דעות, לצמצם את המבוכה ולחזק את הביטחון העצמי והלאומי.

עוד אמר, כי לקראת ההכרעה בבחירות הבאות, יוצגו בעיות השלום והשטחים את הציבור המרכזי, האנשים ששרתו במערכת הביטחון שנים רבות, אין כמותם להסברה והצגה של ענין הביטחון.

יריב הדגיש, כי הגוף החדש אינו מפלגתי ואינו מקבל אמצעים מגוף מפלגתי כלשהו, אם כי חברי הגוף משתייכים למפלגות.

עוד ציין, כי הסטאטוס קוו הוא הרה-אסון מבחינות הדמוגרפיה והביטחון ויש לדאוג למנוע הדרדרות המצב בשטחים והיחסים הקיימים בינינו לבין ארצות ערב. "בסופו של ענין, הסטאטוס קוו יוכל להביא להתקרבות בין ארצות ערב נגד מדינת ישראל ומצבנו לא יהיה קל. היום עיראק נמצאת במלחמה עם איראן ואינה יכולה להצטרף אל מדינות ערב, מצרים נמצאת מחוץ למעגל המלחמה וארה"ב עדיין טורח מתיק נגד נקיטת יוזמה. אולם עם הזמן, יש להניח, תחול תזוזה במצב, אך במלחמה ישראל לא תנחל מפלה" — אמר.

יד עם זה הדגיש, כי אם ישראל יכולה לעמוד נגד מדינות ערב ולאחר מכן — להתחיל במו"מ כשהיא חלשה יותר, הרי עתה, כשישראל חזקה יותר, המו"מ יהיה טוב יותר. הוא הוסיף, כי יש לנהוג כמו בקמפ דייוד כשוויתרנו על שטחים עם סידורי ביטחון, ולקחנו על עצמנו סיכונים.

יריב סבור, כי ישראל די חזקה עתה, כדי להתחיל במו"מ מדיני הקשור עם בסיכונים. לדעתו, ההסכם המדיני צריך להיות מבוסס על ביצוע ההסכם בשלבים, על פירוז, מתקני התראה, נוכחות צבאית של כוח צבאי ישראלי בשטחים, אפשרות של חילופי שטחים וקביעת הירדן כגבול ביטחון שצבא זר לא יעבור אותו.

יריב אמר, כי על הבעייה של מדינה פלשתינית ישנן דעות שונות, ומדיניות המועצה תגובש בדיון מיוחד. בינתיים, טרם דובר על מדינה פלשתינית.

מגן מפני רעש באוזנים מסתיר ראש הממשלה יצחק שמיר במפעל "מקסימה" — במסגרת סיור במצפה רמון (צילום: מגי אילון, לע"מ)

בכנסת

בהופעה בפני ועדת החוץ והביטחון של הכנסת:

הרמטכ"ל: להשאיר הצבא בתוך הקונסנסוס הלאומי כצבא העם

קרא להתייחס אל הצבא כגוף שעומד לפקודת הממשלה ופועל על פי החוק "בלי זה לא יהיה צה"ל, על כן היו בבקשה זהירים בביקורת" ● רמז כי בדו"ח הסופי על אירוע הדמים בביתא לא צפויות הפתעות

ועדות וסיעות/

דן מרגלית

הרמטכ"ל דן שומרון רמז אתמול לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כי בדו"ח הסופי על אירוע הדמים בביתא לא צפויות הפתעות. עיקר החקירה מתרכז בידי המשטרה והשב"כ וצה"ל רק אוסף ומסכם. עתה חוקרים את כל הנערים שהשתתפו בטיול.

שומרון הביע תקווה כי לא יהיה צורך לחקור איש במכונת-אמת. לדבריו, הבתים שפוצצו בביתא הם של פלשתינים שהשתתפו בתקיפת הילדים בצורה חמורה. חלק זה של החקירה כבר הושלם, הדגיש הרמטכ"ל, ובסיום הישיבה פנה אל כל המשתתפים להשאיר את הצבא במסגרת הקונסנסוס הלאומי כצבא העם העומד לפקודת הממשלה ופועל על פי החוק. "בלי זה לא יהיה צה"ל, על כן היו בבקשה זהירים בביקורת."

שומרון אמר כי שלושה דברים שאמר מיד לאחר האסון נותרו נכונים: הילדים היהודיים הותקפו באבנים ובמקלות, בכפר נמצאו ערבים ששמרו והגנו על הילדים, והטיול לא תואם עם צה"ל. אין לצפות שצה"ל יהיה נוכח בכל אחד מ-240 הכפרים ביהודה ושומרון. איש הביטחון מגוש אילון תיאם את הטיול עם מרכז הביטחון באילון מורה ונקשר לרשת הקשר שלו אבל לא לצה"ל.

מדוע יש הרוגים

הדו"ח יסתיים בקרוב "ומי שמצפה להפתעות יתאכזב," הדגיש שומרון פעמיים. הוא תהה על הביקורת על צה"ל ועליו. לדבריו, הריסת הבתים היתה דרושה בגלל הצורך להגיב במהירות שמא יחזרו התנכלויות כאלה לטיולים. בענין הגירוש אמר כי המועד נקבע כבר לפני זמן רב, אחרי פסח, מי שחלקו חמור במיוחד בפרשת ביתא יגורש.

עוד אמר הרמטכ"ל כי תוך שלושה חודשים ניתן יהיה לצמצם את כוחות המילואים הדרושים למדיניות ההשקטה של השטחים. הכוחות הסדירים יוחזרו בעיקר לאימונים.

לשאלה מדוע יש גידול במספר ההרוגים עתה, שומרון בי תמה: ההפגנות הגדולות ומי שפעיל עתה הם המסיתים והמלבים את האש, ויש יותר פגיעות בהם.

ח"כ בנימין בן אליעזר הזהיר מפני כוונת חלק מהמתנחלים להקים שני צבאות. הוא ביקש לדעת אם נכון שהתקרית החלה לא ביידוי אבנים על ידי הערבים אלא בגירוש רועה ערבי על ידי המטיילים. ח"כ חיים דרוקמן (מפד"ל) סבור כי אילו הקדימו בגירושים יתכן שחלק מהתקריות הקשות היה נמנע. שריד התלונן שהשרים חוקרו את הילדים משתתפי הטיול. ח"כ יוסף בורג מהמפד"ל הסתייג בתרומה מדברי השר ונלוון המר שצידד במחיקת הכפר. "אין להפוך את השם לידיעה לשם עברי" אמר בורג.

ח"כ אליעזר גרנות (מפ"ם) סיפר כי קבוצת חיילים התנהגה באלימות מזוויעה במנוסה פליטים ברצועת עזה והיורדה "לגורמה מקפיאת דם."

דו"ח ארן

שר המשטרה חיים בר לב נענה אתמול להצעת ח"כ דן תיכון (ל"כ) והמוך מסיכומי לדו"ח של המבקר אברהם ארן את ההערה כי 13 המקרים שהוצגו על ידי המבקר "נבחנו על ידי הביקורת בצורה מגמתית ומכוונת." הסכמתו של בר לב ניתנה לקראת סיומה של ישיבה משותפת לוועדות הפנים וביקורת המדינה בכנסת, שהוקדשה לדו"ח של ארן על טוהר המידות במשטרה.

בר לב אמר כי המשטרה מקבלת 10 מכלל 13 פרטי הביקורת של ארן, אך הבקורת נעשתה בלי לראיין את מקבלי ההחלטות — קציני משטרה הבודקים תלונות נגד שוטרים ומחליטים מה לעשות בהן. בר לב טען כי אכן המשטרה צריכה היתה להגיב בצורה מפורטת יותר ורצינית יותר מכפי שהגיבה בתחילה על טיוטת דו"ח הביקורת. לדבריו פיגור בטיפול בתיקים נגרם בשל בעיות של כוח אדם. לכן גייסו בינתיים עוד 16 חוקרים. חלק מן ההמלצות של ארן הן כלליות, גורפות, נובעות מהסקת מסקנות כלליות לגבי מקרים בודדים ואת אין השר מוכן לאמץ.

ארן השיב לבר לב כי לעתים מנעו מיחידת החקירה הפנימית (מח"ש) מידע על חקירת שוטרים או לא העבירו לחקירה פלילית כנדרש חומר פלילי לכאורה שהוצג בפני קצין בודק. המידגם שנבחר לדו"ח אינו סטטיסטי אבל תיקני. צוות המבקרים ריכז 55 תיקים. אחרי בדיקת 16 מהם מצא כי הם מורים על עצמם. היות והבדיקה נועדה לבחון את המערכת ולא ענינים בודדים ופרטיים, ראה כי תופעות חריגות חוזרות על עצמן והסתפק במספר מצומצם של תיקים אף שעיין בכל ה-55. אדרבה, לו נבדקו גם השאר, אמר ארן, זה היה רק מחזק את המסקנות של הביקורת.

ערעור על יומן העבודה של צה"ל

ח"כ אהוד אולמרט (ליכוד) הציג אתמול את יומן העבודה שהוציא צה"ל ובו איזכורים כמו "20 שנה להקמת מפלגת העבודה הישראלית" או "10 שנים להקמת תנועת שלום עכשיו." הוא שאל את שר הביטחון יצחק רבין מדוע תאריכים אלה נכללו ביומן העבודה לקציני צה"ל. ואם יש טעם לציין אירועים אלה, מדוע לא הוזכר יום השנה להקמת הליכוד או גוש אמונים?

קולק: יש להעדיף השקעות בירושלים על פני יו"ש

מסר לחברי ועדת השרים לענייני ירושלים: בשכונות מעבר לקו הירוק בעיר מתגוררים כיום 110 אלף יהודים ● התקבלה הצעת החוק להקמת הרשות לפיתוח ירושלים

מאת נדב שרגאי ועתי"ם

ועדת השרים לענייני ירושלים קיבלה אתמול את עקרונות הצעת החוק להקמת רשות לפיתוח העיר, שתעודד השקעות ויזום פרוייקטים כלכליים בירושלים. ועדת השרים, בראשות ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, החליטה גם למנות צוות בין-משרדי שיבחן את הצרכים המיוחדים של ירושלים ויגיש המלצות תוך חודשיים.

בפני הוועדה הופיעו בישיבתה שר המשטרה, חיים בר לב מפכ"ל המשטרה רב-ניצב דוד קראוס ומפקד משטרת ירושלים תת-ניצב יוסף יהודאי, שסקרו את מצב הפרות הסדר בעיר.

שמעון פרס ציין, כי "חשוב לחזק את ירושלים בתחומי החברה הכלכלה והחינוך, במיוחד בימים אלה."

טדי קולק תקף את ההשקעות הגדולות ביהודה ושומרון ואמר, כי "פיתוח השכונות החדשות שנבנו מאז מלחמת ששת הימים מסביב לעיר, חשוב לא פחות מאשר פיתוח יהודה ושומרון." הממשלה — לצערו — אינה נוהגת כך, אמר.

קולק מסר אתמול לחברי ועדת השרים לענייני ירושלים, כי בשר כונות החדשות שנבנו בעיר לאחר מלחמת ששת הימים, מעבר לקו הירוק מתגוררים כיום 110 אלף יהודים. קולק תקף את הממשלה, על שאינה משקיעה בתשתית כלכלית וחברתית בשכונות אלה, וקרא להעניק להן עדיפות על פני הקמת ישובים חדשים בשטחי יהודה ושומרון.

ראש העיר האשים את השרים, כי בשנתיים האחרונות פחת מאד היקף התקציבים הממשלתיים המוזרמים לעיר, והדבר עלול להביא לכך שצעירים שאינם מרוצים מרמת שרותי החברה והחינוך בעיר, יעזבו אותה לשפלת החוף. קולק גם הוכיח שהעיר סובלת מבעיות קשות של תעסוקה ודיור זול. הוא גם אמר, כי על כל תוכנית שהעירייה מעוניינת במימושה, היא חייבת להיאבק זמן ארוך, מול משרדי ממשלה שהטיפול שלהם איטי.

הוא הוכיח למשל, את נושא העברת מפעל התעשיה הצבאית הסמוך לשכונת המגורים בית הכרם אל איזור התעשיה בעטרות. רק אחרי שנים של לחצים הסכימו משרדי הממשלה לתוכנית זו. קולק אמר, כי בעקבות ההתקוממות בשטחים הבמורת ירושלים, מורגשים קשיים בגביית הארנונה מסוחרי מזרח העיר, בשל שביתת המסחר המתמשכת. אך לעומת זאת, התושבים הערבים במזרח העיר משלמים את המיסים כסידרם.

קורפו: להפסיק התחבורה ציבורית לשכונות ערביות

שר המשטרה חיים בר לב אמר, כי ירושלים נמצאת עתה בראש סדר העדיפות של המשטרה בארץ. המפכ"ל דוד קראוס ומפקד המחוז יוסף יהודאי נשאו בפני השרים סקירות על המצב בעיר. נצ"מ יהודאי מסר, שמאז חודש דצמבר האחרון נעצרו 700 ערבים החשודים כי השתתפו בהתפרעויות. יהודאי מסר כי נגד כ-400 מהם הוגשו כתבי אישום.

שר התחבורה חיים קורפו הציע במהלך הישיבה, להפסיק את התחבורה הציבורית לשכונות ערביות, שבהן מיידים אבנים בתחבורה יהודית הולפת, אולם ההצעה לא הובאה כלל להצבעה.

פורום מנהיגות ארגוני הנשים שליד משרד רוה"מ:

"להבטיח לפחות 40% מקומות ריאליים בכנסת לנשים"

הפורום מייצג 20 ארגוני נשים בהם מאוגדות כמיליון נשים

מאת יהודית קבולר
סופרת "הארץ"

פורום מנהיגות ארגוני הנשים שליד משרד ראש הממשלה ויועצת ראש הממשלה למעמד האשה אסיה שמוח, קראה אתמול, במסיבת עתונאים שנערכה בתל אביב, לכל ראשי המפלגות והחברים, להבטיח ייצוג הולם של נשים ולייעד להן לפחות 40% מן המקומות הריאליים ברשימות הבחורים לכנסת.

הפורום מייצג 20 ארגוני נשים בהם מאוגדות כמיליון נשים. עם תומכי הקריאה נמנים שורה של חברי כנסת כמו אהרון בוזמיאס, מאיר שיטרית, אהוד אולמרט, אוריאל לין, אבנר שאקי וכל חברות הכנסת.

יו"ר שדולת הנשים, אליס שלווי סיפרה באותו מעמד על פעילות ארגונה לקראת הבחירות בקרב ציבור הבוחרים לראשונה ובקרב מנהיגים שביכולתם להשפיע על קידום נשים במפלגותיהם.

יעל רום פעילה מהליכוד ומהשדולה קראה לבוחרי של נשים במפלגות הבוחרות, באם לא יקבלו ייצוג הולם.

יהודית פלוסקין יו"ר המחלקה למעמד האשה בויצו מסרה כי התנועה פתחה במבצע התומה ארצי על הצהרה הקובעת כי ההחלטה לבחור תושפע מהצבת נשים במקום ריאלי.

מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמת מסרה כי במפלגת המערך קיים כבר שריון בתוך נוהלי הבחירות, אם כי הוא מוגבל ל-10%.

ח"כ מרים תעשה גלזר אמרה כי בעבר היה שריון של 30% לבני עדות המזרח שהוכתר בהצלחה והראייה לכך היא שכיום אין עוד צורך בשריון.

עדה קיל סגן יו"ר אמונה בארץ סיפרה כי הצעתה במרכז המפלגה, בה יש 1022 חברים ו-43 חברות, לשריין מקומות לנשים, נדחתה ברוב של שני שליש.

מגדה פרג'י המייצגת את האשה הערבייה בפורום, תבעה כי המפלגות הגדולות יתייחסו גם לייצוג האשה הערבייה. ■

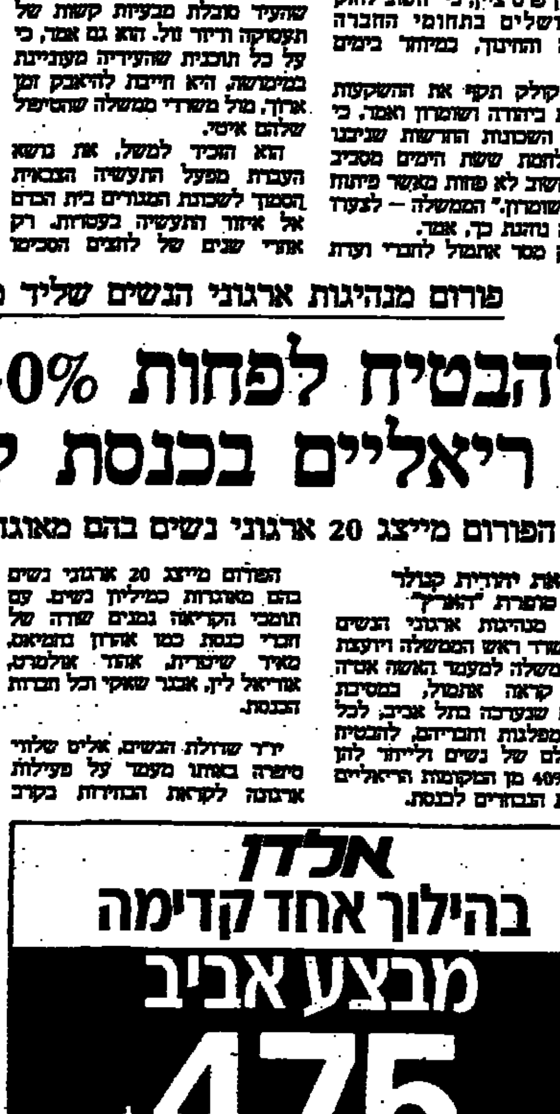

טעות שלנו

ב"הארץ" אתמול נכתב בטעות כי קצין רפואה ראשי בצה"ל, תא"ל יהודה דנון, פרש בקרוב מצה"ל.

ערך את העמוד: חיים פל

هكذا عن الاصل

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון: *

3.5 מיליון ש"ח

*כולל העברה

חדשות פנים

הכרמלית המושבתת בחיפה מ־86' לא תופעל מחדש לפני סוף 89'

מתוכננת הוספת נתיבים באורך כולל של 14 ק"מ אשר יתפרשו לשכונות השונות של העיר

מאת יודה טל
כתב "הארץ" בחיפה

"הכרמלית" המושבתת בחיפה מאז חודש דצמבר 1986, לא תופעל מחדש לפני סוף 1989 — הודיע אתמול ראש עיריית חיפה אריה גוראל.

במיכרז הבינלאומי שפירסמה עיריית חיפה על "שיפוץ הכרמלית" הוגשו שתי הצעות בלבד — של חברה שווייצרית ושל חברה צרפתית. עיריית חיפה העבירה את ההצעות לחוות דעת של חברה הנדסית בינלאומית שמרכזה בצרפת — "יורוזיסטם".

דו"ח החברה יוגש לעירייה עד סוף חודש זה ועל פיו תקבע עיריית חיפה עם מי לנהל מו"מ.

ראש עיריית חיפה מסר אתמול במסיבת עיתונאים כי בשלב ראשון מדובר אך ורק בשיפוץ הקו הקיים שהוא באורך של 1700 מ' — מהעיר התחתית למרכז הכרמל. ההשקעה נאמדת בכ־20 מיליון דולר, שככל הנראה, ימומנו באמצעות הלוואה במטבע חוץ לטווח ארוך שעיריית חיפה תלווה בחו"ל באישור בנק ישראל.

אחת האופציות הנבדקות כעת היא שהחברה שתזכה במיכרז לשיפוץ הכרמלית תפעיל את הקו. עם השלמת המשא ומתן על שיפוץ הקו הקיים תפרסם עיריית חיפה מיכרז בינלאומי נוסף להוספת נתיבים לכרמלית באורך כולל של 14 ק"מ אשר יתפרשו לשכונות השונות של העיר.

קבוצת חיילות כתר אתמול על הדשא באיצטדיון רמת־גן, בעת החזרות לקראת מפגן צה"ל שייערך במקום ביום העצמאות. (תצלום: עוזי קרן)

80 פורטוגלים ייקלטו לעבודה בבתי מלון באילת בעונת הקיץ

מאת זוהר בלומנקרנץ

80 פועלים מפורטוגל יובאו לישראל, כדי להיקלט בעבודה בבתי מלון באילת לקראת עונת הקיץ הקרובה.

זה נסיון ראשון לייבא בצורה מאורגנת שכזו מחו"ל עובדים למגזר המלונאות בישראל — על רקע המחסור בכוח אדם בשל האירועים בשטחים, ושעור התחלופה הגבוה יחסית של עובדים בלתי־מקצועיים באילת.

התוכנית החדשה גובשה על־ידי התאחדות המלונות וקיבלה את אישור שירות התעסוקה. אתמול החלה משפטנית ארגון הגג של בתי המלון, עו"ד מוניקה מרגלית, בנקיטת הצעדים הראשונים הקשורים להבאתם של העובדים ארצה מההיבט המשפטי, סידורי שהייתם ורישיונות עבודתם.

סמנכ"ל התאחדות המלונות, יעקב אביטנע, אמר כי אין חשש שעובדים אלה, בניגוד לעובדים מהמזרח הרחוק ואפריקה, ינסו אחר כך להיקלט ולהישאר בצורה בלתי חוקית בישראל.

אל על הפעילה עוד טיסות לפולין עקב ביקוש מוגבר

מאת זוהר בלומנקרנץ
כתב "הארץ"
לענייני תעופה

"אל על" הפעילה אתמול לראשונה שתי טיסות ישירות לפולין, כדי להתגבר על הביקוש של תנועת היוצאים לאירועים לציון מלאת 45 שנה למרד גטו וארשה.

טיסה נוספת ישירה מישראל לפולין תצא ביום א' הקרוב (17 לחודש), ערב קיום הדיון הנוער העולמי שם.

"אל על" תפעיל לראשונה "רכבת אווירית" של שש טיסות מיוחדות ישירות בחזרה מפולין לישראל, בתום האירועים, מ־16 ועד 20 באפריל. בסך הכל תטיס חברת התעופה חזרה לישראל 1050 נוסעים. ברובם יהיו אלה בני נוער מהארץ והתפוצות שיגיעו לישראל, כדי להשתלב באירועים לציון מלאת 40 שנה למדינת ישראל.

מאסר ע"ת לשכן של זלמן שושי שסייע לו לסחוט על רקע מיני

(ע). פרשת הסחיטה באיומים על רקע מיני בה הורשע ונידון למאסר ה"קוקסינל" זלמן רינדר, המכונה "שושי" הגיעה אתמול לסיומה, כאשר הנאשם השני בפרשה — שכנו של זלמן־שושי, אלברט גרינברג (67) — הורשע בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, על פי הודאתו, בסחיטה באיומים. הוא נידון לעונש של שנת שנת מאסר על תנאי.

קורבן הפרשה, אלמן בן 74, מת עם תחילת המשפט.

הנאשם הורשע בכך שסייע בידיו של זלמן־שושי לסחוט מהאיש כ־30,000 שקל, לאחר שהביא לידיעתו כי מעבר נתינתו של השירות המיני שקיבל מהקוקסינל, הוקלט ברשמקול.

בגזר הדין ציין השופט אריה סגלסון כי הנאשם נגרר לפרשה זו וחלקו בה היה מזערי. הוא התחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, בתנאים בהם הוא חי ובעובדה ונקי על אף גילו המתקדם ביותר. "החזקתו של הנאשם בכלא לא תשרת את מטרת הענישה ושהייתו בכלא יביאו לנזק חמור לגופו, בעוד שהציבור לא ייצא נשכר מכך", קבע.

רס"ר משטרה בכלא: שירות בתי הסוהר אינו שומר עלי מפני התנכלות אסירים

השוטר לשעבר אייזיק ישעיה ממפלג המרמה של מחוז ת"א מרצה עונש מאסר של חמש שנים לאחר שהורשע בעבירות גניבה וזיוף מסמכים

מאת ראובן שפירא
כתב "הארץ"

רס"ר משטרה לשעבר, הכלוא כיום כאסיר בבית הספר הארצי לסוהרים באייל טוען כי שירות בתי הסוהר אינו שומר על שלומו וגורם לסיכון חייו בכך שאינו שומר על הפרדה שלו מאסירים אחרים, ביחוד בעת נסיעותיו מחוץ לכלא לבתי המשפט.

האסיר — השוטר לשעבר אייזיק ישעיה, ששירת כרס"ר במפלג המירמה של משטרת מחוז תל־אביב, מרצה עונש מאסר של חמש שנים, לאחר שהורשע בעבירות של גניבה כעובד ציבור, זיוף מסמכים ועבירות כלפי המשפט. עקב היותו בעבר שוטר שעבריינים עלולים להתנכל לו, מוגדר ישעיה כאסיר טעון־הגנה. הוא כלוא כאסיר עבודה בבית הספר לסוהרים באייל, שם מוחזקים אסירים נבחרים וכאלה שיש להחזיקם מחברת אסירים רגילים.

לטענתו, ועפ"י מידע שהגיע ל"הארץ", הוסע ישעיה, שהיה צריך להתייצב לפני כחודשיים וחצי לדיון אזרחי בבית משפט, במכונית רגילה של שירות בתי הסוהר, יחד עם אסירים אחרים, ביניהם אסירים אלימים, והוא הוכה קשות על ידם במהלך הנסיעה, ונגרמו לו חבלות. מבלי שהסוהרים שליוו את מכונית האסירים הבחינו בכך או מנעו את המכות.

ישעיה הודיע כי כדי להגן על חייו מהתנכלויות אסירים אחרים, שיש להם "חשבונות" איתו עוד מזמן שהיה שוטר, הוא יוסע ברכב נפרד בעת שהוא עוזב את הכלא. לטענתו כך נהגו איתו בעבר. גורמים הבקיאים בנושא אומרים כי קיימים נהלים כתובים בפקודות הקבע בעניין הסעה בנפרד של אסירים טעוני הגנה.

בשרות בתי הסוהר אומרים כי אין נהלים מחייבים בנושא הזה וכי ננקטים כל האמצעים להגן על השוטר לשעבר. דובר שירות בתי הסוהר ג'ני טסטר אמר בתגובה: "טענתו העיקרית של האסיר היתה שלא הוסע מבית סוהר איילון לבית המעצר באבו־כביר ביחידות. מבדיקה שנערכה בעקבות תלונתו מתברר כי אכן הוא הוסע לבית המעצר באבו כביר עם מספר אסירים שאינם מוגדרים טעוני הגנה, אך הוקפד על שמירה מיוחדת עליו, ובבירור שקיים עם הסוהרים המלווים עלה כי הוא לא הוכה ואף לא נזקק לכל טיפול רפואי".

יונה בלטמן: יש מצוקת משפטנים חמורה בפרקליטות

מאת גרשון אלון
כתב "הארץ"

פרקליט המדינה, יונה בלטמן, קובל כי פרקליטות המדינה סובלת ממחסור חמור בכוח־אדם. לדבריו, על־מנת שהפרקליטות תוכל לתת רמת שירות מניחה את הדעת בכל מחוזותיה, יש להוסיף בדחיפות 40—30 משפטנים נוספים לפרקליטות.

בפגישה עם כתבים לענייני משפט, גילה בלטמן, כי התקציב הכולל להשתלמויות בפרקליטות המדינה מסתכם בכ־12 אלף שקל לשנה בלבד, ולכן אין אפשרות לקיים פעולות הדרכה סדירות לפרקליטים חדשים. הוא ציין כי מחמת המחסור החמור בכוח־אדם בפרקליטות, נאלצים לקבל לעבודה משפטנים חסרי ניסיון. לדבריו, לאור מצב זה "חיים בפרקליטות מן היד אל הפה".

המשנה לפרקליט המדינה, יהודית קרפ, הדגישה שעקב המחסור החמור בכוח־אדם מקצועי בפרקליטות, חולפים לעתים חודשים עד שמוגש כתב־אישום לבתיהמ"ש. עם זאת ציינה כי מצוקת כוח האדם אינה פוגעת באיכות הופעתם של הפרקליטים המייצגים את המדינה בפני בתיהמ"ש.

קופמן: לדון בדחיפות על גיוס מילואים ל־62 ימים

מאת צבי זרחיה

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ חיים קופמן, דרש אתמול כינוס דחוף של הוועדה לתקציב הביטחון של הכנסת, בהשתתפות שר הביטחון והרמטכ"ל, כדי לדון בהודעות הסותרות, המתפרסמות והנשנות, בדבר גיוס אנשי מילואים לתקופה ממושכת.

ח"כ קופמן ציין כי ההודעות לוקות בחוסר עקביות. לפני חודש הודיע הרמטכ"ל על גיוס אנשי מילואים למשך 55 יום, לפני שבועיים הודיע הרמטכ"ל על גיוס אנשי מילואים למשך 60 יום ואילו שלשום נמסר כי אנשי מילואים יגוייסו השנה למשך 62 ימי מילואים.

קופמן מבקש לברר אם שיקולים זרים מנחים את מנסחי הודעות הפאניקה הללו, ואם ניתן לצמצם את משך ימי המילואים באמצעות הגדלת מצבת כוח האדם של משמר הגבול.

יו"ר סיעת הליכוד מבקש שהוועדה לתקציב הביטחון גם תדון בנושא החלופות ל"לביא". לטענתו, מערכת הביטחון הטעתה את הוועדה כאשר לתקציב ולוחות הזמנים הקשור לביצוע החלופות. הוא אמר כי התוכניות לחיסול הלביא היו יותר אפקטיביות וריאליות מאשר ביצוע החלופות, שהוצגו על ידי משרד הביטחון כחיוניות ביותר. וכל דחייה בביצוען, תגרום לפגיעה בביטחון המדינה.

"בסה"כ רובוט — מקבלת הוראות בטלפון לעשות כל מיני דברים"

כך אמרה אורית ארביב לחוקרי משטרת באר שבע לאחר שנעצרה בחשד שניסתה להבריח אקדח להרצל אביטן • אתמול נפתח שלב ההוכחות במשפטה

(ע). בבית המשפט המחוזי בת"א נפתח אתמול שלב ההוכחות במשפטה של אורית ארביב (28), המואשמת בהחזקת נשק שהושג בעוון שלא כדין. ארביב נעצרה ב־18 בפברואר, עת הגיעה לכלא באר־שבע, כדי לבקר את חברה האסיר בנה הרצל אביטן.

בכתב האישום נאמר כי ברשותה נתפס אקדח מסוג ברטה ומחסנית טעונה ב־8 כדורים. התביעה טוענת כי היא ניסתה להעביר את האקדח לידי אביטן. ארביב כפרה בכל ההאשמות שיוחסו לה.

בעליו של האקדח, מרדכי גוטר, העיד כי ב־27 במארס אשתקד נגנב האקדח שנתפס אצל ארביב, מתוך תיק ה"ג'יימסבונד" שלו, בעת שהיה אותה עת במשרד הזינוק בתל־אביב. הוא סיפר כי נגנבו ממנו גם שתי מחסניות טעונות בכדורים. הוא הועמד לדין והורשע בהפרת תנאי הרישיון להחזקת נשק.

במשפט הופיעו מספר שוטרים וקצינים מתחנת המשטרה בבאר שבע, לשם העברה ארביב עם מעצרה. פקד אשר הרשו העיד כי הנאשמת סירבה למסור את שמו של האדם שמסר לה את האקדח. היא ביקשה לפגוש את אביטן, רק לאחר מכן למסור את גירסתה לאירוע. פקד דוד בן נעים, שהיה אותה עת הקצין הממונה על תחנת המשטרה בב"ש, ציין בעדותו כי ארביב אמרה לו כי היא "בסך הכל רובוט, מקבלת הוראות בטלפון לעשות כל מיני דברים", לדבריה, נאמר לה בטלפון להעביר את "הדבר הזה" (האקדח) ממקום למקום, והיא אינה יודעת למי שייך האקדח. עוד אמר כי ארביב טענה בפניו כי אביטן נגע להכותה בעת שביקרה אצלו.

לשאלות הסניגור עו"ד דוד יפת מה היו תוצאות הבדיקה האנדרגרטית שנערכת לאדם שנחשד בהחזקת נשק ענה העד, כי מסקנות הבדיקה היו שאורית ארביב לא החזיקה את הנשק בידיה.

המשך המשפט נדחה ל־1 במאי.

יהודי אמריקאי שהואשם ברצח שוחרר בהתערבות חרות לפיד

ביל שפירא שירת בעבר 12 שנה במשטרת ישראל

מאת מנחם הורוביץ
כתב "הארץ" בצפון

ביל שפירא, יהודי אמריקאי (62) מפלורידה, ששירת בעבר 12 שנה במשטרת ישראל, והואשם ברצח בארה"ב, שוחרר מהכלא והגיע אמש לארץ.

שחרורו והבאתו ארצה הודות לחרות לפיד, ממקימי האגודה, חבר קיבוץ אילת־השחר שפנה למושל פלורידה וביקש לשחרר את האיש.

לאחר שוחרר ממשטרת ישראל נסע שפירא לפלורידה לטפל בעסקיו, ופתח שם בית־מסחר לנשק יחד עם שותף נוסף. לבסוף, עזב את העבודה, ולאחר תקופה קצרה נעלם השותף. לאחר חקירה מאומצת נתגלו שני מקסיקנים שהודו כי רצחו את האיש, ועשו זאת עפ"י בקשתו של שפירא. הוא נעצר ונשפט למאסר עולם.

חמש שנים עסק ועד ציבורי בישראל, שבראשו עמד תת־ניצב בדימוס מייק קפלן, ששימש כראש המחלקה לזיהוי פלילי במשטרה, יחד עם אישי ציבור אחרים, למען שחרורו של האיש.

לפני ארבעה חודשים פנו חברי הוועד לחרות לפיד. זה שלח תוכנית שיקום למושל פלורידה, הבטיח כי הוא יהיה אחראי לשיקומו של שפירא בישראל. הוא יועבר כנראה לקיבוץ רזי, לתחילת השיקום.

ספר תורה שהוחבא בשואה אצל איכר פולני, הובא לבית לוחמי הגיטאות

(ע). סיפור מופלא על הצלת ספר תורה שהוחבא בביתו של איכר פולני במשך כל שנות המלחמה ולאחר גילגולים שונים הגיע ארצה, נמסר אתמול ע"י אנה פלדנקרייג, אוצרת מוזיאון בית לוחמי הגיטאות.

תחילתו של הסיפור ב־29.10.42, כאשר הגרמנים הוציאו את קבוצת היהודים הראשונה מהגטו אל מרכז השוק בעיירה סנדומייז', בדרכם להשמדה. בין המגורשים היה גם יהודי זקן שהחזיק בידו ספר תורה וקרא כל העת קריאת "שמע ישראל". אנשי האס־אס שראו אותו ירו בו ובאלה שעמדו לידו. הוא נפל על ספר התורה ודמו הכתים אותו.

איכר פולני שהגיע באקראי לסנדומייז' באותה עת, ראה את המעשה, ובשעות הערב, כאשר גופות הנרצחים סולקו מהמקום והועברו לבית הקברות, נותרו במקום רק שרידי החפצים וספר התורה. הוא נטל אותו, הביאו לביתו, הטמינו בעליית הגג וכיסה אותו בשקי תבואה.

לאחר המלחמה, חזרו לסנדומייז' שרידי היהודים שעדיין נותרו בחיים, והקימו שם ועד. כאשר היהודים ניגש למזכיר הוועד הכומר המקומי שידע עברית, וסיפר על קיום ספר התורה בביתו של האיכר.

מת צעיר שנסחף בכינרת

(ע). צעיר בן 20, שטבע בסוף השבוע בכינרת, מת בתחילת השבוע בבית החולים פוריה בטבריה.

יעקב נודרבאייב מקריית־ים הגיע לסוף שבוע בחוף דוגית, בכינרת הוריה. הוא נכנס לים ולאחר זמן קצר החל טובע.

מתרחצים שהיו במקום, משו אותו מהמים והוא הוחש לבית החולים "פוריה" בטבריה. כל מאמצי הרופאים להציל את חייו לא הועילו והוא מת. זה הקורבן הראשון שטבע בכינרת בעונת הרחצה של שנת 88'.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

ביה"ס לניהול היצוא וסחר בינלאומי

"המקצוע: יצוא" 88'

קריירה בינלאומית

יום העיון הראשון בנושא:
הגדלת היצוא באמצעות הכשרה נכונה של כ"א מקצועי

מיון, גיוס והדרכה של כ"א לניהול היצוא הם הדרך המהירה, החסכונית והאפקטיבית ביותר להגדלת היצוא.
ביום העיון המיועד **למנהלים, מנהלי שיווק־יצוא, ומנהלי הדרכה** שיעסוק בנושאים אלה, יהיה הדובר הראשי מר JAKKO HARJULA מפינלנד הנחשב לסמכות הבכירה בעולם בנושא מיון והשמת כ"א בסחר חוץ. כן ירצו מנהלי מפעלים ומומחים בתחומי הגיוס וההכשרה מישראל.
יום העיון יתקיים במלון דן אכדיה בהרצליה, ביום ד' 4.5.88.
מספר המקומות מצומצם. נא להרשם ללא דיחוי בטל: 03-302035.

אורט ישראל
המערכת ללימוד מבוגרים

"פעמיים חיש"
אחד בשבילי ואחד

שני כרטיסי חיש גד חדשים מחכים לך בנקודות המכירה של מפעל הפיס. במקום לגרד כרטיס אחד בלבד, גרד פעמיים: פעם אחת את כרטיס חיש גד 100,001 ש"ח שמעניק 20 פרסים של מאה אלף ואחד שקלים (כן זאת לא טעות)

חישגד 100,001
מאה אלף ואחד ש"ח - גרד וקח

מפעל הפיס
הכי משתלם

יחידת הפרסום

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון:
3.5 מיליון ש"ח
*כולל העברה
מה יהיה? יהיה טוטו

בריה"מ מזרימה נשק לצבא אפגאניסטן נגד המורדים

דיפלומטים מערביים: ניסיון לחזק כוחות הממשלה, לעמוד בהתקפות לאחר יציאת הכוחות הסובייטיים

איסלאמאבאד (ע"ר). בריה"מ מגבירה את משלוחי הנשק לממשלת אפגאניסטן, כדי לעזור לה לעמוד בהתקפות מורדים מוסלמים, לאחר יציאת הכוחות הסובייטיים — גילו אתמול דיפלומטים מערביים.

אחד הדיפלומטים אמר: "אם בעבר היה חסר משהו לכוחות האפגאניים, הרי עכשיו מתקנים זאת. הסובייטים מזרימים עתה כמויות גדולות של נשק".

הדיפלומטים גם מסרו, כי כוחות סובייטיים בעיר הבירה קאבול מחליפים עתה ביצורים של עץ ועפר מסביב לבירה, במיבנים של בטון, והם גם מציבים תותחים ונג־מ"שים נוספים בשכונות הצפוניות.

"תרגיל להרמת המורל"

הדיפלומטים אמרו כי הסובייטים מושיטים עתה נשק נוסף באוויר וביבשה, כולל תותחים ומשגרי־רקטות גדולים. בשלושת השבועות האחרונים גבר קצב המשלוחים במידה ניכרת.

"המשאיות גדולות יותר והשיירות ארוכות יותר", אמר אחד הדיפלומטים.

דובר של המורדים זילזל בידיעות בדבר משלוחי הנשק, ואמר כי מדובר בתרגיל להרמת המורל של צבא אפגאניסטן.

מוסקווה הודיעה כי תתחיל להוציא את כוחותיה בחודש הבא מאפגאניסטן, לאחר שקאבול תחתום על הסכם עם פאקיסטן. הסכם זה אינו מדבר על הפסקת אש. המורדים המוסלמים קרוב לוודאי יגבירו את התקפותיהם על ערי מחוז, שבועות ספורים לאחר התחלת הנסיגה.

מצפים כי גם ארה"ב תמשיך לספק נשק למורדים בזמן הנסיגה הסובייטית. אחד הדיפלומטים המערביים אמר כי הוא סבור שהצבא האפגאני יקרוס תוך שבועות לאחר הנסיגה הסובייטית, משום שמספר רב של חיילים אפגאניים יסגירו את עצמם למורדים. "כרגע שולחים הסובייטים את החיילים האפגאניים לקו הקדמי של החזית כדי שהם יילחמו. ברגע שהלחץ יוסר, יגברו העריקות", אמר.

עתוני ליבריה שובתים במחאה על פגיעה בחופש העיתונות

מונרוביה (ע"ר). העיתונים הבלתי־תלויים של ליבריה החליטו על שביתה של שבוע ימים החל מאתמול, במחאה על פגיעת השל־טונות בחופש העיתונות, מסרו עורכיהם.

זמן קצר לאחר ההודעה על השביתה, נעצרו לחקירה העורך הראשי וחברי המערכת של העיתון "פוטפרינטס", והועברו למשרד ההגנה.

חמשת העיתונים הבלתי־תלויים של ליבריה נשענים על פרסומת ממשלתית לקיומם. עורכיהם התלוננו באחרונה כי הפסיקו לקבל מודעות מטעם הממשלה.

כן מסרו כי קווי הטלפון שלהם נותקו, וכי שלטונות מס ההכנסה החלו לבדוק בקפדנות יתרה את ספרי ניהול החשבונות שלהם.

השלטונות אינם מרוצים מהסיקור בעיתונים אלה על קשר שנרקם כביכול במארס נגד הנשיא סמואל דאו.

מת הסופר אלן פאטון — מחבר "זעקי ארץ אהובה"

דרבן (ע"ד וע"צ). הסופר הדרום־אפריקאי אלן פאטון, שהרומן שכתב בשנת 1948 "זעקי ארץ אהובה" זיעזע את העולם, בהציגו לפניו את סבלם של השחורים בדרום־אפריקה, מת היום בגיל 85.

פאטון, שהקדיש מרבית חייו למאבק נגד החוקים הגזעניים של דרום־אפריקה, מת בביתו בדרבן, לאחר שלקה בסרטן הגרון.

פאטון היה אחד ממייסדי המפלגה הליברלית, שבראשה עמד עד שהוצאה אל מחוץ לחוק ב־1968, התנכל עם השלטונות על רקע פעילותו נגד חוקי הגזע. דרכונו הוחרם ב־1960 ולא הוחזר לו אלא כעבור 11 שנים ב־1971.

בספרו "זעקי ארץ אהובה", מציג בפנינו המחבר כומר משבט זולו, שבנו נעצר באשמת רצח אדם לבן.

קטע דרמטי

אחד הקטעים המצוטטים ביותר בספרו הוא אותו קטע שבו האיש השחור, שהינו הדמות המרכזית בעלילה, משמיע את האמונה הנוצרית: "שוד גדול מקונן בליבי, שביום מן הימים כאשר הם (הלבנים) יתחילו לאהוב, הם יגלו שאנו הפכנו לשונאים".

פאטון גינה את האפארטהייד, שהמערב הטיל על דרום־אפריקה. "הרעיון להפוך אנשים למוסרי עבודה, להרעיב את נשותיהם וילדיהם, המסר הנוצרי שלי פשוט אינו יכול להשלים עמו", אמר.

רצח את שלוש בנותיו כדי להקריבן לאלה — בהודו

ג'ודלור (ע"צ). גבר הודי רצח את שלוש בנותיו הקטנות בכפר בדרום המדינה, ופצע קשה את אשתו ובנו, לאחר שהחליט להקריב את בני משפחתו כולם לאלה — על כך מסרה סוכנות הידיעות ההודית "פרס טראסט אוף אינדיה".

האיש ששמו לאשמאניאקה שומר במטע של עצי קוקוס, הצליח להימלט לאחר הטבח שאותו ביצע בשבת.

לפני שניסה לרצוח את כל בני משפחתו, כדי לזכות בחסדיה של האלה שאנמוגשואדי, ערך האיש טקס דתי בכפר באנאורה.

"פותח" עכבר מסוג חדש

— לחקר מחלת הסרטן

וואשינגטון (ע"ר). משרד הפטנטים של ארה"ב עומד להודיע על אישור פטנט כל עכבר ששונה בדרכים גנטיות.

העתון "וואשינגטון פוסט" כתב כי נודע לו ממקורות של קונגרס ארה"ב כי הפטנט הוענק לחוקרים באוניברסיטת הרווארד המשנים עכ־ברים בצורה גנטית כדי להשתמש בהם במחקר הקשור בחקר הסרטן. המדענים החדירו גנים זרים לעוב־רים של עכברים, כדי להעניק להם תכונות שאין לעכברים הרגילים. הזכויות לפטנט נמכרו בידי חברת "דיופון", כתב העתון.

ערך את העמוד: חיים מל

בעל הוולבו הלבן
מתנצל
על האירוע המצער
של
מוצאי השבת

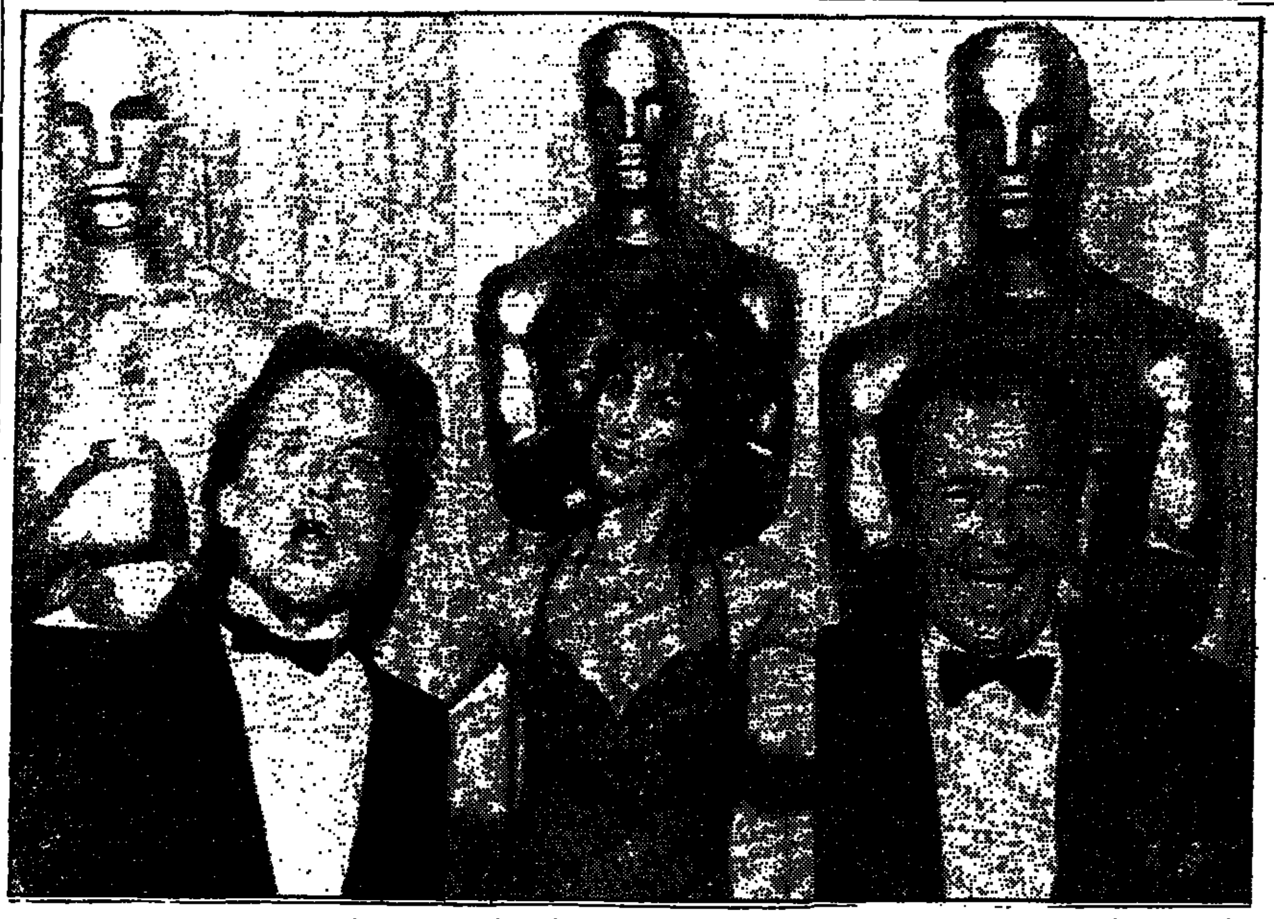

שלושה ממקבלי פרסי האוסקר נראים מרוצים מהפסלון שבידיהם. מימין לשמאל: ברנרדו ברטולוצ'י שזכה באוסקר על בימויו בסרט "הקיסר האחרון"; שר שזכתה בפרס על משחקה ב"מוכת ירח"; מיכאל דוגלאס שזכה בפרס על משחקו ב"וול סטריט". (צילומים: אי־פי)

9 "אוסקרים" ל"קיסר האחרון"

כוכבת הפופ לשעבר, שר, ומייקל דאגלאס, זכו בפרסי השחקנים הטובים ביותר, בטקס השנתי השישים של חלוקת פרסי אוסקר

לוס אנג'לס (ע"ד וע"צ). "הקיסר האחרון", סרטו של הבימאי ברנרדו ברטולוצ'י (47), המביא את קורותיו של אחרון הקיסרים בסין, זכה אתמול לפנות־בוקר בתשעה פרסי אוסקר, כולל הפרס לסרט הטוב ביותר.

כוכבת הפופ לשעבר, שר, ומייקל דאגלאס, זכו בפרסי השחקנים הטובים ביותר, בטקס השנתי השי־שים של חלוקת פרסי אוסקר. שון קונרי והשחקנית היוונית־אמריקאית אולימפיה דוקאקיס זכו בתארי שחקני המשנה המצטיינים.

שר המרשימה, שהחלה את דרכה כמתנית מבגד הזמרים סוני ושר, ההולה לקבל שיעורי משחק רק לפני שמונה שנים, זכתה להשוואות מהקהל, שמנה כוכבי קולנוע ואנשי תעשיית הסרטים, כשניגשה לקבל את הפיסלון שהוענק לה. שר הודתה במיוחד למאפר שלה — "היתה לו מלאכה רבה אצלי" —, ולספרית שלה. היא זכתה בפרס על גילום דמותה של אלמנה איטלקיה מניו יורק, המתאהבת באחיו של ארוסה, בסרט "מוכת ירח".

סרט זה זכה גם בשני פרסים נוס־פים — פרס שהוענק לג'ון פטריק שנלי על כתיבת התסריט המקורי המצטיין, ושני שהוענק לדוקאקיס, שגילמה בסרט את דמות אמה החזקה אך העצובה של שר. דוקאקיס בת ה־56, שיחקה ביותר ממאה הצגות תיאטרון, אך נסיונה בקולנוע אינו רב. השחקנית, קרובת־משפחתו של מייקל דוקאקיס, העשוי להיות מועמד המפלגה הדמוקרטית במירוץ לנשיאות בארה"ב, קראה מן הבימה, בקבלה את הפרס "מייקל, עכשיו התור שלך".

"להשתחרר מצל האב"

מייקל דאגלאס (42), בנו של הכוכב קירק דאגלאס (שמעולם לא זכה באוסקר בעצמו), זכה בתואר על משחקו ב"וול־סטריט", שבו גילם דמות של איש בורסה חסר מעצורים. דאגלאס אמר על אביו, קירק: "הוא איננו כאן הלילה, הוא עצבני מדי. אני שותף לפרס זה יחד עמו. הוא איפשר לי להשתחרר מצלו". מייקל דאגלאס כיכב בשנה האחרונה גם בסרט שהסעיר את ארה"ב, "זיהוי גורלי".

קונרי, שכיכב בשבעה סרטי ג'יימס בונד ב־25 השנים האחרונות, קיבל את פרס שחקן המשנה על גילום דמותו של שוטר אירי, המסייע לחיסול הגנגסטר אל קפונה ב"הבלתי־משוחדים". קונרי, שכבר הופיע ב־44 סרטים מבלי שהוצע אי פעם לפרס, אמר לאחר זכייתו: "סבלנות היא מידה טובה". כשנשאל אם הוא חש כחלק מהוליווד, הוא השיב "אני עדיין חושב שאני לא שייך".

הסרט הדני "באבט" זכה בפרס אוסקר כסרט הזר המצטיין. בסרט זה, בבימויו של גבריאל אקסל ובכיכובה של השחקנית הצרפתיה סטפאן אודראן, מתוארים חייהן של שתי רווקות דתיות מזדקנות, שסרכנת הבית הצרפתיה שלהן מגישה להן ארוחה מעולה, ההופכת לחוויה דתית.

סין מברכת

פקינג (ע"צ) ממשלת סין הביעה אתמול קורת רוח על תשעת ה"אוסקרים", כולל הפרס על הסרט הטוב ביותר, שהוענקו אמש ל"הקיסר האחרון", הפקה משותפת עם סין.

מנהל מחלקת הקולנוע במיניסטריון הסיני לרדיו, טלוויזיה וקולנוע, טנג ג'ינגסיאן, מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית: "היות שאנו שותפים בהפקת הסרט הקיסר האחרון, אנו שמחים מאוד על בשורה זו. פירושו של דבר, כי הקולנוע הסיני פרץ דרך לזירת הקולנוע העולמי." דברי ביקורת, לעתים חריפים, הושמעו בסין על סרטו של הבמאי האיטלקי ברנארדו ברטולוצ'י, המתאר את חייו של הקיסר הסיני האחרון.

בין היתר הביעו עיתונים סיניים את דעתם, כי בסצינות שבהן מראים את חינוכו המחודש של הקיסר פו יי, לאחר עליית הקומוניסטים לשלטון ב־1949, מוצגים שומרים באור אכזרי יותר מן המתבקש.

טקס הענקת פרסי האוסקר נערך בפני 6,000 צופים, ומעריכים כי חזו בו כמיליארד אנשים בשידור טלוויזיה חי ברחבי תבל.

הלילה היה למעשה כולו של ברטולוצ'י, בן ה־47, שסרטו, המתאר את סין העכבנות למאה העשרים, כפי שהיא משתקפת בעיניו של פו יי, הקיסר שהפך לגנן. "ברצוני להודות לסינים" אמר ברטולוצ'י הקורן מאושר. סרטו של ברטולוצ'י הוא אחד הבודדים של בימאי אירופי שעשה היסטוריה בהוליווד. "אני חש כאילו נטלתי מנת־יתר של סמים", אמר ברטולוצ'י לאחר שסרטו קיבל את כל הפרסים להם היה מועמד. "אני זקוק לאמבולנס".

הוא זכה באוסקרים על הסרט הטוב ביותר, הבימוי הטוב ביותר, התסריט, הניהול האמנותי, הצילום, העריכה, המוסיקה והתלבושת. "הקיסר האחרון" זכה באחד ההשגים הגדולים ביותר בקורות הוליווד מאז כבש "בן חור" 11 אוסקרים ב־1959.

בראיונות ששודרו ביום שלישי בתוכנות שידור באיטליה אמר ברטולוצ'י, כי הוליווד למדה להעריך הפקות לא־אמריקאיות.

ברטולוצ'י חזר לזרקורי התהערנות הבין־לאומית אחרי 15 שנים מאכזבות, בעקבות סרטו השנוי במחלוקת "הטנגו האחרון בפאריס" מ־1972, שנאסר להקרנה עד לפני זמן קצר בבתי הקולנוע באיטליה.

תרגום התלמוד לאנגלית — בהוצאת ראנדום האוז

ניו יורק (אי־פי). בית ההוצאה ראנדום האוז מתכנן להוציא לאור תרגום אנגלי מהודר של התלמוד. לפי הניו יורק טיימס, המתרגם יהיה הרב עדין שטיינזלץ המוציא לאור גם פרוש עברי לתלמוד. הרב שטיינזלץ אמר לעיתון שלושת הכרכים הראשונים המתורגמים צפויים לצאת לאור ב־1990. הוא מעריך שבסך הכל יכלול התלמוד המתורגם 15 כרכים והוא יושלם תוך עשר שנים.

פטר אוסנוס, עורך הפרויקט מטעם ראנדום האוז, מעריך שמחיר כל כרך יהיה בין שלושים לארבעים דולר. המדובר הוא בתרגום התלמוד הבבלי שנחתם במאה השישית. תרגום קודם של התלמוד לאנגלית הוצא ב־22 כרכים על ידי הוצאת אוניברסיטת שיקאגו.

שיחת היום במוסקווה:

מאמר בנובי־מיר מציע לגורבצ'וב לשקול מחדש איסור מכירת הוודקה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ") מאמר שפורסם בבטאון הספרותי נובי־מיר ע"י הכלכלן ניקולאי שמאלוב, הנחשב לאחד מיועציו הכלכליים של גורבאצ'וב, הפך לשיחת היום במוסקווה.

ניקולאי שמאלוב שהתפרסם לפני שנה כאשר הציע להנהיג בבריה"מ אבטלה מבוקרת למטרת שיפור מצבה הכלכלי של בריה"מ, כותב בנובי מיר כי מדיניות ה"אנטי־וודקה" נוחלת כשלון דומה לזה שנחלה בארה"ב מדיניות היובש בשנות העשרים. התוצאה היחידה של המדיניות נגד האלכוהוליים היא פריחת זיקוק ביתי של "סאמוגאן" (כינוי לוודקה מתוצרת בית). שמאלוב מציע להקציב כספים לרכישת מוצרים מחו"ל שיתחרו על הכסף הנכבד בכיסו של האזרח. לדעתו, כשל ירידת ההכנסות מהמכס המוטל על וודקה אילצה הממשלה להדפיס כסף שאין לו כיסוי בסחורות.

תושבי מוסקווה התלהבו מ"פיצה אמריקאית אמיתית"

מוסקווה (ע"ר). במוסקווה התחילו אתמול למכור בראשונה פיצה אמריקאית, מתוך מכונית מסחרית החונה על גבעת לנין. הרוסים הראשונים שטעמו ממנה, היו תמימי דעים: "טעם נפלא".

פרוסת פיצה עם עגבניות וגבינה נמכרת תמורת רובל וחצי (כשלושה שקל), והיא זכתה לתגובות נלהבות מצד מספר כלות, שערכו טיולים מסורתיים על גבעות לנין, כמקובל אחרי טקסי הכלולות. "זה שונה לחלוטין מפיצה סובייטית — זה באמת טעים", העירה אשה צעירה.

הפיצה האמריקאית הובאה למוסקווה במסגרת יוזמה משותפת של יזמים ממדינת ניו־ג'רזי, תחת השם המסחרי "אסטרופיצה".

"הלם־תרבות" לסובייטים הלומדים פירסום מאמריקאים

נציגת לשכת הסחר: מעניין אך וולגארי

מוסקווה (ע"ר). אנשי מכירות אמריקאיים גרמו אתמול "הלם־תרבות" למנהלים של התעשייה הסובייטית הממשלתית, כאשר לימדו אותם בסמינר במוסקווה על שיטות פירסומת הכבוססות על התזה כי "הצרכן הוא מלך".

נציגים של קוקה־קולה, אמריקן אכספרס, מפעלי כותנה ו־חברה ליחסי ציבור יאנג אנד רוביקאם היו בקורס של יום אחד, בשעה ש־500 אנשי עסקים אמריקאים פתחו כנס עם נציגי הכלכלה הסובייטית כדי לבחון אפשרויות לשיתוף פעולה כלכלי.

"זה מעניין מאוד אך קצת וולגארי", אמרה אלפטינה קוזנצובה מלשכת הסחר הסובייטית, לאחר שהאזינה להרצאה בליווי שקופיות, על הדרך בה הוריזה קוקה־קולה לשוק סוג חדש. "אני אעביר לידיעת המפעלים הסובייטיים את הלקחים שלמדתי. אך כרגע אין אנו זקוקים להרבה פירסומת כיום שאין לנו די מוצרים. אולי אחרי הפרסטרויקה נהיה זקוקים לידע זה", הוסיפה.

חששות מהתלקחות יהודים־שחורים בניו־יורק על רקע מאבק הבחירות

מלחמת הכרזות בין המועמד הדמוקרטי ג'סי ג'קסון לראש העירייה קאץ'

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") מנהיגים וראשי ארגונים יהודיים בניו יורק מודאגים מאפשרות של התלקחות יצרים והיכוכים בין יהודים לשחורים בעיר, על רקע מלחמת ההכרזות בין המועמד הדמוקרטי ג'סי ג'קסון לבין ראש עיריית ניו יורק אד קאץ' והתלהטות התמודדות שלושת המועמדים הדמוקרטים על הקול היהודי.

הכותרת הראשית בעיתון ביהודי לכל רחבי העמוד הראשון הכריזה אתמול, "הוא אינו מגיש את הלחי השניה" והתייחסה לדברי הביקורת הקשים שהשמיע ג'קסון נגד ראש העיר, שהואשם על ידי המועמד כמי שמשלהב את היחסים בין המיעוטים בעיר. ג'קסון כינה את ניו יורק "חבית חומר נפץ גזעני" ורמז ברור לכיוון ראש העיר והוסיף, כי ניו יורק ראויה למנהיגות טובה יותר. ג'קסון אמר, כי חבל מאוד שבמקום לפעול לשיפור האווירה בעיר, אחד המנהיגים נוהג כמי שמצעק שריפה באולם תיאטרון כדי להעכיר יחסים עדינים.

"ש גד בבקשה!"
בשביל הליידי שלי
ליידי חיש־גד
פיג'ו 309 מיד!

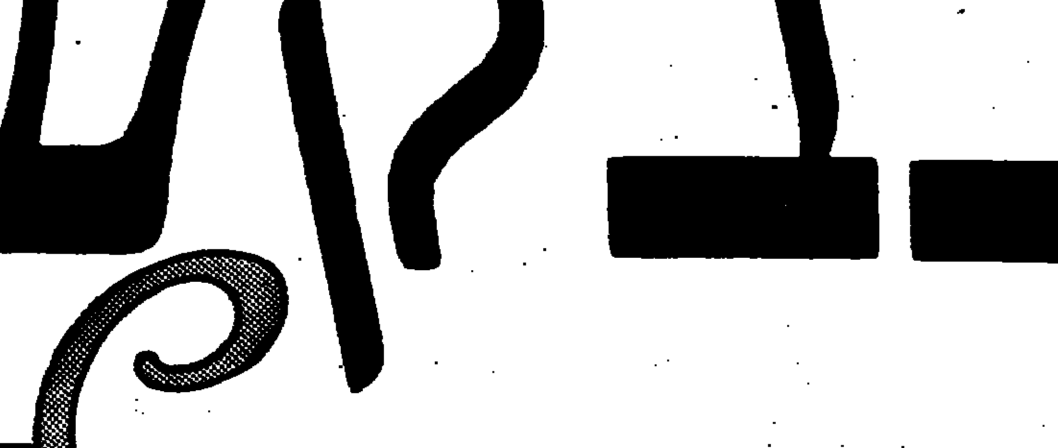

ופעם שניה את כרטיס ליידי חיש גד המזכה את הליידי שלך במתנה חלומית – פיג'ו 309 קוחס (21 מכוניות) בקש מהפייסניק שלך: "פעמיים חיש גד בבקשה". אף אחד לא יציע לך עסקת חבילה טובה יותר.
לגרד חישגד

هكذا من الأصل

هكذا عن الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

סיעת הפועל ומזכירות ההתאחדות יחליטו היום על עתידו של מיהיץ'

כדורגל

מאת כתבי "ספורט הארץ"

מזכירות ההתאחדות לכדורגל תדון היום בהארכת כהונתו של המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ'. אחת ההצעות היא שחוזהו של מי־היץ' יוארך עד אוקטובר 1989 ויוצמד לו עוזר ישראלי.

בשלב זה הועלו שמותיהם של שני מאמנים העשויים להתמנות לעבודה במחיצתו של מיהיץ'. השניים: נסים בכר ויעקב גרונדמן שסיכוייו מצויים בעליה אחרי שהוביל את שמשון לזכיה בגביע הטוטו. מיהיץ' אינו מתנגד לעבוד במחיצת עוזר ישראלי, ובמסע הבכורות באוקיאניה שיתף פעולה עם יצחק ויסוקר ששימש מאמן השוערים ויצר מערכת קשרים הרמונית טובה עם המאמן היוגוסלבי.

גם חברי הפועל בהתאחדות לכדורגל עומדים לקבל היום החלטה בנושא זה.

לפני ישיבת המזכירות יהיה דיון בועדה המקצועית של ההתאחדות. אם תתקבל היום החלטה, היא תובא לאישור רשמי בישיבת ההנהלה ביום ב' הקרוב.

קצת מאחור מדי — אבל הוותיק מוטלה שפיגלר עדיין מנסה להבקיע את שוער־העבר יעקב הודורוב, אתמול בתל־אביב. באירוע שייפתח בתערוכת 40 שנות ספורט לרגל יום העצמאות של ישראל בשבוע הבא. (צילום: עדי אבישי).

שבעה ישראלים ברבע הגמר ב"פרס הגדול" בירושלים

טניס

שבעה טניסאים ישראלים העפילו אתמול לשלב שמינית הגמר בתחרות הפרס הגדול במרכז הטניס בירושלים. חמישה ישראלים אחרים נשרו בסיבוב הראשון ויסתפקו, איפוא, בנקודה אחת בדירוג העולמי לטניסאים מקצוענים. סך כל הפרסים בתחרות זו 25 אלף דולר.

התוצאות: גלעד בלום — טימור (אוסטריה) 2–6, 1–6; מרס (גרמניה) — פריקר (אוסטרליה) 3–6, 6–4; שחר פרקיס — אהוד ויינברג 1–6, 6–1; סמית (ארה"ב) — אילן סיני 4–6, 6–2; בעז מרנשטיין — בראון (ארה"ב) 3–6, 6–0; נידל (שוודיה) — קרלסטיין (שוודיה) 3–6, 6–0; סובל (גרמניה) — יובל הירש 3–6, 6–1; עמית נאור — פרנסן (גרמניה) 5–7, 6–0; כריסטיאנסן (דנמרק) — חיים ציון 2–6, 6–4; ווקמנס (הולנד) — מיכאל דניאל 7–6, 6–3; הלמגלד (שוודיה) — גרין (דרום אפריקה) 6–4, 6–0; מנשה צור — פאם (צרפת) 6–7, 6–4; הרה (דרום אפריקה) — מיל בריינג (שוודיה) 6–3, 6–1; באייר (גרמניה) — פלגמט (אנגליה) 6–1, 6–1, 6–4; תומר צימרמן — קולומבאני (איטליה) 6–7, 6–2; רביב ויינפלד — הלבין (שוודיה) 6–4, 5–7.

הפתעה בניס

ניס (ע"ר וע"צ). המדורג שני, השוודי יואכים ניסטרום, נוצח במפתיע על ידי בן ארצו יאן גונארסון 7–5, 3–6, 5–7. גיירמו ווילאס מארגנטינה ניצח את הגרמני אנדראס מאורר 6–3, 6–1, 3–6. המדורג שביעי, האמריקאי ג'ים פיו, הפסיד לצ'כי קארל נובאצ'ק 6–3, 6–7.

טורניר טניס מקצוענים לראשונה בבריה"מ?

מוסקווה (ע"ר). בריה"מ שוקלת לארח טורניר טניס במסגרת ה"פרס הגדול", החל מהשנה הבאה — על כך מסר יומון הממשלה "איזווסטיה".

כדורסל

נצרת — קבוצה ערבית ראשונה בליגה הארצית

מאת עטאללה מנצור סופר "הארץ" בגליל

קבוצת הכדורסל של מועדון ימק"א בנצרת עשתה אתמול היס־טוריה, כאשר תפסה מקום ראשון בליגה א' מחוז הצפון ועלתה לליגה הארצית. זו הפעם הראשונה שקבו־צת כדורסל ערבית בישראל עולה לליגה הארצית.

במישחקה האחרון נגד הפועל אשדות יעקב ניצחה ימק"א 97–62, כאשר מאמן נצרת משתף במחצית השניה רק שחקנים מהרכב השני.

ימק"א נצרת, המסתפחת למכבי, היא קבוצת הייצוג הערבית בצפון הארץ ומשתתפים בה שחקנים מחיפה, שפרעם ויישובים אחרים באיזור, נוסף לאנשי נצרת.

בוכום הדיחה את האמבורג מהגביע

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). קבוצת בוכום, מתחתית הבונדסליגה, חוללה אתמול הפתעה גדולה כשהדיחה בחצי הגמר 2–0 את האמבורג.

בוכום תתמודד בגמר עם המנצחת במישחק בין ורדר ברמן לאיינטר־אכט פראנקפורט, שיהיה הערב.

אנ.בי.איי.

הכרעות מרתקות בשניות הסיום

ניו־יורק (איפי). הלילה של יום שני היה כולו כדורסל מרתק, עם מישחקים שהוכרעו בשניות הסיום.

הניקס מניו־יורק ניצחו 114–111 את דטרויט פיסטונס. המאבק הצ־מוד הוכרע בשניות האחרונות. פאטריק יואינג, שקלע 36 נקודות, העלה את הניקס ליתרון 112–111, 23 שניות לסיום. דטרויט איבדה כדור וג'וני ניומן מניו־יורק הוסיף שתי נקודות מקו העונשין, 13 שניות לסיום. דניס רודמאן מדטרויט ניסה כחוז בזריקה לשלוש נקודות אך החטיא. איזיאה תומאס קלע 31 נקודות למנוצחים.

מרתק היה גם באטלאנטה, שם ניצחה וושינגטון בולטס את הקבוצה המקומית 86–85 מסל של השניה האחרונה מידי ג'ף מאלון, ממרחק 6 מטרים. הניצחון של וושינגטון התיר אותה בתמונת הסי־כויים לעליה לפליי־אוף.

עם הצפירה לסיום המישחק באינ־דיאנאפוליס, קלע ג'ון לונג סל ניצ־חון, 95–93 לאינדיאנה פייסרס על ניו־ג'רסי נטס, שנוצחה בפעם ה־11 ברציפות. וויימאן טיסדייל קלע 32 נקודות.

תוצאות אחרות: פילדלפיה — מי־לווקי 115–102, יוטה — סאן־אנטוניו 113–102, דנוור — פיניקס 123–119.

שחיה

סינית שוברת שיא עולמי ב־50 מ' חופשי

הונג קונג (ע"ר). השחיינית הסינית בת ה־16, יאנג ונג, קבעה כאן שיא עולמי ב־50 מטר חופשי, בזמן של 24.98 שניות. זה שיפור בחצי שניה לשיאה העולמי של הגר־מניה תמרה קוסטאצ'ה, שהושג באו־גוסט 1986 במאדריד.

זו הפעם הראשונה בתולדות השחיה ששיא עולמי מוחזק בידי סין.

קל להגיד לא — אבל מה כן?

על רגל אחת

מאת יהושע שגיא

בסיעת הפועל עומדים לדון היום בתיפקוד נבחרת הכדורגל הלאומית, כאשר על הפרק עומדת התנגדותו של גזבר ההתאחדות גד אגוזי להארכת כהונתו של המאמן היוגוסלבי מילינקו מיהיץ'.

הנאמר שלגזבר יש נימוקים טובים ומשכנעים בצידקת עמדתו. אם כן, מה הנמקות, הפיתרון שהוא מציע?

האם הוא יכול להביא לארץ מאמן זר בעל שיעור קומה, במשכורת שתקבל את ברכת ההסתדרות אותה הוא מייצג?

האם הוא יכול למצוא מאמן ישראלי שתהיה סביבו התלכדות והסכמה כללית בין כל הגור־מים המקצועיים?

לפני שהגזבר אגוזי אומר למה הוא מתנגד — מוטב יבדוק את עצמו ויאמר במה הוא תומך. והאם הוא מצליח להשיג הסכמה כללית לעמדתו. אם אינו מצליח להשיג תמיכה בעד — עליו ועל תומכיו להסיר את התנגדותו.

ירידות מליגות נמוכות הפתיעו לאומיות בסיבוב השמיני

בית"ר ירושלים: שלום לגביע

נכנע בימק"א 1–0 בדקה ה־86 להפועל חיפה ★ הפועל עכו כפה 3–3 על מכבי ת"א בהארכה ★ גם כפר־קנא ואיכסל יקיימו מישחקים חוזרים

גביע

מאת סופר "ספורט הארץ"

הסיבוב השמיני בגביע המדינה תבע אתמול "שני קרבנות" מקבוצות הליגה הלאומית. את ההפתעה המרעישה חולל הפועל חיפה, המדורג שני בליגה הארצית. זה הניח במישחק חוץ בימק"א את האלוף בית"ר ירושלים, שנוצח 0–1. השער היה עצמי והובקע ע"י מאיר קדוש בדקות הסיום. ההפסד הוכיח כי בית"ר מצוי במשבר רציני וכי כשלונותיו בליגה לא היו מקריים.

בטבריה ניצח כצפוי הפועל המקומי, מצמרת הליגה הארצית, 3–1 את הפועל לוד, המדורג בתחתית הליגה הלאומית.

כמעט סנסציה היתה בעכו. מחזיק הגביע מכבי תל־אביב ניצל מהפסד להפועל עכו, סוגר הטבלה הארצית, שהפך פיגור 0–2 ליתרון 3–2. מכבי השווה בדקה ה־109 ל־3–3. שתי קבוצות מליגה ב' כפו בבית תיקו על קבוצות לאומיות: הפועל כפר־קנא — בני־יהודה 1–1, הפועל איכסל — צפרירים חולון 1–1.

בתוצאה זו הסתיים גם המישחק בכפר־סבא בין הפועל המקומי להפועל ירושלים, מוליך הליגה הארצית. מישחקי הגומלין יהיו בשבוע הבא.

שמונה קבוצות לאומיות עלו לשלב הבא: מכבי חיפה, מכבי נתניה, הפועל תל־אביב, בית"ר תל־אביב, שמשון תל־אביב, מכבי פתח תקוה, הפועל פתח־תקוה והפועל באר־שבע. זאת בנוסף להפועל חיפה והפועל טבריה ולשתי קבוצות שעלו ללא מישחק, הפועל יהוד והפועל כפר־סמיע מליגה ג'.

השער הראשון של משה סיני בניצחון־הגביע המוחץ (6–1) על הפועל בית־שאן בבלומפילד. (צילום: אריה קנפר).

44 דקות של חרדה

הפועל כפר־קנא — בני־יהודה 1–1 (1–1, 0–1)

השער לכפר־קנא: ארואד דידי (22), לבני־יהודה (66).

מה מבקשת לעצמה קבוצה בליגה הלאומית, ערב הגרלת מישחקי גביע המדינה, אם לא יריבה נוחה ברמות קבוצה מליגה ב'? אתמול בשפרעם הוכח פעם נוספת שלגביע חוקים משלו, הם חוקים לעיתים יותר מכל מציאות מתבקשת.

תוצאת המישחק, 1–1 בתום הארכה, יכולה לטעת הרגשה שהמזל שיחק לידי המארחים. אולם לא כך הדבר. דווקא שחקני כפר־קנא היו טובים יותר במהלך ההתמודדות. יתרונם הקל בשורה בא לידי ביטוי בדקה ה־22 כאשר ארואד דידי כבש שער לכפר־קנא, והעמיד על רגליהם את 1,000 הצופים.

על שחקני בני־יהודה עברו 44 דקות קשות עד שמשה עלו השווה.

שפט רחמים דינאצ'י, 1,000 צו־פים, בשפרעם.

ניר לוין קבע: אין הפתעות

הפועל פ"ת — הפועל בת־ים 3–0 (2–0)

השערים: ניר לוין (20, 83), דורון רבינוביץ (18).

בחולון לא היו המאפיינים של מישחק גביע בין קבוצה מליגה נמוכה ליריבה לאומית, במיפגש בין הפועל בת־ים והפועל פתח־תקוה.

החשש מהפתעה דירבן את הפתח־תקואים למישחק נמרץ מהפתיחה. בדקה ה־18 הבקיעו שער בעזרתו האדיבה של מגן בת־ים אלמוליטה, שמסר כדור מדויק למחפר אשר הריעו לרבינוביץ שנגח מ־5 מ' לרשת.

המשחק הוכרע שתי דקות לאחר מכן כאשר ניר לוין, שקיבל מסירה משושני כ־30 מטר מהשער, חלף על פני בלם בת־ים ומ־20 מ' בבעיטה שטוחה קבע 2–0. במחצית השניה נרשמו שני ארועים בלבד: בדקה ה־66 הדף מיקוביץ שוער בת־ים כדור נגיחה של ניר לוין משני מ' ובדקה ה־83 חתם ניר לוין את התוצאה כאשר כבש שער שלישי.

שפט יעקב ברזמן, 300 צופים, בחולון. מנחם בנק

איכסל כפתה מישחק חוזר

הפועל איכסל — צפרירים חולון 1–1 (1–1, 1–0)

השער לאיכסל: עלי דראושה (26), לחולון: רונן הילל (48).

שחקני הפועל איכסל לא התרגשו מהיריב הלאומי ועמדו בכבוד במשימה הקשה. למרות הפער האיכותי בין הקבוצות (איכסל בליגה ב'), התפתח מאבק עיקש בין שתי קבוצות שהציגו רמה שווה. שחקני איכסל הנמרצים אף הוליכו 1–0 משער של עלי דראושה, שהיה המצטיין במישחק.

שחקני צפרירים, שירדו למחצית בהרגשה קשה, הצליחו להשוות על־ידי רונן הילל בדקה ה־48.

שפט בני כהן, 1,200 צופים, בנצרת.

מכבי חיפה בלי כל מאמץ

מכבי חיפה — הפועל טירת הכרמל 3–0 (2–0)

השערים: ליאור רוזנטל (11), זאהי ארמלי (41), איתן אהרוני (64).

מכבי חיפה לא נדרש למאמץ רב כדי להבקיע בטירת הכרמל את הפועל המקומי מליגה א' 3–0 לאחר 2–0 במחצית. חיפה שלטה, כבשה שלושה שערים, בעטה פעמיים לקורה והחמיצה הזדמנויות כדי להגדיל את ניצחונה.

בדקה ה־11 בעט ליאור רוזנטל מ־30 מטר שטוח לרשת וקבע 1–0 לחיפה. בדקה ה־41 העלה זאהי ארמלי ל־2–0 אחרי שקלט מסירה של רוזנטל ומקרוב הכניע את השוער מצא. בדקה ה־64 פרץ איתן אהרוני מימין, חלף על פני שני מגינים ומ־6 מטר קבע 3–0. בדקה ה־66 בעט ליאור רוזנטל לעמוד שערה של טירת הכרמל ובדקה ה־75 עשה זאת גם איתן אהרוני.

שפט רחמים שאשו, 1,000 צופים, בטירת הכרמל. אברהם צביון

כדוריד

הפועל פ"ת ניצח במישחק השלמה

הפועל פתח־תקוה גבר אמש כצפוי בוינגייט על אליצור הרצליה 20–16. זה היה מישחק השלמה בליגה הלאומית. במחצית הוליך הפועל 15–9. יוסי חכם

האלוף הודח בשער עצמי

הפועל חיפה — בית"ר ירושלים 1–0 (0–0)

★ השער: מאיר קדוש (עצמי, 86).

תצוגות הנפל העלובות שמציגה באחרונה אלופת ישראל בית"ר ירושלים אינן פוסחות גם על מישחקי הגביע. אתמול, בימק"א, לעיני כ־1,000 מאוהדיה המתוסכלים, נראתה בית"ר כקבוצה שכו־נתית, מפוזרת, חסרת חוט שידרה, ואפילו היעדרם של מלמיליאן (עד לדקה ה־77) אבי כהן, שירזי וסלקטר, אין בהם כדי לתרץ, אפילו במקצת, חולשה קבוצתית כה מדהימה.

האורחים מחיפה, התופסים את המקום השני בטבלת הליגה הארצית, שיחקו משוחרר, ובפרקי זמן רבים גילו עדיפות שהתבטאה בעיקר במחצית הראשונה, בה היו קרובים ליתרון מוקדם, כאשר המגן גיא בריק בעט (דקה 7) כדור מ־20 מטרים לקורה.

אחרי ההפסקה חל שיפור מסוים בקרב הירושלמים, שהפעילו לחץ קל על שערו של אריה חביב הב־טוח. בדקה ה־68 חזינו באירוע המרתק במישחק כולו, כשהכדור נהדף פעמיים ברציפות מקורת שער חיפה, לאחר נגיחות של מלכה ושמואלי.

דווקא כאשר נראה, כי הירושל־מים עומדים בפני השגת יתרון בתוך הזמן החוקי או בהארכה הקרובה, השער הובקע במפתיע מן העבר השני, ונפל על בית"ר כמקלחת צוננת, וזה היה 4 דקות לסיום.

המוליך רן סהר הגביה כדור עונשין שנגע בראשו של מאיר קדוש ונדד באיטיות פנימה, מבלי שהשוער מורזי, שיצא כדי להדוף, יכול היה להגיב.

עם שריקת הסיום ביטאו אוהדיה הקנאים של בית"ר את זעמם על השחקנים וההנהלה בקללות, קריאות, והבית"רים נאלצו לעזוב את ימק"א בחסות המשטרה.

שפט יצחק ברינצק, 1,000 צופים, בימק"א. רוני דיאמן

שמעונוב מנע הדחת מחזיק הגביע בעכו

הפועל עכו — מכבי ת"א 3–3 (2–2, 0–0)

השערים לעכו: דוד חלפון (66, 93 בבעיטת 11 מ'), ניסים אדרי (74). למכבי ת"א משה בריאני (46), אלון נתן (47 בבעיטת 11 מ') מנשה שמעונוב (109).

בעכו נראה אתמול אחד המחזות המרגשים, כאשר שחקני הפועל ירדו מהמגרש מאוכזבים כאילו חרב עליהם עולמם, לעומת תחושת הקלה שניכרה בפני שחקני מכבי תל־אביב, אחרי שריקת הסיום נפרדו הקבוצות 3–3.

למי ששכח הפועל עכו מדורג אחרון בליגה הארצית ומכבי תל־אביב הוא מחזיק הגביע.

סדר הבקעת השערים מסביר את אכזבת העכואים. הם היו קרובים להפתעה, אך הסתפקו בתיקו וגומ־לין בתל־אביב.

המחצית הראשונה היתה דלה ומשעממת ופתיחת המחצית השניה רמזה שמכבי ירמוס את מארחו. בריאני הבקיע תוך 2 דקות (46, 47) ועלו ליתרון מבטח. אבל העכואים לא ויתרו. חלפון צימק בבעיטת 11 מ' ואדרי השווה בדקה ה־74.

בתחילת הארכה המשיכו העכו־אים ללחוץ ועלו ליתרון בדקה ה־92. אחרי שנגון הכשל ברחבה הבקיע חלפון מנקודה הלבנה. העכואים חזרו להגנה במטרה לש־מור על התוצאה והמינו התקפות שהסתיימו בשער משווה מרגלי שמ־עונוב בדקה ה־109.

שפט חיים ליפקוביץ, 1,000 צו־פים, בעכו. מיכאל ויינקור

לוד מאכזבת גם בגביע

הפועל טבריה — הפועל לוד 3–1 (1–0)

השערים לטבריה: מאיר עמור (43, 78), שבתאי שינו (58). ללוד: משה בדהרוש (60).

יתרון טבריה לא הועמד בספק לאורך כל המישחק. שלושת השערים שכבש היו פיצוי נאות למאמציו. למחצית ירדה טבריה ביתרון 1–0, משער של מאיר עמור. שבתאי שינו הוסיף שער בדקה ה־58 והעלה את טבריה ליתרון משמ־עותי, 2–0.

הפועל לוד, עם הגב לקיר, לא ויתר ושתי דקות לאחר שספג את השער השני (דקה 60) הצליח משה בדהרוש להקטין ל־2–1. על שחקני טבריה זה לא עשה רושם ומאיר עמור, המצטיין במישחק, השלים צמד פרטי, 3–1 לטבריה בדקה ה־78.

שפט עובדיה צבי, 1,000 צופים, בטבריה.

המיטווח נעצר בסיפרה חמש

מכבי נתניה — הפועל קרית־אונו 5–0 (2–0)

השערים: יגאל מנחם (17, 81, 82), שלום תקוה (44), עודד מכנס (59).

לפני שנתיים היתה זו הפועל קרית אונו (ליגה א') שהדיחה את מכבי נתניה מהגביע, 1–0 משער של רוני פרי.

מוליכת הליגה הלאומית היתה ראויה לניצחונה הגדול וכל אגפי הקבוצה תיפקדו היטב. המקומיים ניסו לחולל משהו אך ללא הצלחה יתרה, בגלל ההגנה המגוננת של האורחים. כבר בדקה ה־17 נכבש השער הראשון: תקוה מסר כדור שטוח ליגאל מנחם שבעט חזק, הכדור קיפץ מעל השוער בראילן וחדר לרשת. בדקה ה־44 העביר יגאל מנחם כדור למרכז, חיים לוי הסיט את הכדור לשלום תקוה שקבע 2–0.

במחצית השניה תקפו שחקני נתניה ללא הרף, בדקה ה־59 קבע עודד מכנס 3–0, ובדקות ה־81 וה־82 הוסיף יגאל מנחם צמד שערים והעלה את מאזנו לשלושה.

שפט אריה פרוסט, 300 צופים, בקרית־אונו. יוסי חכם

נס־ציונה החמיצה ורפי כהן הבקיע

מכבי פתח־תקוה — נס־ציונה 2–0 (0–0)

השערים: רפי כהן (54, 64).

לאחר תקופה ארוכה ללא ניצחון, גבר מכבי פתח תקוה 2–0 על נציגת ליגה ב' סקציית נס ציונה. הניצחון לא הושג בקלות, כי במח־צית הראשונה היתה זו דווקא נס־ציונה שהגיעה למצבי הבקעה מסו־כנים יותר ואף עמדה על סף הבקעת שער בדקה ה־22 לאחר שנקבעה לזכותה בעיטת 11 מטר, עקב הכשלתו של רמי משה. הדף השוער פביאן לקרן. מכבי זכה בשער יתרון בדקה ה־54 לאחר נגיחה של רפי כהן מ־7 מטר. שער זה מוטט את האורחים מנס ציונה ולעומת זאת עודד את שחקני מכבי לצאת להתקפות, שהביאו בדקה ה־59 לשער נוסף לאחר בעיטת עונשין מדוייקת של רפי כהן מ־20 מטר לפינה הימנית.

שפט עמית קליין, 200 צופים, בפתח־תקוה. אהרון שמולביץ

בן הרוש העביר ההכרעה לירושלים

כפר־סבא — הפועל ירושלים 1–1 (1–1, 0–1)

השער לכפר סבא: גד פולבר (43, בבעיטת 11 מ'), לירושלים: משה בן־הרוש (85).

כפר סבא תקפה יותר, יזמה יותר, אבל הבליטה חולית קישור חסרת יעילות וחולית חוד שלא הצליחה לאיים על שער ירושלים. השער הי־חיד שכבשה כפר סבא היה מנקודת 11 המטרים, לאחר שפולבר בעט בהצלחה כדור עונשין שניתן לכפר סבא לאחר הכשלת מייקל יפה בידי יוסי תאשמן.

ירושלים הסתגרה רוחבה ויצרה רושם כאילו הגנתה כוננה מתוק־נה. חמש דקות מהסיום בעט משה בן הרוש, "הביתר"י לשעבר, כדור "משוגע" ממרחק של 35 מטרים(!) וניצל את חוסר עירנותו של אריה שמיר 0–1 — כדי להעניק ל־1500 הצופים הסובלים מנת תיסכול נוספת של 30 דקות.

בתוך הארכה התברר, כי ימק"א תארח את הגומלין בעוד שבועיים, ולקהל הירושלמי יהיה סיפק להב־ריע אם ניתן להוציא את שחקני כפר סבא מאדישותם.

שפט יעקב שיינר, 1,500, בכפר סבא. נפתלי זעירא

מבול תל אביבי על בית שאן

הפועל תל־אביב — הפועל בית־שאן 6–1 (4–0)

השערים לתל־אביב: מיקי בן־שטרית (34, 45), משה סיני (25), יעקב אקהוין (44), אלי כהן (72), אילן שוקרון (83). לבית־שאן: גבי רבינו (75).

עד לדקה ה־25 הצליח הפועל בית שאן להיראות יריב שווה כוחות. בעזרת תרגילי נבדל הצליחו הב־פנים מהליגה השלישית לבלום את התקפות התל אביבים. ברם, לאחר שהצליחו האדומים לכתר הלאומי להבקיע את השער הראשון (דקה 25 ע"י סיני מקרוב) נפרצה הגנת בית שאן לכל עבר ועד למחצית הוסיפו הלאומיים שלושה שערים, מצמד של בן־שטרית מקרוב ומשער של אקהוין הוותיק ממרחק.

במחצית השניה המשיכו התל אביבים לתת את הטון ומול "מבול" האפשרויות הצליחו להוסיף רק שני שערים למאזן ע"י אלי כהן ואילן שוקרון. בין השער החמישי לשישי שספגו הצליחו הצעירים, המוליכים בטבלת ליגה א', להבקיע ע"י גבי רבינו ולהתנחם במעט את הגלולה.

שפט סבי אלנקוה, 800 צופים, בבלומפילד. פנחס ויטל

היומרות נמשכו רק שבע דקות

הפועל באר־שבע — מכבי יבנה 2–0 (1–0)

השערים: אלי וייצמן (7), יוסי אביטן (84).

אם היו למכבי יבנה יומרות כלשהן, באה הדקה השביעית והוסלה אותן. בדקה זו שלח יוסי אביטן הצעיר כדור מדוד לעבר של וייצמן שניצב כ־14 מטר משער יבנה. האחרון בעט חזק ושטוח, והותיר לשוער לסנר רק לעקוב במבטו אחרי הכדור המפרפר ברשת.

במחצית השניה הבקיעה באר שבע שער שני מרגלי יוסי אביטן, בדקה ה־84. כרשאבן בעט לשער, הכדור נהדף מגופו של לסנר ואביטן השתלט עליו במהירות והרשית מקרוב.

שפט אריה וולף, 700 צופים, בבאר־שבע. יגאל פלג

אבל המחמאות היו לדימונה

בית"ר תל־אביב — הפועל דימונה 3–1 (2–1)

השערים לבית"ר: דוד לביא (31, 40), אלי תגר (69). לדימונה: מאיר אלמלם (30).

פריצה נפלאה של עובדיה צבי (דקה 30) וסיומת מושלמת מרגלי מאיר אלמלם היקנו לשחקני דימונה יתרון מפתיע. שמחת הדרומיים שבתה לאחר 30 שניות כאשר דוד לביא ניצל נגיחתו של אלי תגר לכדור קרן והרשית מקרוב, 1–1.

בעיטה עזה נוספת של לביא, 5 דקות להפסקה, העבירה את היתרון לבית"ר ובמחצית השניה גרמה התעוררותו של נסים כהן למישחק מסודר יותר של בית"ר. במבצע אישי מבריק העביר נסים כהן, הקשר המחונן, את הכדור ימינה לאלי תגר שקבע 3–1 לבית"ר.

שפט שלמה שחר, 500 צופים, בכפר־סבא. נפתלי זעירא

לזרוס חולון מתח את שמשון

שמשון תל אביב — לזרוס חולון 2–0 (0–0)

השערים: גדעון דמתי (51), יוסי כהן (89).

רק בדקה ה־51 הבקיעו הלאומיים לראשונה: שלמה מזרחי מסר היטב לגדעון דמתי והאחרון — שהירבה להחמיץ — דייק הפעם מ־10 מטרים. כשרון המצבים הקולעי של החולונים היה להם לרועץ, כך שגם יכולת דלה של השמשונים לא מנעה מהם הגדלת הפער לקראת הסיום. שוקרון מסר ליוסי כהן בתוך הרחבה, וזה בעט חזק, מדויק ובאין מפריע חתם למשחק.

שפט יוסף שוער, 350 צופים, באיצטדיון בלומפילד ביפו. פנחס ויטל

יום השואה

(סוף מעמוד 1)

בשעה 19.15 תיערך עצרת מרכזית בקיבוץ יד מרדכי, בהשתתפות הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון, ואילו בקיבוץ לוחמי הגיטאות תיערך באותה שעה עצרת מרכזית בהשתת־פות יו"ר הכנסת שלמה הלל.

צפירת דומייה בת שתי דקות תישמע ברחבי הארץ מחר בשעה שמונה בבוקר. בשעה עשר בבוקר ייערך ב"יד ושם" טקס הנחת זרים על אנדרטת גיטו וארשה, בהשתת־פות הרמטכ"ל דן שומרון וב־11.30 טקס אזכרה מרכזי לקרבנות השואה באוהל "יזכור" ב"יד ושם".

המטוס החטוף

(סוף מעמוד 1)

שוחררו בתמורה לתידלוק המטוס, ואישור להמראתו לאלג'יריה.

החוטף ששוחח עם מגדל הפיקוח שאל "אתם בטוחים שהם יקבלו אותנו באלג'יריה? — אנחנו לא רוצים להיתקע באוויר". דובר רשמי השיב ממגדל הפיקוח שהתקבל טלקס, כי הרשויות באלג'יריה אישרו נחיתה בארצם "באופן מוחלט — ואנו מאשרים זאת באוזניכם".

השיירה, בת שלושה אמבולנסים ושתי מיכליות־דלק, ניצבה אמש מאז 21:40 לפי שעון קפריסין בקרבת המטוס החטוף, והמתווכים ניהלו אותה שעה מו"מ עם החוט־פים, בשהם ניצבים על כבש המטוס.

זמן קצר לאחר שחרור ה־12 ביקשו החוטפים ממגדל הפיקוח אישור להמריא לאלג'יריה. זאת בשמעה הודעה נוספת באלחוט: "כל המיכלים מלאים". הדובר ביקש להודות לפועלים להחזיק יחידות מיזוג־אוויר שחוברו למטוס, כדי לאפשר המראתו.

אחד החוטפים מסר שהמשוחררים הם שני פלשתינאים שנשאו דרכו־נים ירדניים, ועשרה נוספים — חו־לים, עניים ובעלי משפחות מרובות ילדים. הם שוחררו במחווה של "רצון טוב", אמר החוטף, והוסיף כי הפלשתינאים ששוחררו הם "תשורה להתקוממות בפלשתין".

החוטפים השאירו במטוס לפחות שתי נשים, אנואר ואבטסאם אל־סבאח, בנות המשפחה השלטת בכוויית. לא נמסר אם אחותן, פאדל האלד אל־סבאח, היה בין ה־12 ששוחררו — כולם גברים.

החוטפים ששוחררו הועברו לבית החולים בלארנקה. אחות בבית החו־לים מסרה שמצבם של המשוחררים נראה בסדר, ואין פגיעות בולטות.

ערפאת תיווך

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, אמר אתמול בבוקר, במסיבת עיתונאים בכוויית, כי ע"פ בקשת ממשלת כוויית, הוא בא במגעים עם של־טונות אלג'יריה — כדי שאלה יס־כימו לנחיתת המטוס החטוף בארצם. עוד אמר כי אש"ף יפסיק את מאמצי התיווך, אם החוטפים ימשיכו להרוג נוספים.

אתמול לפני הצהריים הודיעו חוטפי המטוס בלארנקה כי הם עייפו מהבטחות כוזבות, הם ילבשו תכריכים והם מוכנים למות: "החלט־נו ללבוש את תכריכינו מתוך לבבי־דינו — או ש־17 אחינו ישוחררו, או שנצטרף לרוחות הקדושים בשמיים". בהודעה שנמסרה למגדל הפיקוח בלארנקה נאמר: "החלטנו לקבל כמה החלטות ולכנות את המטוס בשם 'מטוס הקדושים המעונים'".

ערפאת סירב לגלות זהותם

ערפאת אמר אתמול כי אש"ף, שנציגו מנהל מו"מ עם שמונת החוטפים ע"פ בקשת ממשלת כוויית, זיהה את "המפקדים שלהם". עם זאת סירב לגלות את זהותם.

מקורות ביטחוניים בביירות סב־רו: החוטפים הם חברי אירגון הי־זבאללה הפרו־איראני מלבנון. הי־דיעה הוכחשה ע"י חיזבאללה.

העיתון הכוויתי "אלקבס" כתב אתמול כי האור הירוק לחטיפת המטוס ניתן על־ידי שר הפנים האיראני, איש הדת עלי אכבר מוח־תשמי, והביצוע הוא בידי "אירגון הפעולה האיסלאמית".

החקירה בבנגקוק

שר החוץ של כוויית, שייח סאבח אל־אחמד אל־סבאח, אמר לכתבים, לאחר ישיבת חירום של הקבינט הכוויתי לאחר רצח בן הערובה השני: "כוויית לא תשנה את החלטתה. היא סבלה הרבה מפעולות טרור ולא תכנע ללחץ כלשהו מסוג זה".

בינתיים נמסר מבנגקוק, משם המריא המטוס, שנפתחה חקירה, כדי לגלות כיצד הוחדר הנשק למטוס הכוויתי. "על יסוד הדיונים שקיי־מנו עד כה, הגענו למסקנה שהנשק הוחדר למטוס תוך שיתוף־פעולה מרצון של הצוות המקצועי בתאילנד, או שאנשים פעלו תחת איומים", אמר רודוי ואוליס, העומד בראש מחלקת הביטחון של האירגון הבי־נ"ל לתעופה אזרחית.

חברת התעופה הכוויתית הודיעה אתמול שהיא ביטלה עד להודעה חדשה את טיסותיה לאזורים רבים באסיה, כולל תאילנד — הארץ שמ־מנה יצא המטוס שנחטף.

50 חביתות

אתמול הזמין אחד החוטפים בשיחה אלחוטית, סעודה קלה: "חביתה אחת, פרוסת לחם אחת ומשקה אחד".

"לכל אחד ואחד?" שאל הפקח. "ביחד חמישים מנות", השיב החוטף.

זו הסעודה החמה הראשונה שהוז־מנה על־ידי החוטפים מאז נחתו בלארנקה ביום ו'. עד כה אכלו החוטפים ובני הערובה רק לחם, גבינה ועוגות.

איראן וביירות לא יתערבו

נמל התעופה הבינלאומי של ביירות נסגר אמש בפני תנועת מטו־סים, בפקודת שר הפנים הלבנוני — במטרה למנוע נחיתה אפשרית של ה"בואינג 747" החטוף.

לונדון (ע"ר). סגן שר החוץ האיראני, מוחמד לאריג'אני, הצהיר אתמול כי ארצו תסגור את נמלי התעופה שלה בפני המטוס החטוף, אם אמנם ינסו החוטפים לשוב ולה־נחיתו באיראן.

מובארק: פוגע בהתקוממות

קהיר (ע"צ). פרשת החטיפה של המטוס "פוגעת בהתקוממות הפלש־תינאית בשטחים הכבושים" — אמר אתמול נשיא מצריים, חוסני מובא־רק. "פרשת החטיפה מעוותת את תדמית הערבים בעולם".

רגיעה בשטחים

(סוף מעמוד 1)

שהמאבק בשטחים עובר מדפוסים של עימות הפגנתי אלים בהשתתפות המונים, לדפוסי מאבק במישור האזרחי, על השליטה באורחות חיי האוכלוסיה.

מנותקה אספקת מים

המינהל האזרחי ביו"ש ניתק לפני כשבוע את אספקת זרם המים והחשמל לכפר בית־סג'אר שליד בית־לחם, לאחר שתושבי הכפר ניסו לעקוף את המועצה הכפרית הממונה, ולשלם את חשבונות המים והחשמל מכספים שנאספו באמצעות "ועדה עממית", שכמותה הוקמו במרבית הישובים הערביים בשטחים מאז פרוץ ה"התקוממות".

מקורות במינהל האזרחי מסרו כי חובות המים והחשמל של הכפר הגיעו לכ־16 אלף שקל, שהצטברו במשך כמה חודשים. תושבי הכפר לא שילמו את חובותיהם למועצה הכפרית הממונה, כנראה בלחץ של פעילים מהכפר, המעוניינים להביא איראמון במועצה הכבך להיענות לקריאות של הנהגת ההתקוממות בשטחים להתפטרות המועצות המוניציפאליות הממונות בשטחים. התושבים הציעו אפוא לשלם את חובותיהם באמצעות ה"ועדה העממית" של הכפר, אך לא שילמו את הכסף. המינהל האזרחי, מצידו, ניתק להם אספקת המים והחשמל, הן בגלל הפיגור בתשלום, והעיקר בגלל הנסיון לעקוף את המועצה הכפרית.

מקורות במינהל האזרחי ציינו כי לפי החוק, חייבים כל התשלו־מים הללו להתבצע דרך המועצה המקומית. זו הפעם הראשונה שהמינהל האזרחי מנתק אספקת מים לישוב בשטחים בגלל חוב כספי.

איחוד משפחות

אתמול, לראשונה זה כחודשיים, הנפיק המינהל האזרחי ביו"ש אישורי איחוד משפחות לשמונה מתושבי נפת בית־לחם. האישורים ניתנו בטקס רב רושם בלשכת המושל הצבאי של בית־לחם, ובנוכ־חות התקשורת. אחר־כך נפגש המושל, סא"ל שאלתיאל לביא, עם כל ה"מוכתארים" מן הנפה, והפציר בהם להשפיע על הגברת אוירת הרגיעה השוררת באיזור באחרונה. עם זאת, נמסר כי המועצות המקומיות והאזוריות הממונות בגדה המערבית נתונות עדיין ללחץ כבד מצד פעילים מקומיים, הנענים לקריאת הנהגת ההתקוממות לפיטורי המועצות הממונות. עד כה לא התפטרה אמנם אף אחת מן המועצות הממונות, אך כמה מהן הודיעו על כוונתן להתפטר, ואחרות צימצמו מאוד את היקף פעילותן לנוכח הלחצים.

המינהל האזרחי גייס רבים מבין אנשי המילואים שלו, כדי להקל על הלחץ שבו שרוי הצוות הסדיר של המינהל, ולסייע במשימותיו. בצמרת המינהל האזרחי מגבשים תוכניות להתמודדות עם אפשרות של התפטרות קולקטיבית של המועצות המוניציפאליות הממונות בשטחים, העלולה לצאת אל הפועל אם יימשכו הלחצים הכבדים עליהן. עם זאת, סבורים במינהל האזרחי כי אפשרות כזו עדיין אינה בגדר סכנה ממשית ברמת סבירות גבוהה.

שניים נפצעו

בגדה נרשמו אתמול באמור מעט אירועים אלימים. לפחות שני תושבים ערביים בגדה נפצעו מאש חיילי צה"ל במהלך עימות אלים. מקורות צבאיים מסרו כי אוטובוס שבו היו חיילים הותקף באבנים בידי תושבים בכפר טלוזה, צפונית לשכם. כוח צבאי הוזעק לחילוץ החיילים המותקפים, וגם הוא הותקף. קצין צה"ל נפצע בראשו מאבן. החיילים ירו כדי להיחלץ, ומן הירי נפצעו שניים מתושבי הכפר. מקורות ערבים מסרו כי בכל הנוגע מצב הפצועים קשה. מקורות ערבים מסרו כי התקרית אירעה בסיומו של מסע מעצרים שערך צה"ל בכפר הסמוך עסירה אישמאליה. המקורות מסרו כי במקומות רבים בגדה התבצעו מסעות מעצרים רחבי היקף.

אתמול אישרו מקורות צבאיים כי בתקרית שאירעה שלשום אחר הצהריים בכפר רעי שליד ג'נין נהרגו אכן שלושה צעירים כפי שמסרו מקורות ערבים שלשום.

בן 12 נפצע ברצועה

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, הורה להטיל עוצר על מחנה הפליטים שאטי בעקבות הפרות סדר חמורות שהיו במקום אתמול החל מהבוקר. הפרות הסדר הוכלו במספר מחנות פליטים — שאטי, ג'באליה, נוסירת, ובורג'.

צה"ל נאלץ להשתמש במסוק לדיכוי הפרות הסדר בשאטי, ועפ"י מקורות ערביים, הטיל צה"ל מטען אבנים קטנות וגז. בג'באליה נפצע ילד בן 12 מאש חיילי צה"ל. הילד, ראיד עלי, אושפז במצב בינוני בבית החולים אל־אהלי. ילד בן שנתיים וחצי, מחמוד עשאנטי, נפצע מכדור גומי. מקורות ערבים טוענים כי 50 תושבים נפצעו מגז בהפרות הסדר, ביניהם ילדים קטנים. דובר צה"ל בפיקוד הדרום אישר את פציעת הילד בן ה־12. מקורות צבאיים אישרו אתמול את פגיעתם של 50 מגז בהמהומות.

במספר מקומות ברצועה היו הבערות צמיגים וידויי אבנים על חיילי צה"ל וכן שביתת מסחר.

מעצרים מינהליים בעזה

16 מעצרים מינהליים בוצעו לאחרונה בקרב תושבים ברצועת עזה. הדבר נודע רק עתה לאחר שצה"ל הודיע על כך למשפחות העצורים. מדובר ב־16 תושבים ממחנות הפליטים ומהערים ברצועת עזה, שנעצרו במעצר מינהלי לשישה חודשים. רובם הועבר למיתקן הכליאה אנצאר 3 בקציעות.

בין העצורים דמויות ידועות כמו סמיר אל־עבד (26) מרפיח, רגי אבו־דוי (33) מרפיח, שייח מחמוד אבו־עסאן (38) מרפיח וספיד עיסאן שעבן מג'באליה.

יצוא מהשטחים

(סוף מעמוד 1)

שאמוןלדרן בנושא.

ההחלטה הישראלית, למרות שלא מודים בכך ישירות, באה במטרה לשפר את האווירה הקשה שנוצרה בעקבות דחיית האישור של הסכמי ישראל עם השוק.

"יסבלו קשות מהניתוק"

בעקבות הפגישה מסר שר החקלאות ל"הארץ" שלדעתו החקלאים הערביים יסבלו קשות מהניתוק מחברת "אגרקסקו". הוא יודיע בימים הקרובים לגורמים הערבים שיטפלו את ענין השיווק העצמאי, על נכונותה של ישראל לאפשר יצוא כזה בכפוף למספר תנאים שהעמידה ישראל.

התנאים שהעמידה ישראל בפני מתן אישור ליצוא עצמאי נמסרו לראשי קואפרטיבים חקלאיים בגדה, בפגישה שנערכה לפני חודש בינם לבין צוות בין משרדי ישראלי שמונה לטפל בענין. אלו כוללים אישור תוכניות עסקיות ליצוא, קבלת רשיונות שוטפים ממשרד החקלאות, פיקוח וביקורות איכות, בדיקות בטחוניות ליצוא לפי דרישות שלטונות הבטחון ותיאום בין המייצאים העצמאיים לבין משרד החקלאות.

נושא אחר שעלה היה שאלת תעודות שיודבקו על התוצרת החקלאית. ישראל מוכנה שאלו ישאו שמות ערים בשטחים כגון "רמאללה", "שכם", "עזה" וכד'.

תשובת היזמים הערביים נמסרה במסמך למשרד החקלאות ולשאר הגורמים המטפלים בענין. במסמך זה משיבים הערבים על חמשת התנאים שהוצגו בפגישה: הללו דור־שים שרשיונות היצוא יהיו ליצוא ישיר ומתמשך ולא רשיון לכל מש־לוח; הבטחה מפני ביטולים שרירו־תיים של הרשיונות; ביקורות איכות ייערכו ע"י גורמי חקלאות הקשורים לירדן בשוק, גורמים שאישורם קביל על ידי ארצות השוק המשותף; הסכמה לגבי תיאום ובטחון בנוגע שאלו לא ישמשו כלים לעיכובים והגבלות בירוקר־טיות על המייצא מהשטחים; תוויות של "גדה מערבית" ו"רצועת עזה".

התשובה הישראלית תימסר להם בימים הקרובים. השר נחמקין מסר שבעקרון לא מתכוונת ישראל להתמקח על הפרטים הטכניים (דבר שנעשה במשך שנה תמימה).

פגיעה ברכוש

(סוף מעמוד 1)

בית שלו היתה מנופצת. לטענתו הושחתו כמה ספרי קודש, אך לא נראו במקום ספרי קודש מושחתים. האימאם אמר כי לפי מיטב ידיעתו נכנסו חיילים למסגד אחרי שניפצו את שמשותיו, פגעו שם בארון ספרי הקודש, והשמידו את המגבר המחובר לרמקולים של ה"מואזין". לדבריו, בעת שהמקרה הוגחש, לא היה איש בתוך המסגד.

התושבים בכפר מספרים כי ביום שישי שעבר התקיימה במקום הפגנה של כמה עשרות נערים, שפוזרה בגז מדמיע. לדבריהם, אחרי שפוזרה ההפגנה, נכנסו לכפר חיילי צה"ל מצויידים בשני בולדוזרים, לשם פינוי מחסומים וצמיגים בוערים שהיו על הכביש. התושבים סיפרו כי במהלך פינוי המחסומים מהכבישים הרסו הבולדוזרים את עשרות הגד־רות, המעקות והרלינגות שלאורך הכביש הראשי בכפר, הפכו על צידם שבעה טרקטורים שבבעלות המערים, עקרו עצים, ופגעו בבד בחנויות פרטיות.

בעניין זה מסרו מקורות צבאיים, כי בידי צה"ל ידיעות על התקרית, וכי עתה מתקיימת בדיקה של נסיבותיה. בין היתר נבדקת אחריותם של מפקדים שהיו במקום.

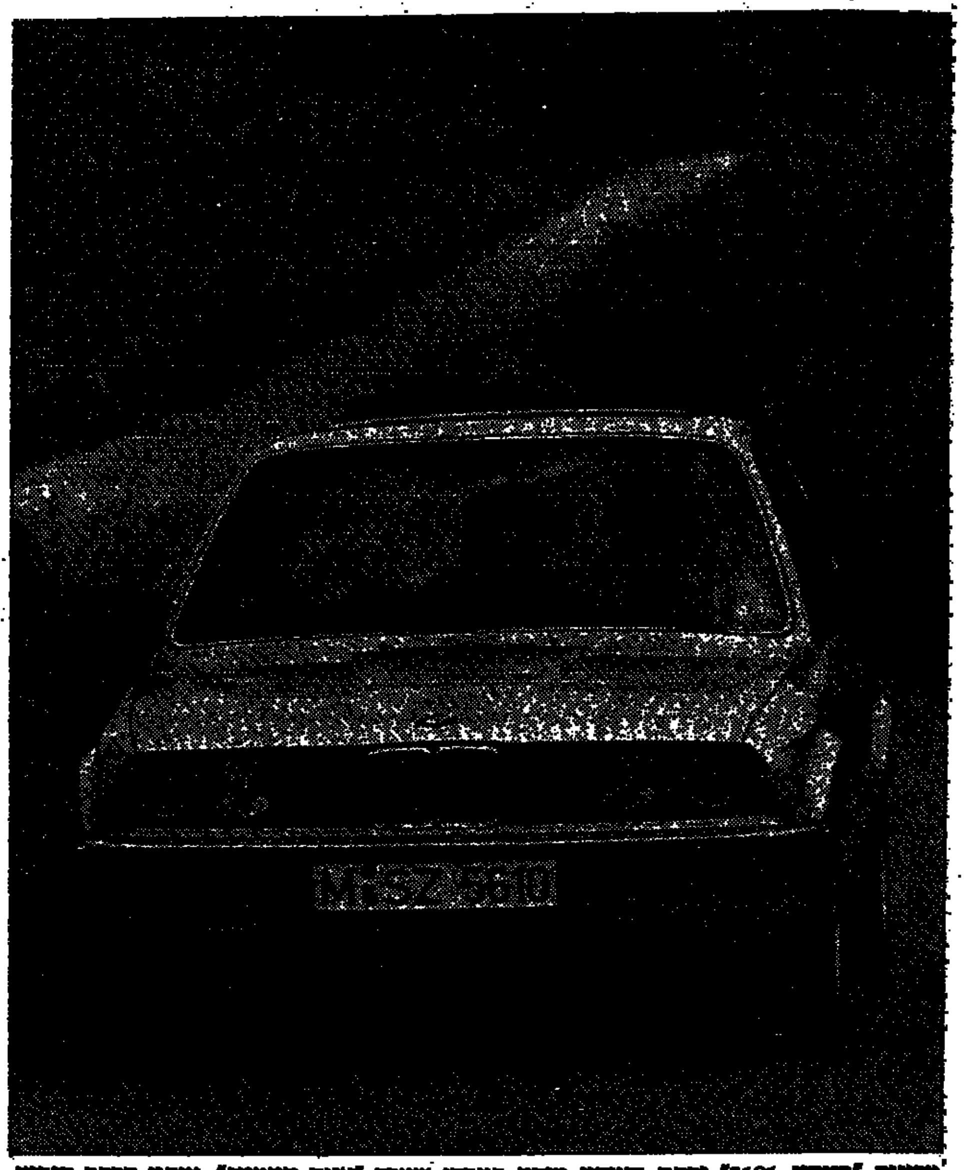

מכונית "ב.מ.וו–3181" זכתה בנצחון מוחץ במבחן שערך "אוטו צייטונג". עיתון הרכב הנפוץ ביותר בגרמניה. הגבירה בין השאר על מכוניות אאודי ומרצדס. במכונית מנוע מטיפוס חדש שפותח בטכנולוגיה מתקדמת בנוסף לעדכונים בעיצוב המראה החיצוני של הרכב.

מחלוקת סביב העדכון לבכירים: יקבלו החודש תוספת 1,245 ש"ח

השכר החדש ברוטו של הנשיא: 9,401 ש"ח, ראש ממשלה 5,441 ש"ח, שרים 4,849 ש"ח, סגן שר ומנכ"ל 4,551 ש"ח ● רמון: לעדכן רק פעם בשנה ● ח"כ רייסר: כשהופחת שכר הח"כים ב־5% אף אחד לא קם

מאת צבי זרחיה

נשיא המדינה, שרים, ח"כים, שופטים, סגני שרים ומנכ"לים, יקבלו החודש תוספת שכר של 1,245 שקל על שכר היסוד, עקב עדכון שכר הבכירים ב־10.6%, המתבצע אחת לשלושה חודשים, בהתאם לעליית השכר הממוצע במשק.

שכרו החדש ברוטו של נשיא המדינה יהיה 9,401 שקל. ראש הממשלה ישתכר 5,441 שקל, משכורת שר תהיה 4,849 שקל; סגן שר, מנכ"ל משרד ממשלתי וח"כ ישתכרו 4,551 שקל; נשיא בית המשפט העליון (בלא תוספת ותק) — 8,269 שקל; נשיא בית־משפט מחוזי (ללא ותק) — 6,257 שקל; שופט־שלום (בלא תוספת ותק) — 4,996 שקל. תוספת הוותק בשכר השופטים מהווה לעיתים מרכיב חשוב וגבוה בשכרם.

עדכון שכר השרים, הח"כים והבכירים, שיופעל החודש, מעורר חילוקי דעות בכנסת, נוכח בקשתם לפני מספר חודשים של שר האוצר משה נסים ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר מוועדת הכנסת ומוועדת הכספים לשנות את שיטת עדכון השכר של הח"כים והשרים.

גורמים בוועדת הכספים אומרים כי הוועדה, האחראית על אישור שכר השרים, המנכ"לים והשופטים, אינה יכולה להפחית משכרם של בעלי משרות אלה, כל עוד לא יופחת שכר הח"כים. ואולם, שכר הח"כים נדון בוועדת הכנסת.

יו"ר ועדת הכנסת, ח"כ מיכה רייסר, אמר כי שיטת עדכון שכר הח"כים נקבעה על־ידי ועדה ציבורית — ועדת בבצאל שהגבירה בשיטת עדכון השכר לח"כים שאינם בנים מסורתיים שכר, כספרות מקצועית, דרגה והבראה וסעיפי שכר אחרים המהווים זחילת שכר. הוא אמר כי לפני מספר חודשים, כשהופחת שכר הח"כים והשרים ב־5%, "איש לא דיבר ועתה כשהוא מתעדכן — קמה סערה".

רייסר מתח ביקורת על ההסתדרות שביקשה לשנות את שיטת עדכון שכר הח"כים, ואמר כי כפי שהוקמה ועדה ציבורית לבחינת שכר הח"כים, הוא מציע להקים ועדה דומה לגבי שכר חברי הוועדה המרכזת. הוא הודיע כי יסכים לקיים דיון בנושא אם בקשה לכך תוגש ע"י אחד מחברי הוועדה.

מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים, ח"כ חיים רמון, אמר כי יש לעדכן את שכר חברי הכנסת אחת לשנה, ולא מדי שלושה חודשים כפי שמתבצע כיום. שינוי העידכון מתחייב מן היציבות במשק ושינוי מועד גם ישים קץ למחול השדים התלת חודשי סביב שכרם של חברי הכנסת.

מרכז סיעת הליכוד, ח"כ אריאל ויינשטיין, אמר כי ועדת הכספים לא תפחית מיוזמתה את שכר השרים והמנכ"לים, משום שבמקרה כזה יהיו הח"כים בעמדת עדיפות. היוזמה לכל שינוי לכאן או לכאן, צריכה לבוא מוועדת הכנסת, שהיא המופקדת על שכר הח"כים.

גוראל תובע ממנכ"ל "חסך" להחזיר חלק ממשכורת חריגה שקיבל 3 שנים

משכורתו החודשית האחרונה של המנכ"ל, מאיר הרי, הגיעה ל־8,500 ש"ח ● השכר הזה שולם ללא מס הכנסה כיוון שהוא פטור בהיותו עיוור

מאת ידיה של כתבי "הארץ" בחיפה

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, תובע ממנכ"ל "חסך" בעיר להחזיר לקופת העירייה עשרות אלפי שקלים ששולמו לו במשך כשלוש שנים כמשכורת, וזאת בנימוק שהמדובר בסכומים חריגים ששולמו למנכ"ל מעל למקובל במשק.

משכורתו החודשית האחרונה של המנכ"ל, מאיר הרי, הגיעה ל־8,500 ש"ח. יצוין כי השכר הזה שולם למנכ"ל במלואו ללא תשלום מס הכנסה, שממנו הוא משוחרר בהיותו עיוור.

כשגוראל שמע על משכורת זו, הורה ליו"ר מועצת המנהלים של חסך, חבר מועצת העירייה מטעם סיעת ל"ע, ינקלוביץ, להצמיד את משכורתו של המנכ"ל למשכורת ראש אגף בעירייה, שפירושו קיצוץ השכר בכמחצי.

מנכ"ל חסך הודיע בתגובה על התפטרותו החל מה־1 במאי ועל התנגדותו להחזיר סכומי כסף שהעירייה תובעת ממנו עתה. לטענתו המשכורת אושרה על ידי הנהלת חסך ויו"ר מועצת המנהלים שלה והיא מבוססת על השכר המשולם בתפקידים מקבילים בניהול בכיר של קרנות וקופות כמו "גמלת" בתל אביב.

גוראל מינה ועדה בת שלושה חברים שמתפקידה יהיה לבדוק את הפרשה ולהציע דרכים חוקיות כיצד לחייב את המנכ"ל להחזיר כספים לעירייה.

האוצר דורש להפסיק שידורי ערוץ 2 כי אין תקציב; נבדקים משדרי חסות

שר התקשורת גד יעקבי: הליכוד החליט להמית את הערוץ השני — וזה שיקול מוטעה

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר מבקש ממשרד התקשורת להפסיק לאלתר את שידורי הערוץ השני בטלוויזיה. האוצר טוען כי התקציב שהוקצה לשידורי הערוץ השני אזל, ומתנגד להקצות לכך תקציב נוסף.

באוצר מציינים כי בשנת התקציב '87 הוקצו 1.5 מיליון שקל עבור שידורי ניסיון לערוץ השני, ואולם עתה מתברר כי מדובר בשידורים של ממש ולא בשידור ניסיון, ומשרד התקשורת דורש תקציב נוסף של כמיליון שקל עבור המשך השידורים.

באוצר אומרים עוד כי ראשי משרד התקשורת הבטיחו בעבר כי התקציב ל־'87 יהיה תקציב ביניים, ולאחר חקיקת חוק הערוץ השני יוכל הערוץ לכסות את הוצאותיו, אך עד עתה החוק לא התקבל בכנסת, ואין משאבים חיצוניים להמשך השידורים.

שר האוצר משה נסים נפגש באחרונה בעניין עם שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי, והוא את התביעה לתקצב את המשך השידורים בערוץ השני. יעקבי אמר בתגובה כי הליכוד החליט להמית את הערוץ השני — וזה שיקול מוטעה, שכן, בלאו־הכי, יש לשמור על התדר, שבו משודרים שידורי הערוץ כדי שלא ייתפס. עיקר ההוצאה של הערוץ השני היא להפעלת המשדרים ולתפיסת התדר. יעקבי סבור שאם יפסקו שידורי הערוץ השני, ייקטע תהליך השיפור של קליטת הערוץ וכן יוגבר המונופול של רשות השידור.

באחרונה הציע משרד התקשורת לממן חלק מהוצאות הערוץ השני באמצעות משדרי חסות. הענין מצוי עתה בבדיקתו של היועץ המשפטי לממשלה.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

גידול של 24.5% בייצוא להולנד

מאת יונתן שרמן

היצוא הישראלי להולנד ב־1987 הגיע ל־385 מיליון דולר — גידול של 24.5% בהשוואה ליצוא הישראלי לארץ זו ב־86'. ישראל ייצאה להולנד בעיקר כימיקלים, מוצרי מזון ומערכות אלקטרוניות.

היבוא מהולנד גדל בשיעור תלול עוד יותר — 26% והגיע ל־381 מיליון דולר. ישראל מייבאת בעיקר מוצרי מזון, כימיה, פלסטיקה ואלקטרוניקה.

מאיר עשת, הנספח המסחרי של ישראל בהולנד, מסר כי הולנד היא המדינה האירופאית היחידה שעימה יש לישראל עודף מסחרי, והיקף סחר בסדר גודל של שלושת־רבעי מיליארד דולר. לדבריו, הולנד משמשת כמרכז שיווק והפצה למוצרים ישראלים, המיוצאים לחלקים אחרים של אירופה.

דמי השכירות לעסקים הועלו ב־3.7 אחוזים

מאת סופר "הארץ"

דמי השכירות בבתי־עסק הנגנים מחוק הגנת הדייר, הועלו החל מ־1 באפריל בשיעור של 3.7 אחוזים. כך נקבע בתחשיבי משרד הבינוי.

דמי השכירות בבתי־עסק מועלים אחת לשלושה חודשים. דמי השכירות בדירות המוגנות על־ידי חוק הגנת הדייר, מועלה אחת לשנה ב־1 בנובמבר. בפעם האחרונה הועלו דמי השכירות ב־19.8 אחוז.

המשכים מעמוד 1

פיקרינג־רבין

(סוף מעמוד 1)

מועצת הביטחון קיבלה ב־5 בינואר החלטה פה אחד, הקוראת לישראל להימנע מגירוש תושבים מהשטחים. "המזכ"ל מודאג מהעובדה שצעדים כגירוש, הגבלות אחרות של הענשה קולקטיבית — כהריסת הבתים באחרונה בכפר ביתא — עלולים להחמיר את המתיחות השוררת באזור", הוסיף הדובר של האו"ם. "הוא קורא לישראל, כמעצמת הכיבוש, לעמוד בהתחייבויותיה ע"פ אמנת ז'נווה, ולבטל את צווי הגירוש. הוא מביע את תקוותו הכנה כי הפלשתינאים שכבר גורשו, יורשו מיד לשוב לבתיהם ולמשפחותיהם.

בריטניה מגנה "ללא סייג"

לונדון (עסט"א). בריטניה גינתה אתמול בחריפות את ישראל על הגירושים, תוך הדגשה שזה צעד בלתי־חוקי. דובר מטעם משרד החוץ הבריטי הביע: "אנו מצטערים ללא סייג על גירושם של השמונה ועל האיום בגירוש 12 נוספים". הדובר ציין כי בצעדים אלה יש משום הפרת החוק הבינלאומי, והביע את החשש שהדבר יגביר את המרירות בשטחים.

פאריס (ע"צ). צרפת גינתה אתמול את ישראל על גירוש שמונה פלשתינאים ללבנון.

דובר של משרד החוץ הצרפתי הזכיר כי ממשלת צרפת "גינתה ב־14 בינואר צעדי גירוש דומים שבוצעו כלפי 4 מתושבי השטחים הכבושים". צרפת הצהירה כבר אז כי היא מתנגדת לצעדים אלה "המגרשים מארצם אנשים שנולדו בה וחיו בה עד כה".

ממשלת צרפת "הזהירה את ישראל מפני קבלת החלטות כאלה, הנוגדות את החוק הבינלאומי הנוגע לאזרחים בתקופת מלחמה, ושיש בהם כדי להאריך את המתיחות בשטחים הכבושים".

המגורשים: נשוב לשטחים

ראשאיה (ע"ד). שמונת הפלשתינים שגורשו הבהירו כי ינקטו את כל האמצעים כדי לשוב למולדתם, וכדי להנהיג את ההתקוממות, שבמהלכה נהרגו יותר מ־130 פלשתינים.

אחד המגורשים, ג'מאל שאטי הינדי, אמר: "הם גירשו אותנו אך ורק משום שאנו פלשתינים... הם אסרו עלינו להתקשר עם משפחותינו לפני שגירשו אותנו".

שמונת המגורשים בילו את הלילה הראשון שלהם בבית־לבנים ישן, המשמש את אנשי המיליציה הדרוזית של ג'ונבלאט, בעיירה ראשאיה שבבקעת לבנון.

תושבים של העיירה קידמו בברכה את "הגיבורים", ואנשי מיליציה דרוזים בנו קרב שמרו עליהם.

מותחים בשביתת־שבת

קסארה (ע"ד). שמונת המגורשים הודיעו אתמול כי יש בדעתם לפתוח בשביתת־שבת במשרדי הצלב האדום שבבקעת הלבנון במחאה על גירושם.

אחד המגורשים, חליל קוקה, אמר כי מנוי וגמור עימם להמשיך בשביתת השבת עד שיורשו לשוב למולדתם. הוא סיפר לעיתונאים כי בשיחה מטלפונית עם נציגי הצלב האדום הבינלאומי, הוחלט כי שלושה מהמגורשים יערכו את שביתת השבת בתוך משרדי האירגון, והאחרים יערכו את השביתה באוהלי הצלב האדום שמול המשרדים.

ארבעה פלשתינאים אחרים, שגורשו בינואר, ערכו שביתת שבת דומה במשרדים שבקסארה.

משעל־סגל

(סוף מעמוד 1)

שלם, טען פרקליטו של משעל, עו"ד אורי סלונים, כי האופציות נרכשו עבור משעל ונמכרו בשמו מבלי שידע על כך, אלא כעבור שבועות מספר. בהגיבו על כך שמשעל הציע להחזיר את הכסף (40 אלף הדולר) כתוצאה מן העיסקה, אך לא החזיר אותו, אמר פרקליטו כי "אי ההחזרה אינה מהווה עבירה אתית על נוהל או חוק כלשהו".

הכיר את מר במהלך עבודתו

באמצעות עד התביעה צבי מר מבנק כללי, שם נוהל חשבונו של משעל, ביקשה התביעה, ליה לבראון להוכיח, כי משעל היה מצוי בעניני הניהול של תיק ההשקעות שלו, שנוהל אישית על ידי מר, אותו הכיר לפני כ־10 שנים במהלך הכנת כתבה על הבורסה. התביעה טענה, כי התנהגותו של הנאשם מאז ידע על קיום ההטבה יוצאת הדופן בהיקפה בחשבונו, והבין את הנסיבות, היא התנהגות שהיא בבחינת עבירת משמעת, הנוגדת נוהל שפורסם בחוזר של רשות השידור בשנת 1977.

חלק ניכר של החקירה הראשית שחקרה התובעת את צבי מר, הוקדש לתכיפות בה היה מיידע את משעל בענין הנעשה בתיק ההשקעות שלו. מר אמר בסיכום, כי היה בקשר עם משעל בענין זה מדי ארבעה עד עשרה ימים. לבראון טענה, כי מעדותו של הכתב חיים פלטנר עולה כי הקשר היה תדיר יותר, יום יומי, אולם טענה זאת נסתרה בביטוס מעדות פלטנר שהביא הפרקליט סלונים. בחקירה הנגדית של העד, טען סלונים כי "מידת הבנתו של משעל בבנקאות והשקעות שואפת לאפס, וכי חשבונו נוהל לפי שיקול מקצועי מלא של הבנק, בניהול עיוור, ללא הוראות הלקוח".

הבנק מגנה וסגל שותק

פרקליטו של ישראל סגל, עו"ד יעקב וינרוט, הלעיט את בית המשפט בעשרות רבות של דפי חשבונות של לקוחו, שהוכיחו כי התיק נשא רווחים של מאות אחוזים גם ממניות שקדמו לאופציות של אלבין. בכך ביקש להוכיח, כי הגידול הפתאומי ברווחים שנבע מהעסקות אופציות אלה, לא היה צריך להפליא אבל מורשו כל עורה אדומה, גם כאשר הרוויח 500 אחוז.

את ה"שפך" שלף וינרוט לאחר שבית המשפט התעש כבר מן העיון בעשרות הדפים: כאשר מתם, הצביע על שורה בדו"ח הבנק, בה נראה בעליל שהבנק טעה, הוריד כ־20 אחוז מן הרווח שהגיע לסגל. "אדם שלא מגלה טעות בגודל כזה, ואינו זועק, הוא אדם שאינו מבין דבר בניירות ערך, וכל הנושא הוא בשבילו ספר חתום", טען וינרוט. "אם לא גילה שלקחו ממנו 20 אחוז, לא פלא שלא גילה שהוסיפו לו סכומים".

במשפט שימשך היום, יוקרן ככל הנראה סרטון וידיאו המתאר את הפעילות הכלכלית הסוערת באותם ימים של שנת 81 ואת אישיותו של מיכאל אלבין שהצטיירה כאשף כל־יכול. כמו כן, תימשך עדותם של עדי התביעה. בהמשך, תינתכן הופעתם כעדי הגנה של אמנון דנקנר, הפרופ' שמחה סרן, שבדק את תיקו של סגל, ושל סמנכ"ל רשות השידור, נקדימון רוגל, שניסח את הקוד האתי המחייב את עובדי הרשות.

באים לטקסים בפולין

(סוף מעמוד 1)

השואה והגבורה.

ממשלת פולין עודדה בעקיפין את סדרת הביקורים של אישים ישראליים בהזדמנות זו, על אף שנוכחותם של השרים גבון ושריר ושל הח"כים מישראל מוצגת במעמד של ביקורים פרטיים. באורח רשמי נמסר כי לא מתוכננות לאישים מישראל פגישות עם אישים רשמיים במימסד הפולני, אולם ההתרשמות בוורשה היא כי נוכחותם של הישראלים "תנוצל" גם לסדרת שיחות בלתי־פורמליות, שלא מן המנע שיועלו בה גם נושאים מדיניים.

סדרת האירועים לציון יום השנה ה־45 תעמוד ביומיים הקרובים בסימן "מצעד גבורה", שיערכו אלפי בני־נוער בין האתרים ששימשו את מחנות המוות באושוויץ ובבירקנאו. מסלול המצעד מקביל לנתיב של "מצעד המוות" שבמו קצינו אבותם על הנסידים בדרכם להשמדה.

מאז תחילת השבוע הגיעו לפולין עשרות משלחות של בני־נוער מבעקשים מיינות ברחבי העולם המערבי. ההערכה היא, כי יותר מאלפיים בני־נוער כמחציתם מישראל, מקיימים בימים אלה סיורים באתרים ששימשו את מחנות ההשמדה, מחנות הריכוז, הגיטאות שבהם ריכזו היהודים בתקופת הכיבוש הנאצי בפולין, ושרידי המבנים ששימשו בשעתו את קהילת יהודי פולין. קהילה זו מנתה לפני מלחמת העולם השניה כשלושה מיליון איש, והאחרים מבתי הכנסת, בתי הקברות ומבנים ששימשו לישיבות ולמוסדות קהילתיים, פתוחים עתה לביקורים.

כל המשלחות עתידות להגיע ביממה הקרובה לאזור קראקוב שבדרום פולין, משם יצאו לאתר אושוויץ כדי להשתתף ב"מצעד הגבורה". סדרה ארוכה של ארועים, ביוזמת אירגונים יהודיים, ישראלים ופולניים, צפויה גם בשבוע הבא.

ביום א' ייערך באולם הקונגרסים המרכזי של ורשה (המשמש, אגב, גם לצורך כינוס הקונגרסים של המפלגה הקומוניסטית הפולנית) דיון גבורה בינלאומי בהשתתפות עשרות בני נוער שהצטיינו בחידונים מקיפים בקרב קהילות יהודיות במערב.

אוניברסיטת תל־אביב

עצרת

לזכר חללינו במערכות ישראל

ביום שני א' באייר תשמ"ח, 18.4.1988
בשעה 17.30, באתר ההנצחה
(בין בנין גילמן לבנין שנקר)
קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.

כניסה דרך שער רמניסיאנו (4) ושער אוסטריה (1).

— הציבור מוזמן —

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בטרם עת של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

אביבה שפיר ז"ל

ההלוויה תצא מהכביסה הראשית
בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה
פרטים על מועד ההלוויה — בטלפונים מס':
04-515676, 04-389121, 04-383627
אוטובוס יועמד לרשות המלווים מבית המנוחה
בשד' הנג'וד 14, חיפה

המשפחה האבלה
בעלה: זאב
בתה: רונית אק ומשפחתה
בנה: גיל שפיר ומשפחתו

ליוחנן והבנות

אבלים וכואבים אתכם על

לאה ז"ל

שאיננה איתנו עוד

משפחות:

אורלסבורג	ברונט	כץ
אודרין	בשן	לוינשטיין
אלון	דדוניץ	מוגרבי
ארמרניק	וילנסקי	ספיר
בוכמן	וקסמן	עפרון
ברוורמן	זקהיים	קפוסטה
בן־עזר	חבס	שוב
בירדמן	חוט	שטיינברג
ברעם	יציב	שטרנברג

לבית טויסטר
לשי ורותי

אתכם באבלכם על מותו של היקר באדם

עו"ד אליעזר טויסטר ז"ל

משפחת לבוב

למשפחת גלזר

אתכם באבלכם הכבד
על מות

דני גלזר ז"ל

גבי ומיכאל אורון
וקבוצת מפעלי "גלי"

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
החוג לכירורגיה

משתתפים באבלו הכבד של

ד"ר חיים בבניק

במות **אמו ז"ל**

לאריה וילנר ומשפחתו

משתתפים באבלכם הכבד על מות

האם ז"ל

צוות עובדי ארדז

למנכ"ל רשות הדואר
מר יצחק קאול

איתך באבלך הכבד במות אביך

צבי ז"ל

מנהל ועובדי אגף ארגון ומשאבי אנוש
רשות הדואר

יקירנו האהוב

דני בן דבורה ודוד גלזר

איננו

מתאבלים מרה:
הורים: דוד ודבורה גלזר
אשתו: דינה
ילדיו: דביר ושרית
אחיו: צבי גלזר וב"ב
אחותו: גילה ירושלמי וב"ב

השבעה בבית משפחת גלזר, רח' שטמפפר 90 פתח־תקוה

מבכים מרה את מותו של

מנהלנו היקר

דני גלזר

דב גלזר בע"מ

ההנהלה והעובדים

לאיבון איוניר והמשפחה

אתכם באבלכם במות האב

יוסף לייטנר ז"ל

רותי וגדעון אודבך	כרמלה ומיכאל דרוזר	ביאנקה ולובה מיקולינסקי
לנה ואבי בינשטוק	רוכיה ויצחק הורוביץ	חבצלת וידידיה סולל
רותי ויוסקו בודניאצקי	ורדה ושניאור זקהיים	בתיה וסם עוזיאל
לאה ברילב	שושנה ובני כספי	אורה ווילה פיש
אביבה ואבי בראיז	זהבה ודוד כץ	זמירה וחיים פלד
אניטה ואלי גיטליץ	ורדה ואמנון כרמלי	עדינה ואשר פרלמן
ברכה ומוטי דינוביץ	דבורה ושייקה לנדאו	רינה ושמואל [illegible]
זהבה ויצחק דנקנר	דבורה ושוקי ליבוביץ	דקלה ויגאל שוהם
		ציונה וישראל שפר

هكذا عن الأصل

هكذا عن الاحتلال

חדשות הכלכלה

הסכם בין שר האנרגיה משה שחל ועמיתו אדוארדו פרירוביו

נייבא פחם מקולומביה ב־100 מיליון דולר ונייצא אליה מטוסי כפיר ב־250 מיליון

מאת יהודה שרוני

שר האנרגיה, משה שחל, חתם אתמול עם עמיתו הקולומביאני, אדוארדו פרירוביו, על הסכם לייבוא פחם מקולומביה. בסך הכל, תייבא ישראל מקולומביה, בארבע השנים הקרובות, פחם בשווי של 100 מיליון דולר. ההיקף השנתי של ייבוא הפחם לארץ נאמד ב־6.5 מיליון טונות בשנה.

עם בואו של שחל לבוגוטה, הודיעה ממשלת קולומביה על קניית מטוסי "כפיר" בישראל, בהיקף של 250 מיליון דולר.

שחל מקיים עם עמיתו מקולומביה מגעים על אפשרות קניית נפט מקומי, וזיקוקו בישראל. בתמורה לזיקוק ישראל תקבל ישראל את המזוט דל הגופרית, בעוד הבנזין יוחזר לקולומביה, ויחסוך למדינה זו מטבע חוץ, שכן קולומביה היא יבואנית נפט.

היקף הייצוא הישראלי לקולומביה מסתכם ב־36 מיליון דולר, בעוד שהייבוא ממדינה זו מסתכם ב־25 מיליון דולר. במשרד האנרגיה מקווים כי בעקבות ביקורו של שחל במדינה זו, יגדל המאזן המסחרי בין שתי המדינות, לטובת ישראל, בשיעור נוסף.

משקיעי חוץ מבקשים מהבורסה לא לחסום מניות של "ארגמן"

מאת יהודה שרוני

דירקטוריון הבורסה ידון מחר בבקשתה של חברת "ברנמוס", הנשלטת ע"י משקיעי חוץ, שלא לחסום למכירה את המניות שהיא מבקשת לרכוש מחברת ארגמן. מדובר במניות בתמורה כספית של 1.9 מיליון דולר, המהוות 14% מההון שיוקצו ל"ברנמוס" בהקצאה פרטית.

הוועד הפועל של הבורסה, בישיבתו לפני מספר שבועות, אישר עקרונית את בקשת ההקצאה, אך הורה ל"ברנמוס" לנהוג ע"פ הנחיות הבורסה — לחסום את המניות למכירה עד לתקופה של שלוש שנים, תוך מתן אפשרות למכור שליש מהמניות בכל שנה. ברנמוס כבר מחזיקה ב־15.9% ממניות ארגמן, ולאחר ההקצאה אמורה החזקתה לעמוד על 29.9% ממניות החברה.

סגל הבורסה שדן בבקשת החברה, ממליץ לדירקטוריון הבורסה לאשר עקרונית את בקשת ברנמוס. סגל הבורסה העביר המלצה זו, בהתחשב בכך שמחיר ההקצאה היה גבוה ב־60% ממחיר מניות ארגמן שנסחרו בבורסה במועד ההקצאה.

כן נלקחה בחשבון העובדה שברנמוס מחזיקה ממילא 15.9% מהמניות החופשיות מחסימה, שאותן היתה יכולה למכור בכל עת במהלך המסחר בבורסה.

קבוצת כלל הפכה לבעלת 12% בחברת הביטוח סהר

מאת אריה לביא

קבוצת "כלל" הפכה להיות בעלת 12% מחברת הביטוח סהר. הקבוצה רכשה בימים אלה באמצעות חברת הביטוח בטוחה כ־7 אחוז ממניות חברת הביטוח סהר עבור קרנות הנאמנות של החברה. בבעלות קבוצת כלל 5% נוספים ממניות חברת סהר, שנרכשו במהלך הנפקת סהר. קבוצת כלל של משה כאחד החתמים בהנפקה זו, שזכתה להצלחה חלקית בלבד, והחתמים הפכו לבעלי חלק ממניות סהר. בעקבות כך הפך קונצרן כלל לבעל קרוב ל־12 אחוז ממניות סהר.

כלל מבקש להרחיב את עסקיו בענף הביטוח. בשליטתו כבר ארבע חברות ביטוח — כלל ביטוח, אררט, אריה ואיתן. לסהר עדיין לא הגיע דיווח רשמי על קניית קבוצת כלל. מנכ"ל קבוצת סהר, אלכס סורוב, אמר שהקנייה של כלל מביעה אמון בחברת סהר. הוא אמר שלא ידוע לו כלל על כוונות כלל להרחיב השקעותיו בחברת הביטוח סהר. מכלל נמסר שרכישת המניות נעשתה במסגרת העסקים הרגילה של הקבוצה.

סקופ!!!

חדשות טראפיק

"רנו" החליטה:
אחריות כפולה
למערכת ההנעה (POWER TRAIN)

כל דגמי "רנו טראפיק" החדשים משנת ייצור 1988 מצויידים בתיבת הילוכים משופרת בעלת חמש מהירויות כציוד סטנדרטי, ושכלולים מיכניים ומוטוריים נוספים המאפשרים –

הכפלה של תקופת האחריות למערכת ההנעה (POWER TRAIN) לתקופה של שנתיים הכוללת את: המנוע, תיבת ההילוכים והדיפרנציאל.

תא מטען רחב וגבוה המאפשר העמסה של מטען רחב ממדים. עומס מירבי, בין 1000 ק"ג ל־1300 ק"ג בגירסאות שונות.

דלתות אחוריות הנפתחות עד 180 מעלות ודלת צדדית ימנית זזה, המאפשרת פריקה והעמסה נוחים ליד המדרכה.

מושב כפול לשני נוסעים בנוסף למושב הנהג, זה הניתן לקיפול להגדלת נפח המטען ואפשרות לטעינת מטען ארוך יותר.

רנו TRAFIC COMBI – בעל 8 או 10 מושבים נוחים ומרווחים + מושב לנהג. מושבי הנוסעים ניתנים לפרוק בקלות ומאפשרים להשתמש ברנו טראפיק כרכב מסחרי לכל דבר.

פתרונות הנדסיים לבעיות נפח

טראפיק – היא מסחרית מובהקת לעבודה.
אפילו השטיחים המכסים את הריצפה עשויים מגומי ותכליתם שימושית טהורה. אך מלבד זה, המשאית נוחה מאוד לנהיגה, ופרטים קטנים כגון שילוב הריפוד בבד מגבירים את הנוחות בלי לגרוע מהשימושיות.

אפילו נהג הרגיל למכונית פרטית ירגיש בטראפיק כמו בבית.
לוח המכשירים שלמולו פשוט אך נאה, ואמצעי ההפעלה כבדים וקשים כפי שהיה מקובל בשעתו בכלי־רכב מסחריים.

נפח תא המטען של טראפיק הוא עד 9 מטרים מעוקבים, אך הגירסה בעלת רוחק – הסרנים הקצר והגג הרגיל נראת קומפקטית מאד וקל מאד לתמרן אותה.

בני משה קרסו
■ ת"א טל. 627151 ■ חיפה טל. 723294
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר־שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 510296 ■ טבריה טל. 40404
■ ק. גת טל. 888534
המחירים כוללים מע"מ ואינם כוללים אביזרי רישוי

רנו טראפיק בעל הנעה קדמית, 5 הילוכים סינכרוניים קדמיים והילוך אחורי. רנו טראפיק בהינע של 4 גלגלים (4x4) עבירות קלה גם בדרכים קשות.
מערכת בלמים הדראולית כפולה – בלמי כח: בלמי דיסק קדמיים עם וסת לחץ ובלמי תוף אחוריים.
חלון פנורמי בחזית הרכב המאפשר ראות מירבית ונהיגה בטיחותית + זוג מראות תואמות אשר מאפשרות ראיה רחבת זוית משני צידי הרכב, לוח שעונים ומחוונים מפואר, מערכת פתחי אויר המאפשרות אוורור מצוין.

הגה נוח המאפשר תמרון קל בתנועה עירונית עמוסה, קוטר סיבוב בין המדרכות 11.80 מטר, תודות להנעה הקדמית.

רצפת המטען תודות להנעה הקדמית רצפת המטען בגובה נוח לפריקה והעמסה התורמת יציבות מלאה בנסיעה (מרכז הכובד נמוך).

הצעה מסחרית למסחרית הכי כדאית שיש

"רנו־טראפיק עכשיו. במחירי מבצע: מסחרי סגור, מנוע בנזין 1721 סמ"ק החל מ־30,408 ש"ח לא כולל מע"מ ועד "טראפיק קומבי" (הסעת נוסעים) מנוע דיזל 2,068 סמ"ק: – 38,145 ש"ח לא כולל מע"מ.

אפשרות לאשראי עד 85% מערך המכונית.

ותנועה שקטה ורכה, תוך תפעול פשוט ונוח – כמכונית נוסעים לכל דבר.

מנוע קדמי מקורר מים, התוצאה – עבודה שקטה ונעימה, במערכת סגורה, ללא רעשי לואי. (המנוע מופרד מתא הנוסעים).

מנוע בנזין נפח 1721 סמ"ק בעל 4 בוכנות 69.5 כ"ס לבלימה ב־5,000 סיבובים לדקה. נפח 1995 סמ"ק בעל 4 בוכנות 82 כ"ס לבלימה ב־5,000 סיבובים לדקה.

מנוע דיזל נפח מנוע 2,068 סמ"ק 60 כ"ס לבלימה ב־4,000 סיבובים לדקה.

"רנו טראפיק"
המסחרית המושלמת! – רכב מסחרי ורב תכליתי במבחר דגמים

מכוניות רנו טראפיק – הן פרי תכנון של מהנדסי רנו במשך שנים, שנוסו ע"י אגף ביקורת איכות לאורך מיליוני קילומטרים. המכוניות עוצבו תוך שילוב מושלם בין מרכב חדיש ומודרני ומנוע רנו הידוע באמינותו ואיכותו – כיום גם בנסיון מעולה בכבישי ישראל.
שילוב זה נותן כח משיכה מירבי, נפח העמסה רב, יכולת תמרון קלה

אין מחיר לאמינות של RENAULT Trafic

רווחי "מנורה" גדלו ב־87' ב־46 אחוז ל־5 מיליון שקל

הירשפלד: השיפור ברווחיות התאפשר בעקבות צמצום ההוצאות כולל פיטורי בכירים

מאת אריה לביא

רווחי חברת הביטוח "מנורה" גדלו ב־1987 בשיעור של 46% והגיעו לאחר מס ל־5.04 מיליון שקל, לעומת 3.44 מיליון שקל ב־86'. כך עולה מהדו"חות הכספיים שפורסמו אתמול. הגידול הזה ברווחי "מנורה" בולט על רקע רווחיות נמוכה, ולעיתים אף הפסדים בחלק מחברות הביטוח שפרסמו עד כה תוצאות.

הרווח של החברה לפני מס גדל ב־40% והגיע ל־9.4 מיליון שקל לעומת 6.7 מיליון שקל בשנה הקודמת. רווחי החברה מביטוחי חיים גדלו ל־6.8 מיליון שקל, ובביטוח כללי גדלו הרווחים ל־2.3 מיליון שקל.

לדברי יו"ר מועצת המנהלים של החברה, דוד הירשפלד, השיפור הקל ברווחים מביטוחי חיים היו בזכות קיצוץ משמעותי בהוצאות החברה. אלה כללו פיטורי עובדים, כולל בכירים. הירשפלד ציין שהנוהג לפטר פקידים ברמה נמוכה בלבד אינו אפקטיבי, שכן הוצאות השכר של אלה מוכרות.

דוד הירשפלד

עוד אמר שב־1987 העמיקה המגמה השלילית בתוצאות הביטוח האלמנטרי למרות העלאת תעריפי ביטוח הרכב ביולי 1987. בלטו התוצאות השליליות בענף החובה. כשהבולט מבחינת ההיקף הוא ביטוח הרכב, שממשיך להצביע על הפסדים. בענפי הרכוש הודגשה עליה בהיקפי התביעות ובמחיר סילוק התביעות. לדברי הירשפלד, בתי המשפט פוסקים כל הזמן פיצויים גבוהים יותר.

לגבי ענף ביטוח חיים ציין גידול של 23% בהיקפי הפרמיות. החברה היא בעלת נתח של כ־10 מביטוח החיים בארץ כאשר בביטוח האלמנטרי מגיע חלקה לכ־5 אחוז בלבד. לחברה עודף הון של 2.5 מיליון שקל, על־פי הקריטריונים של המפקח על הביטוח.

מוזכרים כמה מועמדים להחלפת שחר כמנכ"ל "מפעלי ים המלח"

יפרוש מתפקידו בעוד חודשים ספורים לאחר שימונה לתפקיד מנכ"ל קופת חולים

מאת יונתן שרמן

בצמרת הקונצרן הממשלתי "כימיקלים לישראל" הועלו בימים האחרונים שורה של שמות מועמדים לתפקיד מנכ"ל מפעלי ים המלח. המנכ"ל הנוכחי של מפעלי ים המלח, אריה שחר, עשוי לפרוש מתפקידו בעוד חודשים ספורים, לאחר שימונה לתפקיד מנכ"ל קופת חולים.

הכרעה סופית בנושא זה תתקבל בסוף מאי בחברת העובדים, אך נראה כי מינויו של שחר לתפקיד זה מובטח.

בקרב ראשי "כימיקלים לישראל" קיימת כוונה למנות לתפקיד מנכ"ל מפעלי ים המלח, אחד מעובדי "כימיקלים לישראל" כיום. זאת לאחר שהצנחתם של חיים ארז לתפקיד מנכ"ל כי"ל ועמנואל סקל לתפקיד מנכ"ל "פוספטים בנגב", עוררו התמרמרות רבה בקרב מנהלי הקונצרן.

אריה שחר

מועמדים אפשריים להחלפתו של שחר הם אריאל גינצבורג, מנכ"ל קבוצת הברום, משה זהבי, מנכ"ל "פריקלאס", דן יקיר, מנכ"ל "דשנים וחומרים כימיים" וכן אחד משלושת הסמנכ"לים הקיימים של מפעלי ים המלח, יהודה פרידנברג, שלמה אילר ועמוס רוזנפלד.

שחר נחשב לאחד המנהלים המוכשרים ביותר בתעשיה הישראלית, והשיקול העיקרי לנכונותו לעזוב את מפעלי ים המלח הוא שמינויו לתפקיד מנכ"ל "כימיקלים לישראל" טורפד ממניעים פוליטיים.

3 איגודי האקדמאים מאיימים לנקוט בעיצומים תוך 14 יום

מאת יהודית וינקלר
כתבת "הארץ"

המהנדסים, ההנדסאים והאקדמאים במדעי החברה והרוח מאיימים להכריז לאלתר על סכסוך עבודה ולנקוט בעיצומים בתום 14 יום הבינו אם יתברר ביום שישי בפגישה עם יעקב דנון, הממונה על השכר במשרד האוצר, כי אין בסיס לדיונים על תביעות השכר שלהם.

שלושת האיגודים האקדמאים החליטו לפתוח במשא ומתן על הסכם השכר החדש לאחר שבהסתדרות ניתנו לאיגודים החירות לדון במישרין עם מעסיקיהם על התביעות הייחודיות, בעוד שבעבר ראשי ההסתדרות דנו עם המעסיקים על הסכמי מסגרת. מזכיר הסתדרות הפקידים משה בית דגן אמר לאחרונה כי הוא לא יהיה ראשון לשאת ולתת עם המעסיקים הציבוריים.

בוועדה המרכזת מסר חיים הברפלד בראשית השבוע כי האיגודים השונים יפתחו בימים הקרובים במשא ומתן עם המעסיקים וכן דיווח כי הדיונים על קיצור שבוע העבודה הם בעיצומם.

ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים ממשיכים לדון על שינויים בהסכם תוספת יוקר, אך לפי שעה לא נמסר על התקדמות משמעותית אף שיש נכונות בוועד הפועל להתאים את ההסכם למדדים נמוכים.

חמש קבוצות משקיעים התעניינו ברכישת מנועי בית שמש; עוד אין מו"מ

מאת יונתן שרמן

חמישה גורמים שונים הביעו התעניינות ברכישת מפעל מנועי בית־שמש בחודשים האחרונים, וכל הקבוצות אף פנו למשרד האוצר וביקשו פרטים נוספים. ארבעה מהגורמים הם חברות או קבוצות משקיעים ישראליים, והחמישי הוא גורם חוץ.

משרד האוצר טרם החל מו"מ עם אף אחד מהגופים, כיוון שברצונו להשלים את תהליך הפיטורים במפעל לפני תחילת המגעים. עם זאת, ההערכה היא שמכלל ההצעות רק אחת או שתיים יתאימו לדרישות הבסיסיות של משרד האוצר: הפסקת הזרמת כספים בסדר גודל של 5 מיליון דולר למפעל, ע"מ להבטיח את שיקומו.

בעלי בוטיק חשודים בהעלמות מס של מאות אלפי שקלים

(ע). דוד וסמי אזואן, שני אחים, בעליהן של שתי חנויות אופנה החשודים בהעלמת מיסים, בצורה מתוחכמת ובהיקף של מאות אלפי שקלים, הובאו אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב. לטענת מחלקת החקירות של אגף המכס ומע"מ, השניים נתפסו במסגרת פעולה מקיפה ונרחבת שמבוצעת לאיתור עברייני מס בענף ההלבשה.

שני האחים ניהלו בשותפות שתי חנויות אופנה בבת־ים ובת"א, מזה למעלה מעשר שנים. הם מוכרים בגדים ליהודים ולבוטיקים. לדברי החוקר, ממצאי החקירה העלו כי במשך מספר שנים העלימו החשודים מיסים בצורה מתוחכמת. הם נהגו לקבל שיקים פתוחים או מדבקים מלקוחותיהם, לא רשמו אותם בספריהם וגילגלו אותם לגורם נוסף.

אלי הולצמן מונה למנכ"ל וונדיס ישראל

מאת אבי גנאור

אלי הולצמן, שהקים ב־1977 בשותפות עם משקיעים קנדיים את רשת ה"סופר־פארם" בישראל, מונה לתפקיד מנכ"ל "וונדיס־ישראל". הולצמן בן ה־39 הוא בוגר אוניברסיטת אילינוי בארה"ב, נשוי ואב לחמישה ילדים. עד 1984 כיהן כמנכ"ל הסופר פארם ומאז ניהל תיק לקוחות עבור פרסום אריאל.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

מכונות וציוד לתחזוקה וניקיון

המבחר הגדול ביותר של:
★ מקרצפות בכל הגדלים
★ שואבי אבק
★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים
מבחר גדול של ציוד עזר וחומרים לניקיון
מעבדה לתיקונים ושרות

מחצ
מיכון, חומרים, ציוד לתחזוקה וניקיון
מקבוצת "השמירה" בע"מ
חדר תצוגה מרכזי: תל־אביב, אזור התעשיה, רחוב 1274 פס 12 (כניסה מדרך פ"ת 62) טל. 374113, 370121, 378473
חדרי תצוגה אזוריים: ירושלים: טל. 242865 חיפה: טל. 674814 עפולה: טל. 595266

מדינה אחת לנו
שתהיה לי נקי! ישראל יפה

ישראלי (49) בעל דרכון גרמני
מחפש עבודה ארגונית בגרמניה
(בעל נסיון בארגון)
לפנות ת.ד. 14318 ירושלים 91172

עכשיו הזמן!
זמש עור ובגדים
מנקים רק בניקיון
פורמברג
* * *
כי אצלנו מנקים טוב יותר
רמת גן המעגל 2
פינת ביאליק 55
טל' 725401

זהפון
03-611001

אל תידחקו את הנוער לשוליים

תנועות הנוער - העתיד היחיד

שמלוקדבן

הארץ

יום ד', כ"ו בניסן תשמ"ח
13 באפריל 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2, טל' 224245/6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 641166/8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

פנייה ותקוות בצדה

פנייתו של מיכאיל גורבצ'וב ליאסר ערפאת, בעת שיחתם במוסקווה, שבה קרא לאש"ף להכיר בזכות קיומה של ישראל, כתנאי להשתתפות הארגון בתהליך השלום, נותנת יסוד לסיפוק. במידה ידועה, ממשיך גורבצ'וב בקו המדיניות הסובייטית: על־אף הנתק שגזרו הסובייטים, בתום מלחמת ששת הימים, על היחסים הדיפלומטיים בין שתי הארצות, הרי מעולם לא כפר הקרמלין בזכותה של ישראל להתקיים בגבולות מוכרים (על־פי הדרוש, הכוונה לגבולות שביתת הנשק משנת 1949). אך אישורו המחודש של העיקרון הוא ערך במונחי המדיניות הבין־לאומית: זה כשלעצמו ראוי להערכה.

ואולם פניית גורבצ'וב חרגה מעבר לחזרה על מוסכמות. יש בה התניה כלפי אש"ף, בן יקיר של מוסקווה: אם רוצה הארגון בהמשך מאמציה של ברית־המועצות להכלילו בין המשתתפים הפעילים במשא ומתן על יישוב הבעייה הארצישראלית, עליו להכיר בישראל. וכדי להקנות תוקף מדויק יותר להתניה, הוסיף גורבצ'וב, כי ההתחשבות בצרכיה הביטחוניים של ישראל שקולה כנגד השאיפה להכרה בזכויות העם הפלשתיני להגדרה עצמית: משוואה זו, כשהיא מושמעת מפי מנהיג סובייטי, היא בבחינת חידוש מופלג אף משמח.

גם אם פניית גורבצ'וב לא נתקבלה במענה חיובי ברבמקום, הרי לא יתכן שלא תחלחל בתודעתן של ארצות ערב ושל אש"ף עצמו. משמעה, ששתי מעצמות־העל, בדרכיהן ובביטוייהן השונים, מתייצבות מאחורי התביעה הבסיסית של ישראל, להשלמה חזית של העולם הערבי עם ישראל בגבולות המעניקים ביטחון, כתנאי לניהול משא ומתן על שלום — לרבות המרכיב הפלשתיני. כלומר, דברי גורבצ'וב עשויים לכונן בסיס משותף בין ארצנו לארה"ב, לקידום יוזמת שולץ.

אפשר להעריך במידה של ביטחה, כי בשאלה הישראלית־הערבית עדיין יש הבדלים ניכרים בין עמדותיהן של שתי מעצמות־העל: הבדלים אלה יהיו עוד זמן לארגומט עניין לדיון ולוויכוח ביניהן; וכמובן, גם ביניהן ובין בעלות־בריתן. אך מן הראוי להדגיש את הבסיס המשותף שנוצר, אשר יקל על המשך המאמצים של הממשל האמריקאי הנוכחי, וזה שיבוא אחריו. יש להניח כי על רקע המצב שנוצר בעקבות ההתקוממות הפלשתינית, יהיה למאמצים אלה המשך נמרץ. נוכח עמדותיהן המתקרבות של שתי הגדולות, תהיה מלאכת המסרבים משני הצדדים קשה יותר מבעבר: מבחינה זו, דברי גורבצ'וב נותנים בסיס לאופטימיות מהולה בסבלנות.

יציאת אפגניסטאן

החלטת גורבצ'וב לחתום על הוצאת כוחות בריה"מ מאפגניסטאן — למרות העדר הסכם על הפסקת משלוחי נשק לצדדים וחרף הודעתם של המורדים שלא יפסיקו את הלוחמה — מצביעה על נחישות הקרמלין לשים קץ למעורבות בת תשע שנים, שעלתה בחייהם של כ־15,000 חיילים סובייטיים וכמיליון אפגנים. התנגדותן של קבוצות מורדים להסכם עלולה עוד לסבך את יציאת הסובייטים, אך ההנחה היא שבלי המשך של סיוע אמריקאי ניכר, לא תשנה ההתנגדות באופן משמעותי את תהליך הנסיגה. חשוב יותר שוואשינגטון כבר בירכה על הודעת גורבצ'וב על הנסיגה.

נראה כי ההחלטה במוסקווה נפלה אף־על־פי שלא הושג ויתור אמריקאי בדבר הפסקה של אספקת נשק למורדים. מוסקווה דרשה שיותר לה להמשיך לסייע לממשלת נג'יבולה שהסובייטים הקימו בקאבול, בעוד ארה"ב דרשה הפסקת סיוע מקבילה לשני הצדדים. אך כבר לפני כמה שבועות נמסר כי ארה"ב חדלה לספק למורדים טילי כתף, מחשש שאם יישאר מלאי גדול בידיהם בתום המלחמה, עלול נשק זה להגיע לידי האיראנים, או אש"ף, או ארגוני טרור אחרים. טילים אלה היו הפריט החשוב ביותר בסיוע האמריקאי וייתכן שבלעדיו, המשך האספקה של יותר סוגי הנשק למורדים הוא נסבל.

העיקר הוא ביצוע הנסיגה הסובייטית, גם אם מוסקווה למדה מישראל ותשאיר, לפי השמועות, כוחות קטנים ב"אזור ביטחון" סמוך לגבולה: נוצר התקדים, שגם את הסובייטים אפשר להביא לידי הוצאת כוחות מארצות שעליהן השתלטו. יש גם סימנים לצמצום המעורבות באנגולה ובניקרגואה, וייתכן שזה חלק ממדיניות החוץ החדשה של גורבצ'וב, העושה בראייה ריאליסטית את חשבון הרווח וההפסד בהרפתקאות הצבאיות מחוץ לגבולות בריה"מ.

חגיגת השקר

מאת גדעון סאמט

מקרה ביתא יכול להיקרא כמו פרק אכזרי בתנ"ך, המעורר מחדש את השאלה: מיהם כאן נביאי השקר?

המקרה של ביתא, מלבד כל מה ששיקף, היה דוגמה לחגיגת השקר אצלנו. מזמן לא באמת כזבים רבים כל־כך בזמן קצר כל־כך על אישיות עניין. השקר לא ניתך עלינו רק לגבי עובדות אלה או אחרות. הודקרו כאן גם השקרים הגדולים, על טיבה של ההתנחלות בשטחים, על מהותו של השלטון, על יחסינו עם הערבים, בעצם על חיינו כאן.

שקר הוא שמארגני הטיול ביקשו אישור ימים אחדים מראש. מדריך הטיול, מנחם אילן, מי שהורשע בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיה בפרשת הריגה של הילדה משכבם בסוף '83, שיקר כשהסתיר את העובדה כי פנה לקבל אישור רק יום לפני הטיול. האמת התבררה מעדותו של "האחראי על מוקד גב הר" (גם העברית נעשתה בתהליך האיום הזה הצמיחה צירופים כמו זה).

לשקר היה שותף גם בכיר קטנוני, ראש המועצה האזורית שומרון, שהעדיף מיד את גירסת המטיילים התגלה, כאומרים מחבריו, כמי שהוד זון המשיחי של ההתנחלות הוא האמת העיקרית לנגד עיניו, ולי עוזאל כל השאר. ולא אמר אמת רוני מילוא כשתיאר את המדריך אילן (שקרן מורשע שנידון על כך לשלושה חודשי מאסר בפועל ותשעה על־תנאי, לפני ההקלה בעונש בגלל מצב בריאותו) כאיש "מאוד שקול ורציני".

והיו עוד שקרים למכביר בפרטי סיפור הראשוני הזה, שהבדיקה הסופית של צה"ל תוציא אותם בסופו של דבר לאור. ואפילו צה"ל לא דייק כאשר טען שהענישה בכפר נעשתה כתוצאה מהבדיקה. אף שזו לא הושלמה עדיין בזמן פיצוץ הבתים, שכן התברר שהאמת בורחת בדלת האחורית כל אימת שבירורה נעשה בקרב אנשים החופרים באמונותיהם, שאותם ויצריהם.

* * *

אבל השקרים הגדולים לא נגעו לפרטי המקרה. את חשבון האמת העיקרי אין לעשות עם נערים המדמים, שרימו כי ראו או שמעו דבר מה בסערה עקובה מדם, ואף לא עם מדריך מפוקפק שעיניו עמומות עדיין מעוצמת ההלם. הכזבים הגרועים מכל היו אלה של הפוליטיקאים ושאר אנשי הציבור, שרמז אל עין הסערה הלעיטו אותנו באותו היבולים הגרועים ביותר הטובים לנו של שחיתות מילולית ודמגוגיה. בהוסר אחריות מצמרר הם הגישו לנו את מסקנות־האינסטנט שלום מהאירוע. לא רק אימת האסון נשקפה כאן, אלא גם התחושה הקשה שכשאר ימות השנה אלה האנשים המופקדים על הכרעות גורליות אצלנו.

אריאל שרון, שוד נגה, האיש בעל פתרונות־הפלא, הציע לפנות את הכפר מתושביו — מלחמת שלום אלון־מורה — ו"לבנות מחדש" את הכפר הארסותיו. את המשפחות שסייעו לנערים אפשר, אמר, להשריד. בהוספתו זאת חזר על היומרה הישנה כאילו יש בידיו הצעות איך להביא "שקט מוחלט בכל חלקי ארץ־ישראל". זהו כמובן שקר גמור, כמו הכזב על הארץ שהיתה אמורה לשקוט ארבעים שנה אחרי מלחמתו הקודמת. עכשיו באלף ראש הממשלה להבטיח לרון בהצעות שהגיש שרון: אולי תצמח מהמקרה התועלת הקטנה הזאת, שגרע סודיסוף מהר שרבים־הקסם שמטויק שרון באמתחתו הפעם.

אברהם שריר, שר משפטים המביש את משרתו האתנו, אמר, כזכור, שיש להחריב את הכפר. בכך עשה שקר עם החוק: הוא מופקד על ביצועו ומסרס אותו; איש ררנור, פחז, שבמדינה מתוקנת היה מורחק מזמן מאחריות על מערכת המשפט. תמר לון המר, שהציע כמוהו ואחר־כך גילגל, כדרכו, את עיניו למרום וטען נגד סירוק המערכות ונגד ההתנגחות הפנימית המיותרת בין היהודים. אך הדרישה של כאלה כמו לפטור את הרמטכ"ל, טענה שקרית מיסודה בגלל ההנחה המובלעת בה שצה"ל אשם באירוע. השקר של ראש הממשלה ("כל הרוג מחוק אותנו"), ואף ההבטחה המגלצת הסרת־השחור, המרגשת לנו אחרי כל פיגוע. הפעם מפי מ"מ ראש הממשלה, ש"נגרע את זרע הטרור".

והמלל הריקני הזה, הרצוף אי־כבוד בסיסי לאמת, אותה השעטה על כותן המפוקפק של מלים המותרות באמת־זעם, הוא נזק חמור בפני עצמו למרקם הציבורי שלנו. אנחנו חצויים בדעות על מהות הסכסוך ועל דרכי פתרונו. בהדרגה מתברר, בנוסף לכך, חוסר היכולת להגיע אצלנו להסכמה אפילו על העובדות. קרבות משירות, להט יצרים, שנאה פנימית גוברת, חרדה מפני אסון (שהוא מהדברים המשתפים היהודים למחות השנים), יחד עם הערך כיוון לממשלה התציה הזאת, מסמאים את העיניים.

בתוך כך נוכחנו שוב לדעת עד כמה בעייתית ההתנחלות בשטחים לביטחון הציבור, וכמובן לביטחון המתיישבים עצמם. והמיתוס השקר שבטענה הידועה של המתנחלים על כך, שהם יכולים לחיות בצוותא עם ערביי השטחים גם ללא הסדר פוליטי. ועוד הצמיחה מחדש איכות ההנהגה של המתנחלים ונושאי אמונים: בלתי שקולה, אחוזה פחדים מובנים, מהירה להשמיץ את כל העולם — משולץ ועד לרמטכ"ל — ועם זאת תופסת בגרגרתו של הליכוד.

* * *

לא היו בזיכוח על ביתא עובדות אלא הלכי־נפש, התפרצויות כמעט־פסיכוטיות. מבחינה זאת מה שקרה שם, ומה שאנשים שונים ראו בעיניים שונות, עשוי את המקרה למעין המחזה טראגית תמציתית של הסכסוך הישראלי־פלשתיני כולו.

הדבר הנורא ביותר הוא — תמיד — אובדן־חיים. אבל מעבר לו אפשר היה להתרשם הישב עד כמה הרדי סבנות חוסר היכולת הזה לראות את העובדות עצמן בעיניים פקוחות ולהתמודד אתן באומץ, ללא שקר בנפשנו. והירהורים ליד ביתא יכול להיקרא, מראשיתו ליד המעיין ועד סופו המר, כמו פרק אכזרי בתנ"ך. הקוראים המזועזעים, לאחר שכבשו את כאבם, חייבים לעצמם תשובה על שאלה שחשיבותה חורגת מהפרשה הזאת: מיהם כאן נביאי השקר?

טוב טובי מגוז'אנסקי

מאת דן מרגלית

רק"ח נקלעת לקשיים לקראת מערכת הבחירות לכנסת, הן בגלל גורבצ'וב, הן בגלל ההקצנה בין הערבים

תמר גוז'אנסקי

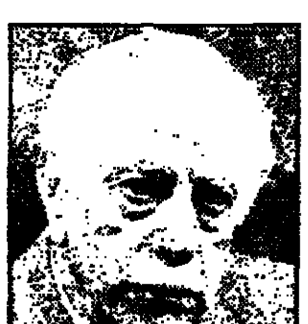
תופיק טובי

הקומוניסטים בצרות. השמועות מבשרות על מהפכה ברשימתם לכנסת הבאה. לא סתם מאבק על הכיסא, כמו בכל המפלגות האחרות. שם מסתירים שאיפות אישיות כאלה. הקושי הפנימי נובע ממבוכה פוליטית מהותית.

המפלגה הממושמעת פועלת על־פי ספר חוקים. אחד מכלליה הראשונים נקבע כבר בקומינטרן: בראש מפלגות קומוניסטיות דו־לאומיות ניצב תמיד מי שנמנה עם העם הגדול. כך הוענקה הבכורה במק"י וברק"ח — שהוא המרכיב המכריע בחד"ש — ליהודים. שמואל מיקוניס ומאיר וילנר תמיד הקדימו ברשימת המועמדים לכנסת את תופיק טובי ואמיל חביבי, אף כי הקומוניסטים קיבלו את רוב קולותיהם בסקטור הערבי.

לקראת הכנסת ה־12 עומד וילנר לפרוש. תמר גוז'אנסקי מוכנה להחליפו. אבל בישראל של 1988 שוררת מציאות חדשה. האבות המייסדים של הקומינטרן לא צפו מראש כי המיעוט הערבי בישראל יטפח עוינות גואה כלפי העם הגדול עד כי ייווצרו תנאים שבהם מסוכן להציב יהודייה בראש החזית לכי חירות. עתה יחפשו ויחטטו בכתבי המפלגה ויעלו מנותנפי הכנסייה הקומוניסטית הגדולה צידוק אידאולוגי גם לסטייה זו.

אמנם עוזי בורשטיין מוסיף לטעון כי דבר טרם הוכרע והמפלגה עסוקה עתה בניסוח המצע ולא בעניינים אישיים, אבל גם הוא אינו מכחיש כי ייתכן חילוף כזה. מקורות בכירים ברק"ח אומרים שזה כבר נגמר. תופיק טובי הוותיק יהיה, איפוא, הכוכב הראשון. הקומוניסטים מתעשעשים בתקווה כי יהיה זקן חברי הבית ויפתח את ישיבתו הראשונה. אחר־כך הוא עשוי להתפטר.

גוז'אנסקי תישאר לעמוד בראש סיעת חד"ש בכנסת. אבל הבוחרים הערביים ייקראו בנובמבר להצביע בעד רשימה שבן־עמם בראשה.

מתח יהודי־ערבי

נטייה זו היא עדות לדרדור ביחסם של הערבים כלפי ישראל. 40 שנים היתה רק"ח לקול הלגיטימי המובר המקובל ביותר של הלאומנות הערבית. רבבות של הצביעו בעדה בנצרת ובחיפה ובכפרים בגליל לא הוקסמו מן האידאולוגיה המארקסיסטית. רק"ח חד"ש סימלה בעיניהם את המאבק ברחוב היהודי, תוך הדגשת סיסמאות של דיקום ושוויון. אלא שעכשיו הקיצוניות המסורתית של הקומוניסטים, שצידדו בכל עמדה פלשתינית וסובייטית, אינה מספקת עוד. כאשר הדברים יוצאים מפי ראש רשימה דובר עברית, אין צליליה ערב לאוזן הבוחר באום־אל־פחם. זה חייב להישמע בערבית.

המתח היהודי־ערבי אינו חדש ברק"ח. נסיה שפרן תיארה חלק ממנו בספר זיכרונותיה "שלום לך קומוניזם". בברית הנוער הקומוניסטי, כתבה, הותר לערבים קצת יותר מאשר ליהודים. אבל תמיד הצליחו להסתיר כתם זה. רצונה של מוסקווה הכריע. עתה הוא חוזר וצף.

הכוונה להציב בראש רק"ח ערבי מבטאת חשש מפני צידוק הנוכחות הפוליטית של המתקדמת מזה והמפלגה הדמוקרטית של עבד אל־ואהאב דראושה מזה. כבגר צבת בואת קשה להופיע עם רשימה שבראשה אשה בעלת שם בעל צליל פולני.

שכן ברחוב הערבי גובר החשד כלפי הקומוניסטים. "האחים המוסלמים" מאסים בוולגתיהם. אין זה מקרה שב"יום האדמה" האחרון התנגשו דווקא בקומוניסטים ולא באנשי המתקדמת או דראושה. האות לאותה התפרעות לא היה מקרי, והקומוניסטים חוששים לא רק מפני דימוים האנטי־דתי, אלא בעיקר מפני ברזות ש"האחים המוסלמים" מפיצים על ארדותם בתנים רובים באזור המשולש והגליל העליון. כאשר גוברת מגמת הקיצוניות הדתית בין הערבים — מי מהם יצביע בעד גוז'אנסקי? אפילו תופיק טובי אינו עונה על כל הצרכים.

ויש גם מבוכה שמקורה בברית־המועצות. והיא אולי מדאיגה ביותר. כל עוד עלה מוסקווה ואש"ף בקנה אחד, אפשר היה להיות את יאסר ערפאת עם תופיק זיאד, ואולי אפילו עם וילנר. אבל מיכאיל גורבצ'וב לימד את וילנר פרק בפרסטרויקה מדינית. הוא קרא לערפאת להכיר בישראל ופירכם את הדברים באורח מוסכם. וילנר טען השבוע שאין בכך כל חדש. אך לפתע יש קרע כלשהו בחומה התעמולתית של הקומוניסטים בין הסובייטים לבין אש"ף, וברור כי קריאתו של גורבצ'וב אינה מקלה עתה על וילנר וחבריו לצבור קולות ברחוב הערבי. המתקדמת מנצחת בנציגה הלגיטימית של אש"ף, נאמנה רק לו בלי כפיתות, ואילו הקומוניסטים בבעיה.

לא רק בשל שהגיע בדבר הצורך להכיר בישראל מביך עתה את כל הגיהם ואת ערפאת. ובאפשר למתקדמת לפתוח קו מפריד בין אש"ף לבין הסובייטים: אלא גם מפני שהתמוסס טיעון מרכזי של רק"ח: זה הטיעון כאילו אש"ף הכיר מכבר בזכות קיומה של ישראל. הן לא יעלה על הדעת שוילנר סבור כי גורבצ'וב טועה ואינו יודע זאת. אם כן, מדוע צריך היה להביך את ערפאת ולבקשו לעשות את מה שבביכול כבר עשה? או אולי שוב נקלעו הקומוניסטים למבוי סתום, והמתקדמת רושמת לעצמה יתרון על פניהם משום שפסרוגמם פנים במוסקווה להכיר בישראל, ואילו מתומר מיפאר וכמי פלד אין מופע לחץ כזה.

הדעת נותנת כי הוצרים ה קרובים תנא פנייה להבר גורבצ'וב לחזור מבתן פומבי לקריאתו, עד לבחירות בישראל. וזה גם מסביר מדוע בתנאים הפוליטיים המכבידים עתה על רק"ח, השם גוז'אנסקי הד לנר ובורשטיין אינו מספיק די לקשט בו את ראשות הרשימה לכנסת ה־12.

ענייני חולין / אליהו סלפטר

לחזור אל תורת דיין בשטחים

משה דיין: ארבעה עקרונות

לא רק בשטחים חלו תמורות. גם בצד הישראלי חלו שינויים לא מעטים לרעה, שתרמו תרומה לא מבוטלת להקצנה שהובילה להתקוממות הערבית. קשה להניח שאפשר להחזיר את הגלגל לאחור ולשוב למערכת היחסים הישראלית־פלשתינית שהיתה בשטחים. בשנות ה־60 ובראשית שנות ה־70, אך יש נתונים בסיסיים ביחסי אנשים ועמים שאינם משתנים בתוך דור. לכן תורת־דיין על התנהגות ישראלית בשטחים תקפה, ביסודה, גם כיום. חזרה אליה עשויה לתרום להרגעת הרוחות בקרב הפלשתינאים, או לפחות לעיקור חלק מהשנאה התגרמית. מה היו ארבעת העקרונות בתורת־דיין?

● על ישראל לשמור על פרופיל נמוך בשטחים: מינימום של חיכוכים עם הערבים, מינימום נוכחות ישראלית במקומות עם אוכלוסייה ערבית צפופה, מאמץ גדול להבטיח שהתושבים הפלשתינאים יחושו מעט ככל האפשר בשלטון הישראלי. תפיסת אדמות ערביות, החרמת בתים, ההתנקשות בראשי הערים ומעשים דומים של "ביזוי" — "אין השלמה", הם השבר של עיקרון זה.

● אין להתערב בחיי היומיום של האוכלוסייה הערבית. הקמת התיישבות יהודית באזורים המאוכלסים בצפיפות בערבים, ובתוך ערים ערביות — כחברון, ברובע הערבי של ירושלים או מעל שכם — נועדה להשיג את ההיפך מרקיקים שליה. זה לצד זה (ולא זה בתוך זה) שכן דגל דיין.

● יש לשמור על כבודם של הערבים. הזלזול בתושבים המקומיים ובעובדים הבאים מהשטחים אל אתרי בנייה, משקים ובתי חרושת בתוך הקו הירוק, היה לשיגרה. אך עוד יותר התחזקה הרגשת ההשפלה של הערבים בגין היחס מצד החיילים ומשמר הגבול

● יש להבטיח שהחוק — גם אם הוא חוק הממשל הצבאי — יישמר בשטחים בקפדנות וביושר. הערבים צריכים לחוש שבמגבלות הבלתי נמנעות הנובעות משלטון זר, נשמרים הצדק וההגינות במערכת המשפט והמינהל. ספק אם בשנים האחרונות יש גם ערבי אחד בשטחים שמגעיו עם הממשל הצבאי או עם משמר הגבול בגדה ובעזה ועם משטרת ישראל בתוך הקו הירוק, התחדד אצלו אמון רב ביושרם של הישראלים.

בעת בדיקות שיגרתיות במחסומים, בבואתם ובשובם מעבודה בישראל ובביקורות בשעת תקריות. "תרומה" לא פחות הרסנית היתה התנהגות שוטרים ואנשי משמר הגבול כלפי ערבים (בעיקר מן השטחים) בתוך הקו הירוק.

היו גם סיבות אחרות להתקוממות, שלישראל לא היתה שליטה עליהן. אך להתעלמות מארבעת עקרונות דיין, בעיקר בעשור האחרון, היה חלק ניכר בהיווצרות הרגשת ה"לא עוד" בקרב תושבי השטחים. קרוב לוודאי שגם המשכו של "כיבוש נאור" לא היה גורם לפלשתינאים לוותר על שאיפותיהם הלאומיות. אך אילולא היתה הידרדרות ביחס אל ערביי השטחים, בעיקר במישור האישי, ייתכן שהתהליך היה מאוחר והעימות היה מתאחר, בלי האיבה הקיצונית כלפינו שמתפרצת עתה בהתנערות.

דברי מחנך

בראיון שהעניק באחרונה ה"כ פרופ' אבנר שאקי ל"ג'רוסלם פוסט", הוא לא התאמץ לשייך את עצמו אל הדמגוגים האחראיים. הוא טען, למשל, כי המתפרעים בשטחים "מונעים על־ידי מסיתים חיצוניים, כמו אש"ף, חומייני, ועל־ידי השמאל הישראלי". לדמגוגיה "המותרת" שייכת כאן הקביעה, שהמהומות מתרחשות בגלל הסתת אש"ף וחומייני — כשברור כי הקושי העיקרי בניכוין (כפי שציין הרמטכ"ל) הוא מקורן הספונטאני בקרב ערביי השטחים. המרכיב "האסור" בדבריו הוא חיבורם יחד של אש"ף וחומייני השואפים להשמדת ישראל עם השמאל הישראלי — חלק לגיטימי, וברובו ציוני, בקשת הפוליטית הישראלית. קישורים מסוג זה קרובים מדי להסתה לאלימות.

אך יותר מכל אסור לומר, כפי שאומר פרופ' שאקי, כי "אש"ף הוא היטלר קטן שרוצה להיות היטלר גדול".

פרופ' שאקי אינו הראשון העושה שימוש באסוציאציות של השואה לצרכי דמגוגיה פוליטית. (מנחם בגין נקט לרוב טכניקה זאת). אך אין בתקדימים כדי לבטל את המיאוס שבדבר. ראשית, משום שאין לשום פוליטיקאי זכות לנצל את זכרם של ששה מיליוני הקורבנות למטרותיו הקטנות. שנית, משום שאין כל קשר ואין כל דמיון בסדרי־גודל בין האסון שהמיטו הנאצים על העם היהודי חסר־המגן לבין האיום שמבקש ארגון הטרור הערבי להוות למדינת ישראל העצמאית, שצה"ל מגן עליה. זו הפורקה עצמית מהולות והמסוכנות ביותר. ושלישית, משום שהשוואות כאלה מבטלות את ייחוד הרשע של היטלר והנאצים, בהיסטוריה בכלל ולגבי העם היהודי בפרט. ביטולו של ייחוד זה הוא מטרת האנטישמים והניאו־נאצים של ימינו. ואסור לפוליטיקאי ישראלי ליפול בפח ההיסטוריוסופיה הרוויזיוניסטית של התקופה הנאצית, ביחוד מתוך ביטוי ראל.

הימין והתקשורת

המתנחלים וחבריהם מהימין הקיצוני, שנראו בטלוויזיה בועטים בזעם במכוניות העיתונאים שבאו לסקר את ההתרחשויות בביתא, ידעו מה הם עושים: הם הבינו — לפני השלטונות ולפני העיתונאים עצמם — כי מה שעלול להתגלות בתחקירים על האירוע הטראגי יהיה לא נעים לקיצונים ויסתור את המאמצים לנצל את הדברים לליבון היצרים.

ואכן, בידיעות הראשונות, שהתבססו בעיקר על עדויות הצעירים מהתנחלויות, נמסר כי נערה "נסקלה" בידי ערבים, כי הכל התחיל כאשר "צעירים מהכפר תקפו את הילדים", וכי "הביאו אותם" להרים למרכז הכפר וכו'. אך מהתחקירים נראה כי המאבטח של הקבוצה, שהמושל הצבאי אסר עליו להיכנס לשכם בגלל היותו מסית, פתח באש ללא הבחנה והרג תושב מקומי לפני שהיתה פגיעה פיסית במטיילים. מראה שהקבוצה נכנסה לכפר בשגגה, ובעיקר — שהנערה נהרגה לא מידי אבנים אלא מכדור שנורה מנשקו של המאבטח. ולא ברור אם הדבר קרה אחרי שהנשק נחטף מידיו או לפני־כן.

כל אלה גילויים שהמתנחלים היו אולי מעדיפים שלא יתפרסמו ברבים, ומובנת שבאתם אל כלי התקשורת העיתונאים, המרחיבים את האמת, גם אם תחילה נכשלו בדיווח. המקרה מקפל בתוכו לקח כפול: לעיתונאים — להיזהר שבעתיים ולא לסמוך לרוח על־סמך מה שנאמר להם מפי צד אחד באירועים; ולגורמים ממשלתיים מסוימים — שהגיע הזמן להודיע לספח הפסיכוזה נגד התקשורת, לפני שהציבור יזהה אותם עם אלה המנסים להעלים את האמת.

המלחמה על ירושת אקסל שפרינגר

המאבק בין שתי קבוצות של בעלי מניות הולך ומחריף, עדיין אין פשרה מסתמנת

אקסל שפרינגר

מאת דניאל דגן

בון

"לא ייתכן למכור יותר משבעים אחוזים בבעלות על מפעל, ולטעון אחר כך כאילו עדיין מחזיקים בו במלואו", אומרים האחים פראנץ ופרידר בורדה, הנאבקים על השליטה בהוצאת הענק אקסל שפרינגר. "מתנגד לכל ניסיון להשתלט על מפעל חייו של אקסל שפרינגר, ולרכוש את הבעלות על המפעל בדרכים בלתי חוקיות", אומרים פרידה שפרינגר, אלמנתו של המו"ל לאור המנוח, וארנסט קרמר ר ריינהארד סרוזאציים, שמונו בשעתו על ידי אקסל שפרינגר כדי להוציא לפועל את צוואתו.

המאבק בין שתי הקבוצות של בעלי המניות הולך ומחמיר, ועד כה לא נראית אפשרות של פשרה. ואכן, יש על מה להיאבק. ב־1986 (השנה האחרונה שלגביה פורסמו נתונים רשמיים) הסתכם היקף העסקים של הוצאת העיתונים הגדולה ביותר באירופה בסכום של קרוב ל־2.7 מיליארד מרק, והרווח הנקי היה כמאה מיליון מרק. בשנה החולפת, מבטיחים ראשי ההוצאה, הוסיפו העסקים לשגשג, ונרשמו שיעורי גידול של עשרות אחוזים.

בהוצאת אקסל שפרינגר יוצא ה"בילד צייטונג", שהוא העיתון הנפוץ ביותר במערב אירופה. בשנים האחרונות השיגה ההוצאה הצלחות מסחריות מסחררות על ידי הוצאת שורה של שבועונים צבעוניים חדשים, המבוססים במידה רבה על ה"מתכון" של ה"בילד" (האחרון בסידרה — שבועון לענייני ספורט, המופיע באמצע השבוע).

שליטה בעיתונות יום א'

להוצאת שפרינגר יש שליטה מוחלטת לכת בעיתונות של יום ראשון, בעיתונות המופיעה בברלין ובעיתונות העוסקת בסקירה ובביקורת של תכניות הטלוויזיה. בנוסף לכך מקיימת ההוצאה האדירה בתי דפוס גדולים, המעניקים שירותים גם לעיתונים אחרים. הוצאת שפרינגר שותפה בתחנות הרדיו והטלוויזיה, ובכך היא מכינה את עצמה לעידן הצפוי של כיבוש חלקי של התקשורת האלקטרונית על ידי גורמים פרטיים.

כל ההצלחות האלה הושגו תחת הנהגתה של ההנהלה הנוכחית, הנתונה במידה רבה בידי היורשים הישירים של אקסל שפרינגר — אותם אנשים שהקיפו את המוציא לאור המנוח עוד בהיותו בין החיים. הבעלים החדשים של ההוצאה כמעט ולא הורגשו, ובוודאי לא זכו לחשיפה ציבורית. מסיבות בלתי ברורות הם נותרו בצל הרקורים — ועל פי תחושתם הסובייקטיבית גם בצל העשייה מבחינה עסקית ומסחרית.

לפני שנפטר בספטמבר 1985 דאג אקסל שפרינגר להבטחת מפעל חייו על ידי הקמת חברת מניות. יועציו היו ראשי ה"דויטשה בנק", שהוא המוסד הכספי המוביל בגרמניה. לכאורה, לפחות, נדמה היה שחלוקת הבעלות תבטיח יציבות המשכיות. 26 אחוזים מן המניות הועברו לבעלותה של קבוצת נאמנים בראשותה של פרידה שפרינגר, אלמנתו של המוציא לאור המנוח. כ־25 אחוזים מן המניות נרכשו על ידי האחים בורדה, בעלים של הוצאה לאור בדרום גרמניה. ו־38 אחוזים נמכרו לציבור הרחב (אך תוך פיקוח הדוק על רשימת הרוכשים, ובתנאי המפורש, שהמניות יוכלו להימכר הלאה רק באישור מועצת המנהלים).

בשנתיים האחרונות לא ביזם לאו קירש, ידידו של שפרינגר ובעל עשרה אחוזים מהמניות את זמנו, ופעל במרץ כדי להגשים את משאת נפשו: השתלטות הדרגתית על הוצאת אקסל שפרינגר. משקיפים בבורסה של פרנקפורט הבוחו בכך, שהמניות של ההוצאה עלו בתמורה — והבורדה תלולה ביותר. ראשי הוצאת שפרינגר ראו בעלייה סימן נוסף להצלחתם — ולא שיערו שמאחוריה עומד, בין השאר, נסיון עקבי של קירש לשנות את מבנה הבעלות במפעל הענק.

השתלטות על המיעוט

לפני כחודש הודיעו האחים בורדה ולאו קירש, כי הם הגיעו להסכם המחייב אותם לתיאום מוקדם ושיתוף־פעולה בכל ההחלטות המתקבלות במוסדות של הוצאת שפרינגר. בנוסף לכך הם ציינו, שיחדיו הם שולטים על 52 אחוזים מן המניות — מספר מספיק כדי לכפות על המיעוט כל החלטה שבה ירצו.

לפי גירסתם של השותפים החדשים מחזיקים כיום האחים בורדה ב־26 אחוזים מן המניות של הוצאת שפרינגר. קירש מחזיק גם הלאה רק בעשרה אחוזים מן המניות, אך "שולט", כנראה באמצעות קרובי משפחה, שותפים עסקיים ואמצעים אחרים על 16 אחוזים נוספים. ישיבה מכרעת של המוסדות המרכזיים של הוצאת שפרינגר צפויה בחודש ספטמבר השנה, ואז תהיה לקבוצה החדשה הזדמנות להוכיח את כוחה על ידי הוראת שינויים בהרכב מועצת המנהלים.

פרידה שפרינגר הכריזה מלחמה על קבוצת בורדה־קירש, וגייסה לעזרתה אלפים מעובדי ההוצאה. עיתוניו של שפרינגר נחלצו גם הם למערכה, ועמודיהם מלאים סיפורים והבהרות על הנזקים הצפויים כתוצאה מן ההשתלטות האפשרית. אלמנתו של שפרינגר וקבוצת נאמניה מגייסים לעזרתם נימוקים משפטיים ומוסריים, הטוענים בתום, שקבוצת בורדה קירש עלולה לפגוע בדבר המקודש עליהם ביותר: רצונו האחרון של אקסל שפרינגר.

בינתיים התערב בפרשה גם המשרד המערב גרמני לפיקוח על קרטלים. לאחר בדיקה ראשונה קבע המשרד, כי אין כל הוכחות לכך שקירש אכן שולט על 26 אחוזים מן המניות של הוצאת שפרינגר. למרות זאת הבטיחו פקידים בכירים במשרד, כי הם ימשיכו לעקוב אחר השותפות המוצהרת בין בורדה לקירש, ויבדקו אם יש בהסכם שנחתם ביניהם משום נסיון השתלטות לא הוגן ופגיעה בחופש התחרות.

נציגי קבוצת בורדה־קירש אומרים, כי עד כה לא ניתנה להם דריסת רגל עסקית של ממש בהוצאת אקסל שפרינגר. לדבריהם הגיעה העת להדגיש ביותר שאת פעילות בתחום התקשורת האלקטרונית, ולחתור להרחבת העסקים גם למדינות מחוץ לגרמניה. בורדה וקירש גם מצהירים, שהם נהנו מאמון מלא מצד אקסל שפרינגר, ושאין הם יכולים לקבל תכתיבים על רצונו האחרון של המוציא לאור המנוח שכלל את העיקרון של פיוס עם העם היהודי ותמיכה במדינת ישראל.

מעבר להתכתשויות המילוליות בין שתי הקבוצות היריבות תיקבע השליטה בבית ההוצאה קודם כל על ידי הבעלים האמיתיים של המפעל הענק. אם האחים בורדה ואיש העסקים לאו קירש אכן מחזיקים ב־52 אחוזים מן המניות, כפי שהם טוענים, קשה לדעת כיצד ניתן יהיה לדחוק אותם מעמדות של שליטה הכרעה.

החלה ההרשמה לקיץ במרכזי הנופש של קופ"ח

נופש בישראל היפה
קופת חולים

פרטים והזמנת מקומות

■ ירושלים טל. 02-222361	■ רחובות טל. 08-416544	■ נתניה טל. 053-37641
■ יפו טל. 03-219211	■ ראשון־לציון טל. 03-995552	■ חדרה טל. 06-335884
■ תל־אביב טל. 03-282181	■ באר־שבע טל. 057-73772	■ [illegible] 06-524172
■ חיפה טל. 04-664241	■ פתח־תקוה טל. 03-9251354	■ טבריה טל. 06-792360
■ רמת־גן טל. 03-219211	■ רעננה טל. 052-454246	■ אילת טל. 059-71287

هكذا عن الأصل

صكذا عن الاحوال

הכל התחיל מנדודי שינה

מאת יהודית קנולד

במרחב תל־אביב נפתחו בשנה האחרונה ארבע מרפאות לטיפול בבעיות גיל המעבר אצל נשים

במסיבת עיתונאים שנערכה בחו־דש מעמד האישה של נעמ"ת, לפני שנה, סיפרה חביבה אביגיא, ראש שירותי הבריאות וחברת מועצת עיריית תל־אביב, על תוכנית להקים מרפאות לגיל המעבר לנשות תל־אביב־יפו. היא הכריזה אז על פתיחת המרכז הראשון בשכונת התקווה, בניהולה של ד"ר ארנה גיל, רופאת הנשים הראשית של האגף לרפואה ציבורית. העיתונאיות הספקניות סברו שזה עוד גימיק שלא יהיה לו המשך, ולחלופין, כי שוב משקיעים בשכונת התקווה, שהיתה למודל של שכונות, ומזניחים על חשבון זה את הציבור הרחב.

עברה שנה. כיום פועלות ארבע מרפאות: ביפו, ביד אליהו, בבית שטראוס ובמובן — המרפאה הרא־שונה בשכונת התקווה.

חביבה אביגיא מבטיחה כי כבר בחודשים הקרובים ייפתחו מרפאות נוספות ובמהלך השנה יהיו בתל־אביב 25 מרפאות שיענו על כל צרכי נשות תל־אביב.

"ההתחלה נובעת מניסיון אישי", מספרת חביבה אביגיא. "לפני שנ־תיים התחלתי לסבול מנדודי שינה. היו לילות לבנים ושום דבר לא עזר: לא כדורי שינה, לא מעבדת השינה, לא תרופות הרגעה. עברתי בדיקות והכל נמצא בסדר, אורגנית ונפשית. עד שסיפרתי את הדברים לחבר — הפרופיסור דניאל איילון, מנהל המכון לאנדוקרינולוגיה של הפריון באיכילוב. הוא שלח אותי לבדיקה שהעלתה שבהתערבות מאוד פשו־טה, הורמונאלית, ניתן להסדיר את העניין. תוך שבוע חזרתי לישון כבעבר. כשהתחלתי להתעניין ולק־רוא ספרות מקצועית, גיליתי כי נדודי השינה הם אחד הסימפטומים של תחילת גיל המעבר. אחר כך התברר כי רבות מחברותי סובלות מאותה בעיה ואינן מוצאות פתרון. משמע, התופעה נפוצה, אך אין נו־תנים עליה את הדעת. הנחתי היתה, כי מערכת הבריאות המונהגת על־ידי הגברים אינה מתייחסת לתופעות גיל המעבר, הפוקדות בלעדית את מחציתה השנייה של האוכלוסייה. וזוהי תקופה שיכלה להיות יפה, כש־האישה היא בשיא פעילותה ויציר־תיותה, והיא נהפכת לתקופה די־משובה של סבל בגלל חוסר מוד־עות של הממסד הרפואי".

הארכת תוחלת החיים

יוזמתה של נבחרת ציבור היא בכך, שאת הבעיה המציקה לה באופן אישי היא יכולה לפתור במישור הציבורי. לפני חצי שנה הצטרף לפרויקט פרופ' ראובן פייזר, מנהל המחלקה הגינקולוגית בקריה, כדי לפתח, במסגרת האגף לרפואה ציבורית, מודל למרפאות גיל המ־עבר.

אמר פרופ' פייזר: "בגלל הארכת תוחלת החיים, מונה כיום אוכלוסיית גיל המעבר בשליש מאוכלוסיית הנשים והריכוז הגדול ביותר נמצא בתל־אביב. וכאן השיעור הוא אף גבוה מן הממוצע הארצי. גיל המעבר מתרחש אצל שני המינים, אך בעוד שאצל הגברים זה תהליך ממושך ולא מורגש, אצל הנשים זה תהליך מהיר, דרמאטי ומלווה בשינויים. חלק מן התופעות הן מטרד ולחלק אחר יש השלכות על בריאות האישה. הזעות, מעגלי חום,

אביגיא: ניסיון אישי

דפיקות לב — אלה הן תופעות חולפות תוך כמה חודשים עד שנ־תיים. אך הפסד סידן, ירידה בתפקוד המיני בגלל התייבשות אברי המין, עלייה בלחץ דם ונטייה להתקפי לב בגלל הפסקת הפקתו של הורמון האסטרוגן, הן תופעות שיש לתת עליהן את הדעת".

"הרופאים הכלליים שהיו אמורים לטפל בתחום זה דוחים את תלונו־תיהן של הנשים במשפטים, כמו: "מה את רוצה, זו הזיקנה", או: "את עצבנית", או שמייחסים את התופ־עות למצוקות בבית, במקום להבין שהמצוקות נובעות מן המצב הגופני".

"בתהליך הניסיוני שאותו עברנו במרפאה ביפו, גילינו כי המצוקה הגדולה ביותר מתייחסת לקיום יחסי המין עם הבעל. נשים שסבלו כאבים בשעת מגע בגלל התייבשות הנ־רתיק ויתרו על היחסים או אפילו רמזו לבעל שימצא את סיפוקו במ־קום אחר. לדבר היו, כמובן, השלכות על תפקוד המשפחה. זו תקופה רגישה לשני הצדדים. הילדים עוזבים את הבית, הבעל עומד לפני יציאה לגימלאות. קיימת תחושה של ריקנות ואפילו חוסר ביטחון עצמי, ואם גם יחסי המין מעורערים, אוי הקשר בין בני־הזוג הולך ומידרדר".

מאחר שלתופעת גיל המעבר יש השלכות סוציולוגיות, כלכליות, רפואיות ותפקודיות — יש אובדן ימי עבודה, אשפוזים או פניות מוגברות לרופאים. יזמי הפרויקט סברו, כי בטיפול נכון ניתן לחסוך את כל התופעות הללו ולמנוע את הסיבוכים האפשריים. המסקנה היתה להפעיל מסגרת יעילה שכבר פוע־לת — רשת "טיפת חלב" שנפרשה בשנות ה־20 בתל־אביב ומוכרת כיום בשם "התחנה לבריאות המש־פחה". הנשים השתמשו במסגרות הללו בצורה יעילה. התשתית קיימת. התחנות הן שכונתיות, נגישות, יש לנשים קשר טוב אליהן והן מאוישות על־ידי צוות של אחיות וגינקולוגים.

הפניה למסגרות המתאימות

"לא נגזול את הפרנסה של רופאי המשפחה", מבטיח פרופ' פייזר ומד־גיש: "נקלוט למסגרת שלנו נשים שלא היו בטיפול רפואי, כי לא היו ממש חולות, ונפנה אותן למסגרות המתאימות, אם יתעורר הצורך. היתרון הוא בכך שיש קשר צמוד בן 10 שנים בין התחנות לבין בית החו־לים הקריה, וכך אם יש ממצאים המצריכים אשפוז, אנו חוסכים מהאישה אובדן זמן וביורוקרטיה".

במשך ההפעלה הניסיונית בדק פרופ' פייזר 80 נשים. הממצאים יעידו עד מה חשובות המרפאות הללו: מתוך ה־80 נשלחו חמש נשים לבדיקות נוספות, לאחר שנ־מצאו אצלן ממצאים בשד. אלה הן נשים שמעולם לא נבדקו קודם לכן. שלוש נשים הופנו לאשפוז בגלל גידולי שחלות. אחת הופנתה לבית החולים בגלל גידול ברחם. לשתיים נמצאו צניחות אברי מין, שלוש נשלחו למחלקה הכירורגית לטיפול בהפרעות במתן שתן. כן נמצאו נשים עם יתר לחץ דם בבדיקה השיגרתית של האחות והן הופנו לרופא המטפל.

סקר דומה נערך במרפאה הרא־שונה שבשכונת התקווה על־ידי ד"ר גיל, והוא העלה את הממצא המדהים כי כרבע מן הפונות נזקקו לשיחה עם פסיכולוג בשל שיבוש הקשר עם בן־הזוג. ממצאי הסקר הזה שנערכו על־ידי ד"ר גיל וד"ר רון סילברברג, מנהל האגף לרפואה ציבורית בעיריית תל־אביב, יפורסמו בחודש הבא בכתב־עת מקצועי.

נוסף למרפאות גיל המעבר, עומד האגף לפתוח בבתי שלוש תחנות חדשות לבדיקה מוקדמת של סרטן השד, שיתווספו לתחנה הקיימת בבית שטראוס.

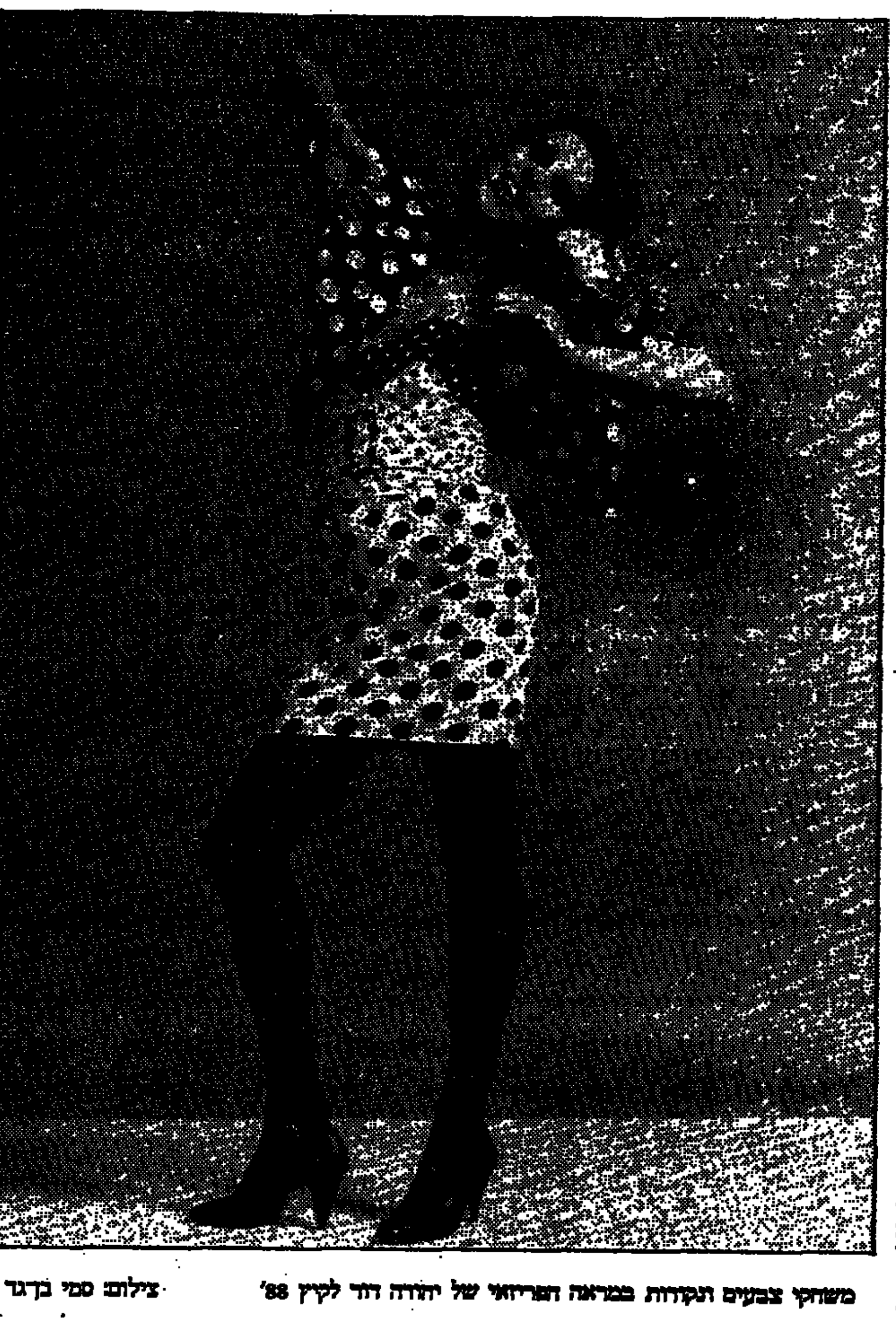

משחקי צבעים ונקודות במראה הפריזאי של יהודה דור לקיץ '88 · צילום: סמי בדגד

אלגנטית בקיץ הלוהט

מאת שולמית קיסרי

יהודה דור, אחד המעצבים הבול־טים בתחום התפירה לפי מידה, הציג ב"קפה דך" אוסף קיץ מפתיע בגזרותיו המתקדמות והחופשיות ברוח פאריסאית באביב הנוכחי. הבדים פרחוניים או חלקים, בולקם "יב־שים" (פשתן) ואחרים "נוזלים", שקופים או מתוחרים, משולבים במערכות שלושה או שני חלקים וכן בשמלות צמודות או בעלות חצאית, מתרחבות ו"עומדות" נוסח שנות החמישים.

מבחר מקטורנים נאה ותפור היטב המעיד על רמה גבוהה בגזירה ובת־פירה, נע בין מקטורנים קצרים וצ־מודים שאנליים והסגנון ז'והנאשי לבין מקטורנים מארכים. דור מציע מקטורנים בשרוול קצר כדי להיות אלגנטית בקיץ הלוהט. מוצלחים במיוחד הם מקטורני פשתן עם כפתורי צדף גדולים ומקטורנים מב־דים משובצים בעלי תומריות פש־תנית מעניינות וגזרות סקסיות קלאסיות מתמיאות. האופנאי מב־טין במשחקים יפים של גזרות ערכביות עם תיפורים. משחקי דראפא בחצאיות ובחולצות, הדרא־פא בחצאיות מיני ושמלות מתרומ־מות באמצעות תחתוניות. גזרות ה"סטרפלס" מדגישות את החזרה לשנות השישים והחמישים. הנושא הספרדי לא נעדר מאוסף זה, בש־חור־אדום או במשחקי נקודות. בת־חום המכנסיים מציע יהודה דור מכנסיים בגזרות חדישות: מתרחבים, או רחבים עם קפלונים הנעצרים לפני הקרסול. אוסף יפה ומעוצב מעניין.

דור העתיד בצורפות

זו השנה השלישית מתקיים שי־תוף הפעולה בין בית היוצר של תכשיטי פרזי בתל־אביב לבין המחלקה לצורפות בבצלאל. המג־מה את דור העתיד בתחום הצור־פות בישראל. פרויקט השנה הציע לתלמידים להכין עיצובים לתכשיטי זהב, כסף, טיטניום ויהלומים בהש־ראת הרגה המצמיה של ים סוף. התלמידים יוזמו לאילת להכין רישו־מים לסיכת התכשיט. 12 תלמידים התחרו על הנושא ואת התכשיטים עצמם ייצרו בבית היוצר של פרזי, המעסיק בוגרי בצלאל מן המחוננים המסיימים. מבין התכשיטים המו־כנים זכו אחדים בפרסים.

בפרס הראשון זכה "דג הזהב", סיכה מעגלית של נועם נחמיאס, העשויה זהב ויהלומים. מכירה פו־מבית של תכשיטי התלמידים וכן תכשיטים שנתרמו על־ידי פרזי נערכה בשבוע שעבר בתיאטרון נווה־צדק. במכירה נמכרו תכשיטים במחירים שבין 300 דולר ל־4600 דולר. ככל שרעיון השילוב בין פרזי ובצלאל הוא חיובי ומיוחד, כך

הצעקה האחרונה

התגלה כלא־מוצלח ומביך הרעיון למכור תכשיטים באמצעות ברדנים, ולא באורח מקצועי. העוסקים בת־כשיטים חייבים לדעת כי תכשיט הוא חפץ אישי וכך גם מחירו. קשה למכור תכשיטים ב"שיטה" זו גם אם המטרה היא להעניק מילגה לתלמיד מחוזי המכירה המומבית.

האדריכל רפי אלקין, בשם "טיק־טיק", מציעה מבחר מרתק של כמה מן השמות הבולטים בעיצוב האופנה באיטליה. הבדים הם משי, פשתן, כותנה ובדים אלסטיים על בסיס לייקרה. הם מיועדים לבעלות נטייה לטעם איטלקי מעודן במיוחד. הצבעוני שוטר, לבן, בז'ול, "בהי־מוקה", אדום והאקי הנחשבים לצ־בעים איטלקיים. קאלגאן, רומאו ג'ילי, קומפליצ'ה, סופיאני, יצרנים ומעצבים מאיטליה, מיוצגים כאן בחלק מן המערכות, השמלות והמ־קטורנים שלהם לעונה.

אופנה איטלקית בכיכר המדינה

חנות יפה ואלגנטית בקווים חלקים וללא הגמצעויות, בעיצוב

דיוקנה של אנה — על בול

מאת ד"ר חיים גלאון

השירות הבולאי ברשות הדואר בישראל ינפיק ב־19 באפריל בול זיכרון לדמותה של נערה יהודייה המסמלת את השואה — אנה פראנק. אנה נולדה בשנת 1929 בפרנקפורט, גרמניה. בשנת 1933, עם עלות היטלר לשלטון, ברחה משפחת פראנק מגרמניה והגיעה לאמסטרדם, הולנד. כשהחלו בפברואר 1941 הרדיפות אחר יהודי הולנד, מצאה משפחת פראנק מסתור באגף האחורי של בית המסחר של אביה, אוטו פראנק. הכניסה למחבוא הוסתרה בארון ספרים הסובב על ציר. במשך שנתיים הסתתרו אנה ומשפחתה (וכן שתי משפ־חות יהודיות נוספות) באותו מחבוא, בעזרתם המסורה של העובדים ההולנדיים, שחירפו נפשם למענם ודאגו להם למזון, לבגדים ולצרכים נוספים.

אנה כתבה יומן שבו תיארה את מהלך החיים במסתור במשך שנים אלה. באוגוסט 1944 נחשף המסתור בעקבות הלשנה. אנה ומשפחתה שולחו תחילה למחנה הסגר בהולנד ולאחר־מכן לאושוויץ. משם הועברו הנשים לברגן בלזן. אנה נפטרה ממחלת הטיפוס במרס 1945 כשהיו מלאו לה 16 שנה. רק אביה נשאר בחיים והוא קיבל לידיו, כשחזר לאמסטרדם לאחר המלחמה, את יומנה מאת העוזרות שמצאה אותו במחבוא.

יומנה של אנה פראנק ראה אור בראשונה בהולנדית בשנת 1947 ומאז תורגם ליותר מ־50 שפות. הוא עובד למחזה וכן זכה להפקה קולנועית. הבית שבו הסתתרו אנה ומשפחתה משמש כיום מוזיאון הקרוי "בית אנה פראנק". הבית מנוהל על־ידי מוסד מיוחד שהוקם במאי 1957 ומטרתו העיקרית היא שימור הבית האמור, שהתפרסם בעולם כולו בעקבות היומן. מאות אלפי אנשים עולים לרגל למו־זיאון מדי שנה מכל רחבי העולם.

הבול החדש צויר בידי הגרפיקאי אר ואן איין מישראל ועליו דיוקנה של אנה וכן הבית המפורסם באמסטרדם. על השובל הודפסה חתימתה של הנערה היהודייה בכתב ידה. ישראל חבה הנפקת בול לאנה פראנק זה שנים רבות. הדואר המערב־גרמני הקדים את ישראל בהוצאת בול זיכרון עם דמותה של אנה והיתה בכך תעודת עניות לדואר שלנו.

שונא מתנות יחסוך הוצאות

מאת אברהם טל

מכר שלי קבל יום אחד הודעה מהדואר שלפיה ממתינה לו שם חבילה. מה זה הודעה? שלוש הודעות: לבנה, כחולה וצ־הובה. מההודעות למד כי בחבילה הבית רדיו־טייפ. מי ישלח לו רדיו־טייפ? כנהוג וכמקובל בימינו, שלחה את הדורון מי־נהלה של כתב־עת מקצועי בגר־מניה, שעליו הוא. לא משהו גדול, הדורון, רדיו־טייפ צבוע שמחירו נאמד על־ידי השולח ב־25 דולר.

עם חיוך על השפתיים ורון בלב פסע מכרי לבית הדואר כדי לגאול את דורונו. כאשר הגיע לפקיד, הוגש לו חשבון. מה חשבון? למד כי הדורון הוגדר על־ידי המכס "רדיו־טייפ פשוט, ללא סימון יצרן או ארץ מוצא" והוערך ב־50 ש"ח. לזה נוספו 12 ש"ח דמי הובלה ו־0.62 ש"ח (אחוז אחד) דמי ביטוח. סה"כ 62.62 ש"ח.

על סכום זה הוטלו: מכס, תמ"א, מס קנייה ומע"מ. מכרי שיווד לי את החשבון, שאני מביא להלן (על אחריותו) להנאת קוראי מדור זה ולה־שכלתם:

שווי לצורך מסים:		62.62 ש"ח
		בש"ח
מכס:	2%+7%	5.63
תמ"א:	35%	21.91
מס קנייה:	65%	40.70
סה"כ:		68.24
מע"מ:		10.23
סה"כ כללי:		78.47

לפי השער היציג נכון ליום הרישום, השווי המוערך של הרדיו־טייפ היה 58.45 שקל, ואילו המכס, תמ"א, מס קנייה ומע"מ שהועמסו עליו — 78.47 שקל, או 125%.

בנסיבות אלה, מכרי החליט שזה יותר מדי בעד "רדיו־טייפ פשוט ללא סימון יצרן או ארץ מוצא" והלך הביתה נקי מן הדורון, ועל זה נאמר: שונא מתנות יחסוך הוצאות.

מילא, הוא לא ניזוק, אבל מה על השולח, שטרח ורכש דורון, עטף אותו בעטיפה שתחזיק מעמד בדרך ארוכה, מילא טפסים מסובכים, שילם דמי משלוח — והכל כדי לשמח את לבו של לקוח נאמן? ומה יוצא מכל זה: בלבולמות ותלבוות. המינימום שאני מצפה לו מן המכס (שימכור את המכשיר במ־כירה פומבית וירוויח מהעסקה), אם נותר בו שמץ הגינות: להוד־יע לשולח, שהמכשיר לא נפדה ושלהבא לא ישלח דור־נות לארץ עם שיעורי מכס משוגעים.

נייר משפרצה

אני בוחן בתשומת לב נייר מכתבים של אח"מים ואח"פים ("אנשים חשובים פחות"). נייר המכתבים אומר לפעמים יותר ממה שכתוב במכתבים עצמם.

בני כהן
דובר
עירית תל־אביב—יפו
יועץ תקשורת לראש העיר

לא מכבר התגלגל לידי נייר המכתבים של בני כהן. מה, אתם לא יודעים מי זה בני כהן? בני כהן הוא דובר עיריית תל אביב. כפי שאפשר להסיק מגודל האו־תיות על נייר המכתבים שלו, בעליו אינו לוקה בנטייה מו־פרזת להצטנעות.

מה שאי אפשר לראות בתד־פיס אלא רק למשש כשהנייר האמיתי נמצא ביד, זו איכות הנייר שבו משתמש דובר עיר־ית תל־אביב והיועץ לתקשורת לראש העיר למשלוח שדריה: נייר מיוחד, אמרפר ועבה, חגיגי מאוד. להדיוט זה נראה כמו נייר להזמנות לחתונות.

ביקשתי ממומחה לומר לי במה בדיוק מדובר. "זהו" אמר האיש "זה נייר יקר מאוד. קוראים לזה נייר קונקור. לא עושים נייר כזה בארץ, מייבאים את זה מאנגליה. כמה זה עולה? הרבה כסף. אם למשל נייר לבן תוצרת הארץ עולה 180 שקל, אז קונקור כזה עולה 870 שקל". כמעט פי חמישה.

לא נורא. לעיר עם משפרצה כזאת מגיע דובר עם נייר כזה.

השוטר מארפאקיים

לאחד הקיבוצים יש שדה פלחה לא רחוק מאופקים. הכל טוב, אלא מזה לא כל השוטרים של אופקים אוהבים את הקי־בוצניקים. למה? ככה. תראו דוגמה.

שוטר עוצר טנדר מהאגד של הפלחה, שעליו מטען חורג. בקצה המטען תלוי סמרטוט אדום. למה סמרטוט ולא משו־לש? דו"ח מס. 1. מה, אין משו־לש? דו"ח מס. 2. למה דלת הארגז מסתירה את המספר האחורי? דו"ח מס. 3. רגע, דלת הארגז לא מסתירה גם את הפסים הזוהרים? לא חשוב שהשמש זוהרת — הפסים צרי־כים לזהור 24 שעות ביממה. דו"ח מס. 4. בהזדמנות זו — מטף כיבוי ישנו בטוח יש, הגיע יחד עם האוטו מהסוכנות. זה מטף? זה לא טוב מטף, זה לא תקני — דו"ח מס. 5. בוא נראה מה עוד יש — מספרי עומס מורשה משא ברוטו/נטו/טרה רשומים? לא רשומים? דו"ח מס. 6. סע לשלום.

לא בחינם הקיבוצניק קרא לו "השוטר מארפאקיים" ול־הטעים את ההברה האמצעית בבקשה.

בעקבות לוחמים ובונים

מאת עדנה לוינשטיין

לקט

מרכז ההסברה והחברה להגנת הטבע יזמו מבצע מיוחד של 40 סיורים (כמספר שנות המדינה) ללא תשלום, שיתקיימו בכל רחבי הארץ תחת הסיסמה "בעקבות לוחמים ובונים". הסיורים בני השעתיים והצי כל אחד במוצעי, שיודרכו על־ידי החברה להגנת הטבע, יתמקדו בעיקר באתרי קרבות, גבורה וב־אתרי התיישבות. להלן פירוט של כמה מהם: סיור לתל פאחר שמצב סורי בגולן שנכבש על־ידי חטיבת גולני במלחמת ששת הימים, סיור לצומת כוח, נבי יושע ורמות נפתלי (מצודה שנכבשה במלחמת השחרור על־ידי חטיבת יפתח/פלמ"ח ואתרי גבורה באצבע הגליל), סיור למשמר הירדן, גשר בנות יעקב, בית המכס, מצפה גדות (אתרים ממלחמת השח־רור ועד מלחמת ששת הימים) — וכן הלאה. ההרשמה בחברה להגנת הטבע (טל' 02־224958) ובמרכז ההסברה (02־668555).●●●

כנס הגדנ"ע לדורותיו. אלפי יוצאי גדנ"ע, ששירתו בחיל במהלך 40 השנים מאז קום המדינה אותרו וישתתפו בכנס הגדנ"ע לדורותיו שייערך ב־3 במאי בפארק הלאומי ברמת־גן. הכנס מאורגן על־ידי פיקוד הגדנ"ע ועמותת ידידי הגד־נ"ע שהוקמה לא מכבר, בשיתוף עם הקרן הקיימת לישראל. המארגנים מצפים להשתתפותם של כעשרת אלפים יוצאי הגדנ"ע ששירתו בחיל כחיילים, כמדריכי נוער וכקצינים. בכנס ייערכו מפגשי רעים, חידון ארוכולי, הופעת להקת הגדנ"ע והמקהלה מר־ניות בת 50 משתתפות. אמנים אחרים — חנה לסלאו, חומני בכן והליק הליניץ.●●●

צריכה מאוזנת של חומצות שו־מניות. יש כנראה קשר בין צריכה בלתי מאוזנת של שתי חומצות שו־מניות לבין כמה מן המחלות הנ־פוצות אצל האדם המודרני, כגון: דלקת פרקים, טרשת העורקים וסו־גים מסוימים של סרטן. הכללת כמות הדגים ומאכלי ים וירקות עליים בתפריט עשויה לתקן את האיזון המופר ועשויה להשפיע על שכיחות המחלות הללו — זאת קובע פרופ' פייר בודרסקי מן המחלקה לבעלי חיים שבפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות. האדם המודרני, גורס הפרופסור, צורך שמנים צמחיים שיש בהם אחוז גבוה של חומצה לינולאית, אך פחות מדי חומצה אלפא־לינולנית. הגידול בצריכת שמנים אלה בא בעי־קבות פיתוח טכנולוגיות חדישות שנועדו לשפר את מיצוי השמנים, איכותם ועמידותם לאורך זמן. החשש מפני עודף כולסטרול בשל צריכת שומנים מן החי, שהתעורר בציבור עוד בשנות החמישים, תרם גם הוא להתפתחות זו. כך נוצר חוסר איזון בין שתי החומצות השומניות, והיות ולשתיהן השפעות שונות על תהליכי החומרים בגוף — יש להפרת האיזון ביניהן השלכות בריאותיות. אי לכך יש, לדעתו, להוסיף לתפריט דגים, חסה, תרד, סלק עלים ולהשתמש בכמויות המכילות שמן רגיל. אך רק כחלק מן הטיפול הרפואי ובה־שגחה רפואית.●●●

שיעור הנישואין הבין־עדתיים גבוה. יותר משליש (34%) מבוגרי פנימיות האגודה לקידום החינוך של משרד החינוך והתרבות נישאו בנישואין בין־עדתיים. כשאחד מ־בני־הזוג הוא ממוצא אסיה־אפריקה והשני ממוצא אירופה־אמריקה. שי־עור זה גבוה מנתוני הנישואין הבין־עדתיים בקרב כלל האוכלוסייה, שהגיע לכחמישית. ומצביע על נטייה גבוהה יותר בקרב בוגרי האגודה להינשא בנישואין בין־עדתיים. ממצאים אלה עולים ממחקר חדש שערכה ד"ר רחל זהרמן, ממכון הנרייטה סאלד בירושלים, על מפעל הפנימיות של משרד החינוך, המציין בימים אלה 25 שנה לקיומו. במחקר השתתפו 1300 בוגרים.●●●

גם אישה, גם אקדמאית, גם מעדות המזרח. בבחירות של מוע־צת המחוז חיפה והצפון, מטעם מפלגת העבודה, שיתקיימו ב־25 באפריל ושבהן יתמודדו על שני מקומות ריאליים לכנסת, נמנית בין שש המתמודדים אישה יהודיה —

מתמודדת עזרה אהרוני

ד"ר עזרה אהרוני. היא בת 55, יוצאת מצרים, ד"ר לסוציולוגיה וספרות, נשואה לפרופ' חיים אהרוני, מומחה להנדסה כימית בטכניון ואם לשני בנים. אהרוני מרצה בטכניון בנושאים כמו "הקונפליקט הערבי־ישראלי" ו"יהדות ארצות ערב". בין שאר תפקידיה היא מייסדת ויו"ר של "אגודת שוחרי ספרות, תרבות וחברה בחיפה והצפון", הפועלת לגישור הפערים בין העדות, ועורכת כתב־העת של האגודה — "גלים". בין תפקידיה במפלגה: מזכירת מועצת המחוז, יו"ר ועדת תרבות החוג הרעיוני בסניף אחוזה, מזכירת תא המזכרות, חברה בוועדת החינוך והתרבות במועצת פועלי חיפה — ועוד הדרך ארוכה.●●●

להציל את חיי הצמחים. בסוף החודש שעבר התכנסו בעיר צ'אנג־מאי בצפון תאילנד מומחים מ־18 ארצות כדי להציע דרכים להגנת צמחי המרפא מפני הכחדה. חוקר בכיר ממינהל המחקר החקלאי הישראלי, פרופ' דן פלביץ, מנהל המחלקה לצמחי רפואה ותבלין, הוזמן להשתתף ולתרום מניסיונו בנושא איסוף צמחי המרפא ופיתוח שיטות לגידולים. בתום הכנס פורסם מינשר משותף ובו צוינו הדרכים שיש לנקוט כדי לשמור על אוצר הצמחים מפני הכחדה וצורך הרחבת שיתוף פעולה בין־לאומי בתחום זה, כדי להנחות תוכנית לשימור צמחי המרפא המצילים את חיי־נו.●●●

61 ילדי מבחנה. ערב התרמה למען היחידה להפריה חוץ־גופית במרכז הרפואי "גולדה" (בית החו־לים השרון) נערך באחרונה במלון הילטון בתל־אביב. נכחו מנהל מחלקת הנשים והיולדות, פרופ' גולדמן, רופאי המחלקה וקהל רב, שתרם את הכסף שנועד לרכישת מכשור וציוד ליחידה והשתתף בהגרלות, שאף הן ניתנו כתרומה על ידי חברות שונות. רעיון הקמת היחידה להפריה חוץ גופית הועלה עוד בשנת 1983 על ידי הפרופ' גולדמן, כשהרופאים הראשונים יצאו להשתלמות והקרן שרמן האמ־ריקאית תרמה 300 אלף דולר למימון רכישת הציוד הבסיסי. מאז אוקטובר 1985 מתפקדת היחידה בקצב מלא במתן שירות לנשים שיש להן בעיות פריון. עד כה הובאו לעולם 61 ילדי מבחנה, ביניהם רביעייה שנולדה לאחר 17 שנות עקרות, שתי לידות שלישייה ותאומות ותאומים רבים. (רות כהן)●●●

אבאלה בוא ללונה גל. פארק המים בלונה־גל בחוף גולן נפתח לקהל בערב פסח השנה. קברניטיו מצפים השנה לבואם של 300 אלף מבקרים והם הכינו תוכנית טיולים מיוחדת לבתי־הספר הנקראת "לונה גלילי". התוכנית כוללת ביקור בבית יגאל אלון בקיבוץ גינוסר, שיט בכינרת בחברת "שיט כינרת" וביקור בלונה־גל. התוכנית תבוצע עד ל־20 ביוני, בימי אמצע השבוע. ובימים אלה הלונה־גל פתוח רק לקהל מסוים זה.●●●

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי השרון לבנין
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' [illegible]".
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש [illegible] חלקה 93 [illegible].
עיקרי הוראות התכנית: [illegible]
הודעה על הפקדה יחד עם התשריט [illegible]

מס' 3454, [illegible]
התכנית האמורה [illegible]
כל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז המרכז
תאריך: 24.3.1988

המועצה המקומית אבן יהודה
מחלקה לשרותים חברתיים
מכרז — רכז 18+
לתכנית נסיונית/חדשנית בתחום הטפול לצעירים במצוקה — "תכנית 18+"
דרוש/ה בדחיפות
עובד/ת סוציאלי/ת מרכז/ת התכנית
כישורים נדרשים:
* בוגר בי"ס לעבודה סוציאלית או בוגר מדעי החברה או ההתנהגות
* בעל וותק של שנתיים לפחות בעבודה טיפולית
* כושר מנהלי/ארגוני
העבודה כרוכה בשעות לא שגרתיות.
פניות בכתב בצרוף קורות חיים, נא להעביר אל: המועצה המקומית אבן יהודה המחלקה לשרותים חברתיים עד לתאריך 10.5.88
פניות בטלפון 053-697452 בימים א'–ה' בשעות 08.30-13.00

דנמרק מכירה במשפחה חד־מינית

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

ב־1 ביולי 1988 תהיה דנמרק המדינה הראשונה והיחידה ב־עולם שתעניק הכרה משפטית למשפחה חד־מינית. לפני 205 שנים, בשנת 1683, נחקק ב־דנמרק חוק, המעניש בשריפה על מוקד אדם שקיים יחסים מיניים "שלא כדרך הטבע". הרבה השתנה מאז אותם ימים.

בשנת 1948 העזו לראשונה גברים בעלי נטייה הומוסקסו־אלית בדנמרק ושוודיה להכריז על קיומם, ויסדו אגודה ש־מטרתה להגן על האינטרסים של בעלי הנטייה החד־מינית. נשים המתינו 20 שנים עד שהעזו להכריז על עצמן ל־סביות. תנועת הפמיניזם בסוף שנות השישים העניקה לנשים, יחד עם התופעה ההפגנתית של שריים, את האומץ להקים אגודה לסביות, ששיתפה פעולה חבר־תית־פוליטית עם האגודה ה־הומוסקסואלית.

בראשית שנות השבעים נפתח מועדון משותף לנשים וגברים בעלי נטייה חד־מינית. בו בזמן החל בפרסום קבוע של בטאון, שניצב בראש המאבק הפוליטי להכרה משפטית לבעלי הנטייה החד־מינית, בניסיון לשכנע את רוב הציבור כי ההומוסקסואלים ולסביות אינם סוטים.

במישור הפוליטי הצליח, ב־שנת 1984, האיגוד המשותף לגברים ונשים בעלי נטייה חד־מינית להביא להקמת תת־ועדה פרלמנטארית, שהחלה לדון ב־הצעת חוק שתעניק הכרה משפ־טית ל"משפחה" חד־מינית.

עיקרי החוק שהובא לדיון השבוע בבית הנבחרים הדני לקריאה ראשונה מעניק לשני בני מין אחד, המקיימים משק בית משותף, הכרה משפטית הדומה לזו שיש למשפחה קונבנציונאלית, שזכתה לקי־דושין של כומר או לרישום על־ידי פקיד העירייה נישואין אז־רחיים.

שני בני זוג חד־מיני יוכלו לרשת זה את זה במקרה פטירה של אחד מבני הזוג, ורכושם יחולק במקרה של גירושין, כנהוג לגבי משפחה רגילה. לגבי מס הכנסה יירשמו בני הזוג החד־מיני כאילו היו משפחה ויי־הנו מאותן הקלות שמעניק מס הכנסה למשפחה רגילה.

רק בסעיף אחד מפלה החוק החדש את המשפחה החד־מינית לעומת המשפחה הרגילה: מש־פחה חד־מינית לא תורשה לאמץ ילד. סעיף זה פוגע ביותר בנשים לסביות, שהן בדרך כלל בע־לות נטייה אמהית, והברירה היחי־דה תהיה "לייצר" את הילד בכוחות עצמן. החוק הקיים מפלה לרעה אשה שאינה נשו־אה, ואינו מתיר לה ליהנות משירותי הרפואה הממלכתית לצורך הפרייה מלאכותית. אשה לסבית החיה חיי משפחה עם בת מינה תאלץ להיעזר בשירותיו של גבר, כדי להפרות את עצמה או לפנות אל קליניקה פרטית לצורך הפרייה מלאכותית.

פולמוס סוער

כצפוי, התעורר בעת הקריאה הראשונה של החוק פולמוס סוער בבית הנבחרים הדני. תומכי החוק מהווים רוב, ה־מורכב מכל מפלגות האופוזיציה (סוציאליסטים וליברלים). מן הצד השני של המתרס ניצבו בראש המתנגדים חברי המפלגה הנוצרית והשמרנית.

"קבלתו של חוק בלתי מוסרי זה תהפוך את דנמרק למושמצת בעולם", "החוק הוא סטייה לחי־לערכי המוסר הנוצרי" — צדק שייקספיר ששם בפי המלט את המלים: "משהו רקוב בממלכת דנמרק" — אלו הם ציטוטים נבחרים מן הקולות שהושמעו במהלך הדיון.

היו אלו נציגי המפלגה ש־עמדה בראש המאבק לפני 20 שנים, כאשר לפני בית הנבחרים הובא לדיון החוק המבטל את איסור פרסום חומר פורנוגרפי. דנמרק, כזכור, היתה המדינה הראשונה בעולם שהתירה בשנת 1969 חופש ל"פורנו". כמה שנים לאחר ההחלטה שקיבל בית הנבחרים הדני הלכו בע־קבותיה מרבית מדינות המערב.

תומכי החוק המעניק הכרה למשפחה חד־מינית אמרו, כי אין מטרתו לעודד סטייה מן הנורמה המינית, אלא להכיר בעובדה, כי קרוב לחצי מיליון בני אדם בדנמרק הם בעלי נטייה חד־מינית (בהתאם ל־הערכה מקובלת בין סקסולוגים, כי 10 אחוזים מהאוכלוסייה בעולם המערבי מגלים נטייה לקיום יחסי מין חד־מיניים).

קבלתו של החוק אינה "זה רפה", כפי שטענו המלעיזים, כי אם עדות לסובלנותה של החברה הדנית. המדינה לא תקדש משפחה חד־מינית, כפי שנערך טקס נישואין אזרחי. חוק המשפחה החד־מינית מסדיר מב־חינה משפטית את מצבם של שני בני אדם שהחליטו לחיות יחד, והחוק הקיים מפלה אותם לרעה בגין נטייתם המינית שאינה מקובלת על הרוב.

אם לא תחול הפתעה וחברי בית הנבחרים יחליטו להצביע בהצבעה שלישית ואחרונה בהתאם למצפונם ולא בהתאם להחלטות מפלגתם — תהיה דנמרק לאחר ה־1 ביולי 1988 ל"מכה" של מיליוני גברים ונשים בעולם, החיים בתחושה חריפה של אפליה.

ארועי יום השואה והגבורה

תל אביב־יפו

עצרת השואה
בהיכל התרבות בשעה 7.00 בערב.
יום רביעי כ"ו בניסן תשמ"ח 13.4.88

בהשתתפות:
- מר שלמה להט — ראש העיר
- הרב חיים דוד הלוי — הרב הראשי לתל־אביב־יפו.
- גב' ונדה רוטנברג — כפינת הלוחמים נגד הנאצים.
- מר אביגדור עפרון — המח' להוראת השואה, מח' החינוך "יד ושם".
- פרופ' יהודה באואר — ראש החוג ללימודי שואה.
- אזכרה: החזן משה שטרן.
- הנחייה: ישראל בקר ומשה בקר.
- מקהלת בית־הכנסת הגדול ירושלים בניצוח: אלי יפה.
- הכל עובר חביבי.
- דרורית פלק — כינור — רחל קירשטיין — פסנתר.

קטעי שירה:
יעקב אורלנד, נתן יונתן, שולמית אפפל. פרץ בנאי, אורציון ברתנא, איתמר יעוז.
כרטיסי הזמנה ניתן להשיג בלשכת המודיעין בבנין עיריית תל־אביב — יפו, כיכר מלכי ישראל 2, ובבית אריאלה שד' שאול המלך 25 תל־אביב, קומה א' אולם עיון וקריאה חדר לסק.

הכינו הזמנות מראש!

שלמה ארצי יהודה פוליקר
יעקב גלעד
כ"ו בניסן תשמ"ח, 13.4.88 בשעה 8.00 בערב.

ימר ברום בר

המפלילים

מאת ראובן שפירא

בדו"ח ארן נמתחת ביקורת קשה על נוהלי הפעלתם של סוכנים סמויים מקרב העבריינים, ובעיקר במבצע "קטיף". במשטרה סבורים שזה הרע במיעוטו ומשתבחים בהישגי הסוכנים

בשמונה השנים האחרונות הפעי־לה משטרת ישראל עשרות עבר־יינים ונרקומנים כסוכנים סמויים ללכידת סוחרי סמים. העבריינים האלה הופעלו על־פי חוזים מיוחדים לתקופות מוגבלות של חודשים. כל אחד מהם קיבל רשימה של כמה עשרות סוחרי סמים שאותם התבקש להפליל, דהיינו לרכוש מכל אחד מהם סמים כמה פעמים, למסור עדויות נגדם, אם אפשר גם להקליט אותם במכשיר־הקלטה סמוי בעת ביצוע העיסקה, ולהביא להרשעתם בדין.

נושא הפעלת הסוכנים הוא אחד הסודות השמורים של המשטרה, מדובר בדיני נפשות. לכל סוכן סמוי מוצמד למשך פעילותו מפעיל משטרתי, איש מודיעין, הנמצא בקשר כמעט יום־יומי עם הסוכן, מקבל ממנו דיווחים ועדויות, מנתב את פעילותו, משגיח על עבודתו ומ־עביר לו כספים באופן שוטף גם לצורכי מחיה וגם לרכישת סמים. מטבע הדברים, כרוכה השיטה של הפעלת הסוכנים־העבריינים בבעי־יות. הסוכנים־העבריינים מחזיקים לעתים גם כלאראמיים, כטיפוסים מפוקפקים שקשה לסמוך עליהם. אבל זה הרע במיעוטו. בגלל היותם מעורים בחברה העבריינית יש להם נגישות לסוחרי סמים, ולעבודתם יש תוצאות טובות, לדעת המשטרה והפרקליטות, המתבטאות בהר־שעתם ובכליאתם של סוחרי סמים.

בעבר הפעילה המשטרה שוטרים מהשורה כסוכנים סמויים, אך הדבר בוטל לאחר שהתעוררו בעיות בע־קבות התמכרותם של שוטרים אלה לעבריינים והתמכרותם במקרים אחדים לשימוש בסמים.

המשטרה שומרת בסוד את הנ־תונים על הפעלתם של הסוכנים הסמויים. אך לפי הערכה זהירה, הופעלו בארץ מאז תחילת העשור קרוב למאה סוכנים סמויים, שהצ־ליחו לאסוף ראיות נגד לא פחות מ־1500 חשודים בסחר בסמים והביאו להרשעת רובם בבתי המש־פט. מבקר המשטרה אברהם ארן ועוזרו נצ"מ איתן גולן בחרו להתמקד בביקורת שערכו בנושא, דווקא במבצע "קטיף" שנערך לפני ארבע שנים ברצועת עזה, שבמהלכו אסף סוכן־עבריין (בעצמו סוחר סמים) עדויות נגד 124 חשודים בסחר בסמים (חשיש בעיקר) ברצו־עה.

התרעות מוקדמות

בביקורתו של המבקר ארן היתה, לדברי מקורביו, מעמיקה ומבוססת. הוא ועוזרו חקרו עשרות עדים. ידוע

אברהם ארן: מבקר

פעמים רבות לרצועה, זימנו אנשים לחקירות בפוליגראף, בדקו מסמכים רבים וחיברו דו"ח מקיף, שבו ממצאים חמורים על ליקויים, חרי־גות וניהול לא תקין של המודיעין המשטרתי בנושא הפעלת סוכנים סמויים.

המבקר ארן מותח בדו"ח ביקורת קשה על נוהלי ההפעלה של הסו־כנים, בחוזיהם והטיפול בהם וב־תוצאות המושגות מעבודתם. כן הוא מותח ביקורת נוקבת על קצינים בכירים במערך המודיעין המשטרתי וביניהם על מי שמונה באחרונה לראש מחלקת המודיעין במשטרה, נצ"מ רפי פלד, הנחשב במשטרה דווקא אחד מ"כוכבי המודיעין". ארן טוען כי פלד ואחרים סייעו חריגות ואי־סדרים, והעלימו עין מתקלות מבצעיות ומבעיות בולטות בנושא הפעלת הסוכנים הסמויים.

אין תימה איפוא שהדו"ח החמור הטיל כתם כבד על המשטרה ועל ראשיה. ראשי המשטרה עדיין מתחבטים בימים אלה כיצד להגיב בפומבי על דו"ח ארן וביניתיים הם מעדיפים להסתתר מאחורי גבו של קצין המשטרה שפרש בימים אלה מהשירות, נצ"מ יעקב סימנה. סימנה מונה בשעתו להיות קצין בודק בנושא פעילותו של הסוכן הסמוי סיידים במבצע "קטיף". ואת לאחר שהתעוררו חשדות בקשר למהי־מנותו ולאמינותו של הסוכן, ולאחר שנפתח נגדו תיק פלילי על קבלת שוחד מאחד החשודים בסחר בסמים שאותו הוא הפליל. בתמורה הבטיח סיידים להעיד בבית המשפט לטובתו של נותן השוחד.

סנ"צ סימנה החל בבדיקה מקיפה בנושא לאחר שכבר הוגשו חמי־שים מסוחרי הסמים שהפליל סיידים ושבעים אחרים המתינו לבירור משפטיהם. בדו"ח ארן, כך פורסם, נמתחה על סימנה ביקורת כאילו סייחו את החקירה הפנימית שערך ולא מיצה את בדיקת החשדות נגד הסוכן. קצין בכיר יותר, נצ"מ רפי פלד, שמונה לערוך בדיקה נוספת בטענות ובחשדות בקשר למבצע "קטיף", לאחר שסנ"צ סימנה סיים את בדיקתו, הגיע בערך לאותן מסקנות שאליהן הגיע סימנה — שהמבצע התנהל באופן כללי כיאות, מלבד ליקויים "פה ושם", ולא נמצאו אנשים חפים מפשע שהוכנסו לכלא בגלל ראיות בדויות. דמיין של סימנה על פרשת "קטיף" מקובלים במלואם על ראשי המשטרה.

[illegible]: חשדות קודמים

אומר סנ"צ בדימוס יעקב סימנה: "לא ערכתי בדיקות פוליגראף, כי לא היה צורך בהן. הגעתי לממצאים ברורים שמהם עולה, שעבודת הסוכן והמפעיל שלו היו ברמה טובה. לא היה שום בידוי ראיות. טעויות יכו־לות להיות הן בזיהוי (של חשודים) והן בשלב ההפעלה. עם זאת, מצאתי שבחלק מהמקרים ניתן היה להיעזר ביותר אמצעים טכניים להשגת ראיות. הסקתי מסקנות והמלצתי המלצות, שאכן התקבלו, בקשר להפעלת סוכנים. אינני רוצה לפרט. אבל כל אלה לא מצדיקים את הצגת המבצע ככישלון. לסוכן היה ליווי צמוד של המפעיל (שהוא איש מו־דיעין ותיק וטוב) והיה קשר תכוף ביניהם. הכשרת הסוכן למשימתו היתה טובה. למרות הכל הרשיעו בתי המשפט, אחרי שבדקו את כל הנתונים, 115 מהנאשמים של מבצע "קטיף"".

הצלחתו של סיידים להפליל מספר גדול כל־כך של כ־120 סוחרי סמים, בעיקר סוחרים מושיש, בר־צועה, לא עוררה את חשדם של מפעיליו במשטרה שלא ראו בכך דבר יוצא־דופן. מדובר היה בסוכן שהוא עצמו עבריין וסוחר סמים, המעורה היטב בשוק הסמים בר־צועה. להערכת המשטרה, פועלים ברצועה אלפי סוחרי חשיש, ברמות שונות. רכישת חשיש מ־120 סוחרי סמים בתקופה של כמה חודשים לא התקבלה כחריג לא במשטרה ולא בפרקליטות. עם זאת, בעקבות לקחי מבצע "קטיף" הוחלט במשט־רה להפעיל בעתיד סוכנים סמויים רק נגד כמה עשרות סוחרי סמים בכל מבצע, כדי למנוע טעויות, סרבול ובעיות בעת הזיהוי ובעדויות בבתי המשפט.

אחד מ"גיבורי" פרשת "קטיף" הוא ראש לשכת החקירות לשעבר בעזה, רפ"ק דוד בכר, שנאלץ לפרוש מהמשטרה על רקע חקירות פליליות שהתנהלו נגדו. מהפרסו־מים על דו"ח ארן השתמע כאילו רפ"ק בכר הוא שחשף את בידוי הראיות על־ידי סיידים, התריע על כך בפני הממונים עליו ואצל המבקר ארן, ולכן נפתחה נגדו חקירה פלילית — כדי לפגוע בו. הוא נפל קורבן לעלילות שוא ונאלץ לפרוש בבושת פנים מהמש־טרה, הגם שלא נמצאו ראיות נגדו.

מתברר כי נגד בכר היו כבר לפני שנים, עוד לפני מבצע "קטיף", חש־דות ומידע בקשר להתנהגות בלתי הולמת, התרועעות עם עבריינים ומ־עורבות בעניינים פליליים. המידע והחשדות שהצטברו הועברו בסופו של דבר לחקירת המחלקה לחקירות פנים במטה הארצי. בגלל החשדות נגדו, טוענים גורמים מוסמכים במשטרה, נוטרל בכר בעת הפעלת הסוכן סיידים, ולא היה בסוד הפעלתו.

הטור שלי / נתן דונביץ

תערוכה של "מאניאק"

פברואר 83': רובינגר מוכה בידי שוטר

יש לי סימפטיה וכבוד לדוד רובינגר, צלם־העיתונות הירושלמי הוותיק. סימפטיה לאדם, שהוא קודם כל אדם. והוא גם צלם מצוין. עתה, במלאות ארבעים שנה למדינה, חולקים גם כבוד לאיש שהנציח במצלמתו כמה מן הרגעים הגדולים או הפוטוגניים, בארבע עשרות השנים הללו. תמונה אחת, לא שלו, לא תוצג בתערוכה, הזוכה בפרסום רב אצלנו וגם מעבר לים. בתצלום זה, של מייק היילה, מסוכנות ידיעות, נראה שוטר מג"ב חושף שניו, מניף אלתו על רובינגר, המחזיק במצלמ־תו, ופניו אומרות פחד. תמונה האומרת הרבה.

התמונה צולמה בלילה שבו נרצח אמיל גרינצוויג בירושלים, בפברואר 83'. השוטרים, שלא ניסו להגן על מפגיני "שלום עכשיו" מפני אספסוף יורק, מכה ומעליב, התנפלו על הצלמים שניסו לצלם, שניות אחדות לאחר הרצח. הם גם צעקו על הצל־מים "מאניאקים", "אש"פיסטים" וביטויים אחרים בעלי קונוטציה מינית, וולגארית.

הצלמים, באותו ערב טראגי, לא נתקלו במציאות חדשה. הם כבר הורגלו לכך ששוטרים, חיילים ומי שנוהלים מכלים בם את זעמם ואת הלקסיקון הפרוע שלהם. אבל אז, דקות אחדות לאחר הרציחה והע־לבונות, ניגשו קציני משטרה אל הצלמים וביקשו "טובה": שיאירו, בציוד התאורה שלהם, את מקום הרצח, כדי שיהיה אפשר לאסוף מיד את שרידי הרימון הקטלני. כלומר, רגע אחד רודפים בנסות ומכימים אלה, וברגע אחר מבקשים "עשו לנו טובה".

נזכרתי באותו מעמד לא רק על רקע פתיחת תערוכת רובינגר, אלא גם על הרקע הקשה של אירוע־הדמים בכפר ביתא. צלמי טלווי־זיה, המייצגים רשתות טלוויזיה אמריקאיות, היו בין הראשונים שה־גיעו לכפר. לצד מילוי תפקידם, כצלמים, פעלו כבריאים, עזרו את הצעירים המבוהלים, ליטפו אותם, ניסו להגיש עזרה רפואית. אחד צילם, והאחר עזר, לסירוגין. כעבור דקות לא רבות, בקרבת הכפר, עמד ברגש מזוקן חובש כיפה, ומנשמתו, חורק לעבר הצלמים "אתם הכול של המדינה, זבל, זבל".

אני מבקש לומר זאת, כחולק מבוכתי לידידי, דוד רובינגר, ביום הגב, ולעמיתיו, שמגיעים ועולבים בהם, השכם והערב. הפתיחה הזגי־גית, עם תצלומי אח"מים הבאים לבקר, כדי שתצלומיהם יופיעו אחר־כך ב"טיים". הפתיחה הזאת תעבור, תחלוף: רובינגר יחזור אל חיי השגרה, העבודה. עם טעם מתוק של חגיגה על שפתיו, ואיום מתורים, השכם והערב, של אלה או בעיטה.

כיצד נכתב בשלטים המאולתרים שמתרידים נהגי משאיות בשמשה הקדמית של רכבם — "שוטר נכבד, אני עושה כאן במילוי תפקידי. נא לא לרשום לי דו"ח". בפראפראזה על שלט זה, הייתי כותב — "שוטר נכבד, אם ראית בטלוויזיה את התערוכה שלי, הנח לי למלא את תפקידי. בלי מכות, בלי בעיטות, בלי עלבונות. אינני מאניאק, אינני זבל. אני אדם עובד".

הזכרתי את התנהגות השוטרים בלילה שבו נרצח אמיל גרינצוויג. לאחר שנפגעו שוטרים בצלמים, ולאחר שמפקדיהם פנו בבקשה לתאורה, פנו הוותיקים לצלמים בבקשה לעזרה גדולה עוד יותר: שיתנו את סרטי הצילום שלהם, כדי שאולי יימצא החשוד ברצח. בסופו של דבר, סייעו התצלומים הללו בהעמדתו לדין של הרוצח, ובהרשע־תו.

לצלמי הטלוויזיה, שבאו לכפר ביתא לפני כוחות הביטחון, יש, מן הסתם, מה לומר ומה להעיד גם באירוע טראגי זה. אל תמהרו לבעוט בהם.

סדר דין מקוצר

לעניין אחר. בתי־המשפט מתפוצ־צים מרוב תיקים. לא מהיום. פיגור של שנים עושה שמות בעבודתה של מערכת המשפט. אורחים למדו, מזמן, להכיר מציאות עגומה זו. רבים מהם מתעלמים מהזמנות לבוא ולהעיד במשפט, או לבוא למשפטם שלהם. יום עבודה של שופט שלום מתחיל, לעתים קרובות, בסינון התיקים שלא יישמעו באותו יום, משום שעד לא הגיע, או נאשם לא בא. אני מדבר על כל אותם תיקים "קטנים", של בתי־משפט השלום, וגם על לא מעט תיקים בבתי המשפט המחוזיים.

גם אם יוסיפו עתה שופטים, במ־קום אלה שפרשו או הלכו לעולמם, עדיין יהיה הפיגור גדול. הוא יגדל משנה לשנה, כי יצר־ההידיינות של היהודים הוא מן הלהוטים. וכך היה תמיד. על כן, תורשה נא לי הצעה למבצע־ניקיון, חד־פעמי.

יש אלפי תיקים שאינם מסובכים, ואפשר להורידם בדיון עיניני, יעיל ונבון, מעל סדר היום ומעל המדפים. מדוע, איפוא, לא תשקול מערכת המשפט את "גיוסם" של כמה עשרות פרקליטים, מן השוק הפרטי, המקובלים ומכובדים על עמיתיהם. תבקש אותם להקדיש יום־יומיים בשבוע, בשעות אחר־הצהריים, לבוא ולשבת כשופטים ארעיים, ולסייע בשמיעת תיקים וסיומם. כך לדעתי, אפשר לפנות את הפקקים ואת התורים הארוכים. לפחות בערכאה הנמוכה. אם יפחת כאן הפיגור בבתי־משפט השלום, יהיה אפשר להעלות יותר שופטים, בכינוי ובני, למחוזי, ולסייע בהקלת העומס שם.

לא כל כך מסובך. הדרוש רק החלטה מהירה, תקציב לא גדול. בעיקר למינהל.

סיוט הנשק הכימי

מאת איב הלר

שרות Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

לאחר הקטל בחאלאביה, משוכנעים תושבי טהראן שעיראק לא תהסס להשתמש נגדם בגז

טהראן

"קראנו ללוחמים שלנו להמשיך במבצעיהם ולשמור על הלחץ בחז־זית": בפני יותר מעשרת אלפים איש שהתאספו באוניברסיטת ט־הראן לתפילת יום שישי המשודרת בשלמותה בטלוויזיה וברדיו הי ממלכתיים, אמר איפוא הנשיא האמנ׳ ב־1 באפריל, כי הפסקת האש במלחמת הערים (שעליה הכריזה עיראק באורח חד־צדדי לרגל ביקורו של ראש ממשלת טורקיה טורגוט אוזאל בבגדד) אין פירושה קץ פעולות האיבה בין איראן ועיראק, רחוק מכך. האמנ׳ שדבריו שוספו בקריאות "מלחמה, מלחמה עד הניצחון" ולוו בהנפת־אגרוף של המאזינים, הרחיב את הדיבור על הקרבות בכורדיסטאן העיראקית.

במהלך אותם קרבות הדפו הכו־חות האיראניים את העיראקים ועל־פי נתונים רשמיים, כבשו כ־1500 קמ"ר. יומיים קודם־לכן ביקר האמנ׳ בחזית זו כדי לעקוב אחר מתקפת ואל פאג'ר 10. הוא שב גינה את השימוש שעשתה עיראק בנשק כימי, שאותו חזרה להפעיל בשבוע שעבר. רופאים זרים שבדקו יום קודם אנשי צבא איראניים פצועים, אמרו כי הכוויות שמצאו על כמה מאותם חיילים הן בנות ימים או שלושה בלבד. זאת 15 יום לאחר הטבח של חאלאביה, אותה עיר כורדית עיראקית בת כמה עשרות אלפי תושבים, ש־3000 עד 5000 מתושביה נהרגו בגז מרעיל ב־17 וב־18 במרס, לאחר שנכבשה על־ידי צבא איראן ואנשי גרילה כורדיים עיראקיים.

כיום נטושה חאלאביה. רק שתיים או שלוש משפחות סובבות בהריסות הזרועים הריסות. שתריסי הברזל של חנויותיה נקובים ככברה. קרוב לוודאי שמאגר הדמים של ההפצצות הכימיות העיראקיות לא יוודע כוד־ראות לעולם. פקידים איראניים מדברים על "למעלה מ־3000 עד 5000" ולפעמים גם נוקבים במספר 6000 הרוגים. כלוויית אותו מספר פצועים. כאשר לאלה שסרדו, הם "פונו" או מצאו מקלט באיראן.

אבל מתי ההפצצות החלו ככל הנראה בבוקר או בשעות המוקדמות של אחר־הצהריים. אולם דבר אחד בולט לעינו של המבקר בעיר: כל תריסי הברזל של החנויות סגורים. ההסבר המועלה על־ידי התושבים הספורים שעדיין נמצאו באזור ביום חמישי לפני שבוע: חיל האוויר והארטילריה העיראקים החלו ל־הפציץ ולהפגיז את העיר בנשק רגיל וגרמו לבריחה כמעט עוד לפני שהשתמשו בגז המרעיל.

רק קול התותחים במרחק כשני ק"מ ממערב מפריע כיום את מנוחת חאלאביה. הכוחות האיראניים — באזור זה הם רובם "משמרות המהפכה" — ממשיכים, לדברי מפקד צבאי, בהתקדמותם בשני צירים: אחד צפון־מערבי לעבר העיר הכורדית הגדולה סולימאניה, והשני דרום־מערבי לכיוון דארבאנדי־חאן, המספקת לבגדד חלק מהחשמל שלה.

הגז והמראות הזוועה של אותם יל־דים ונשים שנהרגו בעודם מנסים לברוח, הוא סיוט למיליונים מ־תושבי טהראן. זה חודש הם סובלים מהטילים העיראקיים הנוחתים בקצב קבוע על איראן. מאז ה־28 בפברואר הגיע מספרם ליותר מ־100, וכעת הם התעשבים להפוגה קלה. הטיל האחרון שפגע בטהראן נחת ב־3 במרס. לדעת האוכלוסייה, "הסינתזה" הגוזמית, פתאומית לא פחות משהיא שבירה, נבעה מהר־מצאותם בבירה של שני מומחים מטעם האו"ם. אולם הללו עזבו ב־7 במרס והפחד חזר כאשר הוכרזה הפוגה הדיטה: הפסקת־אש בת שלושה ימים שהשיג ראש ממשלת טורקיה טורגוט אוזאל.

אלא שבינתיים התפשטה בטהראן האימה מפני נשק כימי. רבים התושבים בבירה הבטוחים שהעיראקים לא יהססו להשתמש בגז נגד איראן, ההוראות שבשידורים השלטונות דרך קבע — באמצעות הטלוויזיה, הרדיו והעיתונות — איך לעמוד מול מתקפה כימית עתידה, אינן מרגיעות. כרגע היה טהראן בקצב אמר בתרגיל גם הדיות לפגרת השנה החדשה האיראנית. התחבורה מתנהלת ללא פקקים, מצב שכבר אינו זכור לתושבי הבירה. בלילה כעשירים רבים מבני טהראן לישון מחוץ לעיר. לאחר כל אותן שנות מלחמה יודעים האיר־אנים עד כמה שבירות הן הפסקות־האש.

קיבוץ 88' / אלי אלעד

השכנים של פעם

קיבוץ גבולות של השומר הצעיר בנגב המערבי, הוא מראשוני הישו־בים שהוקמו בנגב. הקיבוץ, שנוסד ב־1943, היה אז הישוב היהודי השני ואחד משלושת המצפים (כפי שכונו אז שלושת הראשונים: גבולות, רביבים ובית אשל) שהוקמו בנגב כדי לבדוק בפועל בשטח את אפשרויות ההתיישבות בחבל ארץ נידח זה.

בימים אלה חוגגת "גבולות המתחדשת" (ראשוניה עברו לקיבוץ חצור) את ה־40 לקיומה. "על־בשור" — עלון הקיבוץ, תחת הכותרת "הבדיקה לראשונים שלא הגיעו מכל מיני סיבות" מביא דן גוית את סיפורם של השכנים השותפים להתיישבות שליוו את גבולות בקטעים שונים של תול־דותיה.

אזור הנגב המערבי היה אחד הראשונים מבין חלקי ארץ ישראל שבהם נקנו אדמות לצרכי התייש־בות, עוד בסוף המאה הקודמת ובר־אשית המאה העשרים. אדמות אלה עמדו במשך עשרות שנים ודיכו להתיישבות העברית. זו, מציג גוית, בקושי להגיע. רוב הישובים הוקמו כאן רק לאחר מלחמת העצמאות. עם זאת, נראה שתקופת ההתיישבות קצרה זו היתה סוערת ביותר. ישובים קמו ונעלמו, ואחרים נבנו והועתקו למקום אחר.

חלוצה (חלוצה): הוקמה ביום 19.11.47 ליד חורבת חלוצה. לאחר כשנה, בינואר 1950, ניטש המקום מסיבות משקיות ואנשיו עברו למשאבי־שדה. עלומים (חולדה): הוק־מה ב־7.2.47 בין חלוצה לבין באר שבע כקיבוץ של הקיבוץ הארצי. לאחר כשנה וחצי המקום נעזב. מיישביו עברו לנחשונים. רמת הנגב: קיבוץ של חבר הקבוצות. עולים חדשים, עלה ב־19.11.47 כ־4 ק"מ מזרחה לצאלים. ניטש לאחר כחצי שנה.

אורים (גרו) עלו במסגרת עליית "אחת עשרה הנקודות" (6.10.46), כ־4 ק"מ דרומית־מזרחית לגבולות. לאחר מלחמת העצמאות עברו לאזור הנוכחי (עיסארה). מצפה גבר־לוח: מיישבי המצפה כיום בקיבוץ חצור. רביבים וגבולות: שניים מתוך שלושת המצפים. אחרי מלחמת העצמאות עברו כ־1.5 ק"מ צפונה, כדי להיחלץ מהבלגן של הבונקרים, הגדרות ותעלות הקשר.

בעיותיו של עלון

עורכות הביטאון של קיבוץ גלאון העלו בישיבת מזכירות המ־שק את בעיותיהן כמציאות לאחר של "דפי השבוע", בעיות הגורמות לשמו של העלון להיות כרביזון, בלתי מתאים ומגוחך. העורכות טענו כי הזמן הדרוש לאיסוף החומר ("שעל פירוזה לא גדל על העצים"), עריכת ראיונות עם חברים וכתבי ער־פים, כתיבת מאמרים, עיצוב העלון, עריכתו והבאתו למצב הסופי והרא־וי לפי טעמן, לא נתון בידן בשפע. כל אחת מהעורכות עסוקה במקום עבודתה ועם ילדיה בשעות אחר הצהריים. הזמן היחיד שנשאר לעשיית העלון הוא שעות הלילה המאוחרות. לכן לדעתן הדבר פשוט אינו יכול להתקיים כך והמוכן שזה בא לידי ביטוי בהופעה הבלתי סדירה של העלון.

ישנה גם בעיה נוספת. עלון הקיבוץ אינו יכול להכיל רק דוחות מהמזכירות ומשיחות הקיבוץ. הוא לא יכול לשמש במה לחברי המערכת בלבד. כדי שהעלון יהיה מלא ומעניין וישקף באמת את הנעשה בקיבוץ, חשוב מאוד שגם החברים יקחו בו חלק. חשוב ואפילו הכרחי. אין העורכות מתעלמות מאותם שכותבים ושכתבו, אבל הם לא רבים. לידתו של העלון מלווה גם כתוצאה מכך בהרבה צירי לידה קשים.

הן מקוות שבהמשך פעולתן, יתווספו כוחות חדשים ורעננים (שהובטחו), ובעזרת החברים, תצל־חנה לקומם את ההריסות ולהוציא עלונים דו־שבועיים (דפי־שבועיים) יפים ומלאים.

סנדוויצ'ים כמחזה אבסורד

מפעל "גליל אופטיק" בכפר גלעדי, שחגג השנה את בר־המצווה, משמש מקום עבודה ובית שני לוותיקי המשק ולחברים שמאסו בגילם או מצב בריאותם היו מתקשים למצוא עבודה אחרת במקום. אחד הוותיקים העובדים במפעל, ש. ב. מביא ב"על הגבעה" — עלון כפר גלעדי אירוע שהכאיב לו מאוד. תחת הכותרת "על הדבש ועל העוקץ", מציין הכותב כי באחד העלונים האחרונים, דווח כי "סיור מקצועי באזור. המעשייה של תפן אחר־לעובדי גליל אופטיק עם פריצת מליון הדולר לייצוא". וממשיך: כמה הספדים נאמרו כבר על קבורו של המפעל וכמה ביקורת הוטחה כנגד החברים אשר האמינו בו והמ־שיכו בפיתוחו. אלי דווקא בשל כך מתבקש היה לקלוט רמז רק של הערכה מצד מוסדות המשק, המכ־ירים את הנתונים של 1987.

יצוא המפעל ב־1986 עמד על 606 אלף דולר. התכנון ב־1987 היה 750 אלף דולר וסך ההכנסה בשקלים נאמדה 1.6 מליון שקל. התוצאות בפועל עלו על המתוכנן. הייצוא הסתכם ב־1.65 מליון דולר וסך ההכנסה בשקלים כולל שוק מקומי, עמדה על כ־2.3 מליון שקל. היתרה (אחרי הוצאות מימון ולפני ימי עבודה) עמדה על כ־700 אלף שקל.

נתונים אלו מוסיף ש.ב., גם מבלי להתחשב באופיו המיוחד של המפ־על, הינם הישג עבור כל אחד מעובדי המפעל המתגייסים למיני־הם. הדברים לא נעשו מאליהם וכל אחד מן העובדים נדרש לתוספת מאמץ. אכן ישנו סיפוק בהישג ומותר גם להתעלות מעט מעל עצ־מנו ולמצוא דרך מכובדת לציין אותו בדרך שתתרום גם לגיבוש רוח הצוות.

וכאן אנו מגיעים ל"סיפור שמ־אחורי הסיפור", כפי שמתאר ש.ב.: הרעיון היה לערוך סיור בגן התעשייה בתפן ולסיים בארוחת צהריים חגיגית בבית הארחה בגשר הזיו. התקציב: 1000 שקל. בתמ־ימותי הרבה מצאתי לנכון לבקש אישור המזכירות לתוכנית. לא עלתה על דעתי לרגע האפשרות שימצא מי שימצא בה הגזמה. אכן תמים אני. הדברים ששמעתי נשמ־עים כאילו מתוך מחזה אבסורד: "מה זה פה כל אחד שעובד קצת, דורש מיד פרס עבור עבודתו". הסיכום: סיור — כן. אבל ארוחה — לא. "קחו אתכם סנדוויצ'ים לדרך".

"אינני מתבייש בפני עצמי. אני מתבייש בפני ציבור רחב של חברים, מוותיקי המקום, הניצבים יום יום זה שנים רבות מול אותה מכונה ועושים בעבודתם יומם, מליון דולר לייצוא. אין זאת כי אם לא במזכירות נפלה ההחלטה האומללה הזאת אלא — במחזה אבסורד", מסיים ש. ב.

בהמשך לדברים, מביא "על הגבעה", את תגובתו של מזכיר המשק ש. המסכים עם ש. ב. בכל מה־שנכתב בחלקה הראשון של תגובתו אך יש לו הרגשה לא טובה עם הגדרתו את ההחלטה בסופה של התגובה. המזכיר מציין כי את פיר־ושה של המלה אבסורד יקרא כל אחד לעצמו במילון. "לי נדמה", עונה המזכיר, "שאין לה מקום בהגדרתו של ש. ב. את ארוחת הצהרים ניתן לאכול גם בדרך אחרת. החלטות אלו מוסיף המזכיר, תואמות את מצבנו הכלכלי וחבר צריך להבין שבמה שקשור עם הייצוא אנו משת־דלים לא לפגוע ובמה שקשור עם רמת חיים נטה, לקצץ במידת האפשר. ובהתייחסו לכותרת של ש. ב.: קיבלנו את העוקץ — חוינו את הדבש. נדמה לי שהמחלוקת תו־אמת את מציאות חיינו ומה לתיאטרון אבסורד במקרה זה — לש. ב. הפתרון. תגובת מזכיר כפר גלעדי.

אוצרות העבר היהודי

מאת גולדה [illegible]

במחוז אמיליה־רומאניה חקרו את תולדות היהודים באיזור והוציאו לאור קטלוג רב־ערך

רומא

"מפני היעוד מידת רחמים וכ־פירה, של התלמוד, חייב כל יהודי תושב העיר רג'ו הדוכסות למסור לידי האינקוויזיציה, בתוך שלושה ימים, כל עותק שברשותו של הנוסח הירושלמי והבבלי כאחד, או חלקים מהם בין אם הם נמצאים בבית, בבית־הכנסת, במקום ציבורי או פרטי, אחרת יוחרמו כל נכסיו. כל העותקים יישרפו" (1553).

"בהקשר הפגיעות ביהודי לוגו, כל צורה של פגיעה בהם אסורה והעובר על איסור זה ייענש בשלוש מלקות לגבר ובמאסר, לאשה או לילד, בנוסף למכות ולעונשים אחרים, לפי המקרה" (1636).

מאלטסטה נובלו, מושל העיירה צזנה, שעל חוף הים האדריאטי, מב־טיח פרס לכל מי שימסור ידיעות על "רצח בנו של היהודי מאלתר" (1.11.1460).

מאות מסמכים כאלה מופיעים במלואם בקטלוג על עברם של יהודי מחוז אמיליה־רומאניה שבמר־כז איטליה שיצא לאור בראשית מרס. מפעל גדול זה הוא פרי ארבע שנות עבודה של חוקרי מכון התרבות של המחוז, שבו רוב קו־מוניסטי מאז 1946, ובו הוקם ב־1984 מרכז לחקר הקהילות. מטרת המחקר (710 ע"מ) היתה לעקוב אחר חיי יהודי המחוז, אחד המרכזים החשובים של יהדות איט־ליה, במשך חמש מאות שנה, מהמאה החמש עשרה ועד לאמצע המאה שעברה, כאשר הגיטאות נפתחו, עם איחודה של איטליה.

מאז גבוה מימדי ההגירה של יהודי המחוז: מערי השדה לערים הגדולות והמנוזל לערי המסחר החשובות וכן לארצות אחרות רבות ומאז סוף שנות השלושים, לישראל. יהדות איטליה שמנתה בשיא כוחה, לפי אומדן, לא פחות מ־120 אלף נפש, מונה כיום פחות מ־35 אלף וזאת למרות הגירת יהודים אליה, בעיקר מלוב, פרס ומארצות ערביות של המזרח התיכון. הרדיפות שיזמה הכנסייה הקתולית ומקורביה דחקו את רוח־איטליה מיהודיה עוד במאה ה־16. הן גם מנעו במידה רבה את התפתחות הקהילות באי־זורים אחרים שהתחוו לישיבת יהו־דים, מלבד הרבים ובראשם העיר ליבורנו, במאות ה־19—18. תהליך התבוללות הגבירה, בעיקר מסיבות כלכליות, וכן השואה, ולאחר המלוד מה מיעוט הילודה בקרב יהודים, צי־מצמו את מספר יהודי איטליה ורובם מרוכזים כיום במילנו וברומא.

עניין רב בהיסטוריה היהודית

בתהליך ממושך זה הודקו בהדרגה מחוז אמיליה־רומאניה מרוב יהודיו שהשאירו בו אוצר גדול של מסמכים, ספרים, תשמישי קדושה, בתי־קברות, עדות לישי־בתם המפורשת. מסיבה זו החליטו שלטונות המחוז לקטלג את הקיים. פרופ' גאראלי, העומד בראש המכון לתרבות של המחוז, אמר כי "התרבות היהודית היתה לעורר היום עניין רב, לא רק אצל אלה שמקצעם בכך. הסיבה להתעניינות הזאת היא החיוניות של התרבות הי־הודית המתרשפת היטב עם הזהות בחברה שלנו ועם זאת היא מקורית ומסוגלת להגיע לתוצאות בזכות עצמה".

הקטלוג (הוצאת ל'אריה־רמיני) הוא יחיד במינו. נעשה כאן ניסיון מדעי לעקוב אחר חייהן של תשעים קהילות ומרכזים יהודיים, גדולים וקטנים, שהיו מפוזרים על פני המחוז. המקורות הם היהודיים (ארכיו־ני הקהילות, חומר שנשמר בידי משפחות, אוספים פרטיים) ואיטל־קיים (ארכיוני העיריות, ספריות ציבוריות, אוספים פרטיים ובראשם האוסף החשוב של ורוסבה, כיום בספריית פאלאטינה בפארמה, ובו אלפי כתבי־יד, מהם מאוירים, וספרים עבריים).

את הקטלוג חילקו החוקרים למספר נושאים מרכזיים. הוא פותח בנושא הארכיטקטורה ועוקב אחר הגיטאות, בתי־הכנסת, בתי־הקברות (העתיקה במצבות היא משנת 1285, בעיירה לוגו), מציין את מיקומם המדויק בכל עיר, את משך ישיבת היהודים בה ואת המאורעות החשובים הקשורים בהם לרבות הרדיפות נגדם ומשלח ידם. רוב יהודי המחוז התגוררו בערי מסחר בבתים קרובים זה לזה עוד בטרם נכפתה עליהם הישיבה הנפרדת בגיטאות, במאות ה־17—16.

מציאות הולכת ונעלמת

גיטאות במלוא מובנה של המלה היו רק בעשר ערים והחשובות שבי־דעות מהן כיום הן בולוניה, פרארה ומודנה. בערים אלה אין כל קושי גם היום לאתר את מקום הגיטו, לרוב במרכז ההיסטורי של העיר ואת למרות מאמצים חוזרים ונשנים להעתיקו לפרברים מרוחקים יותר. ב־32 ערים נוספות איתרו החוקרים בבירור את רחובות היהודים, פעמים בעזרת השם עצמו (רחוב היהודים וכו'), כן איתרו לא פחות מארבעים בתי־כנסת או שרידיהם בשלושים ערים במחוז. בהם רק ארבעה בשי־מוש עוד היום (פרארה, מודנה, בר־לניה ופארמה).

חומר מחקר עשיר מאוד התוקרים בבתי־הקברות היהודיים הפזורים על פני המחוז. כן ביקשו לקטלג תש־מישי קדושה, לרבות רימוני כסף, חנוכיות, גביעי קידוש הבדלה, בתיקי אתרוגים, כריכות לסידורים, מגילות, מנורות, פרוכות, צלחות לפסח וכו'. שרבים מהם גם צולמו. נעשה מאמץ לעקוב אחר בתי־הדפוס העבריים, בכללם ליוד ההוצאה בעברית בשנים 1795—1824 בעיר רג'ה.

בקטלוג אוסף כל החוקים המתי־חסים ליהודי המדינות הזעירות השונות שהיו קיימות במחוז, כגון חוקי את הקלון, הסגירה בגיטאות, היחסים עם הנוצרים, מיסוי מיוחד וכו' וכן חומר על פעילותן של הקהילות, משלח ידם של יהודים (סוחרי משי, סביבות מטבעות, הלוואה בריבית ומסחר). במסמכים הרבים חוזרים שוב ושוב שמות של משפחות יהודיות הקיימות גם היום, לאחר 400—500 שנה, עדות להמשכיות הטיפוסית לחלק מיהדות איט־ליה, כך: סשרדוני, פינצי, ויטה, אוטולנגי, סאגו, פורטי, בוססאלה. מהן היושבות כיום בישראל.

הקטלוג מהווה איפוא ללא ספק תרומה מדעית חשובה להבנת מציאות יהודית ההולכת ונעלמת. זהו מחקר כוללני, ורק על קהילות אחרות נעשו עד כה גם מחקרים ספציפיים חשובים. המחקר נעשה בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת תל־אביב (פרופ' שלמה סימונסון) והאוניברסיטה העברית (הרי"ר בגל אל נקיס). איגוד הקהילות היהו־דיות בנושא עושה מזה שנים אחדות מאמצים רבים לקטלג את עושר־תיק של קהילות קטנות שהיו מפוזרות על פני המגף האיטלקי כולו. אבל מפעל זה לא יתאפשר ללא עזרה בקנה מידה גדול. במרכז הקהילות ברומא מתלוננים על היעדר עניין בקרב יהודי אמריקה להורים למימון המחקר אף שהם מעוניינים להעביר לארה"ב (או לישראל) לפחות חלק מירושה עשירה זו.

נידוני הטראומה

מאת הנרייטה בועז

אמסטרדאם

ב־83 סצינות קצרות מגוללים ניצולי הכיבוש הנאצי את אומללותם המתמשכת. המחזה פרי עטה של סופרת יהודייה הוכתב כמחזה הטוב ביותר בהולנד בעשר השנים האחרונות

בחודש שעבר קיבלה הסופרת ההולנדית היהודייה ג'ודית הרצברג את פרס שארלוט קלר על "המחזה ההולנדי הטוב ביותר שנכתב בעשר השנים אחרונות". שמו "לי־דרמאק", מלה שניתן לתרגמה ל"עליצות לא קדושה", אך יש לה כפל משמעות. היא מורכבת מהמלה ההולנדית "לייד" שפירושה כאב, יגון, ורמאק, שפירושה שעשוע. המחזה העוסק ביהודים ובבעיותיהם הוא בן שבע שנים והוצג בראשונה באביב 1982. הוא הוצג הזמן על־ידי להקת התיאטרון באמסטרדאם "באאל", שכבר התפרסם. עניינו בטראומות הפסיכולוגיות של ניצו־לים יהודיים מתקופת הכיבוש הנאצי בהולנד, הן של מי שהיו אז בוגרים ושרדו ממחנות הריכוז והן של ניצולים־ילדים שהוסתרו על־ידי לא־יהודים.

הרצברג נולדה ב־1934 באמסטר־דאם, כבתם הצעירה של זוג הולנדי ציוני ידוע, אבל ותיאה הרצברג. אביה אף היה בשנות ה־30 יו"ר הארגון הציוני ההולנדי ובעצמו כתב מחזה. בתקופת הכיבוש הנאצי נשלחו בני־הזוג הרצברג עם שני יל־דיהם הגדולים יותר, בת ובן, למחנה המעבר ואסטרבורק ואחר כך לברגן בלזן, שם הצליחו להישאר בחיים. לבתם הצעירה ג'ודית הם מצאו מקום מחבוא אצל משפחה לא־יהו־דית. לאחר המלחמה התאחדה המשפחה מחדש.

שני הילדים האחרים יצאו עם הגיעם לגיל 18 לישראל, שם הם חיים כיום. ג'ודית נישאה בגיל 18 להולנדי לא־יהודי, שממנו התגרשה כעבור זמן. היא עבדה במכון לחקר התיאטרון ההולנדי באמסטרדאם ונוסף לספרי שירה כתבה מחזות, מחזות־טלוויזיה ותסריטים, כמה מהם על נושאים יהודיים. אולי ידוע מכל הוא תסריטה לסרט על חייה של שרלוט סלומון הציירת שכתבה למחזה "הדיבוק" של אנסקי.

היא כבר קיבלה בעבר כמה פרסים. בשנים האחרונות היא מתגו־ררת בישראל תקופות מדי שנה, אך לא מסיבות ציוניות, כפי שהיא אומרת. אין בכוונתה להשתקע בישראל, הסיבה למסעותיה התכו־פים בין ישראל להולנד היא שחברה מתגורר בישראל ואינו רוצה לעזוב, בעוד היא אינה מוכנה לעזוב את הו־לנד לצמיתות.

המחזה מתרחש על רקע נישו־איהם של לאה וניקו. לה אלה נישואים בשלישית, לו — נישואים בשנית. המקום הוא בית הוריה של לאה, אבל הדור המבוגרים, שם אמורים להימצא מרבית אורחי החתונה, נסתר מעינינו. הכל קורה בחדר צדדי או במרפסת, שבמה הדמויות הראשיות חומקות אליהם כדי לנוח או לדבר בארבע עיניים.

הדמויות במחזה הן לאה, הוריה, אחד משני בעליה הקודמים (השני נוכח גם הוא אך אינו נראה), ניקו, אשתו לשעבר, הורי, אביו ואמו החורגת שאינם יהודים (אמו היהו־דייה נספתה בתקופת הכיבוש הנאצי), נוכחים גם האישה הלא־יהו־דייה שאימצה את לאה בתקופת המלחמה, ריס, הצעיר מחו"ל והסיכסו במירותיהם, רניאל, שהוריו התגוררו כמעט בבית שבו חיים כיום הורי לאה. גם הוריו ניספו במלחמת־העולם השנייה. הוא נשאר בחיים ולאחר זמן נסע לישראל, אך חזר ועתה הוא שוהה באורח זמני עם הוריה של לאה, כשהוא רואה עצמו כנוכרי.

המחזה מורכב מ־83 סצינות קצרצרות שבהן מתפתחות הדמויות זו עם זו בשילובים המשתנים ללא הרף. כדרך בכל אלה שיחות בין שניים, לפעמים בין שלושה. משי־חות אלה המתנהלות בשפה פשוטה מאוד, שעם זאת לא אחת היא כפולת משמעות, עולה שלמעשה כולם אומללים בגלל מה שקרה להם מידי הנאצים.

לאה מגנה את הוריה על שלא לקחו אותה אתם למחנות אלא השאירו אותה תחת טיפולה של אישה זרה, אף כי במרוצת הזמן התקשרה אליה ואהבה אותה מאוד. אישה זו, ריס, הגם שאינה אומרת זאת, נוטרת להוריה של לאה על שנשארו בחיים ולקחו ממנה את הילדה. ניקו שונא את אביו על שלא דאג דיו לאמו היהודייה, ואת אמו החורגת על שתפסה את מקום אמו. אמה של לאה, עוד, הסובלת עדיין מטראומה עקב התנסויותיה במלח־מה הוליטה, הרף התגברות בעלה, להתאשפז במרפאה פסיכיאטרית, אולם היא דוחה זאת ליום שלאחר נישואי בתה.

וכבר במהלך יום הנישואים מתברר שלאה וניקו מנוכרים זה לזו ולאה מסרבת לצאת לירח דבש. יותר ויותר היא מודעת לכך שאינה יכולה לתת לו את מבוקשו — ביט־חון ותחושת ביתיות, וזאת בגלל יל־דותה שלה וחסרת הביטחון.

לא צפיתי בהצגה אך קראתי את המחזה. ידידי הלא־יהודים מאוד התרשמו ממנו, כמו גם מההצגה. אם לשפוט על־פי הטקסט, יש לי שתי הערות ביקורת. ראשית, נוצר הרו־שם שכל היהודים בהולנד כיום, הדור הראשון של הניצולים ואלה ששרדו כילדים כמו גם בני הדור השני, סובלים מנוירוזות וטראומות. ולא היא. שנית, ההיבט ה"יהודי" הי־חיד של היהודים במחזה הוא היותם קורבנות של הנאצים. אין שום בי־טוי אחר ליהדותם.

מחר ב־8 בבוקר —
צפירה לציון יום־הזכרון
לשואה ולגבורה

מחר, ביום חמישי, 14 אפריל, בשעה 08.00 בבוקר, תישמע צפירה ממושכת בת 2 דקות בכל רחבי המדינה לציון יום־הזכרון לשואה ולגבורה.
אם תהיה אזעקת אמת, ישמעו צפירות עולות ויורדות.

"לא מכרת לא שלמת"
קבלת מודעות

מיקי אלבין,
עלייתו ונפילתו /
חלק שני

ארנסט יפת סיפר שהזהיר את איזנברג. הוא אמר לו, שהמשחק של הקבוצה בארץ פרוע ומסוכן. איזנברג חייך ואמר, "אין דבר, שהיל־דים ישחקו". כעת, אגב, עושה יפת עסקים עם זוכוביצקי

מאת נעמי לויצקי

חדשות של שבת 15.4.88

מה נגמר קודם התכנון או הכסף?
יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13, תל אביב. טלפון: 252967 / פקס: 268020
למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا عن الأصل

صورة عن الأصل

על הכוונת

זהירות — נהג זהיר

כינוי החיבה "נהג זהיר" אמור, לכאורה, להצביע על נהג שקנה לעצמו את מיומנויות הנהיגה. אלא שהדבר אולי נכון בקרב המשפטנים המבוגרים העוסקים בדיני תעבורה ובקרב אלה שדיני התעבורה הם בעיניהם חזות הכל. כאשר מדובר במפלגה האחרת, זו המורכבת מאנשים המקיימים תנועה לידיך, הכינוי נהג זהיר מוקצה לשימוש אחר לחלוטין, ומכל מקום, הוא נאמר באירוניה דקה, אבל חדה.

אין קושי לזהות את הנהג הזהיר. הוא תמיד יקפיד לנסוע 20 קמ"ש פחות מן המותר, בגלל הזהירות, כמובן. גם כאשר יעקוף רכב אטי ממנו, הוא לעולם לא יחזור. הוא יעבור לנתיב השמאלי, העוקף, ובזהירות ימשיך לנסוע באותה מהירות כמו הרכב שאותו עקף. שהרי, למה להעלות לפתע את המהירות? ההאצה הפזיזה היא פעולה בלתי זהירה. הוא גם לא ישוב לימין, מפחד פן יתנגש ברכב שאותו עקף.

אחד מסימני ההיכר של ה"זהיר" הוא להיטותו הרבה לראות היטב את אשר לפניו. מסיבה זו הוא ייסע באמצע הדרך, גם אם זו רחבה דיה לשני כלי רכב. זהירותו הבדוקה תבטיח לו כי לא יתנגש ברכב חונה. יתרון נוסף לנסיעת אמצע-הדרך טמון ברגע הפנייה. כאשר יבקש לפנות שמאלה או ימינה, די לו לאותת ולבצע את הפנייה. אם ייסע בימין הדרך, עלול מישהו לעקוף אותו בנתיב השמאלי וכך צפויה לו סכנת התנגשות בעת הפנייה שמאלה. ומדוע לא יסתכל בראי וימתין עד שזה יחלוף, תשאלו. תשובה: חוסר זהירות מוחלטת. ההסתכלות בראי היא פעולה נרקיסיסטית, שעלולה להסיט את תשומת לבו של הזהיר מהנעשה בכביש.

כשפוגשים אותו בסיבוב, זו חוויה מיוחדת. בעיקר בסיבוב מרומזר וסואן. כאמור, ביציאה מנתיבי איילון לצומת קיבוץ גלויות. שלושה נתיבי פנייה שמאלה, שלושה נתיבי קליטה. מבחינת מספר הנתיבים — אין בעיות. ומאחר שהזהיר מקפיד לנסוע בנתיב השמאלי, הוא ירגיש שם מוגן לחלוטין. אבל מה יעשה אם אחרי הפנייה ירצה לנסוע ליפו? אהה, יפו היא בכיוון ימין, והוא על נתיב שמאלי. מה יעשה? פשוט נהג המרתרתבת מצוי יבצע את הפנייה שמאלה בנתיבו, וינסה אחר כך להשתלב, תוך כדי נסיעה, בנתיב הימני ביותר. הזהיר לא יעשה דבר שכזה. הוא יאלץ את כולם, תוך כדי הנסיעה האטית והצפופה בסיבוב, לפנות לו דרך אל הנתיב הרצוי. התוצאה: במקום כ-20 כלי רכב בכל אחד משלושת הנתיבים, שהיו אמורים לעבור באותה פעימת רמזור, יצליחו לעבור 2-3 כלי רכב. הבנתם? הנהג הזהיר מחייב את כל סביבתו להזהר.

ראיתם אותו כשהוא מתקרב לרמזור אדום? הוא ייסע בזהירות אחרי כלי הרכב שלפניו. בנתיב שמאלי כמובן, שהרי שם אין סכנה שייאלץ להתמודד עם רכב חונה. הוא ינהג כך גם בכבישים ראשיים שבהם שלושה נתיבים ואין סיכוי שרכב יחנה שם. ומדוע? משום שאסור לשנות הרגלי "בטיחות" רק משום שהעובדות בשטח משתנות. ובכן, הוא ייסע לאט אחרי כלי הרכב המתקרב לרמזור האדום. ואז, כשייעצר, יבחין כי מימינו הנתיב ריק. אז הוא ישבור את ההגה לימין — בזהירות רבה, שהרי הוא עושה כן במהירות אפס — וימתין בנתיב החדש. מי שלא ראה את הפעולה הזו לא ראה זהירות דרכים מימיו: הוא עומד, כמעט לרוחב הכביש, באלכסון, חזית מכוניתו מכוונת לכיוון שאינו מתווה כלל על הכביש. לכשיתחיל לנסוע, ייאלץ לגלוש לנתיב שמימינו, וכך יבריח את הנהג הממתין שם להימנע מנסיעה, עד שהוא, הזהיר, יישר את ההגה.

המפגש עם הזהיר הוא מן הדברים היותר מלבבים, בעיקר בצמתים. התסריט הבא מוכר לרבים: אתה נוסע בכביש ראשי שאליו מתנקזים כבישים צדדיים. לחלקם תמרור "עצור" ולחלקם תמרור "תן זכות קדימה". חסידי ה"דיך" הקפידו במשך כל השנים למנוע מידע מן הנוסע בכביש הראשי, שהאחרים חייבים לתת לו זכות קדימה. אבל הנהג הזהיר בהחלט מקפיד על תמרורים אלה. כיצד הוא עושה זאת? ובכן, הוא עוצר. כמובן, בכל מקום שהתמרור אומר לו לעשות כן. אלא ששם הוא אינו רואה דבר. אז הוא מתקדם קצת, ועוד קצת, ורואה אותך בא לקראתו, במהירות. הוא אינו פזיז, נכון? לכן הוא מתבונן שוב, ימינה ושמאלה, ומשתהה כדי לקבל החלטה שקולה. לאחר שהחליט להיכנס לכביש — ואתה בינתיים מתקרב עוד יותר אל הצומת — הוא ממתין עוד קצת, שהרי הזהירות מחייבת שיקול שני. ואז, כאשר אתה ממש לפני קו הצומת, הוא מזנק — אבל לאט ובזהירות.

אתה בולם כל עוד נשמתך בך, מוליך מהר להר לך אטי יותר, ועובר לנתיב השמאלי, כדי לאפשר לו להשתלב בימני. ואילו הוא? הוא יעבור היישר לנתיב השמאלי, כדי לבצע — מטעמי זהירות — פנייה פתוח חדה. וכך, מול גלגליך השוחקים בבלימה מחודשת, עצורת-נשימה, הוא ייסע לאטו, 20 קמ"ש פחות מן המותר, גם אם הכביש ריק לחלוטין. אם תשאל אותו בכעס מדוע זינק אל מול גלגליך, ישיב לך בתום: "למה אתה ממהר?" זו שאלת נקיבתיים, שהרי הוא לא מיהר. אם תישיר אליו מבט, הוא ישיב לך בחיוך בינה ורוגע. לכן לעולם אינו מחסיר פעימה, שהרי הוא לעולם אינו מעורב בתאונות. ומי הגאון שיוכיח כי יד לו ורגל בתאונות שאחרים מעורבים בהן?

ביטוח "ירידת ערך"

פוליסה חדישה או אחיזת עיניים?

האם מותר למכור מוצר או שירות פעמיים? כשהדברים אמורים בביטוח, מתברר שאפשר גם אפשר — באישורו המלא של המפקח על הביטוח באוצר. בג"ץ הורה להעמיד את הסוגייה למבחן בבית-משפט השלום. הנושא טרם הגיע לדיון.

האם חישובי ביטוח מסתמכים על הפסיכולוגיה? כאשר הדברים אמורים בסגן הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון באוצר, מיכאל כהנא, הפסיכולוגיה היא אמנם מרכיב מכריע. וכדי לדייק: מרכיב מכריע בכיוון אחד בלבד, שתוצאתו הרעת תנאי ביטוח הרכב למבוטח בשיעורים ניכרים. לעתים עד 20% או אף עד 30%.

החוק (מ-1981) אומר כי בעליו של רכב שניזוק בתאונה זכאי לתגמולי ביטוח בשיעור שיביאו את הרכב, ככל האפשר, "למצב שהיה בו אילולא קרה מקרה הביטוח" (כלומר, התאונה). המבוטח התמים מסר לשל את מיטב כספו לקופת חברת הביטוח, באמונה מלאה כי אם ייקלע רכבו לתאונה, הוא יזכה בתמורה שתפצה אותו כאילו התאונה לא קרתה. זה אומר תיקונים, חלפים, ופיצוי על אובדן ערך הרכב. בא כהנא וטוען, כי אובדן ערך הרכב הוא עניין "סובייקטיווי", ושולל מן המבוטח את הזכות לפיצוי "בגין העובדה, שחלק מהקונים הפוטנציאליים של הרכב אינו מעוניין, ללא סיבה אובייקטיווית, לרכוש רכב לאחר תאונה", כדבריו.

במלים אחרות: אם אתה מסרב לקנות מכונית לאחר תאונה במחיר של רכב זהה שלא עבר תאונה, זה עניינך הפרטי, מאחר שיש לך דעה קדומה נגד מכוניות שעברו תאונה. כאמור, פסיכולוגיה פרטית. העובדה, שזו תופסת אצל שמאי הרכב, אצל משרד הרישוי ואפילו אצל חברות הביטוח, אינה מזיזה את האוצר מעמדתו. מה לו ולכללי השוק? וכי כלכלת המדינה צריכה לרדת לרמה של "שוק", רחמנא ליצלן?

המבחן המשפטי של הסוגייה העקרונית הזו החל כאשר השופט בדימוס שלמה יפרח תבע מחברת הביטוח "הפניקס הישראלי" שיפוי בגין ירידת ערך רכבו, עקב תאונה. התביעה הסתכמה, ב-26.10.87, יום התביעה, בסך של 1728.55 ש"ח. סכום זה חושב לפי "ירידת ערך" של 5%, שנקבעה על-ידי השמאי ש' צוריאל. עו"ד ע' כספי, ממחלקת התביעות של "הפניקס הישראלי", השיב לשופט יפרח כי בפוליסת הביטוח שלו אין כיסוי לנזק הנובע מירידת ערך הרכב, וכל נזק מעבר לנזק המטריאלי אינו בר-שיפוי, לפי אותה פוליסה. בעקבות תשובה זו, פנה שלמה יפרח לרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. ד"ר דוד ששון, עו"ד ומומחה לדיני ביטוח, וחבר מועצת הביטוח, החל לטפל בנושא מטעם הרשות.

תחילה כתב לשר האוצר משה נסים ולמפקח על הביטוח דאז, יהודה דרורי, והעמיד אותם על הסתירה בין סעיף 56 לחוק חוזה הביטוח, הקובע כי השיפוי באמצעות הביטוח צריך להעמיד את המבוטח במצב שהיה בו לפני קרות התאונה, לבין הפוליסה התקנית, השוללת מהמבוטח את זכות השיפוי בגין "ירידת ערך". חשוב לציין, כי את הוראות סעיף 56 לא ניתן לשנות באמצעות הסכם בין הצדדים, אלא אם הסכם זה משפר את מצבו של המבוטח.

הגיעה תשובה מהאוצר, חתומה על-ידי מ' כהנא, שטען כי "ירידת ערך" הרכב נובעת מגישה סובייקטיווית של חלק מקוני רכב משומש. תמוה? כך כתב סגן הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון באוצר. מאחר שכך, פנתה הרשות להגנת הצרכן, באמצעות עו"ד מאיר יפרח, למשרד השמאים לוי יצחק, לקבלת חוות-דעת של מומחה. הוא התבקש לומר, כמומחה העוסק בחקר שווקים חודשי של שוק המכוניות המשומשות — כאלה שעברו תאונות ומכוניות ללא תאונה — מהי "ירידת הערך" של מכונית פרטית שגילה עד תשע שנים, בגין תאונה, לאחר שתוקנה באופן סביר".

הוא התבקש להתייחס בהערכתו לירידת הערך של רכב שניזוקו בו השילדה, העמודים, הגג, ושערך התיקונים בו הוא מעל 55% מערך המכונית אך לא מעל 74%. זאת, מאחר שמשרד התחבורה מחייב רכב כזה בשינוי מספר הרישוי שלו, ואף בהטבעת אזכור בנוסח "לאחר שיקום", בגוף רשיון הרכב. תשובתו החד-משמעית של לוי יצחק בחוות-הדעת המקצועית שנתן היתה: ערכה המסחרי של מכונית כזו בשוק המכוניות המשומשות יורד בשיעור שבין 20% עד 30%.

שני שמאים קובעים ירידת ערך של ממש. האחד מתייחס למכונית מסוימת, שעברה תאונה, ומעריך את ירידת הערך ב-5%. השני נותן חוות-דעת של מומחה, וקובע ירידת ערך מוכרת במקרים של נזק חמור יותר. יתר על כן, לוי יצחק אף מאזכר את משרד התחבורה, אשר לא זו בלבד שמכיר ב"ירידת הערך", אלא אף מטביע חותם בולט על רשיון הרכב בגין אותה ירידת ערך שקבע שמאי הרכב.

האם זה שיכנע את האוצר? לא. באין דרך אחרת, עתרו הרשות להגנת הצרכן והשופט שלמה יפרח לבג"ץ. העתירה הוגשה באמצעות עורכי-הדין ששון ויפרח ופרופ' סיני דויטש, היועץ המשפטי לרשות. בעתירתם טוענים באי כוח הרשות, כי ההבחנה בין "נזק אובייקטיווי" לבין "נזק סובייקטיווי", שאותה מעלה איש האוצר, איננה מובנת להם: הם מתייחסים רק למקרה שבו אובדן הערך אינו נתון בספק. העותרים העמידו את בית המשפט העליון על הסתירה שבין עמדתה של חברת "הפניקס", שנתמכה גם על-ידי היועצת המשפטית של האוצר, שלפיה על המבטח לפצות את המבוטח רק על הנזק הפיסי לרכבו, לבין אותו סעיף בחוק הקובע כי הפיצוי צריך לכסות את הנזקים לפי חישוב ערך הרכב לפני התאונה. כלומר, שפוליסת הביטוח "מיועדת לשפות את המבוטח בגין נזק כספי ולא בגין נזק פיסי", כאמור בעתירה.

ד"ר ששון אף הרחיק לכת ובעתירה לבג"ץ טען כי הוראות הפוליסה מצמצמות את זכות המבוטח כלפי המבטח מעבר לקבוע בחוק, ולכן "חורגות הוראות הפוליסה התקנית מן הסמכות שהוקנתה למשיב להתקין תקנות". במלים פשוטות: שר האוצר, שתיקן את התקנות, חרג מסמכותו כאשר אישר לחברות הביטוח לצמצם את מחויבותן כלפי המבוטחים שלא לשפותם בגין אובדן ערך. אישור זה סותר את הוראות החוק בדבר פיצוי כאילו התאונה לא קרתה. אשר לטענות על נזק סובייקטיווי לעומת אובייקטיווי, או נזק פיסי לעומת נזק כספי, טען ד"ר ששון כי דברים אלה אינם עומדים במבחן הסבירות.

מיכאל כהנא מן האוצר מבהיר, כי יש להבחין בין תביעה נגד חברת ביטוח של הצד שכנגד, כשהוא גורם הנזק, לבין תביעה נגד חברת הביטוח שלך. "התביעה אל חברת הביטוח של הצד שכנגד מסתמכת על פקודת הנזיקין, ואילו התביעה אל חברת הביטוח שלך, כאשר זו תאונה עצמית או תאונה שקרתה באשמתך, מסתמכת רק על החוזה שבין המבוטח לחברת הביטוח. במקרה זה, הנזק לרכב ניתן למדידה ואיננו סובייקטיווי" טוען כהנא.

עו"ד עוזי פוגלמן, סגן בכיר לפרקליט המדינה, טען בבג"ץ כי המקרה של השופט בדימוס שלמה יפרח צריך להיבחן לגופו, וההכרעה, אם תגיע לכלל דיון משפטי, צריכה להתקבל בבית המשפט האזרחי המתאים, והוא שצריך לתת את הפרשנות המוסמכת לחוק חוזה הביטוח, לתקנות ולפוליסת הביטוח. כאשר בית המשפט העליון העמיד את פוגלמן על העובדה, שמדובר כאן בסוגייה עקרונית, הבטיח פוגלמן כי ימליץ ליועץ המשפטי לממשלה לשלוח את נציגו לבית משפט השלום, שהוא הערכאה המתאימה לעתירה זו, כדי שהלה יאמר לבית משפט השלום כי הוא אמנם מוסמך לדון בעניין העקרוני. בעקבות זאת הודיע עו"ד ששון, כי הוא חוזר בו מן העתירה, וכי יגיש תביעה לבית משפט השלום.

סיכום זה — זכה — לברכת בית המשפט הגבוה לצדק. כך היה ב-21.1.88. והנה, במהדורה הראשונה של חודש מרס, בטרם הגיע העניין לדיון בבית משפט השלום, יצאה חברת "הפניקס הישראלי" במודעות מאירות-עיניים בעיתונות, שבהן היא מציעה ביטוח "חדש", "בלעדי לפניקס הישראלי". ומהו הצ'ופר שמציעה "הפניקס" לבעל הרכב, אם לא ביטוח בפני ירידת ערך הרכב כתוצאה מתאונה? איך מתיישבת הצעה "חדשה" זו עם טענת מ' כהנא מהאוצר, כי ירידת הערך היא עניין "סובייקטיווי"? נראה כי הדבר קיבל מימדים "אובייקטיוויים", ו"הפניקס" מספרת מעל גלי האתר שברשותה "טבלת נכות לרכב", שעל-פיה מתבצע הביטוח "החדש".

יתרה מזאת. מה שחברת הפניקס יודעת היטב — ומרבית הציבור אינה יודעת — הוא, כי כאשר ירידת הערך נובעת מתאונה שאחראי לה צד שלישי (לא תאונה עצמית), זכאי המבוטח לפיצוי על ירידת הערך מן הצד המזיק. זכות זו כלפי המזיק תעבור בירושה לחברת "הפניקס" עם החתימה על הפוליסה ה"חדשה". מכאן, שהסיכון המונח על כתפיה של חברת הביטוח הוא קטן ביותר.

שלא יהיו אי-הבנות: חברת הפניקס הוציאה את הפוליסה החדשה באישורו המלא והתקף של גד ארבל, המפקח (החדש) על הביטוח באוצר. "כיצד מתיישב היתר זה עם מכתבים של משרד המפקח על הביטוח ושל לשכת היועץ המשפטי למשרד האוצר, הקובעים מפורשות שהפוליסות הקיימות כוללות ירידת ערך?" שואל פרופ' דויטש במכתב נזעם שכתב למפקח על הביטוח. "כיצד, איפוא, ניתן היה לאשר היתר לתשלום נוסף בגין כיסוי ירידת ערך, כאשר קיימת אפשרות, שלא הוכחשה, שסעיף ירידת ערך כבר מכוסה בפוליסות הקיימות?

"הנושא, כפי שידוע לכם, נמצא כרגע בטיפול בערכאות משפטיות, ופעולתכם עלולה לעמוד בסתירה לתוצאות המשפט" כתב פרופ' דויטש. הוא תבע לבטל לאלתר את ההיתר שניתן לחברת "הפניקס" שלא כדין.

ההיתר שניתן לא בוטל. והרשות להגנת הצרכן שוקלת עתה פנייה נוספת לבג"ץ, כדי שזה יחייב את האוצר לבטל את ההיתר ולאפשר לבית משפט השלום ללבן את הסוגייה העקרונית, מבלי שהציבור יעמוד בפני עובדות מוגמרות, שמשמעותן הפסדים כספיים של אלפי שקלים, ואף עשרות אלפי שקלים, למבוטח.

בתגובה אמר מיכאל כהנא, כי המבוטח אינו נתון לסיכון בגין האישור להוצאתה של פוליסת הביטוח לירידת הערך על-ידי "הפניקס". לדבריו, במצב הקיים — שהרי הנושא טרם הוכרע משפטית — לא יכול היה לסרב ל"הפניקס", מהעדר סיבות טובות. אילו עשה כן, היה מסתבך בבג"ץ מצד חברת הביטוח. אבל כדי להבטיח את הציבור, אומר כהנא, "כתבנו ל"הפניקס" שהסוגייה נמצאת בדיון משפטי. הבהרנו להם, כי אם בית המשפט יפסוק שהפוליסה הרגילה מכסה את ירידת הערך של הרכב, כי אז הם עלולים להיתבע: להחזיר למבוטחיהם את הפרמיות ששילמו".

G.M.C מתקופת הקוקו והסרפאן

הG.M.C הזה של אגד חרש את כבישי הארץ מאז 1949. אוטובוס מדגם זה הותקף בימים הראשונים של המדינה במעלה עקרבים. לקראת אירועי יום העצמאות ה-40 למדינה, שוקמה מכונית אחת מבנות הדגם הזה, שופצה ויופתה במיטב הקוסמטיקה של אמצע שנות ה-80. עם ישראל של היום, המתלונן על תנאי הנסיעה הקשים בתחבורה הציבורית, יווכח במו עיניו (ושאר אבריו), במה פונקו הנוסעים של שנות הקוקו והסרפאן.

—כתב וצילם: חגי נקסלר, "ישראל-סאן"

מבצעים ליליים

בשני מבצעים מיוחדים לתוך הלילה השלימה מ.ע.צ. ערב הפסח עבודות סלילה והרחבה בצומת רעננה-כפר-סבא ובכביש החוף מצד מת הסירה עד צומת גלילות.

פרוייקטים אלה נעשו בלילה, לאור השינוי במדיניות של מ.ע.צ. ההחלטה על ביצוע עבודות חיוניות בכבישים ראשיים ובצמתים סואנים בשעות שבהן הכבישים אינם עמוסים.

מנכ"ל מ.ע.צ. יהודה כהן, מסר כי הוחלט על ביצוע עבודות לילה בשני הפרוייקטים במטרה להשלימם ערב הפסח ולמנוע בכך הפרעות לתנועה במהלך החג.

"ביצוע העבודות בלילה עבר ללא כל תקלות או הפרעות לתנועה. ניסיון זה מעודד אותנו לעשות מאמצים על-מנת להרחיב את היקף עבודות הלילה", אמר. יהודה כהן הוסיף, כי הבעיה העיקרית היא העלות היקרה של עבודות הלילה, הגבוהה בשלושים אחוז מעבודות המבוצעות ביום.

בינתיים, תמשיך מ.ע.צ. במבצעי לילה רק בכבישים וצמתים עמוסים ביותר ועל-פי קריטריונים מיוחדים.

במהלך העבודות, שנמשכו ארבע לילות רצופים, עשתה מ.ע.צ. שימוש באביזרי בטיחות אלקטרוניים מיוחדים בהיקף חסר תקדים בארץ. שימוש זה הביא לכך, שבעבודות שבוצעו בצומת רעננה כפר-סבא ויתרה המשטרה על נוכחותה בשטח, ועובדי מ.ע.צ. ניהלו בעצמם את התנועה בהצלחה רבה.

מנכ"ל מ.ע.צ. ציין את ארגון העבודה היעיל של עובדי מ.ע.צ. במחוז תל-אביב והמרכז, אשר הביאו לסיום מוצלח של הפרוייקטים בתואם ללוח הזמנים.

עובדי הלילה של מ.ע.צ

מפגשים על מדרגות הכביש

מאת ג'ו קריידן

כל אחד יודע מהי דרך. אלא שהעניין, כך מסתבר מכמה תאונות דרכים קטלניות שאירעו באחרונה, אינו כה פשוט.

בתקנות התעבורה כתוב כי דרך היא "רחוב, סימטה, מסילה, מעבר, גשר או מקום פתוח, שיש לציבור זכות מעבר בהם". במונח "דרך" נכללים גם השוליים, המדרכות, המיפרדות, וגם השבילים שלצדי הכביש. יש גם הגדרות של המונחים — דרך מהירה, דרך עירונית, דרך בין-עירונית, וכו'. פשוט, לא כן? — זה ברור. גם לך. גם להולכי הרגל וגם לנהגים. כשהדברים אמורים בכמ"הגרסים, הדבר אינו כל-כך מובן. הכיצד? עובדה: עד היום אפשר לראות בדרכי הארץ כביש יפה, שחור, עם פסים לבנים וצהובים בוהקים, אשר שוליו, "בנקטים" בלשון הוותיקים, אינם מהווים חלק אינטגראלי של הדרך. מה מועיל איפוא הכביש היפה החלק כאשר בא מולי מוביל-טנקים או סתם נהג שאינו זהיר ואני נאלץ, פתאום, לרדת לשוליים, במדרגה שהיא לעתים 10 ואף 15 סנטימטר?

מילא, אני נהג מנוסה, מקצועי. אך הנהג המצוי אינו כזה. הוא עלול להיבהל כאשר הוא נאלץ לרדת לבנקט. החזרה לכביש הסלול היא מבצע מורכב עוד יותר, המצריך ידע, מיומנות וניסיון, שאינם נלמדים בבתי-ספר לנהיגה. כמה תאונות קרו רק בגין עלייה לכביש, כאשר הנהג עושה זאת בצורה בלתי מקצועית. במהירות לא נכונה, בזווית בלתי מתאימה? ואז אנו קוראים על "איבוד שליטה" או "סטייה בגלל סיבות לא ברורות". טוב שיש הגדרות. אבל הן אינן מקימות מתים לתחייה.

היו תאונות ותהיינה, ולא רק מסיבות אלה. יש הנוסעים ברכב מודרני, המצויד בצמיגים חדישים ללא אבוב, ללא פנימית. האוויר בצמיג כזה מוחזק בצמיג עצמו, לא במעטפת פנימית. כאשר יורדים לשולי הכביש וחוזרים אליו, חשק הצמיג תופס שוב את מקומו הנה — תופעה הרת-סכנות: צמיג ללא נקר ואין בו אוויר! סיבת התאונה ברורה. מי אשם? הצמיג המודרני? הרכב המודרני? הנהג הבלתי מנוסה? אולי הכביש, המדרגה, העבודה הלא גמורה? לא מאמינים? בואו אתי לגליל, לאזור חדרה, לכביש באר שבע, תיווכחו.

הפתרון ברור: תסללו פחות קילומטר, אך עשו את השוליים מאותו חומר של הכביש. אולי פחות יפה, פחות חלק, אך בגובה הכביש. הפסיקו לעשות "בנקטים" מכורכר. זה טוב בקיץ, אך רק לקיץ אחד. הגשם הראשון שוטף את הכורכר, שולי הכביש "נעלמים", נשטפים, מתמלאים בורות, תעלות, ומתהווה מדרגה.

ומה קורה כאשר כבר סוללים דרך חדשה, טובה, ושוליה הם בטון? ראו מה קרה בכביש המחבר בין קריית שמונה וראש פינה. בסיבוב שבו אירעה לא מכבר ההתנגשות האיומה שבה קיפחו את חייהם שני ילדים ומבוגר אחד: באותו מקום כבר היו כמה התהפכויות. בעייתו של אותו עיקול היתה ידועה. ומה עשו כדי לגבור עליה? הציבו שילוט הגבלת-מהירות. זהו. מותר לנסוע 70 במקום 80 באותו קטע, כאילו 10 הקילומטרים האלה ישנו את זוויות הכביש, או ישנו גורמים אחרים שתורמים לתאונות הקטלניות שם. שהרי, בלילה קשה להבחין במגבלת העיקול הזה. אם נוסעים אחרי משאית או אוטובוס, הקושי בהבחנה רב אף יותר, משום שקשה לשים לב או לראות את התמרור הקטן. האם רואים, האם שמים לב, או מה מישהו מספיק בטווח הקצר הזה לעשות משהו?

והנה יום אחד קמו בעלי יוזמה ברוכה, הללו העמידו במרחק שלט אזהרה גדול, ברור ובולט, הנראה מרחוק. "היזהרו! סיבוב מסוכן לפניך". המוסדות לא איחרו להגיב על היוזמה וקבעו שהשלט אינו תקני. השלט הוסר. אזהרות "אגד", תלונות המשטרה, דרישות המועצה האזורית, בכי הנפגעים, כולם כאין וכאפס אל מול התקן. מילא, לתכנן את הסיבוב, לסלול מחדש את הפיתול הקטלני, כל זה עולה כסף. אבל שלט? גם זו בעיה תקציבית?

והנה הגשם חלף לו, ואתו חלק מהכביש. טבעי. יש בורות. ומה קורה אז? האם אנשי הכבישים יוצאים לתקנם? זוכרים את הסיבוב על יד איילת השחר, שבו נהרגו כמה בני משפחה אחת ונפצעו אחרים? בואו לראות את הבורות בכביש הזה. אחד מהם נראה כמו תהום תת-קרקעי?

כן, כל אחד יודע מה זאת דרך. דרך כוללת את המעברים, השוליים. אבל האם נתן מישהו את הדעת לכך שדרך — כדי שתשרת את מטרתה, ולא רק את "הגדרתה" — צריכה להיות טובה, שלמה, אפילו מושלמת, משום שמדובר בחיי אדם? יש לי ספקות כבדים.

חוק התכנון והבניה — 1965

מרחב תכנון מקומי עירון —

ואדי עארה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — 1965 כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה מס' א/125/86; בגוש 20406; חלקה 55; מגרש 1; ע"ש עלי מחמד עוד מאמיד מכפר א.אלפחם; שבאישורה יש הקלה/סטיה מהוראות תוכנית מתאר מס' ג/470.

מהות ההקלה/הסטיה:

1. הקלה בעניין קו בנין קדמי, בניה לפי קוי בנין קדמי קיים.
2. אפס במקום 4.0 מ'.

ניתן לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה בימי ובשעות קבלת קהל.

כל מעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יו"ר הועדה המקומית — עירון

תאריך: 11.4.88.

השוק המקומי מת ?
יחי השוק הבינלאומי !

מה שעובר על השוק המקומי בימים אלה, מרגיש כל תעשיין ומשווק. ויותר מכולם חשים בזאת אלה ששמו את כל הביצים בשוק אחד בלבד - בשוק המקומי.

היום, ייצוא הוא הפתרון המתבקש, ויפה שעה אחת קודם... אבל לפני שאתה עושה את הצעד המעשי הראשון, אתה זקוק למידע מהימן ומעודכן על השוק או השווקים הזרים בהם אתה מבקש לפעול; מידע על המתחרים, ההזדמנויות, הבעיות, הצרכנים, המחירים...

כל אלה ויותר. תוכל לקבל כאן, בשפה שלך, עם האנשים שלך ובמגרש הביתי שלך.

".O.K. IN THE U.K" מציעה לך בדיקה יסודית ונתונים מעודכנים על פוטנציאל השיווק בארץ היעד, בניה של תוכניות שיווק להחדרה אופטימלית של מוצריך לשווקים המתאימים, איתור יבואנים, מפיצים וסוכנים, ובהמשך - גם שרותי קידום מכירות ופרסום.

ג'ונתן פיין, המנהל הבריטי של ".O.K. IN THE U.K" מגיע לשבוע עבודה נוסף ב-14.4.88 וישמח להפגש איתך, להציג בפניך את מכלול שרותי הייעוץ השיווקי בבריטניה ובשוק האירופאי המשותף, ויותר מכך.

הזריזים שבתעשיינים הישראלים כבר התחילו "לגלות את אירופה" בסיועה של ".O.K. IN THE U.K", הגיע הזמן שתעשה זאת גם אתה. התקשר עוד היום לגברת בזיראנו, פרסום או.קיי, תל-אביב טל. 293812 ותאם עמנו פגישה.

OK IN THE UK

Head Office ISRAEL O.K. Advertising & Marketing 21 Hess st. Tel-Aviv 63324 Israel

Head Office U.K. Richmond House Otley Road, Guiseley, Leeds LS20 8BS England

הפוטוריסטית של פורד

האווירודינאמיות נעשית, במהירות הראויה לציון, מתנאי לשיפור ביצועי הרכב לקו עיצוב היוצר אופנה ברכב. ואופנה זו, כך מבשרים מאולפן השרטוט הבינלאומי של פורד בטורינו, עשויה לאפיין את כלי הרכב של התחבורה בשנות התשעים. הקונצפציה של דגם אב-הטיפוס של הראשונה במכוניות אלה, שניתן לה השם גיאה סאנגוארו, הוצגה באחרונה בהופעת הבכורה העולמית שלה בביתן פורד ביריד המכוניות הבינלאומי בז'נבה.

השם "סאנגוארו" מקורו בזן של קקטוס ענקי, הגדל בדרום מזרח אמריקה. גיאה סאנגוארו של פורד, להבדיל, היא רכב רב-תכליתי בעל מראה של [illegible] עם פנסים שצורתם דומה, המקנים לעיצוב חזות פוטוריסטית. למכונית, שתוכננה על-ידי גיאה אס.פי.אי. — אולפן השרטוט הבינלאומי של פורד בטורינו — יש ארבע דלתות, סידורי ישיבה משתנים (היא מסוגלת לקלוט בין שניים לשבעה איש), הנעה לכל ארבעת הגלגלים וכושר ביצועים מעולה גם מחוץ לכביש הסלול.

"בפרויקט סנגוארו" אמר פליפו סאפינו, מנכ"ל גיאה, "נמנענו מההופעה השימושית החשופה של כלי רכב רבים מסוג זה. קיבלנו מלאכת שרטוט זו בניסיון להוכיח שלא כל המכוניות השימושיות חייבות להיראות אותו דבר. אני חושב, שהסאנגוארו תמצא את מקומה בהתאמה ברחובות כל עיר אירופית כמו בשבילים שמחוץ לכבישים הראשיים בארצות-הברית".

השטחים והתקשורת — היבטים נוספים

מאת דן כספי

הכותב הוא מרצה לתקשורת באוניברסיטת ת"א

לסגור או לא לסגור את השטחים לתקשורת. זו השאלה הממשיכה להעסיק את הציבור ואת מנהיגיו בארץ. השאלה היא בעיקרה פולי־טית ולא אקדמית. משום כך, גם כל החלטה שנפלה ותיפול בנושא זה בעתיד היא פוליטית. במקרה הטוב, יכולים מקבלי ההחלטה להיעזר במה שיודעים חוקרי התקשורת.

לפי שעה, מצטברים אירועים וע־דויות המוכיחים פעם נוספת שאין לתקשורת השפעה ברורה וחד־משמעית על המציאות הנסקרת בשטחים. בניגוד לדעות המשתמעות ברמה, הסיקור התקשורתי אינו פועל דווקא לרעת ישראל. המצדדים בסגירת השטחים לסיקור התקשורתי נאחזים בין השאר בש־לושה טיעונים עיקריים:

● נוכחותם של העיתונאים, ובי־חוד נוכחותן של מצלמות הטלווי־זיה, מלבה את הרוחות. הניסיון מלמד שמהלכם של אירועים, מה־אות והפגנות משתנה עם הופעתם של נציגי הממלכה השביעית.

● להקת העיתונאים הסובבת בשטחים, ללא קשר לטיב הסיקור, מהווה נטל נוסף על צה"ל ומפרי־עה לפעילותו המבצעית. במקרים רבים, נקלעים חיילים בתווך בין חבורות הצעירים הערבים מלפנים לבין צוותי הטלוויזיה הנושפים בעורפם.

● מנקודת תצפיתם, העיתונאים מתרשמים לעתים מן המאבק הבלתי שקול הניטש בין שני צדדים. כרגיל, גם הפעם הסיקור התקשורתי נוטה לפשטנות יתרה של המציאות. שכן, כל סיקור תקשורתי נזקק לתבניות כדי להתייחס למציאות המסוקרת. העימות בין צה"ל לבין תושבי השטחים מוצג לעתים כקל־עים נגד אלות. אין צורך להוכיח, שמאז ומעולם עורר גליית פחות אהדה מדוד הנחות ממנו. האהדה היתה תמיד לצד הקלע. התקשורת מעדיפה את ה־UNDERDOG, את החלש על פני החזק. הפעם, לטוב או לרע, הקלע אינו בידי חיילי צה"ל.

כל אחד משלושת הנימוקים די בו להייב סגירת השטחים לסיקור תקשורתי, או לפחות הגבלת חופש תנועתם של העיתונאים והטלת פיקוח עליהם. בהמשך אצביע על צדו השני של כל נימוק.

ליבוי או הפגת מתחים?

בעת כתיבתן של שורות אלה קל יחסית לשמש "פרקליט השטן". אפילו מערכת הביטחון הכירה תודה לצוותי הטלוויזיה שהקדימו והגיעו לכפר ביתא. צלמים ועיתונאים חי־לצו את המטיילים מאלה מהדה שנקבעו בתקרית המצורה.

דווקא אירוע זה מזמן שאלה נוקבת, אולי אכזרית, אך כראוי שתישאל: מה היה קורה אילו צוותי הטלוויזיה היו בכפר לפני שהנערים נכנסו אליה הדרמטיקה של ארבעת חודשי מהומות מלמדת שהאירועים הקשים מתרחשים דווקא כשהמצל־מות אינן נוכחות בשטח. כך היה עם מעשה ה"ניתך" של הכפרי בקבטיה וכך גם בכל אותם מקרים הנפרדים ונשנים, כאשר תושבים נהרגים בני־סיבות שונות ומשונות, הנחקרות מאוחר יותר.

מותר להניח שנוכחות המצלמות פועלת לעתים גם בכיוון הפוך — של הפגת מתחים ושל מיתון האלי־מות, משני הצדדים. והיינו הך בייד־די אבנים והן בסיור הפגנות ללא הרוגים. שום תושב שטחים לא נהרג עד כה לפני מצלמות הטלוויזיה. התקרית בבית לחם אמנם זכתה לתיעוד טלוויזיוני מהמם. במקרה או לא, אלא שהפעם נהרג דווקא חייל צה"ל. אגב, חבל מאוד שהאירוע לא נוצל כראוי על־ידי אלה התולים תקווה בהסברה ובתעמולה.

הסיקור התקשורתי מעניק למפ־גינים הישג, שבלעדיו הם חייבים לעתים להסלים את המאבק ולגלגלו לפסים אלימים יותר, על־מנת להגיע לאותן תוצאות. גם חיילי צה"ל מגלים לעתים איפוק מופלג. אולי משום כך כועסים רבים על התקשורת המונעת בדיעבד תגובה נמרצת ואלימה יותר. נוכחות המצל־מות והעיתונאים עשויה במפתיע לא רק ללבות אלא גם לצנן את הרוחות.

העימות כמשחק מניס

איש אינו אוהב כשמשפטים בעור־פו. לכן, התחושה צה"ל והחייל מתכות ומתרסקות. מעל לכך שלעתים המצלמות בשטחים תופסות זווית סיקור כשל משחק טניס. החיילים עם הגב למצלמה. מיידי האבנים וסופגי גדומי־מיע עם הפנים למצל־מה.

שאלת תם — מה היה קורה אילו זווית הצילום היתה הפוכה השאלה אינה היפותטית. התשובה ניתנה כבר בסרט שהציגו את פניהם של ארבעת החיילים המכלים את זעמם, ושמא תסכולם, בשני זורקי אבנים.

אך דווקא זווית הצילום הנכוחית מאפשרת לתקשורת לומר מה שכן התמונות. הבעיה בשטחים אינה צבאית אלא פוליטית. מכאן, שהפת־רון חייב להיות בהתאם, מדיני ולא צבאי. על כן, הסיקור התקשורתי מיטיב עם צה"ל ומקשה על המערכת הפוליטית. היא יוצר לחצים על הפוליטיקאים שניסו עד כה לגלגל את הבעיה על הצבא. משום כך, הקדימו הפוליטיקאים להציע סגירת השטחים ואילו מפק־די צה"ל הפתיעו וגילו עמדה נאורה יותר.

לכאורה, התקשורת מפריעה לצ־ה"ל "למלא את משימתו". אך דווקא הסיקור התקשורתי עשוי להאריך תהליכים ולחלץ את המערכת הצבאית מן המבוכה. גם החייל הי־חיד עשוי לצאת נשכר מן העי־תונאים ה"מסתובבים בין הרגלים". אפשר שלטווח ארוך, הלחצים הנוצרים על המערכת הפוליטית בע־קבות הסיקור התקשורתי יביאו לקיצור ולא להארכת השירות הצבאי, להקלת הנטל האישי ולחס־כון במספרי־נפש מיותרים.

שבירת התבנית של דוד וגליית

כאמור, נוכחות המצלמות והכ־תבים בשטחים אמנם מגבילה את האפשרויות המבצעיות של חיילי צה"ל, אך באותה מידה היא עשויה להיות לברכה. כוח שאינו מנוצל, הבלגה וספיגת עלבונות יכולים לעורר אהדה. הם עשויים לשבור את התבנית הראשונית של קרב בלתי סימטרי בין צבא מהודר לבין אזרחים חסרי ישע.

ככל שהעיתונאים יצברו יותר שעות במחיצתם של חיילי צה"ל, כך הם עשויים לפתח מה שאהודים מכנים "יחס מפוכח", ואולי אפילו אמפתיה כלפי החיילים המתשים, בכל שמהומות נמשכות, הן עשו־יות לאבד מעוקצן החדשותי. מאידך גיסא, מנהיגי ההתקוממות עלולים לשמוט מידיהם הישגים תקשור־תיים אם התנהגותם תפריך ציפיות, גם של העיתונאים. הפרשה של "אניית המגורשים" ממחישה בעליל כיצד נשמט גימיק תקשורתי, יהיה המוצלח ביותר. לעתים קרובות התקשורת נוטשת סוגייה באותה מהירות שהיא "נבעלת" עליה. דבר כזה יכול לשוב ולקרות אם הנהגת ההתקוממות לא תשכיל לתרגם את הישגיה התקשורתיים להישגים מ־דיניים.

במידה רבה מתייחסת התקשורת המערבית לפלסטינאים בגישה רו־מנטית ואקזוטית. ככל שישהו וי־תבוססו העיתונאים בביצת הסכסוך ברמת־ערב, עשויה התקשורת המ־ערבית להבין את מורכבות המצב.

על כן, מי שמקונן על העדרו של ההקשר הכללי בסיקור התקשורתי, חייב לגלות עקביות ולהתיר גישה חופשית לתקשורת. רק בהתנגשות אישית וממושכת יכולה התקשורת המערבית לקלוט את ההקשר הרחב של הסכסוך הישראלי־ערבי ואולי גם לנטוש תבניות רומנטיות קוד־מות.

השפנים והטאם־טאם

מאת יעל לוטן

הכותבת היא עורכת, מתרגמת ופעילה בחוגי השמאל

לפני כמה שנים הוצגה פקידה בכירה במשרד החוץ, מזרחנית על־פי הכשרתה, בפני קבוצה של אקדמאים ישראליים על העולם הערבי. היא הסבירה להם שתרבותם של הערבים אינה תרבות, ספרותם אינה ספרות וגם המוסיקה שלהם אינה מוסיקה. סיפר לי על כך ידיד מוסיקולוג, שצחק ממנה ומקביע־תיה. הכל יודעים מה הם הסטריאו־טיפים של הערבי בספרות ובת־קשורת הישראלית.

מחקרים רבים כבר נערכו על כך, כגון מחקרו הגדול של פרופ' אדיר כהן. המחברים למיניהם עודדו את הסטריאוטיפים האלה בצורת הסב־רים מלומדים, כביכול. כמה ממשוררינו ומספרינו היהודים ביד־תה, לא דווקא אנשי הימין, חטאו בהתבטאויות מעליבות ומפחידות כלפי הערבים. בנושא זה הציבור היהודי אינו נוטה להפגין רגישות מיוחדת. כשמשרד הביטחון הוציא לא מכבר לאור — ב"ספריית תרמיל" — את ספרו של אבא אחי־מאיר, "מימנו של בחור ישיבה", הבו תיאור כוללני של הערבים במר־מיטולוגיה שהיתה מתאימה להפליא ל"שטירמר", איש לא פצה פה.

יתר על כן, אישים בכירים מאוד במערכת השלטון בישראל השמיעו ומשמיעים אמירות מבחידות על הערבים: "ערביי ישראל — סרטן בגוף האומה"; "חיות דו־רגליות" וכו"ב. נשיא המדינה הזהיר לא מזמן את ערביי ישראל לבל יתק־וממו יותר על המידה נגד הקורה לאחיהם בשטחים הכבושים, שמא תישנה הטרגדיה של 1948 — והמ־בין יבין. ב"יום האדמה" מוכיחים להם שהם קודם־כל אזרחי ישראל, וכי עליהם להפגין את נאמנותם למדינה. בשאר ימות השנה הם לא כל־כך אזרחים, והדברים ידועים.

החיק החמים של הקונסנזוס

הנה, איאלו דברים לא שקולים שנאמרים ב"כותרת ראשית" — דברים לא נעימים לקריאה, דברים בוטים וקשים (שאולי צוטטו נכון או לא נכון; זה אפילו לא חשוב), ושיר אחד היסטרי של מחמוד דרוויש, והנה כל מיני אנשי רוח, שמאלנים כביכול, אצים חזרה אל החיק החמים של הקונסנזוס. ובאיזו אנחת הקלה!

אפשר היה לנחש שתגובה כזו קרבה ובאה, שכנה ההתקוממות בשטחים תופי הטאם־טאם השבטי כבר הולו לפעום גם בעורקיהם של מי שנחשבו למתקדמים, לנאורים ושוחרים. כבר לפני כמה שבועות כתב דורון רוזנבלום ב"הארץ" מאמר תחת הכותרת "רגע, רגע, חבריה, חבר'ה" וכו' קרא לנו, השמ־אלנים, לא להיחפז יתר על המידה בדרישותינו, לא לשכוח שהאויב הוא "הצד השני", וכו'. מכאן ואילך הדרך היתה סלולה. וזה היה לפני השיר של דרוויש ולפני אותם קטעים ב"כותרת ראשית".

פתאום התברר שכולם קוראים את "כותרת ראשית", וכולם קראו את השיר של מחמוד דרוויש. גם אלה שלא טרחו לקרוא את הראיון הארוך אתו ב"ידיעות אחרונות" לפני כמה חודשים. וכולם כבר יודעים שהכל אבוד, שיר, גמרנו האין עם מי לדבר, שאפשר לחזור הביתה, להכות על חטא, לבכות שטעינו, להרכין ראש בפני הימין, ובאותה הזדמנות גם לאיים על הפלשתינאים, כפי שעש־תה היה ברשם, שכתבה שאם דרוויש רוצה לגרש אותנו, אנחנו נגרש אותו.

אבל הרי הוא כבר מגורש והרי הוא והמוני פלשתינאים כבר נדים ונעים בעולם, חיים במחנות פליטים עלובים, גולים ומגורשים, חולמים על נופי הארץ הזו, שמשוררינו מתרפקים עליה כלילך.

התגובה הישראלית על השיר של דרוויש — שכבר לחבריה תרגומים שונים, לבזיקות דם והתן הישיש־ריאות — היתה, תוקף ויהיה: "אבהנו בראה לך! על כל גרם של לאהבות מבגך, תקבל קילוגרם של לאהבות מבגנו?" האיש לא נותן דעתו על מה שעובר על אדם הצופה באירועים מן הצד הפלשתינאי, הרואה את בני עמו מתקוממים ונופלים קורבן לירי־כד קשה, הרואה את הפצועים, את המוכים, את ההרוגים, את הבתים ההרוסים, את המעצרים ההמוניים, ושומע את ראש ממשלת ישראל, שריו ותומכיו בשלטון מכריזים בקול רם שלעולם לא נוותר, שכבד־ידה היהודיה העקשנית בפני הפלש־תינאים היא כיבוש או גירוש.

זעקת כאב

גם השיר של דרוויש היסטרי. השיר לא נבון, השיר מרגיז. הוא גם שיר רע. אבל זוהי זעקה מקרב הלב של אדם שכואב לו, שלבו מתמגן. והמרעיש מטרים הוא אינו חושב על ישראל כעל קהילה אנושית גדולה ומורכבת, שיש בה גם המון דברים טובים ואנשים בעלי רצון טוב. אלא על כך שהמדינה הזו המיטה אסון נורא על עמו. המחאה קשה תחת הכיבוש, והוא צועק: "תעופו מפה, תעופו לי מהעיניים, אני לא יכול יותר!"

לא צריך להצדיק את הכאב של השיר, כפי שלא צריך להצדיק את דבריה של אותה בחורה ערבייה שאמרה שעברית אינה שפה אמי־תית, כי היא קולטת לתוכה מלים זרות. צריך, פשוט, לזכור שאין אדם נתפס בשעת צערו, ושעל הטיפשות אין לאיש כהוגן.

בתל אביב, בבית־ציוני־אמריקה, נערך כנס על הטראנספר, והשתתפו בו אישים בכירים מאוד בישראל. זה לא נחשב. אבל שיר אחד של דרוויש, אמירה טפשית בבנין שבעוי — וכבר הכל נגמר: ובעצם הימין צודק ואין עם מי לדבר ואין טעם להמשיך להיאבק למען הד־לום ופתרון הבעיה הפלשתינית הוא רק טובה שאנו רוצים לעשות להם, ולא צורך חיוני שלנו!

הערבים שומעים וקוראים את כל הנאמר כאן, אצלנו, את כל הגזענים והלאומנים, את "גוש אמונים", את שרון ואת רבין. הם חייבים לשמור על ראש צלול ונבון בכל עת, על אף הכיבוש, על אף האפליה, על אף הכל. ואתם, חברי האינטלקטואלים, הספרותיים, הנאורים — מלה אחת צורמת מן העבר השני, וכבר רצתם הביתה, חזרה לחיק השבט!

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי מורדות הכרמל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל ,הופקדה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

"תכנית מס' מכ/... — תנאים להקמת בריכות שחיה פרטיות באזורי מגורים" והמהווה שינוי לכל התכניות החלות על אזור מגורים א' רב' במרחב התכנון של הועדה המקומית מורדות הכרמל.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: השטח הכלול במרחב התכנון של הועדה המקומית מורדות הכרמל.

הכפרים עספיא, עוספיה, דלית הכרמל, נשר, ...

עיקרי התכנית: קביעת תנאים להוצאת היתר לבנית בריכת שחיה פרטית באזור מגורים.

כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלזר

יו"ר ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

י' באדר התשמ"ח

28 בפברואר 1988

להטות אוזן אך לא להישמע

מאת ד"ר אמנון רפאל

הכותב הוא משפטן

מראש ממשלה ניתן לצפות שיוביל ולא שיהיה מובל, שירגיע ולא שיגדיל זעם וכעס

הרצח בכפר ביתא אינו זקוק לתארים וכינויים. כולם מבינים את חומרתו ואת יסוד הפשיעה שבו. כל המוסיף רק גורע. ואף על פי כן יש בין הפוליטיקאים הרואים באירוע כזה הזדמנות הרמונית לבטא את זעמם וכעסם ומקצת מהשקפת עולמם. אם לזה ייקרא השקפת עולם. ראוי שנטה אוזן לדברים אף כי אסור שנשמע להם.

הנה ראש הממשלה. על קברה של הנרצחת הוא מבשר לנוכחים כי כל הרוג רק מחזק את קשרנו לארץ. זוהי דמגוגיה רדודה המכוונת לאוזני אלה הרואים בריבוי האדמה בדם ערובה איתנה לקיומנו. אך צא וחשוב: האמנם מתחזקת אחיזתנו בארץ בשל הדוגמה הרי אנו שו־אפים להגדיל את האוכלוסיה ולא לצמצמה. אנו רוצים באוכלוסיה היושבת לבטח ובכך מושכת אליה עלייה מכל התפוצות. אין לנו עניין במדינה ששביליה וכבישיה אינם בטוחים. חומר לצנן היה אומר כי ראש הממשלה סבור שמעשי הרצח תורמים לישיבתנו בארץ ולבטחוננו. בוודאי שיצחק שמיר אינו מתכוון לכך. נאלם, אל מול המון קנאי ור־דוף נקם אין הוא בודד במלותיו וגם שומעיו אינם מבחינים בגודל האב־סורד שבדבריו. די במלים כמו "חי־זוק אחיזתנו בארץ" כדי לכבוש את לבם ולהוליך לראשם. מראש ממש־לה ניתן לצפות להרבה יותר — להוביל ולא להיות מובל, להרגיע ולא להגדיל זעם וכעס.

הגדיל לעשות אברהם שריר, שר התיירות והמשפטים, המבלה בארץ את חופשת הפסח. מעל גלי האתר הסביר בפרטי פרטים כי יש להיזקק לענש קולקטיווי, בין השאר על ידי הריסת בתים והגליית רבים מבני הכפר. משנשאל השר אם זו דרכה של מדינה בת תרבות השיב בפש־טות כי כאשר "עניין לך בחסרי תרבות, קרי: רוצחים, נזקקים לנור־מות אחרות. האמנם? הרי אלה דברים העומדים בסתירה לכל ששיננו במשך דורות. האמנם נגזר עלינו לרדת לרמת הברברים ול־הגרר אחריהם היכן הגרמה של טוהר הנשק ומה ברבר "עם סגולה" ומופת לאחרים?

היכן הקרינה המוסרית שלנו, לעבר העולם כולו, שכה כה התגאינו? ואם כבר עוסקים בסוגיה זו, מדוע לא נאמרו הדברים בעניינים של רוצחים אחרים, למשל בעניינים של אסירי המחתרת. רצוי לזכור כי מניעים אידיאולוגיים משמשים הן ברצח בביתא והן ברצח שביצעו אותם אסירי המחתרת. זה לא כבר חזר בית־המשפט והזכיר כי מניעים אידיאולוגיים מחמירים את הפשע ואינם סיבה להקלה בעונשו של הפושע. מר שריר אוראי, מתוקף תפקידו, על מערכת מפוארת שמט־פקידה "לעשות צדק". אמירותיו הן בגדר קריאת תיגר עליה.

לא חסרות דוגמאות נוספות לדמגוגיה הזולה. "ביבי" נתניהו מבשר לנו כי פרש מתפקידו כמחאה נגד פגישה שקיים שר החוץ האמריקאי עם נציגי אש"ף. הדברים נשמעים יפה, נקלטים היטב. אך שוב צא וחשוב, הרי זו מעילה בתפ־קידו כשגריר. במקום להרים את קול המחאה בבכר ולהיאבק על מדיניות הממשלה שהוא מציגה, הוא מתפטר. שגריר מתפטר כמחאה כאשר מעשיה של ממשלתו אינם נראים לו, לא כאשר מעשיה של ממשלה זרה אינם לרוחו. כנראה שדמגוגיה ומלים כמו "מחאה" ו"אש"ף", כשהן סמוכות זו לזו, הן כרטיס כניסה נאות לימין הישראלי.

למלה המדוברת הבהבטה חשי־בות רבה. היא אמצעי הקשר שבינינו ובה אנו מעבירים את מרבית מסרינו. מנהיגות אמת אינה שילהב יצרים; האיפוק והשליטה העצמית הם מדד לגמרי לא רע לבחי־נת עוצמתה.

גישה חדשה לחיפושי נפט בישראל

מאת פרופ' דן לבנטל

הכותב הוא מרצה בחוג לגיאופיסיקה ומדעים פלנטריים באוניברסיטת ת"א

עקב הירידה במחירי הנפט בשנ־תיים האחרונות נפגעו קשה חברות חיפושי הנפט בארץ. למרות הכישלונות החוזרים במציאת הנזל השחור, אין להסיק מכך שלא קיימים באזור מלכודות של נפט הניתנות לניצול כלכלי. בהיות הנפט מוצר מוביל בכלכלתה של כל מדינה, יש חשיבות רבה להתמקדות בתחום חי־פושי הנפט. על־מנת להקטין את הסיכון של ההון הרב שיש להשקיע בקידוחים יקרים, יש להגדיל תחילה את הסיכוי להצלחה בצורה משמעו־תית.

חברות הנפט הענקיות בעולם הן בעלות יכולת פנימית להגדיל את הסיכוי במידה ניכרת, וכך מתאפשר להן לאתר שדות נפט במחיר זול יח־סית. בכך הן מקדימות את מתחרותיהן הקטנות יותר, שאינן מסוגלות להגיע לרמת תחכום כמו חברות הענק. השומרות על חידושים טכנו־לוגיים לעצמן. היות ואוצרות הטבע בארצנו מוגבלים מאוד, כדאי להש־קיע יותר מאמצים בכוחותינו המוכחים, שכן בתחום זה יש לנו יתרון יחסי על־פני מדינות אחרות. יש להעלות את המאמצים לפיתוח טכנו־לוגיות חדישות לחיפושי נפט בארץ, שיפצו אותנו על אי בואן של חברות הענק לחיפושי נפט לאזורנו. התועלת תהיה כפולה: נוכל לפתח שיטות מקוריות לחיפושים — ולמכור אותן בחו"ל. בכך נקבל תמורה הולמת להשקעה. כמובן, יהיו לנו כלים משופרים יותר לחי־פושי נפט בכד סיכוי רב יותר בארץ.

תחום חיפושי הנפט הוא עתיר ידע וטכנולוגיה. גם מדינות שאינן משופעות בנזל השחור, כגון גרמנ־יה והולנד, הקימו חברות בין־לאו־מיות כמו "פרקלה סייסמוס" וחברת הנפט הענקית "של", המפעילות בהצלחה באיתור מרבצים תת־קרקעיים. כדי להגיע למרבצים התת־קרקעיים, והיינו לנפט, יש להבין מיפוי קרקעי, המבוצע בעיקר באמצעות עיבוד נתונים סייסמיים. עיבוד נתונים סייסמיים מצריך כוח חישוב רב, המצוי במחשבי־העל. מחשב־על טיפוסי של חברת המחשב בינ־לאומית "קריי" מבצע כ־4 מיליארדי פעולות בשנייה.

השימוש הלא־צבאי העיקרי של מחשבים אלה הוא באיתור מרבצים תת־קרקעיים. עקב מחירו הגבוה של מחשב־העל (בין 4 ל־20 מי־ליוני דולר), אין עדיין יכולת להגיע למחשב־על בישראל. לכן לא ניתן לנצל בארץ את חזית הטכנולוגיה הקיימת, כגון עיבוד נתונים סייס־מיים תלת־ממדיים. בארץ מסתפקים בעיבוד נתונים דו־ממדי, אך מה לעשות ואנו חיים בעולם תלת־ממדי! במחיר של קידוח נפט עמוק אחד ניתן לרכוש מחשב־על, ובכך לשפר את הסיכוי למציאת נפט בקידוחים הבאים.

כותב שורות אלה רשם באחרונה פטנט בישראל ובארה"ב, המציע שי־פור בשיטת איסוף הנתונים הסייס־מיים על־ידי קליטה סימולטנית של שדות הלחץ ומהירות התזוזה של החלקיקים. עד כה מדדו בסקרים ימיים את שדה הלחץ בלבד באמצעות מיקרופונים ימיים הנקר־אים הידרופונים. ואילו ביבשה מדדו את מהירות תזוזתו של החלקיק באמצעות מיקרופונים יבשתיים, הנקראים גיאופונים. מתברר, שכאשר מודדים בו־זמנית את שני השדות, ניתן לשפר את איכות התמונה התת־קרקעית המתקבלת. ניסוי ראשוני של השיטה בים בוכר־זיל הוכתר בהצלחה.

השבוע מגיע לביקור בארץ פרופ' מאניק טלוואני מאוניברסיטת רייס, העומד בראש מרכז המחקר הגיאוט־כנולוגי של יוסטון, טקסס. מרכז המחקר של יוסטון הוא קונסורציום של ארבע האוניברסיטאות החשובות בטקסס, הכולל את אוניברסיטת רייס, טקסס A&M, האוניברסיטה של טקסס באוסטין ואוניברסיטת יוסטון. מרכז מחקר זה נועד לקדם את המחקר התעשייתי ביוסטון. פרופ' טלוואני בא כאורח המוסד לגיאופיסיקה ולמדעים פלנטריים של אוניברסיטת תל־אביב. והתקווה שיוכל לשמש גם קטליזטור לגישה המוצעת.

קיפוח העצמאי במקדמות

מאת בועז נהיר

הכותב הוא רואה־חשבון

בימים אלה קיבלו רבבות נישומים פנקסי מקדמות על תשלומיהם לשנת המס 1988. העיקרון של דרישת מקדמות מנישומים מקורו ברעיון הנבון שנישום חייב לשלם במשך שנת המס את המס המגיע ממנו על אותה שנה, ואין טעם לאפשר לעצמאי לצבור חובות על חשבון המס עד לסוף השנה — לא בתקופה רגילה ובוודאי לא בתקופה של אינפלציה, ויש להשוות את מצבו של העצמאי למצבו של שכיר המשלם מדי חודש בחודשו את המס המגיע ממנו.

פקודת מס הכנסה מאפשרת לאגף מס הכנסה לגבות את המקדמות בשתי צורות:

א. תוך התייחסות למס ששולם בשנה קודמת והגדלתה במדד האינפלציה.

ב. פקיד השומה בודק מה היה היחס בין מחזור העסקות של נישום בשנה קודמת לבין המס שחויב בו באותה שנה ואחוז זה הוא שיעור המס שנקבע כאחוז המקדמה מתוך המחזור בשנה הנוכחית, כלומר, הנישום משלם כמקדמה שיעור מסוים זה מתקבוליו.

המטרה במקדמות היא שנישום ישלם במשך שנת המס את כל המס המגיע ממנו. נישום יכול לבקש הקטנה של מקדמות, אולם אם יתברר שביקש את הקטנת ה־מקדמות ללא הצדקה, הוא מסתכן ב"עונש". העונש הוא תשלום הפ־רשי־הצמדה וריבית הזול מתחילת שנת המס, על סכום ההפחתה.

אין שום הוראה מקבילה הקובעת שאם אדם שילם יותר מקדמות מאשר היה חייב בהתאם לדין וחשבון הסופי שלו, יהיה זכאי לקבל משלטונות מס־הכנסה ריבית והפ־רשי הצמדה החל מאמצע שנת המס.

כאמור בתחילת דברים אלה, קיבלו בימים אלה הנישומים את פנקסי המקדמות לשנת 1988 והעצ־מאים קופחו בפנקסים אלה.

כידוע, הוקטן שיעור המס ליחי־דים באופן ששיעורו המרבי 48 אחוז. היה אפשר לצפות שהקטנה זו תתבטא גם במקדמות, כי אם הרווח נישום אותו סכום כמו השנה כאשתקד, הרי מעצם ההגדרה ישלם השנה פחות מס.

ואולם לתדהמה הפלא, המקדמות שהוצאו בגין שנת 1988 מביאות בחשבון הפחתת שיעורי המס רק לחברות תעשייתיות, שלגביהן מו־קטנת המקדמות בחמישה אחוזים ואילו לחברות שאינן תעשייתיות, המקדמות מוקטנות בעשרה אחוזים. ליחידים אין שום הקטנה במקדמות (בניגוד לשנות המס 1985 או 1986, שלגביהן הוקטנו המקדמות בשני אחוזים.

נימוקי משרד האוצר, כפי ש־נמסרו לעיתונות הכספים, הם שהתקו־פות הנ"ל אינן כוללות הפחתת מקדמות ליחידים. סיבת הדבר שאין לה הצדקה מאחר שבפועל, לא קטן סכום המס הכולל של היחידים באשר עלויות העבודה קטנו עקב הפחתת שיעור מס מעסיקים ותש־לומי הביטוח הלאומי ועקב כך גדלה ההכנסה הנקייה.

הסבר זה, עם כל הכבוד, שנוי במחלוקת. ודאי שהוא שנוי במחלוקת לגבי יחידים בעלי הכנסות גבוהות. עצם נכונות האבחנה לגבי, בין עצמאי לבין חברה, מוטל בספק גדול.

לגבי עצמאים, שהכנסתם נקבעת על־פי אחוז מהמחזור, ניתנה הנחה מפוקפקת מאד בכך שנקבע כי שיעור המקדמות לא יעלה על 45 אחוז. כאשר המס השולי הוא 48 אחוז, הרי קביעת שיעור מרבי של 45 אחוז מהמחזור הוא בבחינת "לעג לרש", כאילו לנישום אין בכלל הוצאות.

יאמר כאן במאמר מוסגר, כי כל התוקף המשפטי של המקדמות על־פי המחזור, המוצאות על־ידי פקיד השומה, מוטל בספק מהנימוקים האלה:

א. הסמכות לקביעה לפי מחזור מצויה בסעיף 175 (ב) לפקודה בהתאם להוראות סעיף 175 (ב) רשאי שר־האוצר לקבוע דרך כלל או לגבי סוגי נישומים מקדמות לפי מחזור.

ב. שר־האוצר הוציא תקנות מס־הכנסה (קביעת מקדמות על־פי מחזור) התשמ"ב־1982, ואולם בת־קנות אלו לא קבע דרך כלל או לגבי סוג של נישומים, אלא העביר סמכויות אלו לנציב וקבע, כי מקדמות לפי מחזור ישלם כל אדם שנדרש לשלם מקדמות בהתאם לתקנות אלו על־פי הודעה ששלח לו הנציב.

ג. שר־האוצר לא היה רשאי להעביר סמכויותיו לנציב ומקום שהפקודה רצתה לתת סמכויות לנציב — עשתה זאת במפורש. לחי־לופין, ההודעה של הנציב היתה צרי־כה להיות לגבי סוג נישומים מסוים ולחילופי חילופין, ההודעה על מקדמות לפי מחזור היתה צריכה לצאת על־ידי הנציב ולא על־ידי פקיד השומה.

נראה לנו, כי יש מקום לתקן את הדרישה למקדמות ובתוך כך תובא בחשבון הרפורמה במס, ולחילופין, יש לתקן את פקודת מס הכנסה ול־קבוע, כי בגין תשלומי מקדמות ששולמו ביתר יהיה אף הנישום זכאי לקבל הפרשי הצמדה וריבית מאמצע השנה.

התנאים למינוי שופטים

מאת דני הופר

הכותב הוא עורך דין

ברשימתו ("הארץ" 16.3) של ג' אמיתי, יו"ר בית־הדין המשמעתי של לשכת עורכי־הדין במחוז תל אביב, מוצעים שינויים בתנאי הכשירות למינוי שופטים. לא עוד מינוי שופטים צעירים ולא עוד מינוי ללא תקופת ניסיון.

הסתייגותו של אמיתי ממינוי שו־פטים צעירים מבוססת על המזג השיפוטי הראוי: שופט צריך כישו־רים של "(...) שליטה מתוך ענווה, כוח מתוך צניעות (...) חוכמה אינה מספקת — ניסיון־חיים חשוב אף הוא"; יש שופטים ש"(...) נשחקו כליל עד כי אין להם כוח וסבלנות ואורך רוח ונועם הליכות"; "השחי־קה במקצוע בה קשה" עד שאר כי־הנה לאורך זמן באותה ערכאה עשויה להביא לתסכול אשר פוגע אף הוא במזג השיפוטי הראוי. לצד הסתייגות זו מציע אמיתי להעמיד את השופטים, למעט שופטי בית המשפט העליון, בתקופת ניסיון.

אכן, צודק אמיתי בתארו את מאפייני האישיות השיפוטית הדרו־שה ואמיתי כולל בתכונות אלה גם את הצורך שהשופט יבין "שהוא חלק מהמערכת: שהחלקים האחרים — קרי, עורכי־הדין — חשובים לא פחות". אך בכך עשויות להיכלל גם אמות־מידה של גילוח, שיש בהן כדי לסכן את עצמאותו של השופט. עם זאת, ככל שאמיתי תיאר בחוכמה רבה את המזג השיפוטי הראוי, הרי שהקשר שהוא קושר בינו לבין גילו של השופט הוא מקרי בהחלט. שני הנשיאים האחרו־נים של בית־המשפט העליון (השופט אגרנט ולנדוי ז"ל יבל"א) מונו לשיפוט בסוף שנות העשרים ובתחילת שנות השלושים לחייהם ואת מירב שנות חייהם בילו בבית המשפט העליון. מאידך, השופט בנימין הלוי, שאף הוא מונה לשיפוט בגיל צעיר, הגיע לבית המשפט העליון אחרי שנות שיפוט רבות, לא מצא את מקומו שם ופרש לטובת החיים הפוליטיים.

הדוגמאות לחוסר הקשר רבות. דומה כי מזג שיפוטי ראוי אינו פונקציה של גיל או תקופת ניסיון רבת־שנים. מזג שיפוטי ראוי הוא בראש ובראשונה עניין לדוגמה אישית. שנים רבות הן אמת־מידה ראויה להצלחתו של "אלוף". על־מנת להבטיח מזג שיפוטי ראוי יש להבטיח:

(א) ששופטים לא יהיו אחראים למינוי שופטים. צורך זה הוא מחויב־המציאות מסיבות רבות, שהיר־יעה קצרה מלמנותן. מכל מקום, בכל הנוגע להבטחת מזג שיפוטי ראוי, הרי יש להבטיח כי שופט שמזגו השיפוטי אינו ראוי, לא יבטיח את במסגרת תפקידו כמי שבוחר שופטים. די אם נציין בהקשר זה שאנו המדינה היחידה בעולם שבה שופטים אינם עוסקים רק בשיפוט אלא גם בבחירת שופטים, ומכילא אנו גם היחידים שמשמרים שיטה זו.

(ב) שיבוטל המוסד השיפוטי הנקרא רשם בית המשפט ובמקומו יקימו את השופט בעוזרים מקצוע־יים, שימלאו הן את תפקיד הרשם והן חלק מתפקידיו השיפוטיים של השופט. דרך זו יש בה כדי לייעל באופן ניכר את עבודתו השיפוטית של השופט, שמירב זמנו מבוזבז בעשייה שהיא מיזוג בין שביבים שיפוטיים לעבודה פקידותית אפו־רה. אולם לענייננו, יתרונה הנוסף הוא בקיומו של בית מדרש שיפוטי שאין טוב ממנו.

במדינות העולם הגדול כגון סקנ־דינאוויה ובמידה לא מבוטלת גם ארה"ב, מאגר השופטים העתידי בא מבין אותם עוזרים מקצועיים שסוב־בים את השופט בעבודתו. בעבודתם זו מתאפשר לבחון את כישוריהם, מבלי להעמידם בתקופת ניסיון, כמוצע על־ידי אמיתי. תקופת הני־סיון שאמיתי מציע פוגעת פגיעה גדולה בעצמאותו של השופט, שהיא תנאי שאין בלעדיו. לפגיעה זו אין תקדים בעולם. צחוק הגורל הוא, שאצלנו מעמידים את השופט בתק־ופת ניסיון גם במינויים לבית המשפט העליון וגם במינויים לשאר הערכאות השיפוטיות, וזאת במסגרת מינויים בפועל, שמתחדשים עד כדי תקופה של חמש שנים. בנסיבות שכאלה אין להתפלא שמאגר השו־פטים בישראל אינו בא מציבור עורכי־הדין, שאליו מכוון אמיתי, אלא כדרך קידום או דרך מינוי־תפקידים במשרד המשפטים. מעט מאוד עורכי־דין מהשוק הפרטי, שהורגלו בעבודה עצמאית, מוכנים לוותר על עצמאותם לטובת די־מיקה כזו כבחירת שופטים.

סיני־מה?!

סיני אמיתי,
סיני יוקרתי,
סיני טעים;*
בטייסט אוף סצ'ואן־כפר שמריהו!

*פרפרי חסילונים ★ קאלאמרי בפלפל ★ עוף באגוזים
★ עוף בפטריות ונצרי במבוק ★ בקר סצ'ואני ★ בקר בדבש
★ פו־יונג ★ ברווז באננס ★ אטריות סיניות ★ ועוד...

• סעודות ערב מהודרות
• ארוחות צהריים עסקיות
• משלוח מטעמים סיניים לביתך
• שירות קייטרינג למסיבות ואירועים

כפר שמריהו
טייסט אוף סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!

מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-70448, 547722

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה
מח' חקר שווקים וסקרים, ת.ד. 10, חיפה 31000, טלפון 04-646475

מכרז למכירת מכוניות
מכרז מס' 2074

החברה מכריזה בזה על מכירת כלי הרכב המשומשים הבאים:

הסעיף	שם הרכב	שנת ייצור
1	טנדר סוברו	1981
2	טנדר סוברו	1981
3	משפח מתנע־נגרר תוצרת "דייסון" משקל כולל 33040 ק"ג	1956
4	טנדר D־300 דודג' 4x2	1975
5	טנדר D־300 דודג' 4x2	1978
6	טנדר W־200 דודג' 4x4	1979
7	טנדר D־200 דודג' 4x2	1979
8	טנדר W־200 דודג' 4x4	1980
9	טנדר W־200 דודג' 4x4	1980
10	טנדר D־200 דודג' 4x2	1980

טפסי מכרז ופרטים נוספים ניתן לקבל במח' חקר שווקים וסקרים בהדר, חיפה, טלפון: 04-646475 או ביחידה המבוזרת רח' החשמל 7 תל־אביב טלפון: 03-625036 בימים ובשעות העבודה המקובלות וכן במקום הצבת המכוניות. המעוניינים יוכלו לראות את המכוניות וגם לקבל את טפסי המכרז בתחנת כלי הרכב של חברת החשמל ברח' ...77 (מול כראק הירקון ליד מגרשי הטניס) בתל־אביב, משעה 9.00 עד שעה 11.00 בימים ב', ד', בתאריכים: 26.4.88, 27.4.88.

על המציע לצרף להצעתו המחאה בנקאית בשיעור של 10% מערך הצעתו לטובת החברה.

על ההצעות להגיע למשרדנו בהתאם להוראות המכרז לא יאוחר מיום 5.5.88 עד השעה 12.30.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

המרכז הישראלי לניהול

18 באפריל 1988, מלון דן, ת"א

EFFECTIVE PRESENTATION
or „So you've been asked to deliver a speech"

הצגה אפקטיבית של נושא

מנחה אורחת: DR. MONIQUE R. SIEGEL

* כיצד תעביר מסר, רעיונות ומידע?
* כיצד תקלע למטרות שהצבת לך?
* כיצד תעשה זאת בהתלהבות ובביטחון?
* כיצד תציג את הנושא שלך בצורה האפקטיבית ביותר?

הסדנא תתנהל בשפה האנגלית

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו הוגשה בקשה ליתן הקלה בניצול חלל הגג ברחוב הגלן מס' 46 גוש 6638 חלקה 30. תיק בנין 2/914־046. בקשה מס' 880271.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אשר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו.

מכאן ען אלאצל

כלכלה ועסקים

דיסקונט השקעות: התעלומה נותרה בלי פתרון

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

גם לאחר שהדו"חות הכספיים פורסמו שלשום, נותרה התעלומה בעינה: מי רוכש באמצעות בנק ברקליס דיסקונט ובנק אמריקאי-ישראלי, במהלך המסחר בבורסה, את מניות החברה?

אם עד עתה רווחה הסברה כי הרכישות המאסיביות של המניות קשורות לדו"חות הכספיים של החברה, שיצביעו על שיפור ניכר ברווחיות, התברר שלשום שלא היתה בשורה. יוצאת דופן במאזנים, ורווחיות החברה אינה משביעת רצון. תשואה של 3.6 אחוזים על ההון איננה הישג. מכל מקום, המשקיע שרוכש את מניות החברה הוא אמריקאי, שכבר רכש על-פי כמה הערכות יותר מ-5 אחוזים מהמניות.

החברה להשקעות של בנק דיסקונט מנהלת תיק השקעות של חברות מתחום התעשייה, הבנייה, הספנות והשירותים. לחברה אין שליטה מלאה בחברות המוחזקות, ולכן המעורבות הניהולית אינה ישירה והיא נעשית על-ידי מינוי דירקטורים בחברות אלה. הפיזור של תיק ההשקעות מצמצם את הסיכון שבהשקעה. האמור להבטיח תשואה נמוכה אך בטוחה, לאורך זמן.

בין ההשקעות של דיסקונט השקעות נמצאות חברות קליל תעשיות, אלרון, להבי ישקר, ארגמן, אלסינט, סאיטקס, נייר חדרה, רבבריות, נכסים ובניין, דלק, כלל ישראל ואליית. מה שגרם בשנתיים האחרונות לפגיעה מהותית ברווחיות החברה להשקעות של בנק דיסקונט היה מצבן הקשה של חברות האלקטרוניקה, כמו אלסינט, סאיטקס ואלרון.

מנהלי השקעות דיסקונט החליטו שלא להרים ידיים, ועקב כך הזרימו מיליוני דולרים לחברת סאיטקס, על-מנת שזו תחזיק מעמד. בשנת 1987 ירדו אמנם הפסדי חברות האלקטרוניקה, אך עם זאת הן עדיין לא עברו למצב של רווחיות.

מה שבכל זאת שיפר את רווחיותה של השקעות דיסקונט ואיפשר לה לסיים את 1987 ברווח של 7.7 מיליוני שקל לעומת רווח של 6.3 מיליוני שקל, היה השיפור ברווחיות החברות התעשייתיות. חברות אלה, שמחזור מכירותיהן המתכנס ב-1987 במיליארד דולר, שיפרו את רווחיותן הן הודות לגידול במחזור המכירות והן הודות להפחתת שיעורי מס ההכנסה במשק. מקור נוסף של רווחיות היה חברת "אילנות דיסקונט", העוסקת בניהול 19 קרנות נאמנות, ומעבירה דמי ניהול לחברה-האם.

השקעות דיסקונט גילתה בשנת 1987 פעילות מוגבלת יחסית בשוק ההון. החברה גייסה, באמצעות איגרות חוב להמרה וכתבי אופציה, 14 מיליון שקל (ועוד 10 מיליוני שקל — אם כתבי האופציה יומומשו). החברה גם גייסה 32 מיליון שקל באיגרות חוב צמודות מדד, ובסך הכל גייסה במהלך השנה, במישרין, 46 מיליון שקל.

את תמורת גיוס ההון היא ייעדה בעיקר להשקעה בחברות המוחזקות על-ידה, וכן לניצול הזדמנויות עסקיות. במהלך 1987 הגדילה דיסקונט השקעות את החזקותיה במניות דלק, קיבלה אופציה לרכישת 11 אחוז ממניות תדאה, ורכשה במשותף עם פי.אי.סי. 50 אחוז ממניות חברת ההלבשה המתחנגה תפרון (זו הפעם הראשונה זה כמה שנים שדיסקונט השקעות נכנסת להשקעה חדשה). אחת מהחברות המוחזקות על-ידה רכשה את השליטה בחברת המקרקעין ישפרו. בסך הכל השקיעה בחברות המוחזקות, ב-87' וכן בתחילת 88', כ-16 מיליון שקל.

שווי השוק הנוכחי של מניות החברה להשקעות של בנק דיסקונט עומד על כ-130 מיליון שקל, והוא מהווה כ-60 אחוז מההון העצמי המתואם לאינפלציה של החברה (העומד על 212 מיליון שקל). למרות זאת, שווי שוק זה הוא גבוה למדי לטעמם של מנהלי "לאומי פיא", קרנות הנאמנות של בנק לאומי, והם צימצמו בשבועות האחרונים את החזקותיהם במניות החברה. גם מנהלי "אילנות דיסקונט" צימצמו את החזקותיהם במניות החברה.

דירקטוריון החברה החליט השבוע, בראשונה זה שש שנים, על חלוקה של 20 אחוז דיוידנד במזומן. גם זה משהו.

אמפ"ל בשיתוף עם שמחה ליילנטל מבקשת לרכוש את "פרי העמק"

מאת יונתן שרמן

אמפ"ל מתכוונת לרכוש את מפעל "פרי העמק" עם איש העסקים הישראלי לשעבר, שמחה ליילנטל. ליילנטל היושב כיום בלונדון, לא יהיה השותף היחיד לעיסקה זו. אמפ"ל מבקשת לשלב בעיסקה גם קבוצת משקיעים מארה"ב.

גורמים המקורבים לחברה ציינו כי המשא ומתן למכירת "פרי העמק" לקבוצת אמפ"ל-ליילנטל כמעט שהושלם. ואמפ"ל אף פנתה למועצה החקלאית למוצרי עגבניות ... החולה במגעים להבטחת הספקה של עגבניות ל"פרי העמק" בתקופת עיבוד העגבניות, בין החודשים יולי וספטמבר.

המגעים לרכישת המפעל על-ידי אמפ"ל איתם סגורים סופית. ישראל

החולה במגעים להבטחת הספקת עגבניות למפעל בתקופת הקיץ

לוין, מנכ"ל "פרי העמק", מסר ל"הארץ" כי מתקיימים מגעים למכירת המפעל, והחלטה סופית חייבת להתקבל בתוך שבוע-שבועיים, כדי שלא להחמיץ את עונת העגבניות. הוא לא הכחיש כי המשא ומתן עם אמפ"ל מצוי בשלבים מתקדמים ביותר.

מפעל "פרי העמק", ממגדל העמק, פיטר לפני כחודש את כל עובדיו, במסגרת ההכנות למכירת המפעל. מעריכים, כי לאחר שהמפעל יימכר ויופעל מחדש, ייקלטו ב"פרי העמק" כשני שלישים מהעובדים שפוטרו ממנו.

"פרי העמק" מצוי בבעלות משותפת של קבוצת קיבוצים ומושבים. הוא נקלע לפני למעלה משנה לקשיים וצבר עד עתה חובות המתקרבים ל-40 מיליון דולר.

"כור סחר חוץ" התאזנה ברבעון הראשון של 1988

מאת יונתן שרמן

תוכנית ההבראה המקפת, המתבצעת בימים אלה ב"כור סחר חוץ", החלה מניבה פירות. ביום ראשון נמסר למועצת המנהלים של "כור", כי החברה סיימה את הרבעון הראשון באיזון בהשוואה להפסד של 1.25 מיליון דולר ברבעון הראשון של שנת 86'.

ההערכות בחברה הן, ש"כור סחר חוץ" תסיים את כל שנת 88' ברווח.

יצוין, כי "כור סחר חוץ" מבצעת זה כחצי שנה תוכנית הבראה בכל פעילויותיה, הכוללת סגירת משרדים בלתי רווחיים, צמצום משמעותי בכוח האדם בישראל ובחו"ל והגדלת היקפי הפעילות של הסניפים השונים.

פרנקו לקבוצת גיתם

מאת אבי גנאור

יעקב פרנקו, מהשותפים במשרד הפרסום פרנקו ודן, נפרד משותפו דן מלניק ופרש מהמשרד. פרנקו הצטרף בימים אלה לקבוצת גיתם כאחד משני מנהליה של החברה-הבת הישגים.

פרנקו יתחלק בניהול החברה עם מנהלה הנוכחי רוני גודלמן ויהיה אחראי לצד הקריאטיבי.

פרנקו שהתמחה בפרסום חברות מתחום האופנה, פירסם במשרדו את אופנת סאבי, אומן, בעלי דפנה, דינמיק, ועד לפני שנתיים עמד מאחורי מסע הפרסום של בעלי גלי.

קבוצת משקיעים

מעוניינת לרכוש, באופן חלקי או מלא, מפעל תעשייתי, אפשרי גם פרויקט חדש.

בהצעות נא לפנות לת.ד. 9029 רמת גן מיקוד 52190.

– סודיות מובטחת –

רווח והפסד / אריה לביא

רווחי הבנקים המריאו ל-447.6 מיליון שקל
התשואה הממוצעת על ההון הגיעה ל-10.5 אחוז

רווחי חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות גדלו ב-1987 פי 15 (ב-1500 אחוז) והגיעו ל-447.6 מיליון שקל לעומת 28 מיליון שקל ב-1986. רווחים אלה מצביעים על תשואה ממוצעת על ההון בשיעור של 10.5 אחוזים.

התוצאות שפורסמו משקפות במידה רבה את המדיניות של הבנקים השונים:

● בל"ל עסק בעיקר בניסיון לשפר את רווחיותו על-ידי הגדלת ההון הפעיל תוך מימוש נכסים.

● הפועלים ניסה להשתית את מעמדו כבנק המוביל ולהגדיל בעיקר את הפעילות המאזן.

● העלייה התלולה ביותר בשיעור הרווחיות היתה בבנק דיסקונט, שרווחיו בשנת 1986 היו סמליים, חצי מיליון שקל, והם גדלו ל-61.9 מיליון שקל ב-1987.

● המזרחי ניסה להיחלץ מבעיות העבר שנוצרו בשל השקעות-יתר, שגרמו לו הפסדים והוצאות מימון כבדות.

● הבינלאומי התבסס במעמדו כבנק הרווחי במערכת וניצל זאת כדי להגדיל באופן בולט את הפרשותיו לחובות מסופקים, ולהביאן לרמה המקובלת במוסדות הבנקאיים האחרים.

הרווח הגדול ביותר היה בבל"ל, 172.5 מיליון שקל, הרווח הנמוך ביותר בבנק מזרחי, 15.7 מיליון שקל.

מבחינת התשואה על ההון, מוביל הבנק הבינלאומי עם תשואה של 13.3 אחוז, אחריו הפועלים עם 11.8 אחוז, בל"ל 11.5 אחוז, דיסקונט 7.8 אחוזים והמזרחי 4.7 אחוזים.

ההפרשה לחובות מסופקים גדלה ב-41.7 אחוז והגיעה לסכום עצום של 867 מיליון שקל. הפועלים הפריש את הסכום הגדול ביותר — 345 מיליון שקל, בל"ל 288 מיליון שקל, דיסקונט הפריש 101 מיליון שקל והמזרחי 89 מיליון שקל. (ראה טבלה השוואתית).

בל"ל אירגן הלוואה של 75 מיליון מארק לרכישת אוטובוסים

בנק לאומי סיים לארגן סינדיקט בינלאומי בהיקף של 75 מיליון מארקים גרמניים בעבור הממשלה. ההלוואה, לתקופה של עד 7 שנים, תנוצל על-ידי האוצר למימון רכישה של 400 אוטובוסים בשביל אגד.

הסינדיקט המאורגן על-ידי בנק לאומי בשיתוף עם בנק אמריקאי מוביל, בנוי כ"קלאב דיל", דהיינו עיסקה שבה משתתפת קבוצה מובחרת של בנקים מהשורה הראשונה בארה"ב, גרמניה, איטליה וקוריאה. זה אחד הסינדיקטים הגדולים בטווח המימון, ההיקף ושיטת הגיוס אשר אורגנו על-ידי בנק בארץ.

עודפי הנזילות מורידים הריבית

עודפי הנזילות במערכת הבנקאות מוערכים כעת ב-700 מיליון שקל והם שהביאו לירידה התלולה בריבית על פיקדונות ג'אמבו עד לרמה של 10.5 אחוזים לשנה.

במערכת הבנקאות מעריכים, שניצולה של ההלוואה המוניטרית שמעמיד בנק ישראל לבנקים המסחריים במכרז שיתקיים ביום חמישי, יהיה חלקי ביותר. במכרז יציע הבנק המרכזי סכום של 400 מיליון שקל. יצוין שבמכרז שנערך בשבוע שעבר, אשר היקפו הוקטן ל-200 מיליון שקל, ניצלו הבנקים רק 50 מיליון שקל.

הניצול השבוע יהיה כנראה גבוה יותר, משום שב-15 במאי צפויה העברת כספים למע"מ, למס הכנסה ולמוסד לביטוח לאומי. ההיקף הכולל של ההעברות מוערך ב-700 מיליון שקל.

הריבית על פיקדונות קטנים ובינוניים, המשולמת על בסיס טבלאות, נעה בפח"ק בין 9 ל-10.5 אחוז. הריבית על פיקדונות פק"ם ל-30 יום נעה בין 12 ל-12.5 אחוז על פיקדונות בסכום של 50 אלף שקל. על סכומים גבוהים יותר היא מגיעה גם ל-13 אחוז.

הבנקים נהנים מ"תרגיל" של בנק הדואר

מערכת הבנקאות נהנית מה"תרגיל" למשיכת לקוחות של בנק הדואר. הבנק המבקש להגדיל את היקף פעילותו, מעוניין להגדיל את פעילותו עם העסקים המעבירים מס ערך מוסף. כדי לעודד את הלקוחות נוהג הבנק להטביע בפנקסי המע"מ את התאריך 15 בחודש אך גובה את הכספים מהלקוחות רק ב-17 בחודש.

היכן נמצאים הכספים במהלך היומיים הללו? בבנקים המסחריים כמובן, וכך נהנים הללו מתוספת נזילות.

גם הפועלים יפחית את עמלת ההקצאה

בנק הפועלים יפחית, החל מה-1 במאי, חג הפועלים, את העמלה על הקצאת האשראי החריגית מ-6.4 אחוזים בשנה ל-4.2 אחוזים בשנה, הפחתה של 2.2 אחוזים. הבנק מפחית את עמלת ההקצאה חודש לאחר שהבנקים האחרים כבר הפחיתו אותה.

העורך: נחמיה שטרסלר

השוואה של נתונים עיקריים מהדו"חות הכספיים המאוחדים של חמשת הקבוצות הבנקאיות העיקריות לשנת 1987

		הפועלים	לאומי	דיסקונט	הבינ"ל	מזרחי	סה"כ
התשואה נטו על ההון		11.8%	11.5%	7.8%	13.3%	4.7%	10.5%
רווח מפעולות רגילות לפני מס (במליוני ש"ח)	1986	81.3	124.4	50.0	75.6	(22.2)	309.1
	1987	354.3	405.2	174.8	103.0	60.4	1,097.7
	שיעור גידול	335.8%	225.7%	249.7%	36.3%	–	255.0%
רווח נקי (במליוני ש"ח)	1986	28.9	5.1	0.5	20.3	(26.8)	28.0
	1987	158.2	172.5	61.9	39.2	15.7	447.6
	שיעור גידול	448.3%	3261.8%	13650.0%	92.9%	–	1500.0%
סה"כ מאזן (במיליארדי ש"ח)	1986	45.2	41.5	21.8	4.8	10.3	123.6
	1987	47.1	39.8	21.1	5.3	10.2	123.5
	שיעור גידול	4.1%	−3.9%	−3.2%	8.9%	−1.0%	–
הלוואות לציבור (במיליארדי ש"ח)	1986	18.1	15.0	6.3	2.2	6.0	47.8
	1987	19.9	16.1	6.3	2.7	6.2	51.3
	שיעור גידול	9.9%	7.8%	−0.1%	21.3%	2.4%	7.3%
פקדונות הציבור (במיליארדי ש"ח)	1986	17.6	27.2	16.0	3.0	4.5	68.4
	1987	19.2	27.2	15.6	3.4	4.6	70.2
	שיעור גידול	9.2%	0.2%	−2.2%	12.6%	2.8%	2.6%
הון עצמי (במליוני ש"ח)	1986	1,344.0	1,494.4	790.2	294.9	346.8	4,270.3
	1987	1,488.1	1,660.1	829.3	332.5	354.4	4,664.4
	שיעור גידול	10.7%	11.1%	4.9%	12.7%	2.2%	9.2%
חובות מסופקים (במליוני ש"ח)	1986	256.0	216.0	55.0	5.0	80.0	612.0
	1987	345.0	288.0	101.0	44.0	89.0	867.0
	שיעור גידול	34.8%	33.3%	83.6%	780.0%	11.3%	41.7%

ישראל מתקשה לעמוד בסטנדרדים היפניים

התוצאה: יצוא הפרחים ליפן קופא על שמריו

מאת אבי גנאור

בשבוע שעבר ביקרו שלושה קניני פרחים מיפן בישראל לפגישות שנועדו לסכם את העונה החולפת ולהכין את יבוא הפרחים מישראל לעונה הבאה. אלא שבמשרד החקלאות מעריכים, כי למרות נכונותם של היפנים לרכוש פרחים בישראל, יתקשו המגדלים בארץ לעמוד בדרישות האיכות הנהוגות ביפן.

המשלחת היפנית כללה את סוקיאמה, הקניין הראשי של אגרקסקו ביפן, ואת איסומורה, בעליה של אחת הבורסות הגדולות לפרחים ביפן ויו"ר ארגון המייצג את מרבית הבורסות ביפן, שם נמכרים יותר מ-70% מהפרחים המשווקים במדינה זו.

במהלך העונה החולפת שהחלה באוקטובר 87' ותסתיים במאי 88', תשתרל ישראל לייצא ליפן פרחים בשווי צנוע ביותר של 170,000 דולר, במה שבאגרקסקו מכנים "מסגרת ניסיונית".

בתחילת השנה נשמעו דיווחים אופטימיים על יצוא פרחים ליפן בקצב של מטוס לשבוע (בעונה), אך תחזיות אלה התבדו, ועל-פי גורם במשרד החקלאות, בעוצמה. הבעיה בדרישות האיכות היפניות.

מאגרקסקו נמסר, שהמשלחת מיפן הביעה במהלך ביקורה רצון לייבא בעונה הבאה פרחים מישראל בשווי של מיליון דולר, ובעיקר פרחי שעווה, ציפורן, רוסקוס וורדים. בחברה מעריכים שאם המגדלים ייערכו בהתאם, הם יוכלו לעמוד גם בדרישות היפניות.

המרכז הישראלי לניהול

לא כל אחד יכול להיות חבר בבורסה

ולכן, חברים בה רק עשרה גופים כלכליים, חוץ מהבנקים כמובן. כל חברה המבקשת להצטרף כחברה בבורסה, צפויה לעבור תהליך קבלה של שנים, במהלכו עליה לעמוד בקריטריונים קפדניים במיוחד. עליה להוכיח לאורך זמן: מקצועיות, אמינות ומבנה הון יציב.

אלה הן העובדות המסבירות מדוע מהווים "החברים בבורסה" מועדון "יחודי" השומר על פרופיל מקצועי גבוה, אמין וסולידי.

עשרת הברוקרים החברים בבורסה עומדים לרשותך, ומזמינים אותך לבוא ולקבל יעוץ ושרות מקצועי ואמין, בכל הקשור לפעילות ולהשקעות בשוק ההון.

● אופק - ניירות ערך והשקעות בע"מ ● אי.בי.אי. - שרותי בורסה והשקעות בע"מ ● אייל - השקעות וניירות ערך בע"מ ● בטוחה - ניירות ערך והשקעות בע"מ ● החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ ● הראון את לביא בע"מ ● יוניטרסט - חברה להשקעות ולניירות ערך בע"מ ● מוריץ את טוכלר בע"מ ● נשואה - סחר והשקעות בניירות ערך בע"מ ● סהר - ניירות ערך בע"מ.

הברוקרים
האמון המקצועי האתגר.
החברים בבורסה

א.ק. פרסום ושיווק

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 12.4.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.53	1.60	1.5618	1.5812	1.53	1.60	1.5652	1.5848	1.53	1.60	1.5623	1.5819	1.5733	0.0008
1 ליש"ט	2.82	2.95	2.8901	2.9260	2.84	2.98	2.8947	2.9308	2.84	2.97	2.8878	2.9241	2.9082	−0.0233
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9269	0.9384	0.91	0.96	0.9300	0.9416	0.91	0.95	0.9260	0.9377	0.9339	−0.0011
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2730	0.2764	0.26	0.28	0.2738	0.2773	0.26	0.28	0.2730	0.2765	0.2752	−0.0005
1 גולדן הולנדי	0.81	0.87	0.8260	0.8363	0.81	0.85	0.8269	0.8372	0.81	0.85	0.8265	0.8369	0.8321	−0.0012
1 פרנק שווייצרי	1.10	1.15	1.1182	1.1321	1.10	1.16	1.1228	1.1368	1.10	1.15	1.1188	1.1329	1.1278	−0.0023
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2634	0.2667	0.25	0.27	0.2638	0.2671	0.25	0.27	0.2635	0.2668	0.2652	−0.0002
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2486	0.2517	0.24	0.26	0.2491	0.2522	0.24	0.26	0.2483	0.2514	0.2505	−0.0005
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2418	0.2448	0.24	0.25	0.2426	0.2457	0.23	0.25	0.2420	0.2450	0.2439	−0.0003
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3871	0.3919	0.38	0.40	0.3878	0.3927	0.38	0.40	0.3869	0.3918	0.3899	−0.0008
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.2595	1.2752	1.24	1.30	1.2631	1.2789	1.23	1.30	1.2593	0.2752	1.2697	0.0037
1 דולר אוסטרלי	1.09	1.20	1.1607	1.1751	1.12	1.21	1.1632	1.1777	1.13	1.21	1.1615	1.1761	1.1690	−0.0031
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.7264	0.7354	0.44	0.60	0.7282	0.7373	0.46	0.64	0.7276	0.7368	0.7319	−0.0022
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4433	0.4488	–	–	0.4440	0.4495	–	–	0.4434	0.4490	0.4462	−0.0004
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3181	1.3345	1.30	1.36	1.3209	1.3374	1.29	1.36	1.3205	1.3371	1.3285	−0.0022
1000 לירטות איטלקיות	1.22	1.29	1.2494	1.2650	1.23	1.31	1.2539	1.2695	1.23	1.31	1.2514	1.2671	1.2584	−0.0026
100 ינים יפאניים	1.21	1.27	1.2351	1.2505	1.22	1.27	1.2383	1.2538	1.21	1.27	1.2349	1.2505	1.2434	−0.0017

יש לך מטען ליצוא או ליבוא?
להעביר באויר עולה פחות ממה שאתה חושב.

EL AL אל על

להשכרה משרדים
במקום מרכזי בתל־אביב

250 ממ"ר ו־450 ממ"ר (השטחים ניתנים לפיצול) בבניין מודרני, מיזוג אויר מרכזי, חניון תת־קרקעי, אחזקה מעולה, טלפונים ככל שנדרש.

לפרטים: טל' 373837 – ארנור.

ללא מתווכים.

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

זה כבר נראה רציני

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של מפנה. הדבר בא לידי ביטוי במספר משתנים: ראשית, מחזור המסחר במניות החופשיות הכפיל את עצמו לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב־8.8 מיליון שקל. שנית, מדד המניות הכללי ללא בנקים עבר, בראשונה מזה חודשים, את מחסום 80 הנקודות, ולפחות מבחינתם של אחדים מסוחרי הבורסה, אצה הדרך כלפי מעלה. המדד אמור לשוב לרמתו מתחילת השנה, 100 נק'. הדבר שלישי, אתמול, בראשונה מזה תקופה ארוכה, פסקו להלוחץ הפדיונות בקרנות הנאמנות, ובתום יום המסחר גדלה נדילתן הון מימוש חלק מאחזקותיהן במהלך המסחר.

קשה לומר אם מדובר בתפנית מהותית. שכן אתמול, בהשוואה לימים האחרונים, לא חל שום שינוי מהותי בתנאים הבסיסיים שבהם פועל שוק המניות. עם זאת, באווירת המסחר חל שיפור ניכר, ולעתים האווירה היא זו שעושה את השוק.

מדד		שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	95.49	+0.69
כללי ללא בנקים	81.16	+1.77
מדד משתנים	82.98	+2.22
מדד אג"ח כללי	105.74	+0.14
אג"ח צמוד מדד	105.86	+0.14
אג"ח צמוד מט"ח	105.80	+0.05

בנקאיות בעירבון מוגבל

היקף הביקושים למניות הבנקים שבהסדר היה אתמול מוגבל למדי, ובחלק מהבנקאיות אף הורגשו היצעים. מאידך, הסתמנה מגמה של גידול בהיקפי הביקושים לבנקאיות שאינן נסחרות במסגרת ההסדר, בעיקר למניות הבנק הבינלאומי ופ.י.בי. המחזור בבנקאיות הסתכם ב־2.8 מיליון שקל.

עליות חדות במשתנים

במניות הנסחרות במסגרת המשתנים נרשמו אתמול, בראשונה מזה תקופה ארוכה, עליות שערים של עד 3 אחוזים, ובמקרים אחדים אף יותר. מחזורי מסחר גדולים נרשמו למניות ים המלח ואי.די.בי פיתוח. חברה זו תפרסם בשבוע הבא את הדוחות הכספיים ל־1987, ולא מן הנמנע כי היא תכריז על חלוקת דיווידנד במזומן. ביקושים גדולים יחסית נרשמו למניות שופרסל, ומניית ה־א' עלתה בשיעור גבוה יחסית של 5.8 אחוזים.

תשואה שנתית דולרית ב־%	מרץ 88 אוק'	מרץ 89 אוק'
בל"ל 0.1	11.72	6.91
הפועלים ש	12.87	7.32
אי.די.בי. רג.	11.63	6.29
דיסקונט א	11.80	7.08
המזרחי ש	11.71	6.21

משפרים תשואות

אחדים ממנהלי התיקים ניצלו את שיפור האווירה במסחר במניות הרשמיות לשיפור התשואה בתיקי ההשקעה של לקוחותיהם. כך, למשל, כתב האופציה של חברת מת"ם, הנסחר אחת לשבוע, עלה ב־21.4 אחוז. בחברת איכות נרשם שער קונים בלבד בפעם השנייה, לאחר שאי־אפשר היה לספק את הביקושים אף בעלייה מרבית של 15 אחוזים. שער קונים בלבד נרשם גם למניית משוב מחשבים. פעילות ערה נרשמה גם במניות כתן מבנים והנדסה. הביקושים סופקו בעלייה של 10 אחוזים. ביקושים גדולים מהרגיל הורגשו גם למניות אל־קטרה.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
438	7	99.73	14.95
448	14	99.47	15.00
518	21	99.19	15.10
528	28	98.92	15.15
538	35	98.64	15.30
548	42	98.34	15.70
618	49	98.03	16.00
628	56	97.74	16.05
638	63	97.46	16.10
648	70	97.16	16.20
658	77	96.87	16.25
718	84	96.53	16.60
728	91	96.29	16.55
738	98	95.98	16.50
748	105	95.65	16.70
818	112	95.36	16.75
828	119	95.08	16.75
838	125	94.79	16.75
848	133	94.48	16.85
858	140	94.20	16.85
918	147	93.91	16.90
928	154	93.62	16.90
938	162	93.29	16.95
948	168	93.01	17.05
1018	175	92.63	17.30

התעוררות במניות "פרוייקטים"

בימים האחרונים מורגשים ניצנים של פעילות ספקולטיבית בניירות ערך דלי־סחירות. נראה כי פעילות זו הלך ותתחזק עם התארגנותו האפשרית של שוק המניות בהמשך. עם זאת, הבעיה העיקרית נותרה האם יהיה גורם שיקנה את המניות בסוף התהליך. ברוב המקרים האחרונים התברר כי לא היה גורם כזה, וזו מניות שבו התמוטטו.

מחיר של 102 נק' לאג"ח ישראל

איגרת חוב מסוג שגיא שהונפקה אתמול על־ידי בנק ישראל נמכרה במחיר של 102 נק'. מחיר זה משקף תשואה לפדיון הנמוכה משלושה אחוזים לשנה, ועובדה זו רק מחזקת את התחושה שרמת התשואה לפדיון על אפיקי ההשקעה הצמודים היא בימים אלה נמוכה. היקף הפעילות באג"ח היה נמוך יחסית, והסתכם ב־5.8 מיליון שקל.

נמשך צמצום הפעילות במק"מ

תהליך צמצום הפעילות במלוות קצרי־המועד נמשך גם אתמול, אם כי היקף הפעילות המשיך להיות גבוה למדי והסתכם ב־26 מיליון שקל. רמת התשואה לפדיון על המלוות לטווח הארוך נוטו לעלות במקצת.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	היומי אחוזים
אב	5285.80	5208.12	50.95	0.99
אבוקה	409.83	401.85	5.77	1.46
אגוז	272.14	266.94	0.42	0.16
אגם	106.89	104.80	0.51	0.49
אדיר	1804.42	1768.92	5.65	0.32
אדם	160.41	157.31	2.04	1.31
אדמיר	166.70	165.55	0.12	0.07
אור	433.69	429.96	0.41	0.10
אורון	135.05	132.38	0.29	0.22
אורלי	296.84	294.71	0.63	0.21
אורן	832.35	816.19	3.60	0.44
אייל	5437.27	5331.23	5.99	0.11
אורים	5696.85	5578.84	-0.44	-0.01
איתן	802.71	786.87	2.76	0.35
אלון	662.15	648.73	1.68	0.26
אלמוג	701.12	687.46	1.73	0.25
אנקור	98.75	96.43	0.36	0.37
אפיק	105.71	104.29	0.16	0.15
אפיקים	87.99	85.87	1.47	1.74
ארז	304.18	298.22	4.86	1.66
אש	135.70	132.71	2.17	1.66
אשל	193.01	189.24	0.19	0.10
אתגר	86.15	84.51	1.29	1.55
אתרוג	264.12	261.56	0.96	0.37
ברולה	155.60	152.62	1.11	0.73
ברוש	522.21	512.13	3.54	0.70
ברק	468.00	458.74	3.84	0.84
ברקת	325.41	322.99	0.42	0.13
גביש	1590.86	1560.26	6.65	0.43
גבע	118.66	116.90	0.33	0.28
גורן	469.51	460.58	1.58	0.34
גיא	106.38	104.81	0.30	0.29
גיל	3328.17	3263.58	28.87	0.89
גלית	657.59	659.42	1.54	0.23
דוכבן	351.03	347.71	2.56	0.74
דולפין	508.09	498.18	3.76	0.76
דולב	256.31	251.08	0.71	0.28
דורון	1630.19	1600.52	2.78	0.17
דותן	280.75	275.69	0.36	0.13
דליה	587.31	576.91	2.39	0.42
דרור	324.03	318.08	2.92	0.93
הדס	353.09	346.33	4.71	1.38
הדר	390.43	387.76	2.82	0.73
הילה	416.35	414.50	1.26	0.30
ורד	566.28	556.52	1.59	0.29
זהבית	2043.58	2003.51	0.00	0.00
זוהר	112.82	111.16	0.21	0.19
זיו	139.16	137.10	0.31	0.23
זיתים	105.25	103.05	0.69	0.67
זמיר	432.03	423.60	6.64	1.59
חבצלת	169.49	165.75	0.49	0.30
חצב	149.09	148.68	0.17	0.11
חלמיש	219.91	218.43	0.33	0.15
חן	155.57	154.95	0.23	0.15
טופז	118.23	115.67	0.33	0.29
טל	6515.09	6434.57	9.50	0.15
יובל	477.72	468.51	1.77	0.38
יהלום	168.20	164.96	1.72	1.05
יסמין	363.33	360.02	4.23	1.19
יערה	467.71	458.71	1.25	0.27
כוכב	294.63	288.93	4.26	1.50
כחל	134.15	131.55	0.23	0.18
כלנית	641.67	630.15	2.48	0.40
כספית	272.72	270.70	1.01	0.37
כרמל	142.03	139.81	0.07	0.05
כתר	1236.06	1218.28	1.35	0.11
להב	4852.78	4757.83	24.14	0.51
למשקיע	132.44	130.92	0.04	0.03
לפיד	333.81	327.34	4.74	1.47
לקט	1995.61	1955.47	3.23	0.17
לשם	394.55	391.95	1.01	0.26
מבחר	1429.89	1402.83	2.08	0.15
מבטח	4102.66	4076.78	6.68	0.16
מגן	266.13	264.33	0.52	0.20
מגוון	3850.76	3816.76	13.01	0.34
מור	1617.20	1606.24	24.40	1.54
מורן	871.15	862.67	6.06	0.71
ממה	25490.14	25089.25	73.48	0.29
מיטר	1079.02	1058.36	1.84	0.17
מעוף	4659.81	4571.24	43.80	0.97
מעיין	779.78	765.26	1.79	0.23
מקשה	399.89	397.28	-0.01	-0.00
מכלול	95.91	94.09	1.14	1.23
מרווה	130.38	129.90	0.21	0.16
מרום	1413.24	1386.90	2.94	0.21
נהרה	151.24	148.99	0.55	0.37
נביון	272.41	270.52	4.19	1.57
נטף	466.32	459.25	3.74	0.82
נילי	133.37	131.40	2.24	1.73
סביון	643.27	631.64	2.62	0.42
סגולה	143.14	140.32	0.38	0.27
סלע	389.45	386.85	0.39	0.10
סנונית	558.42	547.53	1.12	0.20
ספיר	384.24	376.97	3.08	0.82
סביר	175.88	175.44	0.39	0.22
עירית	363.99	357.15	3.12	0.88
עדית	756.06	750.50	6.47	0.87
עידן	504.38	497.03	0.64	0.13
עוגב	116.03	113.58	0.24	0.21
עת	2344.18	2326.85	23.14	1.00
עפרוני	525.84	515.57	1.14	0.22
ערמון	130.97	128.49	0.33	0.26
פרא	1630.53	1598.75	11.29	0.71
צבר	560.65	549.52	2.18	0.40
צופית	480.65	471.23	3.87	0.83
צוק	130.17	129.66	0.26	0.20
צמר	1177.08	1153.59	2.30	0.20
צמיחה	523.02	515.59	2.10	0.41
צמרת	150.53	149.45	0.34	0.23
צריח	105.15	103.74	0.28	0.27
קלע	169.81	168.96	1.02	0.61
קשת	107.59	105.48	0.61	0.58
רעית	17686.09	17517.70	174.13	1.00
רימון	138.29	138.05	0.17	0.12
רקפת	866.27	851.06	9.22	1.10
רשף	432.74	423.84	1.16	0.27
שבים	472.44	463.39	1.02	0.22
שהם	357.03	353.69	0.42	0.12
שחף	105.57	103.51	0.19	0.18
שירה	452.28	448.99	2.56	0.57
שמיר	427.25	418.93	0.79	0.19
שנהב	665.77	662.64	9.02	1.38
שקד	683.65	670.55	10.11	1.53
שפר	192.57	188.79	0.26	0.14
תאנה	245.20	242.89	2.31	0.96
תדהר	510.24	507.70	4.85	0.96
תירוש	564.47	561.80	0.88	0.16
תנופה	107.06	104.93	0.29	0.28
תמר	262.85	257.79	0.54	0.21
תמוז	203.77	202.31	0.31	0.15
תרשיש	118.81	116.55	0.20	0.17
תשרי	551.48	546.96	1.62	0.30

שערי אגרות החוב

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי ב־%
4101	420.4	-2.6
4102	169.8	+0.6
4103	163.2	+0.6
4104	158.1	+0.5
4301	158.1	+0.5
4302	150.6	+0.6
4303	149.7	+0.6
4304	147.5	+0.6
4105	151.7	+0.1
4106	128.4	+0.1
4107	124.6	+0.1
4108	122.5	+0.1
4109	119.7	+0.5
4110	118.4	+0.5
4201	147.7	-0.5
4204	137.7	-0.6
4205	139.1	-0.5
4206	136.3	-0.2
4207	136	-0.2
4208	134.3	-0.2
4209	131.5	-0.2
4210	128.2	-0.2
4211	124.4	-0.2
4212	121.9	--
4213	119.1	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	45847	+22
3602	42270	+20
3603	39345	+18
3604	35534	+8
3605	32270	+8
3606	30417	+7
3607	28399	+162
3608	26891	+157
3609	25627	+154
3610	22944	+18
3611	22173	+16
3612	21958	+17
3613	20644	-22
3614	19825	-22
3615	18310	-21
3616	16857	+146
3617	15907	+141
3618	15103	+137
3619	13893	+7
3620	13086	+6
3621	12407	+6
3622	11256	+5
3623	10571	+54
3624	10144	+63
3625	9226	+4
3626	8566	+46
3627	7909	+10
3628	7287	-33
3629	6890	+39
3630	6464	-11
3631	5942	-10
3632	5597	-49
3633	5290	-46
3634	4662	-20
3635	4411	-19
3636	4355	+2
3637	4071	+2
3638	3794	+1
3639	3475	+1
3640	2876	+1
3641	2494	+1
3642	2233	-19
3643	1939	-17
3644	1762	+25
3645	1590	+22

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1286	-36
3702	1025	--
3703	902.7	-7.6
3704	773.5	-6.7
3751	410.4	+2.2
3752	165.3	+8.7
3753	158.7	+0.6
3901	155.7	+0.5
3902	148.4	+0.4
3903	147.4	+0.4
3904	145.2	+0.4
3754	143.7	+1.9
3755	138.5	+1.8
3756	133.8	+1.7
3757	135.1	+1.7
3758	131.8	+0.1
3759	131.4	--
3760	129.7	+0.1
3761	126.9	--
3762	123.7	+0.1
3763	120	+0.1
3764	117.8	+0.1
3765	115	+0.1

שערי המניות 12.4.88

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
אגוד ש	17270		15	-175	-1	-15
המסחר 0.1	1130		482	+45	+4.2	+447
המסחר א 0.5	601	בק	898	+6	+1	+1035
כללי לא בהסדר	13800		75	+302	+2.2	+67

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	107200		343	+340	+0.3	+1126
אידיבי ב 100.0	106660		21			-6
אידיבי בב א	649647		1	+7000	+1.1	+16
אמד 0.1	79950		213			+177
דיסקונט ב	138800		29	-3000	-2.1	-96
דיסקונט א	136720		204	+338	+0.3	+254
דיסקונט שה ב	15855		100			
המזרחי ש	44100		488	+120	+0.3	+1268
המזרחי ב	44400		87	+500	+1.1	+634
הפועלים מבב	97500	קב				
הפועלים ש	72380		961			+1063
הפועלים ב	72580		137			+378
כללי א 1.0	185200		16			+14
כללי שה 7	8920	קב				
בל"ל 0.1	46260		1378			-1718
בל"ל שה 11	17230		84	+50	+0.3	+285
מימון ומסחר 1.0	61380	קב				
מימון ומסחר 5.0	31100	קב				

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	133520		32	+2800	+1.5	+145
אידיבי ב 100.0	131500	קב				
אידיבי בב א	796100			+6000	+0.8	+15
אמד 1 ש"ח	98501		8	+900	+0.9	+257
דיסקונט ב'	168110		4			-1
דיסקונט א'	168500		1	+1000	+0.6	+179
מזרחי ש'	55000		66	+856	+1.6	+142
מזרחי ב'	53900		2	-1800	-3.2	-2
הפועלים ש'	89370		74			-4
הפועלים ב'	90600		4	+1500	+1.7	+104
כללי א'	228000	קב				
בל"ל סטוק	57119		84	+400	+0.7	+265

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	20150	קב				
לאומשכן ש	7500		92	+145	+2	+103
לאומשכן ב	7090	קב				
ברבל ש	5400		42	+100	+1.9	+184
פת משכ ש	2050		600	+40	+2	+1308
משכן ב ש	3270		517	+58	+1.8	+1732
עצמאות 0.1	16105			+515	+3.3	+10
מרבב 1.0	6348		99	-50	-0.8	-99
טפחות מבב ש	20405			+5		+20
טפחות רג ש	21205			+5		+20

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 12.4.1988 באירופה

מטבע	שער
$ ארצות הברית / לין שטרלינג	1.8485/1.8495
מרקים גרמניים / ל$ ארה"ב	1.6860/1.6870
פלורינים הולנדיים	1.8908/1.8910
פרנקים שוויצריים	1.3953/1.3963
פרנקים בלגיים	35.2300/35.2500
פרנקים צרפתיים	5.7180/5.7210
לירטות איטלקיות	1248.40/1249.40
ינים יפניים	126.50/126.60
$ ארצות הברית / ל־ק.נ"ד	1.3420/1.3425

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לפיקסינג 450.20

מכירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.8467/1.8479	1.3889/1.3903	1.6885/1.6817
3 ח'	1.8430/1.8443	1.3775/1.3788	1.6706/1.6719
6 ח'	1.8373/1.8388	1.3608/1.3623	1.6550/1.6563

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שוק נאמנות

בטחה כלל

ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

"בוא ללגום מקורס יין משובח"

מועדון היין בחסות דיינרס קלוב, מזמין אותך להעמיק את ידיעותיך בנושא היין בקורס מיוחד בן 6 פגישות. חלקה הראשון של כל פגישה יוקדש להרצאה תיאורטית; חלקה השני ללימוד דרך הטעימה, חידוד חוש הטעם, הריח והזכרון. הקורס יתנהל בהדרכת מנהל המועדון אפי ויכטר והאנולוגים ישראל פלאם, קובי נת ויאיר מרגלית.

מחיר הקורס 285 ש"ח+מ.ע.מ.

פתיחת הקורס הבא – 26/4/88 – מלון דן ת"א, שעה 20.00, מדי יום ג.

הרשמה טלפונית
דיינרס קלוב,
מח' הזמנות יין –
03-295858

אפי ויכטר

מועדון היין
בחסות דיינרס קלוב.

صورة عن الأصل

מכתבים למערכת הארץ

דומיית ההסברה מזיקה לנו

בעת ביקורי בחו"ל נוכחתי שוב, שלא בפעם הראשונה, על הנזק הנגרם מדלות ההסברה הישראלית בחו"ל.

נזדמנה לי פגישה בנסיבות חבר־תיות עם מספר עיתונאים בגרמניה, ביניהם גם בעל תפקיד מכובד במערכת החדשות שבאחת התחנות הממלכתיות. איש מהם אינו בעל נטיה עוינת, חלקם ידידותי לישראל. כצפוי, נסבה השיחה על האירועים האחרונים ומצבנו הפוליטי מזה, התרעומת שמעורר אצלנו הדיווח העיתונאי בחו"ל.

השתדלתי להעמיד אותם על עובדות רקע היסטוריות ופוליטיות, שידיעתן דרושה להבנת האירועים שמסעירים את דעת הקהל בחו"ל ומצבנו הפוליטי בכלל, על בעיו־תיו. אינני איש הסברה מקצועי, אך זכיתי להקשבה רבה ובסיום השיחה הפטיר האיש הבכיר "למדנו בערב זה כמה היבטים חדשים" — האם יש הוכחה חותכת יותר לדומיה ההסבר־תית שנראה שאינה מגיעה אפילו לחוג כזה של בעלי עניין מקצועי והשפעה על דעת הקהל?

אין להפריז בחשיבותה. אך זניחתה, אם במכוון ואם מחוסר מודעות, מובילה מהר מדי ל"כמילא כל העולם נגדנו".

אוריאל בריארי
רחובות

רחוב המאספים נאסף אל אבותיו

על הנוהג לשנות שמות רחובות כבר דובר בעבר כנוהג נפסד שאין בו כדי לרומם. קראתי את מכתבו של מר משה לשם ואני "בראש אחד" אתו. וכדי להמחיש אומר שעזבתי לשנה את ישראל ורק לפני שבוע שלחתי מכתב לעירי־ית משרדו ברח' המאספים בת"א, וגם רחוב זה נאסף אל אבותיו, ורק עקב קריאת מכתב למער־כת נודע לי על השינוי.

מכתב זה נכתב מאנגליה ובעיר בה אני גר יש רחובות בני 300—400 שנה ששמותיהם שר־ידים וקיימים, וכבירורתי וזה קיים גם בערים אחרות בסביבתי. אבל מאחר ופוליטיקה עומדת בראש הפירמידה ולא מסורת ושור־שיות אז זו התוצאה העגומה, שחלקה ניכר מתוך בדיקת הכנסות.

ליכטנשטיין גדעון
ארמבסטר, אנגליה

"הגירה מרצון" של מי?

אליהו טיומקין מציע ב"הארץ" מיום 28.3.88 פתרון לסכסוך בארץ ישראל, והוא "הגירה מרצון". חבל שהכותב לא פירט יותר את תכנית השלום שלו, ובמיוחד שלא קבע מי צריך להגר מרצון מארץ ישראל: ערבים או יהודים?

להשלמת תוכניתו כדאי לבדוק את השיקול הבא: את הישראלים הצעירים מן "הסקטור היהודי" מחנ־כים שהם בסך הכל "יהודים המתגוררים בישראל", ולא חלילה "ישראלים" (יש דבר כזה), מטרת החינוך לפי החוק היא להביאם להזדהות גמורה עם אחיהם, עצמם ובשרם, הנפוצים משום מה להיות מפוזרים בכל העולם. על החינוך הזה אין עוררים, ואין ספק שבוגריו המוצלחים יכולים לשמור על הזהות היהודית גם אם יעזבו את ישראל. המסקנה היא שההגירה מרצון לשם השגת המטרה הנעלה של השלום צריכה לחול על היהודים.

עוזי אורנן
חיפה

התגובה ההיסטרית של השמאל

תרגום שירו לעברית של המשורר הפלסטיני מחמוד דר־ויש, אשר פורסם לפני שבועות מספר בישראל, עורר תגובות שונות ומעניינות, אצל אנשים המשתייכים לקבוצות הפוליטיים השונים בישראל. מצד אחד תגובת הימין הקיצוני אשר עט על השיר כמוצא שלל רב, כדי להוכיח פעם נוספת שאין עם מי לדבר בצד השני ומטרת כל הערבים לזרוק אותנו לים.

אך מפתיעה יותר היתה תגובתם ההיסטרית של חלקים מהשמאל הציוני שהרגישו את עצמם מרומים, אשר שגו באשליות שווא וכעת בעקבות השיר נתנפצו אשליותיהם על הדרקים אפשרי עם הצד שכנגד. לדעתי, עמדת שני הצדדים אינה רציונ־לית. לא צריך להיות מופתע מכך שתוכן השיר מבטא את שאיפתו של חלק מהציבור הערבי הפלשתיני אשר רוצה לראות בחורבן המדינה היהודית. אך יחד עם זאת צריך להבין שאין זו שאיפת הכלל, כמו שעמדותיו של ח"כ כהנא לגבי הערבים אינן מבטאות את שאיפת רוב היהודים בישראל.

יצחק הרצקי
ירושלים

האגודה למלחמה בסרטן אינה גוף נתמך

במאמרו של ד"ר זאב סגל, במדור פרשנות משפטית מה־4.4.88, התיי־חס הכותב לעובדה לפיה "גוף נתמך" הינו כפוף מעכשיו למדיניות שר האוצר והשתמש בדוגמאות לגו־פים נתמכים בהם כלל את האגודה למלחמה בסרטן.

ברצוננו להבהיר, האגודה למלח־מה בסרטן אינה גוף נתמך, במשמ־עות המונח בחוק יסודות התקציב. האגודה אינה נתמכת ע"י מימון ממשלתי כלשהו. יותר מכך, האגודה מסייעת בקידום פרוייקטים לאו־מיים וממשלתיים כגון מלקות, רכשת מיכשור, מממנת תקנים לעובדי בריאות ועוד ועוד...

פעילות חיונית זו מתבססת על תרומות הציבור בלבד.

מרים קליין
מ"מ מנכ"ל האגודה למלחמה בסרטן

קורפו, שחרר אותנו מהחגורה

בימים אלה התבשרנו מפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על עלייה בשיעור כ־10 אחוזים במספר התאונות בשלושת החודשים ה־אחרונים (דצמבר, ינואר, פברואר) לעומת שלושת החודשים הקודמים להם.

להערכתי, "נביאי" חגורות הבטי־חות בעיר יכולים לרשום "הצלחה" זו לזכותם. חכמים אלה הבטיחו לכ־לנו, במשך שנים, כי אם רק נחגור חגורות בטיחות גם בעיר, מספר התאונות ירד מיד במידה ניכרת. ובכן, ה"צדיק" היה עמכם בשלושת החודשים האחרונים שבהם נחגרנו בחגורות, יצאנו מכלים, התעצבנו ועלה מספר התאונות.

אני פונה אל שר התחבורה מר קורפו בבקשה תן למטיפים אלה לחגור חגורות בטיחות בעיר, מחוץ לעיר ואפילו בביתם. אותנו הצל בבקשה מצרה זו ובטל את התקנה, כמובטח, ב־30.4.88.

תודה לך על תרומתך להקטנת מספר תאונות הדרכים במקלך את בקשתי הצנועה.

יצחק דוידסקי
חיפה

מר נתניהו, טעות

נדהמתי לשמוע מפי מר בנימין נתניהו ("מבט", 30.3) שניקרגואה מצויה בדרום־אמריקה ולה הצבא החזק ביותר באזור. טעות מצערת. מדינה זו נמצאת במרכז־אמריקה וברזיל וקובה עולות עליה צבאית בשיעור ניכר.

ד"ר יוסף הודרה
אוניברסיטת בר־אילן

תיאטרוני ישראל

מחר יום ה' 14.4

תיאטרון הבימה:
ג'ון גבריאל בורקמן 20.30
אנשים קשים — כפר סבא: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
אמא קוראז'

הארץ ממליץ

המבצר הנסתר (ת"א) — פרודיה עדינה על סרטי הסמוראים שנע־שתה ב־1958 על ידי אקירה קורו־סאווה ("שבעת הסמוראים", "רוזשומון", "קאגמושה" ועוד).

להתראות ילדים (ת"א, ירושלים) — ילד יהודי מוסגר לנאצים בצרפת הכבושה, בעיקבות הלשנה. אירוע זה הטביע את חותמו על חייו של הבימאי לואי מאל, שהיה עד לכך, בגיל 11.

מוכת ירח (ת"א, חיפה, ירושלים) — ירח מלא בברוקלין משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר הנפלאה, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצוינים.

חופשה בכפר (ת"א) — ילד פריסאי בן 9 מבלה חופשה קצרה בכפר, בה הוא נפגש בבמה אמיתות חיים ורוכש ידידים אהובים. סרט אישי של הבמאי הצרפתי ז'אן לו הינר.

שחורות (ת"א) — סיפור אהבה אירוטי ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סי־פורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני, עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה, ומארת קלר.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) — שני מלאכים מובטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) — מלחמת העולם השניה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

מובלטות (ת"א) — זוג צעיר בהונגריה נאבק נגד נסיבות קשות להחזיר את שתי בנותיו הקטנות ש"נוכרו" בחסות המדינה.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, ירושלים) — מתח, דרמה של בית־משפט ופרשת שחי־תות, בבימויו של פיטר ייטס ("בר־לייט", "המלביש"). עורכת־דין יפה ונחושת לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית־המשפט.

מעקב צמוד (ת"א) — סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

תקליטים / דני בלושטיין

כוכב שביט

שושנה דמארי: זמרת מבצעת מהטובות ביותר

שושנה דמארי — "אור" (הד־ארצי): עיבודים, הפקה מוסיקלית והצגה: מתי כספי; מנגנים: נגני התזמורת הפילהרמונית; נגן רא־שי: יצחק מרקובצקי; מפיק: משה זורמן; תוקלט באולפני מרי־מון ינואר 1988; צילום: מכני בן גרא; עיצוב עטיפה: רפי דייגי; מפיק: דוד אלדוד.

בין כל אירועי שנות ה־40 הנוח־תים עלינו השנה, חלק מגיעתם קשה וחלק פחות. זהו כוכב שביט. שושנה דמארי מושכת אחריה שובל זוהר של קריירה מפוארת ובתקליט הראשון שהקליטה זה 25 שנה (!) היא מקשטת את רקיענו, מבלי לגרום לנו לרוץ ולחפש מקלט למבוכתנו, כמו בשאר האירועים הי־זומים הנוחתים עלינו.

דמארי היא מן הזמרות המבצעות הגדולות ביותר שקמו לנו, ואיננו משופעים בשכאלה. אפשר להזכיר את אסתר עופרים, נחמה הנדל אולי, וזהו. יש בקולה העמוק והחם הוד הדרה, וחצי היובל שעבר מאז דרכה כף רגלה באחרונה באולפני הקלטה לא נגס כהוא־זה באיכות קולה. מתי כספי שעיבד והפיק מוסיקלית, נמנע — כמו מאמן כדורסל הניצב בפני משחק הגמר של קבוצתו — מכל שגיאה אפשרית: הוא לא ניסה לעטוף את קולה של דמארי בצליל עכשווי מסונתז, תופים מפוארים וכיו"ב. הוא עשה את השיקול האמנותי הנכון והשתמש בתזמורת הפילהרמונית. דמארי היא אחת הזמרות הבודדות בארץ שלקולה יש עוצמה מספקת לאזן ליווי תזמורתי שכזה.

קבוצת המלחינים המכובדת הי משתתפת בתקליט כיוונה את עצמה אל דמארי במחווה של כבוד. את הרוח הנושבת מהלחנים אפשר היה לתאר כנאואכספרסיוניסטית, אך עדיף כך מאשר פאתטית. התוצאה מכבדת את כל יוצריה. המפגש המיוחל בין דמארי לסשה ארגוב ("בית אחד" — אהוד מנור/סשה ארגוב), עומד בכל הציפיות: קלאסיקה ישראלית. בול־טים גם "הרוח נושאת אבק" (תרצה אתר/משה וילנסקי; והרי וילנסקי הוא המלחין המזוהה יותר מכל עם שירתה של דמארי, או להיפך), "לילה לא נשאר" (אהוד מנור/מתי כספי) ו"עדיין כאן" (אהוד מנור/בועז שרעבי). את התקליט מסיימת דמארי בהפגנה קולית מרשימה — "מתוך לבבי" שחיברה שרה לוי־תנאי (מלים ולחן), שאותו היא מבצעת א־קפלה. ולהשלמת התמונה — צילום העטיפה המהמם של מכני בן־גרא.

סגנונות שלובים

חמישייתם של אנריקו ראווה ודינו סאלוצי — Volver; אריסיאם, יבוא "קרדום"; אנריקו ראווה — חצוצרה, דינו סאלוצי — בנדוניאון, האריי פפל — גיטרה, מוריו די קאסטרי — באס, ברוס דיטמאס — תופים. מפיק: מאנפרד אייכר.

חמישייתם של אנריקו ראווה ודינו סאלוצי היא דוגמה נוספת של אמני חברת אריסיאם המשלבים ג'אז במגמות של "מוסיקת העולם" — מוסיקה אתנית. ההרכב הכלי של החמישיה מבליט מגמה זו: אנריקו ראווה הוא נגן חצוצרה מעודן ביותר, בעל צליל לירי המזכיר לפעמים את מיילס דיוויס בקטעים השקטים שלו. בנגינתו הוא משלב נגינה לירית־מלודית עם נטיות של ג'אז חופשי. נגן הבנדוניאון דינו סאלוצי תורם להרכב את צליל הטנגו הארגנטינאי. הוא מושפע באופן טבעי מיצירתו של אסטור פי־אצולה — המלחין ונגן הבנדוניאון הארגנטינאי שהצליח לשבור את המסורת הנוקשה של הטנגו ולשלב אותו במסגרות של מוסיקה מודר־נית.

הדמות הדומיננטית השלישית בהרכב היא של הגיטריסט האריי פפל, גיטריסט בולט בזירת הג'אז האירופית, שסגנונו המופשט והצליל העתידי שלו מזכיר את זה של הגיטריסט האמריקאי ביל פריזל — עוד אמן של חברת אריסיאם.

המוסיקה שיוצר הרכב מסוקרן זה היא מעין סגסוגת של מתכת, שת־כונותיה חדשות אך פה ושם ניתן לזהות את רכיביה. לכל סגנון ואווירה מוסיקליים המיוצגים כאן — ג'אז חופשי, צלילים מרחפים, גוונים פסטליים ליריים, וצליל הבנדוניאון המושך מיד לכיוון מלודי של טנגו — יש השיאים שלו. השילובים השונים יוצרים שיאים חדשים אך לפעמים גם מתנגשים זה בזה.

הסגסוגת הזו נשברת במקומות שבהם בולטים סיגיה רוחה בחוזק ניחודי כאשר הם משתלבים זה בזה ללא אילוץ. הקטע "מיניגואיטור" הוא דוגמה מצוינת לכך. המגמה היא בכל אופן מרתקת, וכמו בהרבה מתקליטיה של חברת אריסיאם, נו־תנת חומר למחשבה לגבי כיווני ההתפתחות של הג'אז העכשווי. ייתכן שחובבי ג'אז בטוהרו הקלא־סית, סולדים מהכנסת אלמנטים זרים, אתניים, לג'אז, אך בלא ני־סיונות מוסיקליים כאלה צפוי לג'אז גורל דינוזאורי.

עיריית תל-אביב-יפו

אתה סובל מיתושים?

עזור לנו לאתר אותם

עיריית תל־אביב־יפו מרססת בקביעות מוקדי יתושים מסביב לאזורי המגורים ובתוכם.

בשנה שעברה הוכחנו כי יחד אפשר להתגבר על מכת היתושים.

היתושים שעוקצים אותך היום מגיעים ממוקדים קטנים כמו: **שלוליות שנותרו אחרי הגשם, דלי מלא מים על הגג, דליפה מדוד שמש, מים במקלט ואפילו קופסת שימורים ובה מים עומדים.**

עזור לנו לאתר מוקדים אלה — התקשר למוקד העירוני בת"א, מס' 106, והודע לנו על יתושים העוקצים אותך.

יחידת ההדברה תגיע אליך לחיסול המיפגע.

זכור — מוקד עירוני 106.

במקומות יבשים - אין יתושים

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הסתדרות רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד לבוקר ב־7 בבוקר בתחנות מד"א של 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5795333, 5793334
חיפה 512233
רמת גן 781111
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
בני ברק 5511111
חולון 805183
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433308

שר"ן — שירות רפואי נייד:
24 שעות ביממה, כולל רופאי שיניים: ירושלים, מוקד יום — 668585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב־ד

"שקמ" — שירות רפואי לקופ"ח (ת"א)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל' 03־7549111 "שקמ" מנוי 222

של"ח — שירות רפואי לקופ"ח (חיפה)
בימי חול בשעות 19־24 ימי שישי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־380341 קוד מנוי 1665

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר קומה 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות
בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' ושבתי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: ביה"ח הדסה ע"כ — 16—22
קופ"ח לאומית —
שירות מטיילים לרפואה, שיקום וטיפול בבית:
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
7549111 אחזקות 1500

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־225808

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611

מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים"
א' רדה 11.00—13.00
ב' רדה 16.00—18.00
טל' 220031
רח' מאוז 15 תל־אביב

יד ביד — עזרה קשבה לילד ולהורים
תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00 222732
ירושלים — 248358
חיפה והגליל — 229488 מ־11.00—20.00
הגליל המערבי — 04־922222
קו אלי — המערכת לתמיכה בילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
א'־ה' 261070 16.00—20.00

אגוד לשירות אזרח — תמיכה משפחתית לשירות הציבור בנושא דין 24 שעות ביממה 03־5461727/8

שה"ל — שירותי בריאות שאשל המדע להול לב (שרטי) 338848

היצר — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות
טל': 03־5461133, 08־550506

הוועד למלחמה באיידס — הסברה ומידע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 285121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30—25.00 ת.ד. 33602 ת"א

תורנות כורמות המגלגון — דוחון ת"א 611001, 246365, 239952
דוחון ירושלים 226335
דוחון חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, עיניים)
הדסה ה"צ — (אורתופדיה, נשים)
ביקור חולים — (א.א.ג)
שערי־צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב קופ"ח מכבי בן יהודה 26 203492
בנה ישראל בצה ישראל 11 226545
ירושלים אלימן ישעיהו 10 383753
חיפה נגרדי נגרדי 15 664039
חולון אברהן הסידן 52 889153
מכבי שנקר 35 895571
בת ים קופ"ח עין יהב 2 884854
רמת גן רמת יצחק שד' ירושלים 96 777506
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה נתניה הרצל 11 22842
הקריות הרמן מכונת מוריץ 713136
חדרה הנשיא הנשיא 324251
רחובות קופ"ח כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אנונימי בהחלט.
ימים ב' ג' ד' — 16.00—19.00.
רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' — 16.00—19.00 רח' הסנסור 14 טל' 881520

מרכזי מידע — אגד

03־384304 03־432777 04־549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלויזיה

חינוכית

08.00 חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע
09.20 אנגלית ז'
10.10 מדעי החיים ה־ד
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ד'
11.15 אנגלית י"א—י"ב
11.30 קשת וענן
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע
13.30 גיאוגרפיה של א"י
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 האנציקלופדיה הפתוחה
15.00 טוב טוב הנמר
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע לבחינות בגרות
15.55 שבעה מיבצעים מב־ריקים לארבעים
16.30 40: עד כאן
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 יומנה של אנה פראנק
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) על ספרות ותרבות
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 טכס הזכרון המרכזי לשואה ולגבורה
21.00 מבט לחדשות
21.30 מדור לדור
22.00 הספינה מלאה
23.40 מבזק של יום חדשות

ערוץ 2

18.30 ילדים מציירים את השואה
19.00 עדויות "צעירות המוות"
19.15 המבה היה 81
20.45 אמבולנס
21.00 בקשאסט
21.30 שחרור אושוויץ

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 בכיקה מתוקה
21.10 סרט תיעודי
22.00 חדשות באנגלית
22.20 שרות האש

לבנון ערוץ 12

14.30 חיים אחרים
15.00 מועדון 700
15.30 ההצלחה
16.00 ילדי ההכובות
16.30 סופרבוק
17.00 שוכני האלפים
17.30 סרט
19.00 חץ וקשת
18.30 משפחת קמבל
20.00 חדשות בערבית
20.30 חדשות באנגלית
21.00 רצח במשיכת קולמוס
22.00 החוק הדרי מקגרו
23.00 המשווה
24.00 מועדון 700
00.30 חיים אחרים

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהנאה ניגונה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אבנים באולפן
13.05 בהנאה ניגונה
15.00 מוסיקה דיווה
16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפו' י־ם רשות"ש
18.00 קונצרט
20.05 קונצרט

רשת א'

15.30 שירים עבריים
16.05 מושבים
17.10 צבעי הקשת
18.06 מבחן קרב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 יומני פואנבנייסטה
23.05 שירי גיטואות

רשת ב'

17.05 פולין
18.06 יש שאלות
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לעניני צבא וביטחון
19.55 רמי יו"ר יד ושם יצחק ארד
20.00 עצרת יום הזכרון לשואה ולגבורה
21.05 מגילה יקר שכן
23.05 שירים עבריים
00.05 יומן חדשות

00.15 שירים עבריים

רשת ג'

06.04 בוקר לאושר
07.00 שיר בבוקר בבוקר
10.05 דברים טובים
11.05 שבעים מי יודע
12.05 אהבה ימימית
13.05 רק ביומי חול
14.06 לי ולך
15.05 חרש, חרש המוזיש
16.05 בעימה חמר
18.06 שירים משלנו
20.05 שירים עבריים

גלי־צה"ל

18.05 להבות באפר
20.05 לשמור את כל הצי־פורים לשיר
21.00 מבט לחדשות
21.30 אנציקלופדיה משודרת
23.05 עשרים הערב
23.55 שירות הנגה
00.05 משירי ארץ אהבתי
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1

19.05 לאן הגענו
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אנציקלופדיה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
22.55 לא ספים
23.05 עשרים הערב
23.55 שירות הנגה

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן
20.05 מבצר המצומצם הלוחם
21.00 זיים המבוחשב
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הידיקל. עבודת קלה
08.05 חזקה עם בני הבית
09.05 סלולרי. שירות מידע
10.05 שידיקה. מחלות ושירים
11.05 מניני בוקר
12.05 מעורב ירושלמי
14.06 באמצע הדרך. מגאזין לילדים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.05 עושים עניין
09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי
10.05 כל צבעי הרשת

12.10 אלף־ואל־בית
13.05 בוקר היום. חדשות ומסגרים
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות
14.30 מרכזוק. הבוקר השוטר
15.05 שירים ושיעורים
15.55 קראו ספר. קראים ממליצים
16.05 יומן בלילה

רשת ג'

06.04 בוקר לאושר. לחוצים
07.07 שיר בבוקר־בבוקר
09.05 גימלים. עם מיכל שגואלי
10.05 דברים טובים. עם שמירה איסטר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יומיומית. עם יוסי סיאם
13.05 רק ביומי חול. עם מנחם פרי
14.06 לי ולך שיר והרכה

גלי צה"ל

06.05 אנציקלופדיה משודרת
06.30 מוקדם עיר. חדשות
07.07 שבע אפס שבע. עם אלכס אנסקי
08.00 בקצרה: ישראל. אקטואליה
09.05 ארלה בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 עשר. שירים עבריים
10.55 לא מנים. הצלחות ובמנים
11.05 נבנן לעכשיו
13.05 דרדרייום. עם רוני לבין
13.55 40 למטה. סיפור היום בצהרים
14.05 מכישה יומית
עם יצחק ברנר הארלי יניב
15.05 שירים לוהב. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהרים
17.00 שיבטוב ישראל
18.05 חדש, חדש וחדש. עם שש שער
16.05 חבנה יומית. עם יקיר אביב

קולנוע

תל־אביב

אורלי — מוכת ירח 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — הסינילאבי 4.15, 7.00, 9.45
בן יהודה — חיזור גורלי 4.30, 7.15, 9.45
בית לסין — בית הזוית 11.15 בלילה
גורדון — בצילו של הלם קרב 5.00, 7.30, 9.30
גת — שאלה של שפיות 5.00, 7.30, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דיזנגוף 1 — מאנון 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — ז'אן דה פלורט 13.30, 4.30, 7.15, 9.45, 11.00
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 1.30, 4.30, 7.15, 9.45
הקולנע — בית צורני אמריקה — יוסף של התנא 4.30, 7.15, 9.30
דרייב אין — עבודה בעיניים 5.00, 7.30, 9.30
הוד — עבודה בעיניים 5.00, 7.30, 9.30
חן 1 — מעקב צמוד 5.00, 7.25, אמפריית השמש 9.40
חן 2 — אמפריית השמש 5.30, 6.30, מעקב צמוד 9.50
חן 3 — הקיסר האחרון 3.30, 6.30, 9.30
חן 4 — תרגילים בזיוף 7.25, 9.50
חן 5 — אי אפשר לקנות אהבה 11.00, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
לימור — עשבי פרא 4.00, 6.45, 9.15
לב 1 — חופשה בכפר 2—5, 7.40, 9.55
לב 2 — מבלנות 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
לב 3 — שובו של פרסין גר 2.00, מלאכים בשמי ברלין 4.45, 7.15, 9.45
לב 4 — המבצר הנסתר 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 11.00, 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — אבא גנב 4.30, 7.30, משחק דים 9.30
תהודה הישראלית — ללא מוצא 10.00
סינמטק ישראלי — הלוחמה שבלב 7.00, אחרים כאן בעזרתה 9.30
פאר — הקיצוני 5.00, 7.30, 9.40
פריז — רוזי מוכס ת"א לוס־אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30
פריז — יהושע יהושע 12 ק"ב 7.15, גלל אותה 11.30 בלילה, 9.30
אשון הבהדורים — להתראות ילדים 5.00, 7.30, 9.45
שחף — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
תכלת — קץ הקקיה 7.00, 9.30
תבלות — עיניך שלי 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — הנרדף 5.00, 7.30, 9.30
פוקה (רוכבאוביני) — רוזשומון 8.00, הבלוטי משוחדים 10.00

חדרה

חדרה — חיזור גורלי 7.00, 9.15
חוף — תל־אביב לוס־אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15

ירושלים

אריזמן — הנרדף 4.30, 7.30, 9.30
כסיר — מוכת ירח 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל — חיזור גורלי 7.15, 9.45
סינמטק 1 — 7.00 מסע, 9.30 פריקס
סינמטק 2 — 7.00 יונתנת הסערה, 9.00 ירח שחור
עדן — עבודה בעיניים 4.30, 7.30, 9.30
אוריגיל — אמפריית השמש 5.30, 8.30
תיאטרון ירושלים — תקוה ותהילה 7.00, 9.30, להתראות ילדים 7.00, 9.30

בת־ים

אורנים — עבודה בעיניים 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — הנרדף 5.00, 7.30, 9.30

רמת גן גבעתיים

אלמוג — שאלה של שפיות 5.00, 7.25, 9.45
ארמון — עבודה בעיניים 4.30, 7.15, 9.30
הדר — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
לילי — תל־אביב לוס־אנג'לס 5.00, 7.15, 9.30
שבשת — חיזור גורלי 7.00, 9.30
רב גן 1 — מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — אימפריית השמש 6.15, 9.15
רב גן 3 — ללא מוצא 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — הקיסר האחרון 6.15, 9.15

רחובות

בית העם — זקם של כבוד 8.30
הדר — חיזור גורלי 7.15, 9.15
חן — עבודה בעיניים 7.15, 9.15

עפולה

מוזרון — עבודה בעיניים 9.15

חולון

מתנם קרית שרת — נחש מכוכב אחר 4.00, להשה רועצת 7.15, 9.30
מגדל — שאלה של שפיות 7.30, 9.30
ריגה — עבודה בעיניים 5.00, 7.15, 9.30
סבוי — חיזור גורלי 4.30, 7.15, 9.45
ארמון — תל־אביב לוס־אנג'לס 7.30, 9.30

הרצליה

דוד — בצילו של הלם קרב 7.15, 9.30
דן אכדיה — יום במלבורנות 7.00, 9.30
תפארת — עבודה בעיניים 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל — עשבי פרא 6.45, 9.30
תפארת — אי אפשר לקנות אהבה 7.30, 9.30

כפר סבא

חן — חיזור גורלי 7.00, 9.15
סטל — עבודה בעיניים 7.15, 9.15

צפת

בית־אלון — שבצון בזאל 7.00, 9.15
חוף — תל אביב לוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15
חדרה — חיזור גורלי 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — הנרדף 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — יופיו של החטא 7.00, 9.15
רב בת 1 — שאלה של שפיות 4.30, 6.50, 9.15
רב בת 2 — אמפריית השמש 6—9
חן — אי אפשר לקנות אהבה 4.30, 5.50, 7.00, 9.15
סינמטק — קובלקה 8.00, מצרך אלמוגים 9.30
עצמון 1 — עבודה בעיניים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — חיזור גורלי 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 3 — ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15
פאר — שחיתות בגדול 4.30, 7.15, 9.15
רב אור 1 — מעקב צמוד 4.30, 4.30, 9.15
רב אור 2 — הקיסר האחרון 3.00, 8.15
רב אור 3 — החשוד 4.30, 6.45, 9.15
רון — מוכת ירח 4.30, 7.30, 9.30
שביט — בצילו של הלם קרב ק"ב 9
קרן אור המתורם — רדוד סושב תל־אביב לוס־אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אורות — חיזור גורלי 7.15, 9.30
בית העם — תל אביב לוס אנג'לס 9.30
מבוזן — שאלה של שפיות 7.00, 9.15
סביר — אבא גנב ונבני 7.00, 9.15
כוכב — תל־אביב לוס־אנג'לס 9.15

רמת השרון

כוכב — אבא גנב 7.00, באדין 9.30

באר־שבע

חן — עבודה בעיניים 5.00, 7.00, 9.15
היכל התרבות — מעקב צמוד 7.00, 9.15

נתניה

שמורון — עיניים שחורות 5.00, 7.15, 9.30
ווה — ללא מוצא 7.15, 9.30
שרון — ריקוד מושחת 9.15 ג'ג
הדר — הנוף 7.00
רון — תל אביב לוס אנג'לס 7.00

היום ערב יום השואה
לא יתקיימו הצגות הערב בבתי הקולנוע

הודעה לציבור

המקומות הקדושים לבהאים הבית, בחיפה ובעכו,

יהיו סגורים לקהל

מיום ששי 15.4 ועד יום שלישי 3.5

(כולל שני התאריכים)

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה
מנהל שווקים ומכרזים ת.ד. 10 חיפה 31000 טל: 04-646475

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/אספקה/שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
14088	התקשרות שנתית לאספקת נייר רציף
14208	ברגי ווי לעמודי עץ ובטון
14213	משענת כפולה מברזל זוית עם תרמילי הברגה מפלסטיק
14214	כבל מ.ב. תת־קרקעי עם מוליך נחושת ובידוד פוליאטילן מוצלב
14217	כבלי פיקוד וכוח עם בידוד XLPE למתח"ש
14218	כבלי פיקוד וכוח מ.ב. למתח"ש
14219	עמודי גשר חשמליים עיליים להתקנת מעתק פ"ת

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 3.5.88

פותח אופקים חדשים

התיאטרון העירוני חיפה

בשיתוף עם

המכון האיטלקי לתרבות בת"א

מתכבדים להזמינכם לפתיחת תערוכה

המסך הקסום

של **עמנואל לוצאטי**

יצירות בשיטת האקואטינטה, רישומים וכרזות
מחר יום ה' 14.4 בשעה 17.30
בטרקלין תיאטרון חיפה

התערוכה, במסגרת אירועים מיוחדים, עם העלאת המחזה

יהודי בחצר הדוכס

מאת יהודה סומו בבימוי של ג'ילברטו טופאנו
עם תפאורה של עמנואל לוצאטי

— הקהל מוזמן הכניסה חופשית —

עיריית תל-אביב-יפו

ערב יום הזכרון לשואה ולגבורה

על פי החוק, בערב יום הזכרון לשואה ולגבורה, 13.4.88, כ"ז בניסן תשמ"ח, יהיו כל בתי הקפה בעיר תל־אביב־יפו סגורים על פי החוק.

ביום הזכרון לשואה ולגבורה, 14.4.88, כ"ז בניסן תשמ"ח, יהיה סגור כל עינוג ציבורי.

בעל בית קפה ובעל עינוג ציבורי יציג בכניסה לעסק, במקום הנראה לעין, מודעה הכוללת הוראות אלה באותיות עבריות הניתנות לקריאה נוחה.

העובר על הוראה זו דינו קנס של 500 ש"ח ובעבירה נמשכת סכום נוסף של 20 ש"ח עבור כל יום בו נמשכת העבירה.